لومړی فصل

هغه اسلم نومیده ، دوه ویشت کلن زلمی او د ښې ځوانۍ او روغ صورت خاوند ؤ . د اندراب په دره کې د « کوز صیاد » کلي ته نیږدې یې د کروندې لس جریبه ځمکه لرله . غنمو یې ښې دانې نیولې وې . له دریو غواگانو نه یې دوه لنگې وې او کروند گره یې د مني کښت ته ښه برابره وه . د یویې غویان یې مزي او پیاوړي وو . او د سپرلو آس یې په صیاد کې شهرت پیدا کړی ؤ .

اسلم به له سبا نه تر ماښامه پورې لگیا ؤ ، د کروندې په پولو او لښتیو کې به یې کار کاوه . او د خپلې ځمکې شاړه او بنجره برخه به یې ، چې پخوا خوړ لاندې کړې وه ، کروندې ته برابروله . په ژمی کې به چې د وزگارتیا موده شوه د غرخه وو او زرکو په ښکار پسې به ووت او په شپو ورځو به د غرونو په درو او گړنگونو کې د ښکار له ملگرو سره ورک و . کله چې به واورې زیاتې شوې او د ښکاریانو د راگرځېدو [illegible] ځنگلونو کې دونو ترچتریو لاندې تاڼوبې کاوه. پتیرې ، ستوان (تلخان) او د ښکار غوښې به یې خوړلې او کله به چې له غرو او کمرونو څخه وریځې پورته شوې او بادونه به ودرېدل اسلم به دښکاریانو د کتار په سر کې خوځېده او منډ به یې ماتاوه . هغه له خپلې جسمی پیاوړتیا او ځېرږوالي سربېره ډېر لطیف او حساس روح درلود ، د طبیعت ښکلا او د غرونو ابهت هغه لکه شاعر او فنکار تر خپلې جاذبې لاندې راوستی و . کله به چې د غرونو آسمان ښکلې شو او وریځو به په څوکو او کمرونو باندې برجونه ودرول او د لمر دوړانگو گلونه به یې په کې خواره

Ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

واره کړل ، اسلم به ډوب او حیران ورته ناست ؤ او ورته کتل به یې. لوړو ژورو ، آبشارونو او د غرونو د پا سه د طبیعي شنیلیو او ګلونو چمنونو د هغه په سترګو کې یوه تلوسه ، یو تکل ، یو ښایسته اضطراب او ښکلا پیدا کوله ...

دا څومره ښایسته دي . خدایه ما ته روښانه سترګې ، تیز غوږونه او د آئینې غوندې زړه راکړه ، چې په هر څه کې تا ووینم او تا واورم .

د « صیاد » اوسیدونکو او ګاونډیو بزګرانو ا سلم ته په درنه سترګه کتل. په هغو مرکو کې چې غرمه مهال به یې د صیاد د ځوانانو د کلي په دمه ځای کې د ونو تر سیورو لاندې کولې ، د اسلم نوم به په تکرار یا دېد ه .

هغه د کلي زلمیانو ته د میړا نې ، ملګرتیا او د وزلوبې (بزکشی) او ښکارد میدا ن یو غوره ساری او د مسافرو په خدمت او د جومات په پا للو کې تر هر چا تکړه و. د کلي سپین ږیرو د اسلم پټه خوله ، خیر خوښونه ، تواضع او پاکي خوښوله او هغه به یې په مړي ژوندي کې ستایه .

اسلم ځینې داسې ځانګړي خواص لرل چې کلیوال یې د ده په باره کې درناوي او مهربانۍ ته اړ کول . دې به د ماښام په لمانځه کې تر ټولو لمونځ ګذارا نو وروسته له جومات څخه راووت ، که به جومات ته مسافر راغلي وو ، ده کورته تر تګ وړاندې د هغوی لپاره په کلي کې ډوډۍ راټولوله . کله به داسې هم کېدل چې په کور کې به یې لنده مړې لرله یو دوه تنه مسافر به یې خپل کاله او دسترخوان ته را بلل، د اوداسه اوبه د خوب کمبله او سروېږ دي به یې ورته راوړل ، سبا ناری به یې ورکاوه. د مړیو په تد فین او تکفین کې به یې برخه اخیسته او تر هر چا د مخه به له یوم او کلنګ سره د کلي هدیرې ته روان و . ترخه

(c) ketabton.com: The Digital Library

خبره يې چا نه وه اوريدلې او پخپل خدمت او ځوانمردۍ باندې په ټولو کليوالو ګران و .

د کلي نجونو به کروندې ته د تګ راتګ په وخت هغه لار څارله چه اسلم به په هغې باندې ته راته . هغوی به هڅه کوله چې ده سره په لارکې مخامخ شي او په يوه وړه له وړو د ده پام ځانته را واړي . يوه ورځ فيروزه د هغه څنګ ته ورنيږدې شوه او په رپږديدلې آواز يې ورته وويل : اسلمه زه خو دې لېونۍ کړې يم ، يو وار خو راته وګوره لار تر پايه تشه ده . هيڅوک به تا د ديدار په ګناه ونه ترټي يوه تشه خبره خو راته وکړه ، آخر ته له چا ډارېږې ؟

اسلم رډ رډ فيروزې ته وکتل او وې ويل : زه له خدايه ډارېږم . ما ته په لاره کې مه درېږه !

فيروزې په مينه مينه اسلم ته وکتل نرۍ موسکايې په شونډو وځغليده ، بيا يې اسلم ته وويل : مينه خو د خدای له لوري ده ، هغه دا اور ما ته راواچاوه او ته يې زما زړه ته را ننه ايستې ، لږ انصاف خو راسره وکړه .

د اسلم زړه له دې خبرې سره وبرېښيده . فيروزې ته يې وکتل . شنې سترګې ، خواره واره ګاڼګوتي ويښتان ، پراخ تندی ، تړلې ورو ځې هسکه غاړه اور بلوونکي کتل او تر دې پورته يوه رڼا ، داسې رڼا چې اسلم سر تر پښو په هغې کې ډوب شو . ورويې له ځان سره وويل : خدايه ما وساتې ، ما ته مقاومت او د زړه تسکين راکړې .

نه ، نه نه يې درکوي ، ته مين شوی يې ، زړه ستا له واکه ووت او عشق ددغه کور خاوند شو . هغه خپل څراغ دلته ولګاوه .

پس له دې ورځې به اسلم پر لارو ځوړند سر او مات ورمېږ تېرېده او له نجونو څخه به يې لار جلا کوله . د کلي نجونو کرار کرار د اسلم

(c) ketabton.com: The Digital Library

او فیروزې مینه د ځوانۍ د رنګینو خیالونو داستان کړه . او په هغوی پسې یې د خپلې خوښې قصې او افسانې جوړې کړې .

د پیغلو تر مینځ آوازه وه چې د اسلم مور سل کلمه دارې روپۍ کونډه کړې دي او د خپل زوی د کوزدې لپاره یې امیل ترې جوړ کړی دی . ځینو ټوکمارو نجونو به په مسخرو کې د اسلم د مور د کلمه دارو رو پیو په امیل سوګند خوړ او ویل به یې : که ما دا پلانې کار کړی وي د اسلم د کلمه دارو روپیو څخه دې بې برخې شم .

د اسلم د امیل قصه دومره اوږده شوې وه چې حتی د صیاد څخه د باندې کلیو نجونو هم د هغه هوس کاوه . په زلمیانو کې بیا د اسلم ښکاري ټوپک ، د برکې ښکاري لنډی چکمن ، برزو او د وزلوبې آس نوم ایستلې ؤ . ډېرو به ویل : دا برزو او چکمن څومره ښه پې ښکاري ! اې بختوره .... خو د خدای داد دی چا ته یې چې ورکوي نو ورکوي یې ....

اسلم به چې د باندې و ووت نو مور به یې د کور په وره کې سپیلني ورته ولوګول او خپله دایمی دعا به یې تکرار کړه :«خدایه له بدو سترګو او د ظالمانو له څپېړو یې وساتې !» د اسلم مور یوه شپه خپل زوی ته چې نازاوه یې په مرکه کې وویل : ګرانه زویکه راځه د مور دې ومنه . کوزده وکړه . زه اوس بوډۍ او رنځوره یم . هسې نه چې مړه شم او ستا د کوږدې ارمان ګور ته له ځان سره یوسم . تېره شپه مې خوب لیده چې ته په سپین آس سپور یې خورجین دې تر شا تړلی وي او له کلي مخ په ښکته روان شې ، زه ډېرې نارې در پسې وکړم خو ته مخ نه را اړوي او د باغونو په تاو را تاو کې له سترګو الونیا شې . اسلم سر د مور له زنګانه را پورته کړ او په کټ کټ یې وخندل او بیا یې مور ته وویل :

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستا له خوبه خو معلومېږي چې زه له صیاده تلونکی یم نو کوږدې ته څه حاجت !

دې وویل : نه زویه ، نه داسې نه ده ، سپین آس د نیکمرغۍ علامه ده او ستا تګ دا معنی لري چې زه به مړه شم او ته به جلا شي .

راځه زویکه د مورکۍ دا یوه خبره دې ومنه . چې دا ستا ښادي وګورم بیا بل ارمان نه لرم . که بیا مړه شم پروا نشته !

اسلم یوه شېبه په فکر کې ډوب لاړ ، بیا یې سر را پورته کړ او وې ویل : مورې کوږده خو پیسې غواړي ، خرڅ غواړي ، دود او دستور غواړي او موږ خو غریبان یو .

دې ورته وویل : نه زویه غریبان نه یو ، شکر ځمکه ، ودان پټې ، غوایی او سخوندران لرو ، دا خو ټولې پیسې دي . ګانه هم پیسې نه در څخه غواړي . یو د کلمه‌دارو روپیو امېل ، یوه د سپینو زرو او فیروزې ګوته مې لاوخته ستا نجل ته ساتلي ده . یو د سوف کمیس او یو بل د کناوېز کمیس چې ستا خدای بخشلي پلار زما د واده لپاره جوړ کړي وو ، لا تر اوسه نوي سوچه په سندوک کې پراته دي . آس او ټوپک دې د ولور روپۍ پرېکولای شي . شکر فصل هم سږکال ښه دی د واده خرڅ پې برابرېږي . د غوښو لپاره به یو سخوندر حلال کړو . کوزده او واده خو نور نو څه باچایي خزانه نه غواړي؟ راځه زویکه د خپلې بوډۍ مور خبره ومنه . زړه به مې درنه خوښ شي ، دعا به درته وکړم .

اسلم د خپلې مهربانې مور خبرې واوریدې . په ژورو اوږدو اندیښنو کې لاړ خو موریې د ده.داند ېښنو لړۍ ورلنډه کړه او ویې ویل؛

زویه ! ولې ډوب لاړې ؟ اسلم موسکی شو او خپلې تورې غټې سترګې یې مور ته راواړولې او وې ویل : پرون ملا صاحب په جومات

(c) ketabton.com: The Digital Library

کې مسألې کولې او ویل یې: جنت د مور او پلار تر قدمونو لاندې دی . مورې زه وبربړم ، هسې نه چې ته را څخه ناراضه شې او زما دواړه خطا شي . تا زما ډېرې خوارۍ ګاللې دي . تا خپله ځواني زما لپاره خاورې کړه . زه دې وساتلم، وروزلم او لوی دې کړم . د خلکو ترخې خبرې ، پيغورونه او تومتونه دې وزغمل . د ژوند په دې ټولو ستوغو سپورو کې دې خپله لمن پاکه وساتله ، دا ټول د دې لپاره چې ستا زوی لوی شي او واده وکړي . خو زه اوس لوی شوی یم . هغه یتیم چې په يو کلنۍ کې يې خپل پلار بايللی ؤ لوی شوی دي ، بايد کوزده وکړي. ما ګمان کاوه د واده به نه یم ، خو ته چې ما د واده بولې د واده یم ، دا ځکه چې مینډی رښتینډویې وي او دروا غ نه وايي ، مورې زه بې له تا نه څوک لرم ؟ زما واک ستا دی ، زه په خپله هم ستا یم . ته پخپلې شتمنۍ باندې هر څه کولای شې . که زه له تا سره بد وکړم او ودې نه منم دواړه به مې خطا شي .

د اسلم خبرې پای ته ورسېدې . موريې مټې ترې تاو کړې او خپل زلمي زوی يې په غېږ کې ونيو او ورته په ژړا شوه. د اسلم سترګې هم د اوښکو څپو پټې کړې د خوښۍ په ژړا کې له مور سره ملګری شو . زموږ د وطن نامېنده مېندې خپل تېر غمونه او ترخه يادونه داوښکو په څپو وينځي او په ژړاوو ځان تسلي کوي .

د مني لومړۍ ورځې وې چې د صیاد په کلي کې جومات ته نږدې لوی چواني دیګونه بار شول . د کلي ملک او مشران د اسلم دکور له چمبر سره به برګو ليمځيو ناست وو او مرکه يې سره کوله . د صیاد د کلي په ختيځه خوا کې ، دوزلوبې ميله روانه وه ، ماشومان او بوډاګان د نږدې کورونو په بامونو ختلي وو او د وزلوبې ننداره يې کوله .

(c) ketabton.com: The Digital Library

د آسونو شيشني او د منډو دربې د کلي فضا ډکه کړې وه . دغرونو په څوکو باندې تورې او درنې وريځې را پيدا شوې وې او سره له دې چې د بارانونو موسم نه و ، کله به د تالندې درزا د غرونو چوپيا ماته کړه او زړونو ته به يې وېره ورننه ايسته . د کلي بره خوا دسين په غاړه د گلدا ر له کوره د شځو او نجونو د سندرو او دريا غږ پورته کيده . کله به د سندرو غږ د پيغلو د خندا په شور کې ورک شو او شيبه پس به بيا لکه لويدلی موج را پورته شو .

د گلدار د کور په ستره کوټه کې د کلي پيغلې راټولې شوې وې ، فيروزه د کوټې بر سر په ښکلو جاموکې ناسته وه او همځولو پيغلو ټوکې ټکالې پې کولې . نامزاده نجلۍ لکه گل غوړېدلې وه په شونډو يې د خوشحالۍ مسکاوې تلې راتلې، گريوان او لستوني يې تر پاوليو لاندې درانده شوي وو ـ او وريښمين گنډ يې د خوشالۍ په اوسيلو کې پر سينه باندې کښته پورته ځنگېده ، په سر يې د سپين ململ پړونی داسې اچولی ؤ چې ځنځيري وېښتان يې يوې او بلې خواته ترې راوتلي وو . نن د فيروزې د ښبارتي خوشي وه . دا پخوا د گلدار غوندې سړي لور بلل کيده خو اوس د اسلم غوندې زلمي نجل هم ده ، يو کال وروسته به همدې ښکلي زلمي ته ورودېږي .نيکمرغي خو هم داوي.

په خلکو کې داسې آوازه وه چې دا پخوا هم په اسلم باندې مينه وه او څو څو ځلې يې د خپل عشق په باب همزولو نجونو ته راز ويلی و مگر د خپل پلار له ويرې يې خپله مينه پټه ساتله .

په راوروسته وختو کې د دې د مينې داستان لږ رسوا شوی ؤ او دکلي ښځو په دې باب غوږ وهنې سره کولې ، خو د نن ورځې مراسمو د فيروزې په رسوا کيدونکي عشق باندې پرده وغوړوله او دايې د خلکو له خولې نه خلاصه کړه .

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کور بلې خواته د تناره په کوټه کې د وریجو تر دیگي لاندې د ارچی وچ لرگي سوځېدل او په لوگجنه کوټه کې یې سپرغۍ شیندلې . د کوټې بره خوا د گلدار دوه میرمنې د یوې رنځورې بوډۍ سر ته ناستې وې او ډاډگیرنه یې ورکوله . د اسلم مور ډېره ناروغه وه او ځگروېده . دې د گلدار په مشرۍ میرمنې باندې سپارښت کاوه چې اسلم د واده په وخت کې ډېر و نه ځوروي او هغه لکه خپل سکنی زوی وبولي . کله وار به یې مرۍ ډکه شوه ، خبرې به یې وشلیدې او غتې غتې اوښکې بې له سترگو راتوی شوې . د گلدار ښځې به د خپل تور پړوني په پیڅه د اوښکو دانې د هغې له غمځپلو سترگو نه راټولې کړې او ډاډ گیرنه به یې ورکړه ، خو د دې د سویو اوسیلیو او سرکشو اوښکو کاروان کرۍ ورځ د پېغلو له سندرو او نڅاوو سره ملگرتیا وکړه . گوره چې څه کېدونکی وو او د گونگ مستقبل په گیډه کې څه روان وو ؟

شپه نیمایې ته رسېدلې وه او د اسلم د ښنارتي مراسم تېر وو . د لرو برو کلیو سپرو د درو په مینځ کې پیچلې لارې نغاړلې وې او تللي وو . د سین په غاړه د صیاد د بزگرانو ډېوې ټپې شوې وې او د هیڅ ژوندي ساري آواز نه اوریدل کېده . یوازې د اسلم د کوټې ډیوه رڼه وه او د کوټې له کړکیو څخه د اسلم د مور کمزوري ځگیروي راواته او د باد په چیغو او شور کې ورکېدل . د برېښنا او تالندې یرغلونو د اندراب ښکلې دره د قهر او غصې په منگولو کې رانیولې وه . آسمان تر خونړیو تورو وریځو لاندې پټ شوی ؤ .

زوره‌ور باد چلېده او د سین دغاړې د ونو په څانگو کې یې ویرونکې انگازې خپرولې . شپه به وروستۍ شومې ته رسیدلې وه چې زوره‌ور باران راغی ، داسې زوره‌ور چې لکه آسمان راسوری شوی

(c) ketabton.com: The Digital Library

وي .

د برېښنا غاښ چيچنو ، د تالندې غصې او د باد شپېړو د غرو له ناووڅخه د کليو پر لور د سيلاوونو ښاماران را خوشي کړل . د اسلم د کور ديوالونه ولړزېدل او د کوټې د کوچنۍ ډيوې لمبه په ګډېدو شوه .

د کلي خلک راويښ شول او له چيغو نارو سره بامونوته وختل . د سيلاب کوکې ، د خلکو چيغې او د باد هيبت سره يو شول . د صياد د بزګرانو ښايسته کلي يې وربېرداوه او نامیندوونکې ويره يې د خلکو ګوګل ته ننه ايسته او کليوالو د ژغورنې صلاتونه پيل کړل .

(c) ketabton.com: The Digital Library

غرونه‌او کساتونه

سهمجنه شپه تېره شوه . سبا ته په اندراب باندې روڼ او طلایي لمر خپلې وړانګې خپرولې . د سین د غاړې څنې کورونه او باغونه اوبو وړي وو . خو د اسلم کورته سیلاب تاوان نه و رسولی . خلک جوپې جوپې په کلي راګرځېدل او د سین د غاړې د اوسیدونکو پوښتنه یې کوله . غرمه د کلي څو تنه زلمیان له کروندوڅخه بېرته راوګرځېد ل او کلیوالو ته یې وویل چې سیلاوونو د کلي ډېرې پولې او کروندې خرابې کړې دي .

د اسلم په کرونده باندې خروارونه ډبرې کوټه شوې وې او پولې پټې یې بالکل نشت کړي وو . د کروندې حال داسې ؤ لکه چې پیړۍ پیړۍ چا هلته یوې نه وي کړې او هېڅکله ډنډ ر هم نه وي پکې شین شوی .

د کلي سپین‌ږیرو سلا سره وکړه چې اسلم سمد ستي د کروندې په حال مه خبروئ . ځکه چې مور یې سخته رنځوره ده او دا پېښه به یې نور هم غمجن کړي .

ماسپښین تېر ؤ چې اسلم د کلي ډم راوغوښت او هغه ته یې وویل چې کلیوال د ده د مور په جنازه باندې راخبر کړي .

ګوره چه تېرې شپې به د اسلم له مور نه څه اوریدلي وو ، ګوره چه اسلم به په وروستۍ شپه کې مور ته څه ویلی وو ، خو دا حقیقت ؤ چې یوې ارماني مور د خپل زوی د واده ارمان له ځان سره ګورته یووړ . د شپې راز له شپې سره تللی ؤ او هیڅوک نه پوهیدل چې د بزګر زوی به دا شپه د تلونکې مور په پالنګ څنګه تېره کړې وي او څومره به یې سره ژړلي وي .

د ژمي لومړۍ شپې وي چې په کلیو کې د غویانو مرض ګډ شو .

(c) ketabton.com: The Digital Library

او د اسلم ټولې غواوې او غوايې يې مړه کړل . اسلم د خپل ستومانه ژوند وروستی ملګری د بزکشۍ سورآس خرڅ کړ او د هغه د خرڅلاو ټولې روپۍ يې په مور پسې خيرات کړې، دی له دې نه وروسته بيا چا خوشحاله و نه ليد . کرۍ ورځ به د جومات په ګوټ کې غلې ناست ؤ . او په فکر کې به ډوب تللی ؤ . همځولو به که هر څومره غږاوه په « هو » او « نه » يې ځواب ورکاوه او زياتې خبرې به يې نه کولې . ښکار ته به نه ته او د چا مېلمستيا به يې نه منله . د زمانې حوادثو په څو مياشتو کې له کاريګر او خوشحاله اسلم څخه يو مات او ګوښه ګير انسان جوړ کړ .

د ګلد ا ر لور هم بيا چا خندنۍ ا و خوشا له نه ليد له . تل به يې ژړل او د کور نه به د با ندې په کار پسې نه راوته . د نجونو

د مازيګرۍ ټوکې ټکالې بس شوې وې او نجونو د (اميل) لوبه نه تکرا روله . ا سلم‌له ځا نګړي او تور ژوند نه په تنګ شو . د مور مړينې ، د فيروزې خپګان ، د کروندې او ما لونو بربا دۍ او تر ټولو دمخه د خسر بې رحمۍ سخت ځوراوه . ده فکر کاوه ، که ګلدا ر ربښتيا خپله لور له ما وګرزوي او د برو درو خانا نو ته يې ورکړي ، څوک به زما ملاوتړي او څوک به زما ننګ پرځای کړي .... دا سمه ده چې يو سړی نه سړی دی . دا د کلي ملک ګوره ، دا شيطان ! ده ته خو هيڅوک نه شي ټينګيدای .... زه بايد روپۍ پيدا کړم او د دولت په زور خپل پت وساتم او يا وينې توی کړم او غرو ته وخيژم ....

زلمی بزګر به شپې ورځې په همدا سې متضاد و فکرونو کې تېرولې تر څو د تصميم ورځ راورسېده . ا سلم له ګلدا ر سره سلا وکړه چې زه به نورو سيمو ته ولاړ شم او د ځمکې د آبادولو لپاره به پېسې

(c) ketabton.com: The Digital Library

وګټم . سبا ته راپاڅيد ، خپل ټول کالي او لوښي يې په يوې خونې کې واچول او وريې پسې وتاړه . کله يي چې د خپلې مور د سندوک زنګ وهلی او سپنيز کلپ ځنځير ته واچاوه ، د اوښکو سيلاب يې د سترګو څخه راکته شو . او يوه شيبه يې هلته ښه په زوره زوره وژړل . څلور ورځې د ژمي له‌لومړۍ واورې څخه تېر شوې وې چې اسلم له صياد څخه وووت‌او د کلي په نرۍ لاره مخ په هوارو ملکونو وخوځيده . د تګ په وخت کې د ګلدار مشرۍ ښځې ليدلی ؤ ، چې د يوه باغ د ديوال خواته له فيروزې سره ولاړ ؤ او هغې ور ته ژړل . اسلم د کور او کوټې کلياني هغې ته ورکړې او پخپله مخ په ښکته په تاو را تاو لار وکې ننوت او له سترګوالو نيا شو .

(c) ketabton.com: The Digital Library

لس کاله تېر شول او د اسلم ليک او نخښه صياد ته رانغلل . گلد ار د اسلم له تگ څخه پنځه کاله وروسته مړ شوی ؤ .ملک شاسوار د اندراب په محکمه کې د اسلم دمرگ شاهدان تېر کړل او فيروزه يې د برې درې د خانانو په خنجر نومې شپيته کلن بوډا باندې واده کړه . هغه د ايجاب او قبول په وخت د خنجر له منلو څخه انکار شوه . او د اجباري نکاح تړونکو وهل ټکول او حيواني سلوک يې وزغامه . مــلا گل رسول فيروزې ته د قناعت ورکولو لپاره د تقدير او قلم خبري وکړې او سوگند يې وکړ چې ته به د خنجر په کور کې ډېره خوشحاله شې . هغې ته يې د خنجر صفات او کمالات بيان کړل ، خو فيروزې پرله‌پسې ژرل او نارې يې وهلې :

ــ ملا صاحب د خدای لپاره په ما رحم وکړئ ، زه يو ميړه لرم ، بل ميړه ما ته روا نه دی . اسلم ژوندی دی . هغه په لمنځونو کې ، په بزرگو شپو کې ، د آسمان په وريځو کې او کوم وخت چې د سنځلو گلان غوړېږي ما ته ځان راښکاروي ، زه يې وينم . باور لرم چې هغه به يوه ورځ راشي . فيروزې د واده له شپې نه د کربلا شپه جوړه کړه . هر څه يې په ځان ومنل خو د واده کالي يې وا نه غوستل . رنجلومه ، آئينه او د سينگار نور اسباب يې لرې وغورځول او لوړه يې وکړه چې هيڅکله به گاڼه په ځان پورې نه کړي او له خنجر سره به سر په سرويږدي و نه لگوي . د فيروزې تر واده وروسته شاسوار ملک د درې له خانانو او ملا گلک سره په مشوره کې د اسلم د کور کالي او د خونو تيران او دروازې يووړې او د هغه مخروبه ځمکه باندې يې د چنارانو ځنگل کېناوه او د اسلم د پلار له نامه نه يې يوه عرفي جعلي قبا

(c) ketabton.com: The Digital Library

له جوړه کړه . د ده د ځمکې مالیه یې په ځان پسې وتړله او د هغه انګریې د خوشامند په توګه ملا ګلک ته‌ورپرېښود .

د فیروزې له ودېدو سره د صیاد بښه غمجنه او سړه شوه خلکو پر دې پېښه باندې اعتراض ونه کړ . لیکن یوه له غمه ډکه چوپیا په خولو او زړونو خوره شوه . د کلي د نجونو ټوکو ټکالو خپل جوش او خروش بایلود او بیا پیغلو د عشقونو او نیکمرغیو په باره کې خپلې خاطرې او هیلی یوې بلې ته نه ویلې .

(c) ketabton.com: The Digital Library

د یوولسم ژمي ړومبۍ شپې وې چې مازیگر یو پردېس د کلي جومات ته راورسېد . آسمان درنو وریځو پوښلی ؤ او ډېره واوره اورېدلې وه . د مسافر سور خورجین ، توره چکمنه او نسواري لنگوټۍ تر واورو لاندې سپین شوي وو . جوماتوالو مسافر ته سترمشي ورکړل خو ویې نه پیژانده ، مسافر خپله خورجینه د جومات بر سر ته تیره کړه ، لوند چکمن یې ویوست او د اور چرگۍ ته یې نږدې راځوړند کړ . موزې یې د اوداسه لپاره له پښو وایستې او ځان یې دماښام لمانځه ته برابرکړ. ځایي مقتدیان نا آشنا مسافر ته ځیر شوي وو . غوښتل یې له ده څخه د نوم ، د استوگنې د ځای او د لته د راتگ د مقصد پوښتنه وکړي ، خو د پوښتنې مناسب وخت ته سترگې په لار وو . په دې کې دوست محمد اکا ناڅاپي په لوړ آواز نارې کړې : اوه ... اسلمه ! دا ته یې ! او غریبه !اسلم د کلي خلکو وپژانده ټول ولاړ شول او له سره یې روغبړ ورسره پیل کړ . ملک شاسوار د اسلم له پیژند لو سره سم د عادت په خلاف ورېښمینه چپنه چې د لمانځه لپاره یې غوړولې وه او پې باندې ناست ؤ په تلېوار راټوله کړه او د کلیوالو تر شا چې د اسلم روغبړ ته را ولاړ شوي وو ، د جومات د دروازې پلو پښې سپکې کړې ،د جومات په پای کې یې دروازې ته نیږدې خپلو زمنو ته مخ وروااړاوه او په ورځو او سترگو کې یې هغوی ته په ځان پسې د وروتلو اشاره ورکړه . د جومات امام چې د ملک د ناڅاپي تک په علت نه پوهېده له محراب څخه پسې ورجگ شو خو ملک د لاس په خوځولو هغه بېرته خپل ځاي ته په محراب کې واستاوه .

هغه شپه د صیاد جومات وال د اسلم د ناڅاپي او باور نه کېدونکي راتگ په وجه د حیرانتیا او هیجان په سبب خپل لاسونه او

(c) ketabton.com: The Digital Library

پښې سره ورک کړی وو . د همیشنی دود په خلاف چې ما ښام تر لمانځه وروسته به کورونو ته د شپې نا ري لپاره تلل ، هما غلته د ماخستن تر لمانځه پورې په جومات کې له‌ا سلم سره پاتی شول . ټول پوه شوو چې د اسلم د مرګ خبره درواغ وه . د هر یوه په ذ هن کې دې پوښتنې سر راپوته کړی ؤ : ګوره اوس به څه کېږي؟ یوا زې او بېوزله ا سلم به د ښځی ، کور او ځمکی پوښتنه کوي او که به‌یې نه کوي؟ ملک شا سوا ر او د برو درو خا نا ن به له ده سره څه سلوک وکړي ؟ هغوی له اسلم سره ژوره همد ردي احساسوله او د هرې خواخوږۍ مینه‌یې پې راماته شوی وه ، خو دا سې لورپینه چې بې ژبې او ګونګه وه ، مټ او منګولې یې نلرلې ، برخې او تقدیرونه‌یې نه شوای بد لولای او د ا سلم د ملا تړ وس یې نه درلود . د ماخستن تر لما نځه وروسته دوست محمد اکا د جومات خلکو ته مخ را واړاوه چې اسلم به نن شپه زه له ځا ن سره بوزم . دوست محمداکا چې د کلي تر ټولو سپین ږیرو مشر او په خپلې سا دګۍ کې مشهور ؤ ، له کلیوا لو سره په شخړه او سر زورۍ کې اسلم له ځان سره رهي کړ .سپین ږیري په خپل کور کې اسلم ته د ده پیغلې ، د ده د کور ، دکلي ، د ملک او د برو درو د خانانو ټولې قصې وکړې . د دوست محمد اکا ښځې وویل چې فیروزه له دریو کلو را په دیخوا لېونۍ شوې ده . پرون د برې درې یوه شځه راغلې وه ویل یې غریبګوټې سخته رنځوره ده . هیڅ به پوه نه شې چې دا هغه پخوانۍ فیروزه ده ، غاښونه یې لویدلي دي او ښایسته ځواني یې خاورې شوې ده .

اسلم تر سبایې پورې د خپلو کوربنو قصو او مرکو ته غوږ نیولی ؤ. مګر اوښکې یې نه تویيدې ، شونډې یې نه رپیدې او ښه یې نه وه الوتې . داسې ښکاریده لکه په هر څه چې خبر وي . او د ویر لومړنۍ زلزلې

(c) ketabton.com: The Digital Library

يې لا پخوا تيرې کړې وي .

د دوست محمد اکا شل کلن ښکاری زوی قاسم خان چې د اسلم د ښکار قصې او خاطرې يې د سيمې له ښکاريانو څخه اوريدلې وې او تل به يې د ده په ورکيدو او مڙګ افسوس کاوه دغه شپه يې ټوله د اسلم تر څنګ تيره کړه . ده څو ځله د مرکې په وقفو کې له اسلم نه پوښتنه وکړه چې بيا به د ښکار شوق وکړې که يه ؟ اسلم به په موسکا ځواب ورکړ چې هو ، زما د ښکار مناسب وخت خو اوس رارسيدلی دی .له دې خبرې سره سم به د اسلم په سترګو او تندي کې دغصې او غضب کرښې خورې ورې شوې .

اوسنی اسلم پخوانی اسلم نه ؤ . د اوږده سفر ستونزو او د ترخه ژوند مصيبت بله روحيه ورکړې وه . جرأت ، بې پروايې او د کسات احساس پکې پياوړي شوي وو .له خلکو سره به يې د جومات په مرکه کې په بربنډه د انتقام اخيستلو او خپل پور خبرې کولې . ده به ويل زما د ګوګل اور بې له وينو تويولو څخه پرته په بل شي نه مري . ما ته نور داسې څه راپاتې نه دي چې پروا يې وکړم .

کرونده ، کور ، نوم او هر څه مې له لاسه تللي دي . ما ته اوس تر دې بې عزته ژونده مرګ ښه دی . که زه خپل وار وانخلم ليونی به شم . ليونې خو به يم بد نامه او د خلکو خندنی به هم شم . زه بايد ملکانو او خانانو ته ، دا ور وښيم چې موږ که غريبان يو ، يو به ، مګر بې ناموسه نه يو . موږ چې څوک بې ګناه‌او بې موجبه زخميا ن کړي بيا نو د پړانګ سترګې او د باز زړه لرو . تر څو د هغه وينی و نه بهوو د زړه اور مو نه سړېږي . زه به له خپلو دښمنانو سره هيڅکله روغه ونه کړم . زه له هغو خلکو نه سخت خپه کېږم چې ما ته د انصاف خلاف د صبر نصحيت کوي . دوی ولې هغه وخت خيرخواهي

(c) ketabton.com: The Digital Library

نه کوله چې زما په ناموس تیری کیده او زما غریبې ځالې ته د زوروړو لاسونه ور غځېدل . هلته دا منځګرتوب چېرته ؤ . مګر هغه وخت دوی ایمان نه درلود او پخپل پردېس او غریب عزیز باندې یې زړه نه سوځېده ؟ دا ظالم ملکان او دا کبرجن خانان د انسان په ژبه نه پوهېږي باید د تورې په ژبه او د ټوپک په خوله پوه کړای شي .

اسلم په لنډه موده کې د کلي ځوان ښکاریان په ځان را وګرځول او په ژمني ښکار کې ورسره ملګری شو . له دوې سره به ګرځېده ، له دوې سره به اوسېده او هم له دوې سره به یې خپل غم او خپګان شریکاوه او سپکاوه .

د اسلم ښه او پاکه ملګرتیا ، خوږه ژبه ، خیالیګره ځواني ، د ښکار او سپرلو مهارت او د خواخوږۍ روحیه د کلي د زلمیانو لپاره د جاذبې مرکز شو . په لنډه موده کې اسلم د صیاد د اوسیدونکو کلک ملاتړ او پراخه خواخوږي تر لاس کړه . اسلم به د کلي خلکو ته د میلمستیاوو ، مرکو او ښکار په مهال په ډېره درنه او باوری توګه بیا بیا ویل : پر ما باندې د ملکانو او خانانو تیری په حقیقت کې ستاسې پر یو بې مټه او بې وسه وررور باندې تیری دی . که چیرې زه له خپل دښمن څخه خپل پور وانخلم د صیاد د هر بې وسه او بې مټه سړي ننګ او ناموس ته په سپکه کتل به یو روا کار وبلل شي . خو زه د دغې بې ننګۍ خښته نه ږدم . زه بې ناموسۍ ته تن نه ورکوم او ظلم ته نه تسلیمېږم . زه د خپل پت په خوندي کولو کې له هیچا څخه مرسته نه غواړم ، دا ځکه چې بې عزته شوی خو زه یم ، نه نور ، پر ما ګوزار شوی ، نه پر نورو او همدا زه باید د خپلې مېړانې او عزت دفاع وکړم ، نه نور . همدې ملک زما تر داړلو درې کاله د مخه د شریف ځمکه پس شا د درې په خانانو وپلورله او له هغه وروسته یې د کریم د ګاونډې

(c) ketabton.com: The Digital Library

لور په زبردستۍ د نهرين پر ليوانو واده کړه . د دري خانان خو لا پرېږده چې په هره غلا ، هر قتل ، هره فتنه او هره ورکه کې د دوی منګولې په وينو سرې دي .که چېرې شريف ، کريم ا و نورو داړل شويو کسانو د خپل ننګ او عزت خيال ساتلی وای او د دوی ژامې يې ور ځپلې وای ولې به د هغوی د ظلم اور زما لمنې ته رارسېده .

... هغه چې پر ما باندې شوي دي که له يوه لوري د ظالمانو د تيري نتيجه ده له بل لوري د مظلومانو د تسليمېدو او زغم نتيجه هم ده . زه په خپل کلي کې نه پرېږدم چې د بې ننګۍ دغه لاره تېره شي او دغه نرخ ځای ونيسي . ما نه يوائې د خپل پور د اخيستلو لپاره بلکه ستاسې عزيزانو د سيمې او کلي د عزت او سپېڅلتيا د ساتلو لپاره ملا تړلې ده او دا نو بيا د بخت کا ر دی چې په دې نيت کې لويېږم او که لوېږم .

سپين ږيرو به د زړه سوي له مخې اسلم ته مشوره ورکوله چې له ځا ن سره پام کوه . بې ځايه مه ګرځه او ځانګړی مه ښوره ، هسې نه چې خانان ضرر د ر ورسوي . ا سلم به د دې خبرو په اوريدو سخت وپارېده او په شوربه يې وويل : تيری هم پر ما شوی دی او ځان هم زه وساتم ! ځان به هغه څوک ساتي چې ناروايې کړېده او سيال يې شرمولی دی .

زلميانو به د اسلم خبره پياوړې کړه او سپين‌ږيروته به يې خبره بيرته ور وګرځوله ، قا سم خان به خپل پلار ته مخامخ په ګونډو شو او ويل به يې : پلاره دا ته څه وايې ؟ دې ظالمو خانانو ته وګوره چې په خپلو پراخو ځمکو ماړه نه شول او د ا سلم شاړه ځمکه يې هم په خپلو ځمکو ورګډ ه کړه . ملک ته ګوره ! دې ظالم لنډکي شيطان ته، د اسلم کوتې يې ونړولې حتی د هغه تيران او لرګي يې هم خرڅ کړل ، د

(c) ketabton.com: The Digital Library

اسلم بې کسی ، ناچارۍ او بدمرغۍ ته یې و نه کتل . پلاره ته ځان پوه کړه ، دغه خیرنې سترګې باید ړندې شي ، دغه د کبر او تیري ککرۍ باید ماتې شي .

دوست محمد اکا به دخپل زوی د دغو ګرمو خبرو له اورېدو سره سم ، خپل ګریوان په کینې لاس ونیو ، خپلې سترګې به یې پورته خوا ته برګې کړې او په شونډو کې به یې وویل : خدایه تې په خپله وساتې ، هلک خو چور لېونی دی !

د کلي ملک د اسلم له راتګه وروسته د جماعت لمونځ خوشې کړ او په کور ننووت ، خپل هلکان او د کهول سړي یې هم له بې ځایه ګرځېدو او ناستو ولاړو څخه منع کړل . د رمې خدل یې د کور باغ ته راووست او د کور د باغچې په پرچال یې د اغزو ګېډۍ کېښودې .

د برې درې خانان هم وترهېدل له جوپو او سفرونو څخه را وګرزېدل او له لرې مړیو او جنازو څخه یې پښه ونیوله .

د صیاد بزګرانو څو څو ځله لیدلي وو چې د برو درو خانان به لکه غله د شپې له مخې په پټه د صیاد د ملک کور ته راتلل او هلته به سره جرګه کېدل . مطلب روښانه نه ؤ ، هر څوک پوهېدل چې ملک شا سوار او د درې خانان د اسلم له لوري خطر محسوسوي او د دوی ناسته ولاړه هغه ته د یو لاس کېدو په خاطر کېږي . اسلم به دغه سړې تودې په ځیر څارلې خو ځان به یې نا ګاره اچاوه .

(c) ketabton.com: The Digital Library

د صیاد ژمی د خونړیو پېښنو د وېرې تر سیورې لاندې تېر شو . حوادث را نغلل ، مگر ملک د کلي له جومات او مړي ژوندي څخه گوښه پاتي شو او اسلم لکه زخمي پړانګ د کسات او پور په لټه کې ؤ.

د تېرې شپې باران د بوټو او ونو پاڼې وینځلې وې . آسمان شین شوی ؤ ، خو د غرونو په کوزو او شنو لمنو باندې د پاته شویو سپینو وریځو خیمې لا ځای ځای ولاړې وې . په واورو پټې لوړې څوکې د راختونکې لمر تر لومړنیو پلوشو لاندې لکه د روایتی جنت بلوري ستنې ، د لاجبرو چتر ته سرونه اوچت کړي وو . تانده هوا چلېدله او هغه کاږه واږه لوگي یې د کلیو او کورونو له آسمان څخه رټل کوم چې د درې د بزگرانو د کورونو او جونگړو د سحرنیو بل شویو تنرونو څخه هوا ته پورته شوي‌وو . د سین شور پخپله پسرلنۍ مستي کې ټوله دره ډکه کړی وه او ځمکي د غوړېدلو او زرغونېدلو فصل ته د مینی غېږ پرانیستې وه . بزگران له یویو او یومانو سره له کلیو او بانډو څخه په کږو وږو لارو چې وحشي گلونو او بوټو پوښلې او باران خړوبې کړې وې ، کروندو او باغونو ته روان‌وو، په همداسې شپبو کې د ټوپک څو پرله پسې ډزو د صیاد د کلي کراره فضا ولړزوله او د پېښېدونکو حوادثو انتظار د خلکو په متردد ذهن کې واقعیت پیدا کړ .د اسلم د یارانې ملگري د صیاد ښکاري زلمیان چې تل د پېښو څارو وو، له کورونو څخه راوځغلېدل ، د سین پرغاړه د تودې چینې پر لوري د ډزو ځای ته رامات شول . اسلم لکه غوسه پړانګ غورېده . د تاندو شنو ونو اړخ ته د ډبرینې لارې په اوږدو کې یې اوچت او پراخ

(c) ketabton.com: The Digital Library

گامونه اخیستل ، کوځوېې ښۍ اوږې ته راغونډ شوی ؤ او کینه پېڅه یې په ځمکه پسې راځکېدله . لنګوټی یې ول ول په سینه را پروت ؤ . توري بربښېدونکې سترګې یې تر تورو ځڼو لاندې چې په ځيږ و او روڅو راپرتې وې، له غوسې غټې غټې راوتلې وې او د هغه چا په لټه پسې ؤ چې پر ده باندې یې ډزې کړې وې .

شل کلن ارسلا د کلي د ترکاڼ زوی لومړنی سړی و چې خلاصی تنۍ بربنډې پښې او په سوې سا اسلم ته راورسېده او سمدلاسه یې پې غږ کړ .

ــ ولې لکه لیونی ښکته پورته منډې وهې ؟

ــ په ما باندې ډزې وشوې ! پسې غواړم یې .

ــ څوک وو ، څه شوو ؟

ــ ومې پیژند ل خو ومې نه لیدل . د همدې ونو له مینځه یې ډزې را باندې وکړې .

اسلم د دې لنډو پوښتنو څخه وروسته هماغسې خلاص ګریوان او یبلې پښې د ولو ځنګله ته د ټوپکمارانو په لټه پسې ننووت.

قاسم خان او جبارد اسلم د ښکار د دوه نور ملګري هم راورسېدل، جبار په وارخطایی له اسلم څخه وپوښتل : دا ډزې په تا وشوې ؟

ــ هو .

ــ چا ...؟

ــ زما دښمنان معلوم دي هماغه پخواني ...؟

ــ لګیدلې به خو نه یې ؟

ــ لګیدلې نه یم ، خو درې ګولۍ مې له کوڅو نه تېرې شوې دي . د ناموس پور مې ورباندې ؤ اوس مې د سر پور هم پې واوښت !

ــ پڼې دې چېرې پاتې شوې دي ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ــ منډه مې پسې واخيسته ، پنې مې په ځغاستو کې له پښو وتلې دي.

ــ څنګه په تش لاس په وسله وال د ښمن پسې ځغلې ، مګر ليونى يې .

ــ په پټېدو او تېښته نه ترې خلاصېږم .

ــ په لېونتوب هم نشې خلاصېداى .

قاسم خان وويل : د خلاصون لاره معلومه ده ، بايد دا په وريو روږدي لېوان له سيمې څخه ورک شي .

اسلم د غوسې په مسکا غاښونه سپين کړل ، قاسم خان يې په شا وټپاوه او ورته وې ويل : زه به دې خوښ شم ، زما دښمني به دې خوښه شي . ما ته مې زړه وايي زه نه مرم ، خداى د لېوانو ښکار ته پيدا کړى يم .

ــ لنګوټى دې له غاړې څخه راخلاص کړه . وې ټړه چې د کلي خلك و نه وايي ګني وارخطا او بې زړه شوى يې .

کرار کرار د کلي همځولي زلميان د تودې چينې شاو خوا د پېښې ځاى ته راټول شول ، اسلم يې په مينځ کې راونيو او د خلکو په شور بګت کې يې د تودې چينې له سيمې څخه د کلي د لوى جومات پيتاوې ته راويوست. په لنډو شېبو کې کليوال لکه مېږتانه د جومات پتياوي ته را توى شول . وګړو په هيجان او بې صبرۍ د پېښې په باب پوښتنې کولې .

اسلم په لوړ آواز او بيا بيا د پېښې بهير کليوالو ته بياناوه : قاسم خان سبانارى ته ميلمه کړم د ده له کوره راووتم نيت مې وو چې خپل انګړ ته لار شم او هلته له جبار او ارسلا سره د يوې کوټې او د دالان د جوړولو په باب سلا وکړم ، تودې چينې ته لا نه وم رارسېدلې چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

د لارې له ښي خوا د ولو له ځنګله څخه غبرګې ډزې را باندې پیل شوې . په لومړي سر کې یوه نشوم چې برید پر ما شوی دی خو چې څنګه یوه شوم ځان مې د لارې داړخ د ډبرو دیوال ته واچاوه . بیا مې سد سر ته راووست ، د ډبرو له شا راپورته شوم . یوه خوا بله خوا مې له سترګو وایسته چې ګوندې د ډزو خاوندا ن ووینم او ویې پیژنم . څوک مې و نه لیدل او د ټوپکمارو لوری و نه لګېده . دوی تبنتېدلي وو . خامخا به یې دا فکر کړی وي چې زه لګېدلی یم . نه نه زه نه لګېږم . زه تر هغو ژوندی یم تر څو دغه د درو او هوارو ځیروونکي ځناور ښکار کړم . زه اوس تاسو عزیزانو ته بربنډ وایم چې زه کسات اخلم ، کسات . دغه دلوړو برجونو او جګو کلاوو خاوندان چې تل یې زمونږ پر بدمرغیو باندې خندلي دي ، باید اوس پخپلو بربادیو او تباهیو باندې وژاړي ، باید د دوی له باده ډک سرونه تش شي . باید د انسان عزت خوندي شي او د سیال سیالي در نه وتلل شي . زه د همدې آرمان لپاره صیاد ته بیرته راغلم . دې آرمان ته به ځان رسوم او همدلته ، په همدې صیاد کې به اوسم او هم‌دلته به مرم .

اسلم د کلي د زلمیانو سره ژبه وکړه چې سږکال به خپل کور بیا د صیاد په کلي کې آباد کړي او هغه به د دوی د ساتیرئ ، مرکو او یارانې رغولی وي .

پر اسلم باندې له ډزو څخه یوه هفته وروسته د کلي ملک

د اندراب ولسوال ته کېناست چې اسلم نومی فراري بیا صیاد ته راغلی دی ، د سیمې ټول غله او بدماشا ن یې پر ځا ن راټول کړي دي .څوک له ډاره کلمه نشي ورته ویلای ، د ورځې له خوا جواري کوي او د شپې مهال کورونه وهي او خلک لوټوي .

دی پخوانی بدماش دی ، په کلي کې یې ډېر کسان وهلي او سپک

(c) ketabton.com: The Digital Library

کړي وو ، لس کاله پخوا يې د ګلدار په لور باندې نا روا دعوی وکړه ورپسې يې پچه وخته ، عسکري ته يې تن ورنکړ ، مخامخ وتښتېده او لاړ . لس کاله په شبرغان او ميمنه کې له داړه مارانو او غلو سره پاتې شو . دا لا څه کوې د ځمکې څو کلنه ماليه يې هم نه ده ورکړې او اوس راغلی د سيمې لوټماران يې په ځان را ټول کړي دي . پټمن کسان او د عزت خاوندان سپکوي او له ناپوهو خلکو څخه باج اخلي .

صاحبه څه درته ووايم اسلم نه دی وبا ده ، وبا . پخوا به ولس له ما څخه سترګه کوله او خبره به يې مځکې ته نه اچوله . اوس زما په خوله باندې دوست محمد اکا او د کلي ترکاڼ پياز هم نه پوستوي . جومات ته نشم ورتلای ، مړی او ژوندی را څخه پاتې دی . بزګران سرکاري بيګار ته نشم راوستلای . که دا اسلم و نه ترټل شي او د کلي د مشرانو عزت خوندي نشي نه زه ملکي کولای شم ، نه ملا ملايې کولای شي . او نه صاحبه د سرکاري مامورينو خدمت ته رسيدلای شو .

پرون ما دغه مرکه له څارنوال صاحب سره هم وکړه . هغه مصلحت راکړ چې ته له ولسوال صاحب سره چې د منطقې آمر دی دغه خبره ياده کړه ، خدای شته څارنوال صاحب هم دې خبرې ته چرت يووړ او وزه يې ډېره خړه شوه .

ولسوال د ملک خبرې تر پايه په سړه سينه واورېدې بيا يې ملک ته وويل : دا اسلم له څه مودې را هيسې دلته راغلی دی ؟

ــ صاحب خدای مې دې غاړه نه نيسي پنځه مياشتې به کېږي .

ــ نو تا ولې دومره ناوخته د هغه په باب اطلاع راکړه ؟

ملک فوري ځواب نه درلود ، ژبه يې يو څه ونښته بيا يې بې ارادې له خولې راووتل : صاحبه د کلي او د کور خبره وه له

(c) ketabton.com: The Digital Library

مشرانو سره مو سلا ته واچوله ... ملك لا خبره نه وه خلاصه کړې چې ولسوال يو څه په لوړه او جدي لهجه د ده خبره پريکړه او وې ويل نه ملکه دا سې نه وه ، زه د دې سيمې د کليو او کورونو له احوال څخه خبريږم . له ما څخه هيڅ شی پټ نه پاتي کيږي . که حکومت له پښو او خلکو څخه بې خبره پاتي شي سيمه به څرنگه اداره شي . او عدالت به څرنگه وچليږي .

ولسوال خپل وچ اوربوز او تنگې سترگې چې تر تورو عينکو لاندې لا تنگې شوې وې ملك ته ورواړول او په يوه مکاره موسکا يې ورته وويل : تا لومړی سر نه غوښتل چې د لاس غوټه په غاښونو خلاصه کړې . ځکه دې حکومت ته د مراجعې پرځای د ټوپك ما شې ته گوته وروړه . خو گولۍ هر وخت په نخشه نه لگيږي .

ولسوال د غوسې لاره ونيوه آواز يې لوړ کړ او خبرې يې حاکمانه شوې .

ــ پخوا به دې بيوزلې کسان دې تش لوټول خو اوس يې هم لوټوې او هم يې وژنې !

د ملك سترگې له ويرې گردۍ شوې . گوتې يې وريږدېدې او لکه راچاپېر شوی گيدړ پخپل پوستکي کې سره ننووت :

ــ نه صاحبه هغه کسا ن چې په اسلم يې د ټوپک ټکونه وکړل له فج نه په ده پسې راغلي وو .

ــ نو ته پې خبر يې او پيژنې يې ؟

ــ هو صاحبه په پيرندو يې پيژنم !

ــ دا دې رښتيا وويل ځکه چې تا هغه پخپله په اسلم پسې راوستي وو .

ــ نه صاحبه په قرآن که زه قاتل يم .

(c) ketabton.com: The Digital Library

ــ که ته قاتل نه يې ولې دې پر اسلم باندې د ټکونو رپوټ حکومت ته‌ورنکړ . ملکه تا د حکومت په ږيره باندې ډېرې لوبې کړې دي مگر دا لوبې پای ته رسېدلې دي . ته بايد پخپلو فرضو پوه شې . او د حکومت قدرت په نظر کې ولرې .

ملک له ځايه راولاړ شو په الوتي رنګ او وارخطايي د ولسوال پر لاسونو ورپرېووت او په معمولو غوړمالیو يې خو له خلاصه کړه ؛ صاحبه ته خو مور او پلار يې ، که ته موږ او نه بخښې ، خدای مو هم نه بخښي . ستا ټولې خبرې زموږ په ګټه دي . خو موږ خره او ځناور يو او نه پې پوهېږو . له هغې ورځې چې ته په اندراب کې ولسوال شوی يې په خدای که د چا په پښه کې يو اغزی هم مات شوی وي . والله که نوشيروان عادل داسې عدل چلولی وي .

ولسوال خپل لاسونه په غوسې له ملک څخه ورټول کړل‌واردلي ته‌يې ورناري کړې .

بازميره ، هله !

دروازه خلاصه شوه او پريړ خيټور اردلي چې له عسکري برتيې سره‌يې لنګوټه تړلی وه او د پکتياوالو په دود غاړه کې او کمربندیې اچولي وو په‌دروازه راننووت او پښه‌يې داسې په زوره درغولې په ليمڅي ووهله چې دوړې ترې پورته شوې .

ولسوال وويل :

دغه ملک وباسه او د سين تر پله هغه خوايې وشړه !

اردلي د ملک د چکمن ګريوان کې لاسونه واچول جګ‌يې ودراوه ، د دروازې په لوريې راښکود . ملک په عذر او ژړا لاس پورې کړ : ولسوال صاحب په ما رحم وکړه . مړ مې کړه مګر خپه کېږه مه ، بندي‌مې کړه خو يو وار راته وخانده . صاحب د خدای‌له پاره خپل

(c) ketabton.com: The Digital Library

سوری له ما مه لرې کوه ، زموږ قصور ته مه ګوره ، خپل رحم او کرم ته ،ګوره . زه خو په دې سیمه که د خدای او ستا هیلې ته پروت یم . ما مه بې عزته کوه .

(c) ketabton.com: The Digital Library

د مازیگر له مانځه وروسته لکه هره ورځ د صیاد د لوی جومات په انګړ کې د کلي ځوانان سره راټول شوي وو . پخوا به همدې مهال د ما ښام تر فرضو پورې د جومات زیاتره لمونځ گذاران د لته راټولېدل او مرکه به یې سره کوله . په خبروکې به هر چا هر څه ویل . د محلي پېښو په باره کې ، د نرخونو په باره کې، د پولې پټې او څارویو په باره کې ، د مېلو ، ودونو او عشقونو په باره کې به خبرې کیدې . اوس د جومات مرکو خپل خوند او رنګ بدل کړی دی . زلمي هلکان د ښکار او بزکشۍ په باره کې ، د مېړانې او ټینګې ملګرتیا په باره کې خبرې کوي . په زلمیانو کې له زور زیاتۍ سره د مقا بلې فکر پیاوړی شوی دی . په مرکه کې د تېر وخت په خلاف د ملکانو ، خانانو او سودخورو پر ضد خبرې کېږي ، د کلي ملک او د برو درو خانان په بدي یادیږي . هغه کلیوال چې تودې خبرې نه خوښوی او هر زور زیاتی پر ځان باندې زغمي له دې مجلس نه ګوښې شویدي . یو زلمی ښوونکی چې لس ورځې د مخه د « ده سلا » ښوونځي ته راغلی او د صیاد د جومات په حجرو کې یې استوګنه کړې ده ، په همدې مرکه کې کیني ، مګر خبرې نه کوي او تش غوږ نیسي .

نن ورځ لکه نورې ورځې هلکان د جومات په انګړ کې راټول شوی دي . اسلم له هلکانو څخه پوښتنه وکړه : قاسم خان نن نه معلومیږي څنګه نه دی راغلی ؟

نظر بزکش چې د ارزنګان له کلي څخه قاسم خان ته میلمه راغلی ؤ غاړې یې تازه کړې ، وې ویل :دلته له ما سره د مازیګر په اوداسه ناست ؤ ، چې کلیوالو یو په وینو سورپور بوډا لاروی راووست ،

(c) ketabton.com: The Digital Library

غریبگوټی د ملک سپیو په لویه لار کې داړلی ؤ . جامې یې ټولې شکېدلې وې او وجود یې لکه د ژرندې ټکټکانی رېږدېده . قاسم خان چې سپین ږیری وکوت تبه یې په لړمانه ننوته او سم دلاسه د ملک په کلاور روان شو . خدازده چې دوست محمد اکا له کومه راپیدا شو سر یې قاسم خان ته لوڅ کړ او د ملک له کلا څخه یې راواړاوه بیا نو زوی او پلار دواړو په ګډه سره هغه داړل شوي بوډا کورته بوته چې څه دوا دارویې وکړي .

نظر بزکش لا خبره نه وه خلاصه کړې چې قاسم خان د جومات پر انګړ راننووت او سلام یې واچاوه .

اسلم دهغه سلام وعلیک کړاوپوښتنه یې وکړه : چیرته یې شیر بچه ، موږ دې یوازې پرې یښې یو !

هغه وخندل او د لاس نسوار یې خولې ته واچول : زه به ملګري هیڅ وخت یوازې پرې نه ږدم ، خو اوس یوه عجیبه پېښه رامینځ ته شوې ده . ملک صاحب به پخوا پخپله خلک داړل خو اوس چې دی تا په غار ننه ایستی دی خپله وظیفه یې سپیو ته ورپرې یښې ده . ټولو وخندل او قاسم خان خپله خبره داسې له سره راونیوه : یاره ! اسلمه زه خو دا ښه بولم چې په سمه رڼا ورځ یې ورغلي وای او دا ګرد کلي مو د دې ملک له عذابه خلاص کړی وای .

دوست محمد اکا چې د انګړ د دیوال شا ته د لښتي پر غاړه خپله ښۍ پښه د دریم ځل لپاره تر اوبو ایستله د زوی له دې خبرې سره په درانه آواز له ځایه راجګ شو او رامنډه یې کړه او د لاحول ولا په تکرارولو کې په داسې هیجان انګړ ته راننووت چې پښې یې

د اوداسه پرځای پاتې شوې او یوه پښه یې لا نه وه مینځلې ، قاسم خان ته ورنیږدې شو او سر یې ورته لوڅ کړ : دا زما سرتور سر ته

(c) ketabton.com: The Digital Library

وگوره قاسم خانه، ښامارانو ته مې په غېږ مه‌وروله ، له زورورو سره مې مه اخته کوه ، موږ کمزوي خلك يو ، له پياوړو سره گوتې نشو ماتولای، دا ستا کبر زما بېوزلي بوډا په کور کې نه ځايېږي .

ټول ناست کسان دوست محمد اکا ته غوږ او سترگې شول .

قاسم خان چې د ښنو په سر ناست ؤ ، نسواريې تو کړل ، راولاړ شو ، پلار ته مخامخ ودرېده او د عادت په خلاف يې په درانه خو پاسته آواز وويل : پلاره ! په دې غريبۍ او بې آزارۍ کې د ظالمانو له ظلم او د زوره‌ورو له زوره نشې خلاصېدای . وگوره هر چېرې چې ټيټه ځمکه ده سيلاب په هماغې ورځي ، او په هره ونه کې چې ټيټ ښاخ دې هما غه لوځېږي . اسلم ته وگوره دی يو غريب او يو وزری سړې ؤ . په هيچا نه لگېده او هيڅ کليوال ته يې تاوان نه‌ؤ ور رسولی ، مگر زور ورو د ده ښه سړيتوب او غريبۍ ته و نه کتل ، د ده دکور تيران او دروازې يې په تناره کې وسول او د ملك شاسواربييانو ډوډۍ اوپراټې پې پخې کړې . د دغه کلي ملك او نورو ظالمانو د اسلم د مرگ مجلا تېره کړه او د هغه ناموس يې لکه څاروی په پيسو خرڅ کړ .دا لا څه کوې ....

اسلم راولاړ شو او د قاسم خان خبرې يې پرې کړې .

ــ قاسم خانه له پلار سره دومره دعوا ته څه ضرورت دی . دغه خبرې اوس پرېږده بيا به په کور کې سره پې وغږېږو .

قاسم خان تود شو او اسلم ته يې په ځېره‌غاړه وويل : نه اسلمه‌له تا سره دغه گواښ نه جورېږي . ته هيڅ وخت کمزورې خبره مه کوه . زه بايد خپل ابا ددغو ځوانانو تر مينځ چې ټول لکه دده زمن او ورونه دي قانع کړم . زه د پلار منم مگر د چا ظلم او تيری نشم زغملای . زه کبر جن نه يم او له زورورو سره هم ټکرې نه وهم مگر که څوک

(c) ketabton.com: The Digital Library

را شي او له ما نه ناموس واخلي یا مې دقوم او ولس په وړاندې و کنځي ، سپک مې کړي یا د خپل کور کلي او عزیزګلوئ څخه مې وباسي او یا زما مرګ او ورکې ته ملا وتړي دا بیا زما فرض دی چې د دغسې

ظالمانو مقابلې ته راووزم او سترګې ځنې وبا سم .

جبار چې شکېدلي تنې د یو زاړه توت ډډې ته ناست ؤ او

د قاسم خان دخبرو تر اغیزې لاندې راغلی ؤ ، را په ډډه شو او د هغه خبرو ته ورننووت : اندیوالانو قاسم خان سم غږېږي . دی کبرجن نه دی ، بلکه د کلي ملک کبرجن دی چې په لویو لارو کې سپي خوشې کوي ، او مساپر پرې داړي . که قاسم خان ورته‌و نه وايي ، زه ورته و نه وایم او ته ورته و نه وايې چې سپي دې دروتړه او لویه لاره خلکو ته مه نیسه نو څوک به ورته ووايي . دغه ځای دې په نخشه وي که يې سبا کلیوال په دغو سپیو ونه خوړل . هغه سپي زموږ په هلکانو پسې راوستي دي ، په دې بوډا مساپر باندې خو يې هسې غاښونه ورسره کړل .

آدینه چې لا پخوایې خبروته شونډې او برېتونه الوتل په شړئ کې را په ګونډو شو او د جبار په خبرو ورننووت : جباره ! دا ملک ندی تلک دی تلک . تېر کال در په یا دکړه چې د جوما ت ملا به لا له حجرې څخه نه‌ؤ راوتلی چې ملک صاحب به د آذان ناره جګه کړه او بیا به يې له جمې وروسته د لمونځ ګذارانو حاضري اخیسته او په هغو کلیوالو پسې به يې سیا او قلم راواخیست چې جمې ته به نه وورارسېد لي او په پټې کې به يې لمونځ کړی و . په ناغه کې به يې خپل ځانګړی بیګار پې چلاوه او یا به يې چرګان پې حواله کول . اوس راشه وګوره ، پوره پنځه میاشتې کېږي چې ملک صاحب په خپله محراب ته شا وراړولې ده او له جوما ت څخه په ډیګلان تېرېږي . ټولو

(c) ketabton.com: The Digital Library

هلکانو د جبار په دې خبره وخندل او جبار خپلو خبرو ته داسې دوام ورکړ : اوس باید له دوست محمد اکا څخه پوښتنه وکړو . د کلي خلک نن دا حق لري که نه چې ورشي ملک او زمن ، وریرونه او نوکران یې جومات ته را په مخه کړي . او په ټولو باندې چرګان حواله کړي . قاسم خان تېره تېره خپل پلار ته وکتل او مخاطب یې کړ : ځواب ورکړه پلاره ، آدینه خو ناروا خبره نه ده کړې .

ــ څه ځواب ورکړم خونګه ماران او لړمان موله خولې راتوییږي . خدازده په دغه کلي باندې څه غضب رانازل شوی دی چې سم هلکان یې لېوني شوي دي .

قاسم خان وویل : پلاره څوک نه‌دي لیوني شوي ، بلکې وښیار شوي دي ، یوازې ته نه وښیارېږې .

قاسم خان لا دا خبره نه وه بشپړه کړې چې مهردل د صیا د د پخواني ملک زوی چې برصیاد ته د تګ په لاره کې لمانځه ته راګرځېدلی ؤ ، په قاسم خان خوله را خلاصه کړه : په ملکانو او سپین ږیرو خو نه وې بند اوس نو په خپل پلار هم نه‌یې بند ، تا ښکر کړي دي ، ښکر .

قاسم خان لکه پړانګ له ځایه غورځار شو ، ټول هلکان راولاړ شول . ارسلا د نورو له مینځه راووت او مهرد ل ته یې وویل : ته ولې د پلار او زوی تر مینځ تیرېږې ټکوې ؟

په دې کې جبار لاس لکه توره د مهردل ژامې ته ورتېر کړ : چې دا خبرې نه شي اورېدلای دلته ولې کېنې ، دې کلي ته ولې راځې ؟

اسلم جبار ته په غوسه شو او په ترخو خبرو یې وراټه او بیا یې مخ مهردل ته ورواړاوه وې‌ویل: مهردله زما نه لورېږي چې ته له دغو ګلالیو زلمیانو څخه لار جلا کړې . د مېړانې د حق ادا کولو لپاره دغه بیه

(c) ketabton.com: The Digital Library

بیخي بس ده چې ددغه کلي زلمیان دې خپل دوست او انډیوال وبولي او پخپله خوښۍ او خپګان کې دې ورشریک کړي . ته ښه زلمی یې او دا ښه ځواني د هر ناولي او بې ایمانه سړي په ملاتړ باندې مه خیرنوه، په بېوزلو کلیوالو باندې سترګې مه راباسه او مات شوي زړونه مه پسې ماتوه . ګوره نن په دې کلي کې چې ستا عزت او ابرو هم پې پورې تړلې ده ، یو بېوزلی مساپر بوډا د ملک سپیو داړلی دی او بیا وروسته تر دې پېښې دغه مساپر ته عذر هم نه‌دی شوی او مرسته هم نه ده ور رسېدلې . په‌دې باندې خو زموږ کلی بد نامېږي . ته باید د سپیو د خاوندانو ملا و نه‌تړې، له تا سره دا ښایي چې د قاسم خان، جبار او نورو ځوانانو ملاتړ شې او د لوټ شوي قوم او کمزورو خلکو مد د وکړې . له هغې ورځې چې زه کلي ته راغلی یم ستا وربوز ما ته کوږ دی، له ما نه لرې ګرزې، زما په سبب له‌دې زلمیانوڅخه هم لرې شوی یې او د ملک شاسوار له زمنو سره دې یارانه ښلولې ده. که چېرې تا ته داسې ښکاري چې زه په ملک شاسوار باندې ګرم شوی یم نو را شه ما قانع کړه. زه به پړه په ځان ومنم او رسۍ په غاړه به د ملک کاکا عذر ته ورشم او ستا د مردۍ او انصاف شمله به پسې جګه کړم خو که ملک شاسوار پر ما باندې ظلم کړی‌وي او پور پټۍ مې هم‌نه کوي او سیال مې هم نه بولي بلکې په مرګ پسې مې ګرزي نو تا ته بیا څه حق دی چې له ما سره ټکرې وهې او د ملک شاسوار شا ته درېږې .

صوفي محی‌الدین چې د صیاد په کلي کې یې دکانداري کوله او په خلکو کې په امانت دارۍ مشهور ؤ په لاسونو تکیه ولګوله راولاړ شو او د اسلم څنګ ته راغی او هغه‌یې مخاطب کړ : زویه په خوله دې برکت شه ، ملک شاسوار به خامخا ستا اوښکې پاکوي او د سیال په

(c) ketabton.com: The Digital Library

تله به دې تلي ، ملک هم بد سړی نه دی . هغه ته په غلطه چا ستا د مرگ خبر راوړی و او په دې برسېره له هر چا سره شیطان ملگری دی ، هغه به یې په هلهو ننوتی وي ، له لاري به یې ایستلی وي . خو خدای ډېر احسان ورسره کړی دی ، ښه مځکه یې ورکړې ده ، د چنارونو ښه مست ځنگل یې رسېدلی دی ، پیغلې لوراني لري ، د بزکشۍ آسونه او څاروي یې شته دي ، ستا عذر کولای شي او بایدویې کړي .

قاسم خان د صوفی محی الدین خبرې پرېکړې او وې ویل : صوفی صاحب ! ملک دا ټول شیان لري مگر انصاف نلري او ایماندار نه دی .

په دې کې ملا د ماښام آذان وکړ ، هلکانو چکمنې او شړۍ وڅنډلې او یو پر بل پسې پر جومات ننوتل .

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ملك شاسوار ماغزه ډېر خراب وو . په ژورو اندېښنو کې يې شپه تېره کړې وه . د کلي د خلکو تګ راتګ ورسره کم شوی ؤ . جومات ته نشو تلای . د کلي له مړي ژوندي څخه يې پښه را لنډه شوې او د پخوانيو دوستانو پاملرنه ورته کمه شوې وه . اسامیانو يې مخ ځنی اړولی و ، هغوی يې نورو ملکانو ته حواله کول . اسلم دنيا ور باندې تنګه کړې وه او دی يې د کليوالو له احترام او محبت نه لرې کړی و .

ملك فکر کاوه دا ټولې تنګسياوې زغمل کيدی شي مګر د ولسوال د خپګان او مخالفت د زغملو توان خو نلرم . که دا ولسوال يو ځل د اسلم لوري ته ودرېږي او زما لمن په شا راواړوي او جامې را څخه وباسي ، زه به څه کوم ، چا ته به مخ وراړوم او څوك به دستر څادر راباندې غوړوي . دا لا څه کوې که ولسوال په دې خبره ځان وپوهوي چې د صياد شل جلبيانو ته ما د ورکې او بيکسۍ تقلبي مجلاوې کړي دي او ما د خواجه حيران د مرګ نا حقه شاهدان تېر کړي دي او هغه ژوندی ګرزي . پهو هو که په دې مې ونيسي چې د عثمان قتل ما پټ کړی دی او هغه مې په نا حقه فرار لادرك ښودلی دی او پخپله په دې ټولو خبرو ځان نا خبره واچوي . ملك شاسوار ته د خپلو کړو وړو آيينه ورمخکې شوه او د جعلي سندونو ، د غلاوو ، قتلونو او دسيسو يو اوږد طومار يې له سترګو تېر شو ، مګر ژر په خپل هيجان او وارخطايۍ باندې مسلط شو . دا ټول طبيعی او داسې کارونه ورته ښکاره شوو ، چې بايد شوي وای . يوازې يو شی ده ته غير عادي او نا روا ښکارېده هغه د ولسوال خپګان او له ده څخه مخ اړول وو ، ده فکر کاوه چې ولسوال بايد زما د کارونو په حقانيت پوه وي . دا ټول خو ما د حکومت د خير لپاره کړي دي . که قتلونه نه

(c) ketabton.com: The Digital Library

وای تر پښو لاندې شوي او که د خلکو مځکې پسې شا نه وای قباله شوې او که د دغه او هغه کس په حق باندې سترګې نه وای پټې شوې نو دې ولسوال او د حکومت مامورینو ته به چا دغه جوال لوټونه ورکول . دغه سرې غالۍ او وریښمینې بړستنې به دوی له کومه پیدا کولې . لا ډېر وخت نه دی تېر شوی چې همدغه ولسوال ته مې په دې خپل ګناګار لاس دوه لکه روپۍ ورګټلې دي ، د شاه نور میرآب غوا او د الله داد بزاز قالینه مې د همدې ولسوال میرمن ته ورولېږل . کله چې بیا د ولسوال واړه د پلرګنۍ کور ته روان وو ، د لارې خرڅی ، سوغاتونه او پنځوس زره نغدې روپۍ مې همدې ولسوال ته کېښودې . ملک شاسوار د ولسوال په فکر کې ډوب شوی و . کوشش یې کاوه چې د هغه د خپګان موجبه او دلیل پیدا کړي او په علاج پسې یې پښې لوڅې کړي . نا څاپي یې بلې خوا ته پام شو . له ځایه په منډو را جګ شو . د کوټې دروازې ته راووت او میرزا ته یې نارې کړې : هلکه میرزا دلته راشه ....

ــ څه وایې پلاره ؟

ــ یووار ژر دلته راشه !

ــ درغلم ، درغلم ... او په منډو منډو د پلار کوټې ته راغی .

ملک وویل : یو وار مهردل ته ورشه تر ما پورې یې راوله .

ــ مهردل څه کوې ؟

ــ پوهوم یې چې له اسلم سره دې اوس ګوتې نه ماتوي .

ــ ولې؟

ــ اسلم له ولسوال سره لاره پیدا کړې ده . هغه کلک پې ولاړ دی . که مهردل له ده سره ګوتې ماتې کړي د ولسوال څپېړه ما ته رااوړي .

ــ پلاره له دې مهردل بزدل څخه څه نه جوړېږي . دا د بوسو

(c) ketabton.com: The Digital Library

پهلوان دی . په ده پسې نور هيڅ سر مه ښوروه .

ــ ميرزا زويه ولې ترخولې تېرې خبرې کوې . مګر مهردل د ملک يوسف زوی نه دی ، قشخانه نلري ؟ د دسترخوان او د روازې څښتن نه دی . په پنځو کسو کې نه ياد ېږي او د کلي د مېلو او تنګ ټکور ستنګان نه پې راټولېږي ؟

ــ نه ، نه هغه د بوسو پهلوان دی د قول او وعدې سړی نه دی او ملګري د تنګسيا په وخت يوا ځې پرېږدي .

ـــميرزا زويه په تا څه شوي دي . د تا ننۍ تله د مهردل په باره کې ډېره سپکه راوزي ، پخواهم دا ته وې چې مهردل به دې له خولې څخه نه اچاوه . که ښه ځواني وه د مهردل وه ، که ښه آسونه وو د مهردل وو او که غيرت او يارانه وه د مهردل وه . اوس چې دغه مهردل ما ځا ن ته رانيږدې کړ، خپل راز مې ورته ووايه او په سرکاري کارونو مې بلد کړ ،ته هغه سپک تلې او د نيمې لارې مل يې بولې .

ــ هغه وخت زه پرې غولېدلی وم . پر ېړ څټ او غټو خبرو ته مې کتلي وو ، داسې مې لا نه و تللی ، بيا بنيا دم دې يوه ورځ يو وړ بله ورځ بل وړ وي . خو د نن مهردل هغه پرونی مهردل نه دی ، په بله خوا اوښتی دی .

ــ ته د مهردل بل و ړ کېدو ته څه دليل لري ؟

ــ بل وړ کېده خو ښکر نه لري ، همدغه تېره شپه ا سلم د مهردل په کور مېلمه و ، د دوست محمد زوی ، د ترکاڼ زوی او د مهردل خپل لوچکا ن لکه سکندر ، روزی ، ګلاب او داسې نور هلته سره راټول شوي وو. تر پرونه پورې لکه د پرديو کليو سپي يو بل ته غپېدل او يو بل ته يې داړې سپينولې او نن مېلمستياوې سره خوري .

ــ دا خبره تا له کومه واوريده ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ـ ما ته همدا نن سحر د لوی جومات مولوي صاحب د خپل طالب په خوله دا خبره راورسوله . د جومات چړي بیګا د وظیفې ټولولو په وخت دغه کسان د مهردل په قشخانه کې لیدلي وو . دوه ورځې د مخه د تورې چرګې ملا ما ته پخپله د ده سلا په بازار کې وویل چې اسلم له مهردل سره د زړې ژرندې په لښتي ناست و او خبرې یې ورسره کولې .

د ملک شاسوار غوږونه د دې خبرې په اوریدو مړاوي شوو ، وې ویل : د تا خبره سمه ده ، دا د ملک یوسف زوی همداسې دی . ملک یوسف پخپله هم داسې بې غیرته سړی و . له بې غیرته سړي نه به څنګه ښاغلی زوی پاتې شي .

ملک یوه شیبه ډوب لاړ بیا یې یو څه په ذهن کې را پیدا شول میرزا ته یې مخ راواړوه وې ویل: زویه ! چرت مه خرابوه ، که زه درته ژوندی وم په صیاد کې به بیابل بنده سر راڅخه پورته نه کړي . پریږده چې هر څوک خپل زور معلوم کړي . دا ولسوال او مامورین د خدای په توکل له ما څخه څوک نه شي بې لارې کولای . بیا یې ګوره چې همدا مامورین د اسلم او دوستک د زوی پښو ته زولنې اچوي که نه ! ته اوس لاړ شه زویه بهرام قولته ته ووایه د تورې چرګې ملا زما له خوا پټ پوه کړي چې د ماخستن له مانځه وروسته یو وار د میرشاه قشخانې ته راشي او که یې خوښه وه د جومات ملا صاحب دې هم ورسره راولي .

د تورې چرګې ملا ، ګل رسول نومېده په کوچنیوالي کې د غریبۍ لپاره د خپل پلار سره صیاد ته راغلی و . د پلار تر مرګ وروسته د څارویو په پوولو او د کلي له غوبني څخه په تدریج له ملک یعقوب ، ملک یوسف او ملک شاسوار سره د پای دو په صفت میشته شو . ملکانو ته به یې اسامیان راوستل او د حکومتي جلب کاغذونه به یې له

(c) ketabton.com: The Digital Library

ولسوالۍ څخه کليو ته وړل . وروسته يې د ملکانو په اړخ کې د احصائيې ، ماليې او څارندويو له مامورينو سره لار پيدا کړه او د مراجعينو څنې معاملې به يې له ملکانو څخه په پټه د رشوت په ذريعه خلاصولې . په هلکتوب کې يې د جومات ابتدايي زده کړه کړې وه خو ملايي تعليمات يې نه درلودل . تيز او چالاک سړی و او سپينه پګړۍ يې تړله ، سترګې به يې تورولې او له ملايانو سره به د مړيود تکفين او اسقاط په کار کې لاندې باندې ګرزېده ، کله کله به په جومات کې جذب واخيست او د جذب په وخت کې به يې ځګونه تر خولې تله او ستوني ستاغ به په جومات کې ويړ پروت و . ده به ويل د پيښور د مرغوز د سيدانو مازون يم ، په همدې استناد به يې بدنصيبه ښځو ته د تورې چرګې په وينو د بخت او برخې تاويزونه کول او د تاويزونو په شکرانه کې به يې يو چارک غوړي ، يو من وريجې او هماغه توره چرګه غوښتله . له همدې کبله د تورې چرګې په ملا مشهور شوی ؤ . ورسته يې د شکرانې او رشوتونو پيسې په سود بندې کړې او کرار کرار د څلورو ښځو خاوند او د کلي يو مالدار سړی شو . خو د دې لپاره چې ده په اندراب کې قومي ملاتړ نه لاره ، له ملکانو او د دولت له محلي مامورينو سره به يې نيږدې روابط ساتل او هغوی ته به يې جاسوسي کوله .

(c) ketabton.com: The Digital Library

د توري چرګي د ملا او د صیاد د لوی جومات د امام ملاقات له ملک شاسوار سره یو عادي ملاقات نه و ، په تربرمۍ کې د چنارونو د ځنګله له لارې بیا د خوړ د ډبرو په مینځ کې د ویرې او هیجان تر احساس لاندې د میرشاه کور ته راغلي وو .

مرکه په خوږو الفاظو او ټوکوټکالو پیل شوه . ملک شاسوار میرشاه ته وویل ته موږ سره پرېږده ، یو څه ترخه چایونه راولېږه ، هغه ووت او د توري چرګي ملا په توره نرۍ ږیره غبرګ لاسونه را تېر کړل بیا یې تسبې له جیبه راوایستې ویې کړپولې او په غلامانه لهجه یې ملک ته وویل : ملکه زه او مولوی صاحب خو دې نن بېحده وارخطا کړو . زه لګیاوم قصیده مې ویله او د جاندل له ښځې څخه مې پیریان ایستل چې په دروازه کې د بهرام قولته آواز را په غوږ شو . ډېر وارخطا ؤ . ستمېده او پر له پسې یې کور والاو ته اصرار کاوه چې ملا ګل رسول را پیدا کړئ ، هغه ته مې د ملک شاسوار له لورې یوه ضروري خبره راوړی ده . ما د ده آواز د ننه په کور کې اوریده فکر مې وکړ چې اوس که قصیده نیمایي پرېږدم خو د دې خطر دی هغه توربډلي پېریان چې لا سم ندي تابع شوي زما په کاله او بال بچ باندې به مخ راوګرځي او که قصیده خلاصوم وخت را نه تېرېږي . خدای شاهد دې چې هغه د پېریانو خطره مې په خپل بال بچ ومنله او راولاړ شوم . بهرام په سوې سا سلام راواچاوه او په وارخطایي یې ستا پیغام راکړ . ملکه کله چې مې له بهرام قولته نه د تا له لوري دا د شپې د پټ راتګ پیغام واوریده ، زړه مې تر تلو تېر شو .ما وې خدایه خیر کړې بیا څه پیښ شویدي . سم د لاسه مې خدای ته سوال وکړ چې الهی پاکه پروردګاره دا د ملک د عزت او پت ځالې ته بد شمال مه رسوې او که په موږ کبرۍ

(c) ketabton.com: The Digital Library

خدایه د ده پر ځای هغه مصیبت موږ ته راوګرځوې . نو څه درته ووایم چې په ما څه تېر شول ، او چې جنکیو ته مې وویل (ملا ګل‌رسول به خپلې میرمنې جنکۍ بللې) ټولې په ژړا شوې او سرونه یې خدای ته سرتور کړل او تا ته په دعا شوې . د کوز صیاد د جومات امام ، ملا ګل رسول ته په خبرو کې ورننووت : اې زوروره څې کوې ملک شاسوار خو یو د بخت او برخې سړی دي او د خدای د نازولیو نظر پې شته دی . ما پخپله یو وارې ملک صاحب په خوب لیدلی و چې د یو سپین آس تر جلب لاندې روان دی . په آس باندې یو داسې جناب سپور وي چې د نور شغلې یې له مخه پورته کېږي . تر شا یې ګڼ عالم روان وي چې پای یې نه معلومېږي . زه په دې وخت کې ملک شاسوار ته ورمنډه کړم چې دغه مبارک چې ته یې تر جلب لاندې روان یې څوک دی . ملک په خندا کې را ته ووایې ولې دا نه پیژنې؟ دا خو د زمانې غوث دی . په دې وخت کې زه د غوث صاحب د آس پښو ته ځان ورواچوم او چیغې کړم چې اې لویه ځوانه دا دګناهونو پېټی خو را نه سپک کړه او خپل څادر درراباندې وغوړوه . په دې کې له خوبه راویښ شم ، ټول وجود مې خولې شوی‌وي او له ټولو دیوالونو څخه د الله‌اکبر ناره اوریدل کېږي . نو داسې یو بختور سړي ته څوک ضرر رسولای شي . خدای دې هیڅاته دا وس نه ورکوي چې په ملک شاسوار باندې ان د ګل وار وکړي .

ملا ګل رسول د کلي امام ته چې اوږدې ستاینې او ثنا ته یې ملا تړلې وه خبره ورپرېکړه ، هغه ته یې وویل : مولوی صاحب زما خوښه دا ده چې اوس به ملک شاسوار ته غوږ ونیسو چې د ه څنګه راغوښتي یو او په موږه باندې کومه وراسه خلاصوي .

ملک شاسوار چې په مله یې چپنه کې ناست ؤ د کوټې له سیورې نه

(c) ketabton.com: The Digital Library

د تیلي څراغ خوا ته را تاو شو . د څراغ گل یې په ډکي باندې وڅانډه غاړه یې تازه کړه ، لاس یې اوږد کړ ، د ملا گل رسول تسبې یې د هغه له لاس څخه راواخیستې او ځان یې لکه یو واقعي حقدار سړی او د حیثت خاوند خبرې ته جوړ کړ .

دغه زموږ اندراب بیا په تېره دغه کوز صیاد او نور رانیږدې کلي یوه د عزت ، ننگ او غیرت سیمه وه . دې سیمې یو دود دستور درلود ، ځلي او نرخونه یې معلوم وو ، کشر او مشر پکې پېژندل کېده ، د خولې او خبرې سر او سړی معلوم و . دغه څو میاشتې کېږي تاسې یې پخپله وینئ هغه د شا نور زوی اسلم چې د بد گشتۍ او ناروا کارونو په وجه له دې ځای څخه تښتېدلی و ، بیا راپیدا شوی دی او د اندراب ټول غله او لټېره کسان یې په ځان راټول کړي دي ، د سپین ږیرو واک او اختیار یې په کلي کې ورک کړیدی ، زاړه او هېر شوی مرضونه راپاروي او ورک شوی پورونه غواړي . اوس یې زما بدی ته ملا تړلې ده . څو وار شیطان را ته وویل چې ملکه د دې مار سر تر کوم کاڼي لاندې کړه خو بیا له ځان سره وایم چې د لاس او لمنې په ککړولو نه ارزي پرې یې ږده (سر بد به بلای بد) خو اوس دغه لنډکی مار ورځ تر ورځې ځان اوږدوي او لکه ښامار پوښناری کوي .

د تورې چرگې ملا مرغوزي نسوار په پزه کړه . سپوږمې یې پاس کش کړې ، وې پرنجل ، د گل سیب دسمال یې پزې ته ونیو او د ملک شاسوار په خبرو کې ورننووت : ملکه ته په دې ځای کې ودرېږه ، ښه پوه نشوم . د اسلم د ښامار کېدونه دې مطلب څه دی ؟

ــ مطلب دا دی چې اسلم اوس له ولسوال سره لار پیدا کړې ده .

ـ دا زموږ د ولسوال سره ؟

ــ هو له همدغه ولسوال سره .

(c) ketabton.com: The Digital Library

ــ ته خو به غلط نه يې پوه شوی ؟

ــ نه زوروره ، د همدې اسلم په باب کې ولسوال ته ورغلی وم د ده د کړو وړو ناستې ولاړې رپورټ مې وروړی و . گل رسوله د اسلم نوم نه و ، بلا وه بلا ، په ولسوال زما خبرې بدې ولگېدې ، مخ يې راباندې راواړاوه ، سترگې يې رابانديې برگې کړې او لکه فيل مرغ را باندې ببر شو . له خپل دربار څخه يې وشړلم او سپايي يې را پسې کړ چې له پله نه مې دې خواته راوشړي . هغه زما روپۍ ، هغه زما نيکۍ ټولې ورڅخه هېرې شوې دي . او هغه نا حق قسمونه او قرآنونه چې ما د ده د فايدې لپاره ياد کړي دي ټول اوبو وړي وو . ولسوال پورته پورته الووت او ما عذر ر ورته کاوه . ور ته ژړل مې مگر ده مخه نه راکوله . اوس د ولسوال صاحب هغه خبرې هېرې دي چې ويل به يې اند راب په ملک شاسوار ښه ښکارېږي .

د کلي امام ببوا که د ملک په خبرو ورگډ شو وې ويل : ملکه د تا کډه خو لا پخوا بار وه . خو لکه چې زما هم بار شوه . موږ به شل واره چهل کاف په ځان کف کاوه بيا به له‌اسلم سره غږېدو اوس چې ولسوال يې هم شا ته دربدلی دی . زما پلار يې هم جواب نلري .

د تورې چرگې ملا د سترگو له کونجه د کلي امام ته راوکتل نرۍ شيطاني مسکايې په شونډو په گډا شوه ، خوله يې ويره شوه او توره گردۍ ږيره يې لکه د مست فيل‌مرغ ښکې ټوکرۍ ټوکرۍ شوه او ملا ته يې وويل : مولوی صاحب د تا خبرې سمې ندي ، ولسوالان د ميندو او پلرونو پر ځای دي او ملکان د هغوی لاسونه او پښې دي . ولسوال هيڅ وخت د ملک شاسوار آبرو په اسلم او داسې نورو لچکانو باندې نه خرڅوي ، ولسوال هيڅ کله خپله ملا پخپله نه ماتوي .

ــ نو ولې يې ملک شاسوار سپک کړ ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ــ ملا صاحب د ولسوال سپکاوی ، سپکاوی نه دی ، هغه یو خبرداری دی .

ــ د څه شي خبرداری ؟

ــ ملك شاسوار به یې په وخت پوښتنه نه وي کړې ، رسیدگي به یې نه وي ورته کړې ، پیسو ته به یې ضرورت پیدا شوی وي . څه بله اړتیا به لري .

د تورې چرگې ملا غاړې تازه کړې په ږیره یې ورو لاس راتېر کړ او په موسکایې د کلي امام ته په خطاب کې وویل : حکومتي کسان زود رنجه خلك دي . که درته ووایم دوي هم ډېر ملامت نه دي . خورانو په هره چوکۍ باندې کوټه لوټونه ورکړي دي . ته زموږ د کلي د کندل زوی په نظر کې ونیسه، هغه د بنو لېسه خلاصه کړه ، کندل خپله باغچه ورته گرو کړه او زوی یې په خان آباد کې د احصائیې د کاتب په چوکۍ کېناوه .هغه‌دی اوس یې خولۍ په غوړیو کې لوېدلې ده . د نیمایې کلي مځکې یې گرو کړې دي . دا خو د تخم او د حاصل قصه ده . تخم وشیند ه او حاصل واخله . د تخم له شیند لو څخه پرته درمندونه چا اخیستی دي ؟ دا د دنیا کار دی ، کښت به کوې بیا به حاصل اخلې ، او له اوریدو زموږ ولسوال صاحب داندراب ولسوالي په درې لکه روپۍ اخیستې ده . هغه ددې کار لپاره د کابل په ده‌بوریو کې خپل کور خرڅ کړ . اوس هرومرو د کور د خرڅلاو تاو باسي . زموږ د ابراهیم زوی ته گوره په کندو کې یې د موږك لکۍ نه سپېره کېده ، خو بیا یې چې خدای توبه ومنله او په نهرین کې گدام‌دار شو اوس یې په کور کې غالۍ نه ځایېږي او قشخانه یې هیڅکله بې څو تنو مېلمنو نه ده . پلار خواریې په پردیو خد متو کې مړ شو او ټول ژوندیې په مړه گېډه ډوډۍ و نه خوړله ، دا خو لا پرېږده د دانې علاقدار وگوره تېره

(c) ketabton.com: The Digital Library

جمعه د مالیې مامور ته په مېلمستیا راغلی و او چې لیدلې دې وای : دا جیپ موټر څه وایي، او دا خرڅ او سخاوت څه وایي . جنکیو راته ویل چې علاقدار څه کوې چې تا یې ښځې لیدلې وای ، هره یوه تر سرو زرو لاندې ډوبه وه . دا د لاس بنګړي ، غاړه کۍ ، امېلونه ، د لاسو ګوتې ، ډېلې او د ویښتانو ځنځیرونه یې ګرد سره د سرو زرو او پې د پاسه رنګارنګ غمي کتار شوي وو .ولسوال خو پر دغو لغړیانو ډېر د پاسه دی مګر په جانداري کې تر دوی پاتې دی . دی باید خپل غارونه او غچوړي ډک کړي . اوسنۍ آمدني خو یې د ښځو او خپلوانو تر سوغاتو هم نه وزي . په دې میاشتو او ورځو کې داسې ښکار هم نشته چې د ده منګولې او مشوکه پې سره شي او وزرونو ته یې قوت ورسېږي ، نو خامخا به غوسه کېږي ، نامیندي ورپیدا کېږي او له یو چا څخه خو به تاو باسي .

ملک شاسوار په ځای کې سره وخوځېده ، د تورې چرګې د ملا خبره یې وشلوله او وې ویل : ملکۍ پخوا خوند کاوه ، هغه پخواني ولسوالان چې موږ لیدلي وو ، اوس نشته . د هغو تله ډېره درنه وه . د ملکانو او خانانو په عزت او قدر پوهېدل . چې په وینو ککړ پکړ به یې ولیدې او مخامخ به یې په غلا ونیولې پرده به یې دربانده اچوله ، د رعیت تر مخ به یې نه سپکولې ، ځان به یې مړاوه لیکن د ملکانو دسترخوان یې نه ټولاوه ، خو کله چې کټېیلی د خولۍ او سګرټو ولسوالان راپیدا شول د ملکانو برکت او عزت هم ورسره ولاړ ، له موږ څخه د دوی لار ورکه شوه . په خبره نه سره پوهېږو او باور نشو سره کولای .

ملا ګل رسول د ملک شاسوار په خبرو غوږونه څک کړل او په ښوېېدو ښوېېدو ملک ته ورنیږدې شو . وې ویل : البته ما ته ډېره بې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ادبي ده چې زه د ملك په مخکې دا خبرې کوم . دى به خيال کوي چې اوس ملا گل‌رسول غواړي ما ته سبق راکړي . ليکن دوست ته بايد سړى د زړه خبره وکړي . زما خيال دا دى چې ولسوال صاحب تا ته ځکه غوسه کړې ده چې له تا نه اميدونه لري .تا پوه کوي چې اې سړيه وږې يم ، پسمانه يم ، جيب غواړم ، کور غواړم ، ځان پوره کوم او په تا يې پوره کوم . گوره ملك صاحب اوسني ولسوالان تر پخوانيو خراب نه دي ليکن د دنيا دود دستور بدل شوى دى . پخوانيو ولسوالانو ته آس پکار و ، ليکن اوسنيو ولسوالانو ته موټر په کار دى ، هغوى د خټو او گټو کورونه جوړول دا اوسنى سمټي کوټې جوړوي او قدنما آييني پکې ږدي . د چلم ځاى سگرټو ونيو ، د تنبور او غېچکې ځاى را ديو ، د شوروا ځاى پلاو، د استالفي کاسو ځاى چيني. رواجونه بدل شوي دي ، عطرونه او سينگارونه را پيدا شول . شام پاريس او لندني پوډر را پيدا شول . د دنداسې ځاى لب سرينو ونيو او ښځو پتلونونه واغوستل دا ټولې خبرې خو مصرف غواړي . موږ او تاسې مجبور يو چې دا مصرفونه ور پوره کړو .

ملك شاسوار چې کندو ته تکيه وهلې وه ، په چکمن کې را تاو شو ، پلترئ يې ووهله وې ويل : ملا گل‌رسوله رښتيا رښتيا دي ، زه خو اوس ډېر په تنگ شوى يم ، زړه مې راته وايي راځه دا ملکي پرېږده او په دې آخر عمر کې توبه وباسه او مخامخ په جومات ننوزه ، متل دى وايى (از بچه گى تا جوانى، از جوانى تا به پيرى ، از پيرى تا بکى) يوائې دغه دا سلم علاج مې کړې واى بيا توبه او گوښه گيري دواړه آسانېد ل .

ملا گل‌رسول د دې خبرې په اورېدو نا قرار شو ، له ډډې په زنگنو کېناست او په هيجاني لهجه يې ملك ته وويل : نه ، نه ، نه ،

(c) ketabton.com: The Digital Library

هیڅکله به داسې نه کوې، دا فکر د تا نه دی دا د ښمن د تا ذهن ته درننه ایستی ، توبه توبه چې له ولسوال صاحب څخه مخ واړوې ، نه نه ملکه که داسې وشي زموږ کلي او کورونه به په صیاد کې اور واخلي ، دا د اسلم لنډه غران به له خلکو نه ښځې بوزي او د سیمې سپي به زموږ د بچیانو په غوښو ماړه شي . دا خو بالکل شیطاني فکر درپیدا شوی دی ، شیطان خو د خدای دښمن دی لاحول ورته ووایه ، د گوښه کېدو فکر له سره و باسه ، تا څوک اوس په گوښه گیري او توبه کې نه پرېږدي ، له تا نه د صوفي توب وخت تېر شویدی ، که ته مشرتوب پرېږدې مشر توب تا نه پرېږدي ، خدای مکړه چې ته د حکومت له سیوري او د زورورو له رغولي را لري شې والله که د دې اسلم د لچکانو له لاسه یوه شپه په صیاد کې تېره کړې ، ته داسې مه کوه چې د پزې د گټلو له پاره سر بایلې ، د حکومت له زوره ځان مه جلا کوه . تر دې چې سبا د اسلم څپېړو او د دوستک د زوی پیغورونو ته ناست یې همدا د ولسوال منت او زور زیاتی در ته ښه دی. که زما منې همدا سبا یو سخوندر ، پنځوس منه وریجې ، پنځه منه ژېړ غوړي یو څه نقدې روپۍ درواخله او د ولسوال کور ته یې یوسه . دوه درې ورځې وروسته خپله ورشه و به گورې چې ولسوال هغه پرونی سړی نه دی ، مخه به درکړي ، مهرباني به درسره وکړي او خبرو ته به دې غوږ ونیسي . گوره ملکه دا دومره جایداد ، مځکې ، گروۍ ، ځنگل څه کوې ؟ دا خو همدې ورځې ته په کار دي ، ښه مال خو د بدې ورځې دوا ده ، خلک وایي : زر تر سره جار ، سر تر ناموسه . چې جومات ته نشې تلای ، په پټیو کې نشې گرځېدای ، د کلیو په مړي او ژوندي کې برخه نشې اخیستلای ، پخپل کلي کې چا ته دومره نشې ویلای چې پښې دې درټولې کړه، داهم ژوندی ؟ په دې کې د ولسوال

(c) ketabton.com: The Digital Library

څه تقصیر دی . ولسوال د تا ورور نه دی ، هغه ته تاسې او بل څوک توپیر نه لري ، په هغه باندې خپله خبټه گرانه ده ، د هغه عقل ته به د خبټې له لارې ورننوزې ، که د خبټې حساب دې ورجوړ کړ هغه به بیا د تا وي ، ورور دې هم دی ، عزیز دې هم دی ، وکیل دې هم دی او بیا په کلي کې هر څه چې ته غواړې هغه به کېږي . اسلم او د دوستک زوی ، هغه بل جبار لچک او د دوی ملگري به ولسوال ته څه ورکړي ؟ دوی پخپله د نورو خلکو خیرات او کاسو ته ناست دي ، دوی له تا سره مقابله نشي کولای ، دوی له تا څخه دا خدا دا د عزت نشي اخیستلای . لیکن ته باید د خپل عزت د ساتلو په طریقه پوه شې او ځان په دې خبره وپوهوې چې په ډېره سخته دښمني ککړ شوی یې . داسې اور دې لمنی ته لوېدلی دی که ځان ځنې خلاص نکړې له بېلېو تر مرئ پورې به دې وسوځوي ، اسلم لکه کوډگر د اندراب زلمیان د خپلې ژبې تر جادو لاندې راوستي دي . اوس یې له صیاده هم پښې او لکۍ وتلې دي ، د شاشان ، قاسان ، بنو او ارزنگان په سیمو کې یې ملگري پیدا کړیدي . د ملک یوسف زوی یې هم بې لارې کړیدي . ما داسې واورېدل چه هغه خپله خور اسلم ته ورکوي ، دا لا څه کوې د بنو او ده سلا په مکتب کې یو څو تنه ښوونکی هم له دوی سره گرزي . هغوی هم د اسلم ثنا او صفت ته ملاتړلې ده ، خبره لویه ده ملکه او د سیلاب مخه د تا کور ته درسیخه شوې ده ، لویه بلا خو لوی تاوان غواړي ، د غفلت پنبه له خپلو غوږو څخه وباسه او تر اوسه چې لا اوبه له ورخه نه دي تېرې شوې ځان تیار کړه .

ملک شاسوار دواړه سترگې په ملاگل‌رسول کې خښې کړې ، وېرې او تشویش یې په مخ او سترگو کې څپې وهلې ، د سترگو مردکي یې د سر په کاسه کې رډ رډ راوتلي وو ، غوږونه یې څک شوي او ژور

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوسېلي يې ايستل، دی وپوهيده چې مصيبت لوی دی. کوم د گناهونو درونند پېټی چې يې د ژوند تر دې واټن پورې په شا راوړی و ، د ده ملا يې ورغبرگه کړې وه . فکر يې کاوه چې اوس د دا سې گړنگ غاړې ته رارسېدلی دی چې د بېرته گرځېدو لاره نه لري او د لتې لپاره د ده توان پای ته رسېدلی دی . زړه يې ښواکه درزيده او په سينه کې دننه يې د ژور سوي احساس کاوه . په هر لوري او هر شي کې يې اسلم کوت . د تصوراتو دنيا يې گرد سره په اسلم ډکه شوې وه . د ملاگل رسول په قصو او مشورو يې زړه نه‌تم کېده او تنده يې نه پې ماتېده ، تصور يې کاوه چې په کرونده کې وژل شوی دی ، کلا ، کادانو او قشخانې يې اور اخيستې دی، لورانې او بيبي يې سر تورې شوې دي، له غرونو څخه سيلاب راغلی دی او د ده باغچې او ځنگل يې لاندې کړيدي ، اسلم يې په کور ورننوتی دی او د ده واړه حلالوي ، ترخو مفکورو او ويرونکو تصوراتو را چاپېر کړی و . او ده لکه چاپېر شوی ښکار کوښښ کاوه چې د ژغورېدو او تښتېدو لار پيدا کړي . کله کله به يې په همدې تصوراتو کې سترگې د کوټې په يوه ديوال باندې ځای پر ځای مېخ شوې او د ذهن حضور به يې له لاسه ورکړ .

د کلي ملا د ملاگل رسول د خبرو په مينځ کې ورننووت په ملک باندې يې غږ وکړ : ملکه خيريت خو دی ، دا رنگ دې ولې داسې تغير شوی دی ؟ ولې داسې ساړه اوسېلی باسې ؟

ــ نه نه ملا صاحب هسې خوشې ...

ملک يوه شېبه ، لکه سړی چې نوی له خوبه راويښ شي ، اوتر اوتر وکتل بيا يې خبره داسې راونيوه : ملا صاحب سخته را باندې راغلې ده . ټوله دنيا را ته اوښتې ده . زه به د چا د ځواب او تورې شم ، ما ته ټول اندراب گواښي ، بخت مې اوښتی دی . هرگام چې اخلم

(c) ketabton.com: The Digital Library

لوېږم ، هر گوزار چې کوم خطا کېږي ، د هر اقدام نتیجه مې چپه راوزي ، یوه زمانه پدې اندراب کې هیڅوک ما ته په مخ نه شو راتلای . چا له ما سره زور نه ازمایه ، ملکانو او خانانو به له ما ډډه کوله ، بې زما له خوښې په دې کلي کې چا لور نه شوه ودولای . خو اوس د د هقانانو او ژرنده گړو زمن په ما پورې خاندي . اسلم ، قاسم خان او جبار له ما سره تربگني کوي او زه یې له مړي ژوندي او کور کلي څخه ایستلی یم .

ملک لکه د څېلې مار چې پیتاوي ته اچول شوی وي کرار کرار تود شو . په مخکې یې د وینې سور والی راغی او راوغوړېده ، غاړې یې تازه کړې او خبروته یې داسې دوام ورکړ : دغه گل رسول ته معلومه ده ، ملک له دې خبرې سره سم گل رسول ته په لاس اشاره وکړه ، په همدې کلي کې د ستار ورور ووژل شو ، لورانې یې لکه مېږې خرڅې شوې ، ځمکه او ژرنده یې میرزا قاسم او ملک امرالله سره ووېشله ، مگر داسې نر دلته پیدا نشو چې د هغه غږ پورته کړي ، بد او پورېې وغواړي . زمن یې لا تر اوسه په اشکمش کې د یو بل مزدوري کوي . وایم د عریضې یې څوک پیدا نشو . ما چې څوک وهلي دي هغه خدای هم وهلي دي ، آواز یې ملائکو هم ندی اورېدلی . مگر اوس چې روزگار په ما راوستې ده د ترکاڼانو ، ژرنده گړو او د پرونیو څپېړ خورو زمن سیالي راسره کوي . ما دا ځوروي چې نور مارانو وچیچل او زه کربوړي . له ما څخه د ودو شویو ښځو او برباد شویو کورونو حساب غوښتل کېږي . په ما باندې نوي نرخونه او نا دودې راتپل کېږي . که چېرې ما دې حسابونو ته تن ورکړ چې بیا دا ټول اندراب زما هم شي زه دا حسابونه نشم خلاصولای . ملک مخ ملا گل رسول ته ور واړاوه ، خبرې یې داسې اوږدې کړې : گلکه (ملک به د تصغیر

(c) ketabton.com: The Digital Library

لپاره ملا گل رسول گلک باله) ما ته را پېښه شوه البته قسمت به مې دغسې وي چې لاس مې له وينو څخه نه راوزي ، پروا نشته پخوانيو به ويل د پړانګ برخه وينه ده ، د تا ټولې خبرې مې ومنلې زه به دا خپل جايداد تر خپله عزته قربان کړم . زه به د هر لچک د سر په کدو با ندې د زرو تاوان پرېکړم . زه به د دې اسلم د لچکانو له کدوانو څخه خامخا دا اوسنی بخار وباسم. زه به دا ولسوال ، داقاضې ، څارنوال او دا نور ټول په روپيو واخلم ، يو وار به بيا دا کلی د عزت کلی کړم ، دا جومات به جومات کړم او ټول اندراب ته به وروښيم چې له ملک شاسوار سره د گوتو ماتول د سر په بيه تماميږي . ملک هيجاني شو ، آوازيې جګ او ډډ شو ، غريو ورپيدا شو . ويې ژړل او د کلي ملا ته يې وويل زه به يوار بيا د کلي ژرندې په وينو وگرزوم ، زه به په دې لچکانو باندې ميندې او خويندې وژړوم . که ما د دوی خويندې او ښځې ليلام نه کړې زه به شا سوار نه يم او له خپله پلاره به نه يم زېږېدلی .

د کلي ملا ملک شاسوار هيڅکله په دا سې هيجان او زبردستۍ کې نه وليدلی . ووېرېده او لکه تبنتېد لی مږز زبون وهلی د بوغبند او دېوال تر مينځ په خالي ځای کې ننووت ، په لنگتۍ شو او ملک ته يې په ماته دروېزگره خوله وويل :نه ملکه تا څوک نشي څملولای . عزت او ذلت د خدای له لوري دی ، د تا عزت خدايی عزت دی څوک يې نشي درڅخه اخيستلای ، ملا صاحب غاړه تازه کړه چې په دې باب شرعي مسألې وکړي او ملک شاسوار ته د آسماني امداد ډاډ گېرنه ورکړي په دې کې د تورې چرگې ملا د کلي دامام پښه کښېکوده او له خبرويې منع کړ او خپله تر يوې چوپيا وروسته په خبرو راغی : ښه ملکه اوس خو د خبرو سروخوت اصلي مطلب ته به راشو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ملک چې له هیجان څخه رالوېدلی و په کرار آواز یې ځواب ورکړ : هو اصلي مطلب ته به را شو .

ــ ښه ستا څه خوښه ده ؟

ــ زما خوښه دا ده چې همدا سبا به زه پخپله د تا دغه لوړنۍ نسخه وکاروم ، وریجې ، غوړي او پیسې به وروړم خو د سخوندر په ځای به یو څه پسونه او چرګان را سره یوسم او هماغلته د ولسوالۍ په شاوخوا سماواتونوکې به ورته پرېوزم .

ــ په خوله دې برکت شه اوس دې زما تسلي وکړه . ښه نو اوس ما ته څه امر کوې ؟

ــ ته خپله کاروایي پیل کړه ، خو په لوړي سر کې دا د کلي ملا صاحب پوه کړه چې زموږ د دغې نن شپې د مرکې راز د باندې ونه باسي او په دې ورځو کې هېڅکله هم د جومات څخه لرې نشي . د جومات چړي او طالبان دې پوه کړي چې د اسلم ډله وځاري او په ټولو کړو وړو یې ځان خبر وساتي .

د تورې چرګې ملا له توشک نه درغولي ټغره ته راوښویېده ، ملک ته ورنږدې شو او هغه‌یې مخاطب کړ : رښتیا ملکه یو عجیبه مې پرون واورېده . یو سړی چې (حسن کلته) نومېږي او د آسونو غل دی ، د آسونو له یوې ګلې سره دپارندې په لار کې نیول شوی دی . ښایي نن‌یې ولسوالۍ ته راوستی وي . آیا ښه نه درته ښکارېږي چې دغه سړی پخپل اقرار کې د اسلم او د ده د یارانو نومونه د خپل جرم د شریکانو په توګه واخلي ؟

د دې خبرې په اورېدو د ملک سترګې برګې شوې ، وینه‌یې په مخ کې وځغلېده ، له ځایه راولاړ شه غبږیې د تورې چرګې په ملا راوګرځوله او چیغې یې کړې : پیدا دې کړه ، پیدا دې کړه . زه خو وا

(c) ketabton.com: The Digital Library

یم گلکه چې ته شیطان یې شیطان ! دا خو دې داسې دوا پیدا کړه چې د سلو مرضونو علاج پې کېږي . همدغسې ځای مې ورته غوښت خو نه پیدا کېده . وا وا، هزار رحمت گلکه !

د تورې چرگې ملا د واسکټ جیب ته لاس یو ووړ ، د پزې د نسوار و ښیښه یې راوایسته سر یې پرا نست او نسوار یې د لاس په رغوي کې واچول . مرغوزي نسوار یې د چپ لاس له رغوي په گوتو راوا خیستل په تبختر یې پزې ته کش کړل او په همدې کې یې ملک ته وویل : (چو یک در بسته گردد صد در دیگر شود پیدا)

ــ حق حق گلکه ، نن خو دې د ننبې مینځ و ویشت .که زه با چا واي نن خو مې باید خوله په سرو زرو او لعل او جواهرو در ډکه کړې وای .

ــ اوس نو ملکه سبا ته د محبس د قوماندان تالو هم یو څه ورخوږ کړه .

ــ پوه شوم ، تر پایه ورسېدم ، د خبرې تل ته وررولوېدم . گلکه اوس د تا اصلي وظیفه دا شوه چې د آسونو د غلاد دوسیې لاره هواره کړې او دا دکلي جوارگران او لچکان د همدې دوسیې په مزي کې سره وپیېې .

د تورې چرگې ملا مسکې شو او ملک شا سوار ته یې وویل: گوره ما هم له تا سره شاگردي کړې ده !!!

ــ اوس ته پخپله داسې استاد شوی یې چې د ما رنگو لاس تر شا تړې . خیر که مړ نه وم زه به دې د دې مېړانو بدله ادا کړم گلکه !

(c) ketabton.com: The Digital Library

لمر د صیاد ختیځ لوري ته د غرونو د پاسه د شغلو پر پټاره پلترۍ وهلې وه . ګهیځ د شوتلې د ګلانو او ځنځلو د راخوټېدلیو غوټیو د عطرو څپې د پسرلنیو غنمو له وږم سره یو ځای له کروندو څخه کلیو او کورونو ته راشېلې . د سحر وږمې د پراخې درې په لارو او واټونو کې دوحشي بوټو او شنېلیو خوشبویي د لارویانو سپوږمو ته ورشیندله . په کروندوکې د چونچڼو ، بلبلانو ، مېزانو او غرنیو مرغانو زړه وړرنګی شور او سندرې خورې وې . د تودې ډوډۍ او سویو لرګیو بوی ، د سین شنهار او د کلیو د پاسه د نغریو او تنرونو د نیلي لوګي چتر ، طبیعت‌او انساني محیط داسې سره اوبدلي وو چې درې ته‌یې واقعي ، بې سارې او بې بدله ښکلا ورکړې وه ، هغه ښکلا چې د پلټونکي انسان په زړه او پلو کې د امید تودوخه ژوندۍ ساتي او باور وربخشي .

قاسم د زین کړي آس په روستاړي پورې د سنیو خورجین‌وتاړه ، د آس په ورمېږ او ساغریو یې لاس راتېر کړ ، هغه‌یې ونازاوه او د ورمېږ ځنې‌یې ور ږمنځ کړې ، ملونه یې ورواچوله او د ا نګړ په لویه دروازه یې کوڅې ته راویوست ، له آس سره جلوکش د کوڅې په اوږدو کې د لویې لارې په نیت رهي شو . کله چې د کلي له جومات څخه را وا وښت په کوڅه کې‌یې په ملک شاسوا ر باندې نظر ولګېده . ګلک او نور کسان چې د بازا ر په ورځ بنو ته روان وو ، تر ملک راچاپېر شوي وو . ملک د قاسم په لیدلو د کوڅې له مینځ څخه د خپلې کلا دروا زې ته په شا شو . له ده سره ولاړ کسان هم په ده پسې ورځنګ ته شول او لاره‌یې آزاده کړه . قاسم د آس ملونی ته ټکا ن ورکړ او د ملک د غوږ وهنې لپاره‌یې آس ته کنځله وکړه او ورسره‌یې لاسونه د

(c) ketabton.com: The Digital Library

زین په کوبۍ ټینګک کړل ، بې له دې چې پښنه په رکاب کې کېږدي ، په تګ کې یې زین ته ورودانګل او پکې کېناست ، سمد لاسه یې آس ته تازینه ورکړه او د کلي له کوڅې څخه لویې لارې ته ووت .

ملک شاسوار سم د لاسه د تورې چرګې ملا ته مخ ور واړاوه : کبرونه خو مې ډېر لید لي دي ، لیکن د دې لنډه‌غرو کبر په صیا د کې نه ځایېږي .

ــ دا کبر به یې ډېر ژر په سر ورمات شي . وایي د میږتانه چې ورکه راشي وزر با سي .

له دې خبرې سره سم ملک شاسوار د تورې چرګې ملا ګوښې کړ او پوښتنه یې وکړه : د محبس د قوماندا ن خبره څنګه شوه ؟

ــ هغه راسره ومنله ، د چهارشنبې په شپه به (حسن کلته) له محبس څخه خپل کورته راولي او له ما سره به یې کېنوي . د کلته یو خوریې چې په باجګاه کې اوسېږي او کله خور دی ، د هغه درک مې هم لګولی دی . زه به د خدای په فضل دغه کلته ټولو خبروته تیار کړم ، لیکن د محبس قوماندان ډېر څه غواړي .

د لته د ملک سترګې کږې شوې . شونډې یې بوڅې کړې او تعجب وهلي بڼه یې غوره کړه ، وې ویل : مثلاً څومره غواړي؟

ــ یاره ملکه ډېرې زیاتې . هغه وایي که چېرې حکومت په ما خبر شي چې ما حسن کلته د ناروا تورونو ټړلو ته مجبور کړیدي ، زه به له مسلک څخه طرد شم او خدازده څو کاله بند به را باندې وخېږي .

ــ نو بیا څه ؟

ــ ډېرې زیاتې غواړي . خو زه لا ډ غرې و رسره وهم . خدای مهربانه دی ، نن‌چې د بازار له کاروبار نه خلاص شم‌یو وار ورګرزم

(c) ketabton.com: The Digital Library

یوه پهلواني به بیا ورسره وکړم ، اندا زه به یې و لګوم .

د ملک رنګ لږ تغییر شو ، شونډې یې وچې شوې او د تورې چرګې ملا ته یې وویل: زه خو هم دا ډېر کلونه کېږي ملکي کوم ، د دې کارونو دود او دستور رامعلوم دی . دا نرخونه ولې زما لپاره بدل شول ، بیا د محبس قوما ندا ن خو زما پخواني معامله دا ردی ډېر خد متونه مې ورته کړي دي .

ــ ملکه دا د حکومت کسان لکه د حمام لنګونه دي ، وفا او بقا نه لري ، نن یې زه تړم ، سبا یې ته تړې او بل سبا یې بل تړي . دوې د پېسو یاران او د ګټې ښاماران دي ، دوې دکاند اران دي . پېسې ورکړه او خپله سودا ترې واخله ، که لږ پام وکړې دا اوسنۍ معامله یو څه سخته هم ده . دغه اوس دستي دې د دوستک زوی و نه لید چې څنګه په شړق درڅخه تېر شو . اسلم خو لا سم د تا سر ته ناست دی او که ته دغه لچکان له خپلې مخې لرې نکړې ، هغوی دې نه پرېږدي او چې لږ پوه شي چې حکومت پر تا لاس نه نیسي والله که دې په سر صرفه وکړي یا په مال .

قاسم په لویه لارکې د هغو سپرو په لیکه پسې سیخ شو چې د بنو د بازار ورځې ته یې ځان رساوه . د لارې په ګڼه ګونه کې د قاسم نظر په معلم جمعه باندې پرېووت ، ورغږیې کړ او هغه یې خپل شا ته سپور کړ ، بیا یې سم دستي جیب ته لاس کړ او د نسوارو کد و چې په خولبوی پورې یې د مریو څونډی ځوړوند و له جیب څخه راویوست ، لاس یې شا ته ورغبرګ کړ او معلم جمعه ته یې د نسوارو ست وکړ : واخله معلم صاحب چې پرون یوه انډیوال له پل متک څخه راته راوړي دي .

ــ څنګه دي ، ډېر زورور خو به نه وي ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ــ هغه خبره به دې اورېدلي وي (د بلهای سړی لور د پلار په نوم پورې ودېږي) ، دې نسوارو هم په متهک پورې نوم پیدا کړی دی مگر زموږ د صیاد تر نسوارو ښه نه دي . په دې کې قاسم یوه شېبه چوپ شو . د آس ملونه یې راښکوده ، په زین کې را په ډډه شو او خپلې خبرې یې داسې له سره راونیوې : بېگاه شپه ملک شاسوار زما ابا کلا ته ورغوښتی و ، د زاریو او عذر په غاړه یې ورته ویلی وو چې قاسم خو ښه سړی دی او په ما ډېر گران دی ، لیکن د بدو خلکو سره سردچار شویدی . بیا یې د اسلم نوم وریاد کړیدی ، جبار یې وریاد کړیدی او دکلي شا و خوا نورو انډیوالانو نومونه یې وریاد کړي دي . بیا یې حمید خان معلم صاحب په خوله کې ورکړیدی چې دغه معلم د حکومت دښمن دی او په پاچایې کارونو کې گوتې وهي . زما ابایې ډېر ډار کړی دی ، په پای کې یې ورته ویلي دي چې قاسم لا تر اوسه د کندې تل ته نه دی ورلوید لی زه یې له ولسوال صاحب نه خلاصولای شم خو پدې شرط چې له بد و گرځېدو څخه لاس واخلي او اسلم له ځان څخه لرې کړي . او په پای کې یې زما ابا ته خپله یوه زړه چپنه هم د تارتق په توگه ورکړې وه . زما ابا ډېر ډار شوی ؤ . ملک ته یې ژړلي وو ، عذر او زارۍ یې ورته کړې وې ، او د خدای او قرآن روی یې وراچولی و ، په ډېر بدحال کورته راغلی ، زړه پکې ویلې شوی و . تر نیمې شپې پورې یې زه ترټلم ، عذر یې راته کاوه ، سر یې راته لوڅاوه او له ژړا څخه شین شین راته اوښت. ویل یې ما د ظالم لښتوته مه تړه ، ما زمریانو ته په غېږ مه وروله او زما غریب کورته اور مه رانه باسه . داسې سلگۍ یې وهلې تا به وې زړه پکې د ننه وچاوده . هر څومره تسلا مې ورکوله نه کرارېده . نیمه شپه یې له کوټې څخه راووتم او کرۍ شپه مې په انگړ کې په گرزېدو تېره کړه . له لمانځه وروسته مې آس

(c) ketabton.com: The Digital Library

زین کړ ، راووتم سم د لاسه له ملك شاسوار سره په کوڅه کې مخامخ شوم . د لېونتوب سېلاو راباندې راغی ، زړه مې راته وویل په همدې خپله دروازه کې یې تازینه سر ته ونیسه او د آس تر پښو لاندې یې وچرمو ړه او بیا یې لکه ورغومی په تقم کې واخله او د ابا پښو ته یې ورواچوه ، وروسته چې خدای هرڅه پېښ کړي وي هغه به پېښ وي .

معلم جمعه د قاسان اوسېدونکې و ، د ښایسته ځوانۍ او سپین پوستکی خاوند ؤ ، لوړه زده کړه یې کړې وه ، د اندراب د بنو په لیسه کې یې تدریس کاوه ، له موسیقۍ سره یې زیاته علاقه لرله ، دنبوره یې ښه غږوله او مروجې ولسي غاړې او سندرې یې ډېرې ښکلې بللې د ظریف طبیعت ، خوشحاله اروا او خوږې ژبې په خاطر د سیمې په زلمیانو باندې ګران و . ودونو او خوښیو ته به یې له ځان سره بیوه او په کلیوالو جنجالونو کې به یې ملاتړ ورکاوه .

معلم جمعه څو واره په نا معلومه علتونو بندی شوی و . له ملکانو او د سیمې له کله خورو سره یې نه لګېده . د کومې خاصې ایډیالوژۍ پا بند نه و . لیکن له سلطنتي نظام سره چپ و . په درسي ساعتو کې به د ا ستبداد پر ضد غږېده ، خود سرکشۍ او پاڅون په باره کې یې موعظه نه کوله ، د سیا سي بدلون لپاره به یې په پارلماني انتخاباتو او د خلکو د حقوقو او آزادیو د بسیاینې په قانون او هوارو لارو باندې تاکید کاوه .بلهې خواره به یې رسوا کول او د دولتي اداري ناوړتیاوې به یې بربنډولې . دولس کاله وړاندې کوم وخت چې معلم جمعه لا تنکی زده کوونکی و، په شا شان کې د یوه واده په وخت په یوه نجلۍ مین شوی و . هغه مینه یې سر ته و نه رسېده او ده بیا واده ونکړ . خپل معاش به یې په خوریانو چې خورا نشتمن وو، لګاوه. پخپله یې په خپلې کوچنۍ کروندې او حویلۍ کې د بلخي ناکو د باغچې په حاصل ګوزاره کوله .

(c) ketabton.com: The Digital Library

جمعه خان د قاسم خبرو حیران کړی و . وېرېده که چېرې ده ته نصحیت وکړي دا سرکشه او جنجالي زلمی به له ځان څخه خپه کړي او د هغه د پام اړونې لپاره یې نسوار تو کړل او وې ویل : قاسمه ته خو د لیک او لوست په زده کولو کې ډېر پاتې راغلې ، باید چې تر اوسه دې ډېر پرمختګ کړی وای . څنګه ؟

ــ معلم صاحب یو خو د کور او کروندې غم رادغاړې دی او بل لور ته مې د اسلم بېوزلي او مظلومیت ځوروي ، ملک ورځ تر ورځې غاښونه ورته تېره کوي او د سیمې ټول ظالمان یې ورشکاري ، همدا اوس یې بیا د تورې چرګې ملا او د ولسوالۍ ټپوسان پسې را سم کړي دي . دا زموږ د جومات امام ګورې ، ډوډۍ موږ ورکوو ، لرګي موږ ورته راوړو ، کور او کهول یې موږ ساتو لیکن ملاتړ د ملک شاسوار کوي . دا لا څه کوې طالبان یې د ورځې شولې ورسره ټکوي ، سرې ورسره چلوي او خدای مې دې غاړه نه نیسي د جوما توالو خبرې هم وررسوي . پرون مې واورېدل د تورې چرګې ملا کابل ته ځي . دغه سړې ډېر بې ایمانه او جال ساز سړی دی او د پېسو لپاره هرې مردا رۍ ته ملا تړي .

معلم جمعه وویل : آیا نشي کیدی چې له ملک شاسوار سره د اسلم روغه وشي ؟

ــ زما په خیال ، نه .

ــ ولې ؟ دا خو د قوم او ټولو خلکو مروجه لار ده .

ــ ملک شاسوار اسلم خپل سیال نه بولي . د هغه حق ته غاړه نه ږدي او له هغه سره روغه د ځان سپکاوی بولي . په دې باره کې اسلم څو څو واره د تل میرغازي د مولوی صاحب ، د حاجي صاحب عبدالاحد خان او سناتور سید اشرف خان د منځګړتوب مطالبه وکړه ،

(c) ketabton.com: The Digital Library

لیکن ملک شاسوار له اسلم سره روغې جوړې ته تن ورنکړ او په غوڅه د هغه له پور څخه منکر دی

ــ ښه نو ستا په خیال څه به کېږي ؟

ــ قاسم په دې پوښتنه هیجاني شو ، آس یې ودراوه ، په زین کې راکوږ شو او معلم جمعه ته یې وویل : وینې به تویېږي او حساب به پاکېږي !

ــ دا خو د فیصلې ښه او معقوله لار نه ده . په دې توگه خوغوټه نه خلاصېږي بلکې غوټې ته بله غوټه ورلوېږي . پخوانیو ویلي دي « وینې په وینو نه وینځل کېږي او اور په اور نه مري . »

ــ په هر ځای او هر وخت کې داسې نه ده لکه چې ته وایې . مثلاً همدا د اسلم فقره به راواخلو . هغه ته د ناموس معامله ورپېښه ده که هغه خپل حق ترلاسه نه کړي او یا خپل کسات وانخلي ، بیا به څنگه کولای شي د اندراب په ننگیالیو او باناموسه خلکو کې لکه یو نارینه په جگ سر ژوند وکړي . هغه په دې پېښه کې درې لارې لري ، یا باید خپل حق ته ورسېږي ، یعنی له ملک شاسوار نه بد او پور واخلي یا د نارینه په توگه وینې وبهوي او د پېغور په خټو خپلې ککړې شوې جامې د کسات په وینو و وینځي او یا کې یې کړي او یا د سپک شوي او بې غیرته سړي په څېر له اندراب څخه وتښتي . پور او بد خو شاسوار نه ورکوي او اسلم چې غیرتي سړی دی له اندراب څخه هم نه تښتي ، د مور او پلار هډوکي نه خوشي کوي ، پاتې کېږي یوه لاره او هغه د وینو تویولو او کسات لاره ده .

ــ اسلم یووزرې سړی دی ، هغه ته به سخته وي چې د وینو لار غوره کړي .

ــ نه هغه یووزرې نه دی ، د صیاد گرد (شیربچگان) په هغه پسې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ولاړ دي . مګر زه او ته نه یو پسې ولاړ ؟

ــ دا د دوستانو او یارانو لوی شمیر ځای نه نیسي ځکه چې جنګ د توريې‌نه دی ، جنګ د پیسو ، واسطو او د سیسو دی .

ــ نه نه معلم صاحب تر پیسو او واسطو یې نه سره پرېږدو ، دلته پخپل کلي کې د ټوپک او سیلاوې په خوله فیصله سره کوو . وینې به بهېږي او سرونه به لکه د کدوانو پکې رغړي . پوروړي به مري او پوردار به حق ته رسېږي .

ــ قاسم خانه په دې کې د اسلم او د صیاد د ځوانانو ورکه ده.

ــ ورکه مرکه نشته ، سم صفا ملک وژنو ، کورته یې اور اچوو او سم د لاسه غرونو ته خېژو .

ــ او تر کله په غرو کې ؟

ــ تر هغو چې ظالمان د خلکو د غوښو له خوړلو او وینو له تویولو څخه لاس واخلي ، کلي د ورورۍ ځای او جومات د عبادت ځای شي.

ــ زور زیاتی به هیڅکله د ملک شاسوار په قتلولو پای ته ونه رسېږي . په دې کار به د ظالمانو منګولې او غاښونه لا تېره شي او تا سې به فقط خپلې کورنۍ او خپلوان اورته واچوئ .

ــ هو موږ به هر څه اور ته واچوو ، تر څو کسات واخلو او د ظلم کور وسوځوو .

په خبرو خبرو کې هغوی بازار ته راورسېدل او یو له بل نه جلا شول .

(c) ketabton.com: The Digital Library

مهر د ل دا سلم په مشوره د صیادوز اوبا نو ، بز گرانو او د ده سلا او بنو پیژندگلوو ښوونکو ته د سین پر غاړه پخپله باغچه کې مېلمستیا کړې وه . د ملك یوسف باغچې په صیاد کې نوم درلود ، د ونو تر گورو سیورو لاندې د سین پر غاړه د ډبرو پراخه چوتره د سین په سپینو پستو شگو پوښل شوې او پې د پاسه د غوزانو د گڼو څانگو او پاڼو سیورى . پخوا چې د ملك یوسف د دبدبې زمانه وه دلته به د دوبې په مهال د اندراب سرکاري مشران راټولېدل ، مېلې به یې کولې ، ټنگ ټکور به وو ، د ملکانو او خانانو د بلنو او مېلمستیاوو عذربه پکې کېد ه، د چوترې او چنارونو د ځنگلونو تر مینځ د ملك یوسف تر کلا پورې د میوه لرونکو ونو باغ غځېدلى ؤ . د چوترې سهیل ته یو اوږد بوره پټى پروت ؤ. په دې پټي کې به ملك یوسف گلان کرل خو اوس بې کښته پاتې شوى او په پولویې د نسترن او ځنځلو پخواني بوټي ببر شوي او وحشي شوي دي .

د باغ لویه چوتره په ټغرونو او غالیو فرش شوې وه . له ونو او بوټو څخه دغرنۍ هوا تا ند ه وږمه راغبرگېد له او د رابلل شویو له شوربگت سره یوځاى ښادو زړونو او پلنو سینو ته ننوتله . د چلمانو په لوگیو او د نسواروقطیو د شیشو په پړکېدوکې چاینکې او د نقلو تا لۍ پر مېلمنو ویشل کېد لې .

نن د لومړي ځل لپاره د ملك یوسف په نامي باغچه کې دا سې کسان چې ځاى یې په ژرندو ، لوگجنو تورو دالانونو او تیارو کوټوکې و، راټول شوي وو . دوى زیاتره د بېوزلو بزگرانو زمن وو او په داسې ځاى کې د دوى راټولېدل عادي کار نه و . گوره څه پېښ شوي دي چې د قاسم او جبار مرتبه یې د ملك یوسف غالۍ ته ورسوله.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کوز صیاد ملا خو دا خبره تصادفي نه وه کړې چې اوس د ملک یوسف رغولی او دروازه د کلي بې دسترخانه او بې دروازو بدمرغو ته ورپاتې شوې ده .

د مېلمنو تر مینځ د بنو او ده سلا د لیسې ښوونکو چې په برگو جیلکو کې بر ناست وو ، د کلیوالو بزگرانو پاملرنه ځان ته وراړولې وه .

بزگران ښوونکو ته ورنېږدې شول ، تر مینځ یې د پېژندگلوو لپاره خبرې او ټوکې ټکالي پیل شوې . قاسم په مهردل پسې د مېلمنو هرکلي ته ور ودانگل . جبار له جمعه خان ښوونکې سره په خبرو تود شو . او استاد حمید د مهردل په سلا د اسلم څنگ ته کېناست ، هغه اسلم ته وویل : له ډېرې مودې مې ستا نوم اوریدلی ، دي معلم جمعه ستا د مېړانې او خوږې مرکې په باب خبر کړې یم . نیت مې و چې زه به تا وینم او خبرې به درسره کوم لیکن دا به تر اوسه مقدوره نه وه . نن ستا په لیدو داسې خوشحال یم لکه ټول صیاد چې چا رابخشلی وي . په ما باندې مېړني خلک گران دي . زه غواړم له هغو کسانو سره چې د ظلم مقابله کولای شي دوست شم او له دوی سره د زړه تنهاکې اوبه کړم

ــ کور ودان حمید خانه . زه د دې کلي یو غریب او ځورېدلی سړی یم . له ما سره ډېره غټه ناروا شوې ده . له ما څخه د سیمې ملکانو کلی ، کور ، جایداد او ناموس لوټ کړي دي . زما سرنوشت یو د غمونو انبار دی ، زه غواړم هرچا ته د دې انبار دروازه پرانیزم لیکن نه پوهېږم چې اورېدونکي به زما د ترخه ژوند د غمجنې قصې د اورېدلو زغم لري که نه . ښایي دا به د ځپل شویو او ټکول شویو

(c) ketabton.com: The Digital Library

خلکو عام خصوصیت وي چې خپل غمونه او رنځونه له نورو سره شریکوي .

ــ زه هم د دې راز سرگذ شتونو ، د همدې راز غمونو او رنځونو زوی یم ، ستا د غمونو ژبه زما د زړه ژبه ده ، زه ستا د قصې تږې یم ، مهرباني وکړه په ما باور ولره .

ــ څو کاله د مخه په همدې صیاد کې زما مور مړه شوه . او د هغې د غمجن مرگ په شپه له برو درو څخه سیلاو راغی او زما کوچنۍ کروند ه یې تر خړو او ډبرو لاندې کړه او ما بدمرغ چې تر دې غمجنې پېښې وړاندې کوزده کړې وه ، مجبورشوم د ناموس د خوندي کولو او د پولی پټي د بیا آبادولو په مقصد د غریبۍ لپاره فاریاب ته لاړ شم . دلته په کلي کې سړي خواره د برو درو له ظالمانو سره یو لاس شول ، زما نجل یې خرڅه کړه ، زما د کور کالي یې لوټ کړل او زما د ودانۍ لرگي او دروا زې یې په خپلو دهقانخانو او قشخانو کې ولگول او زما یې په غیاب کې د مرگ مجلا تېره کړه ، زه یې په مړو وشمېرلم ، زه یې یو وزری او بېوزله سړی وبللم او زما په عزت پورې یې وخندل .

اسلم د خپل ترخه ژوند او د جابرانو د جفا په هکله معلم حمید ته ډېرې خبرې وکړې . د اسلم ستونی وپړسېده . سترگو یې د غوسې او غضب سور والی راووړ او خبرې یې په خوله کې وچې شوې.

معلم حمید د اسلم په سترگو کې دنه اېلېدونکي انتقام بربېښنااو د ژورې کرکې لمبه ولیده ، هغه پوه شو چې اسلم له ملک شاسوار او د برې درې له خانانو سره خپله قصه آسانه پای ته نه رسوي . اسلم به خامخا د ملک په هستې اور ولگوي ، ځان او دغه نور زلمیان به هم د دې اور په لمبو کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

وسوځوي . حمید له ځان سره وسنجوله کله چې د صیاد د ځوانو بزگرانو تقدیر همدا دی ، نو بیا ولې د دې اور لمبه یوائحې د یوه منفرد ملک کور او هستي ایره کړي؟ ولې دا اور پراخ نشي ، ولې ولسوال صاحب ، قاضي صاحب ، د پولیسو قوماندان او داسې نور ظالمان هم پکې ورونه چرموړي ؟ د حمید فکر د وسله وال پاڅون خواته لاړ . آیا د اندراب د نورو بزگرانو وحدت به له اسلم سره بسیا نشي؟ آیا اسلم به د ملک شا سوارپرځای د اوسني جابر دولت مقابلې ته چې د ټولو تېریو او زورزیاتي وسیله ده، ملا و نه تړي؟ کېدای شي دا کوچنۍ سوځوونکې سپرغۍ د باروتو انبار ته لار پیدا کړي . اوس عمده کړۍ، د تصمیم او عمل کړۍ د اسلم په لاس کې ده . دی باید د صیاد بزگران په دې پوه او قانع کړي چې له لښتي څخه ووزي او پراخ دریاب ته ورگډ شي . لامبو خو هر لامبوزن وهلای شي لیکن پیاوړي لامبوزن د دریاب غېږې ته، د یاغي ځپو بستر ته ځان اچوي او لویه لامبو زده کوي . د ژونـــــد ټولې چـارې همدا سې دي . هرپیل یو پای لري . سړی ما شوم وي اوروسته بیا پیاوړی او د خپل سرنوشت خاوند شي دا ما شوم هم باید لوی او پوخ شي ، هغه ځوک چې د شخصي انتقام لپاره اور ته وردانگي او د یو جنایتکار او قاتل په نوم تباه کېږي ولې د تاریخ په لوی او روښانه واټ باندې د خلکو د دفاع او د ژوند د بقا لپاره مخامخ و نه جنگېږي ؟ که دغه دهقانان په انقلابي هدفونو معتقد شي او انقلابې مفکوره واخلي دا به د یو لوی هدف د سرته رسولو لپاره یو مهم گام وي .

استاد حمید چې لا پخوا غایبانه په اسلم پورې ډېر امیدونه تړلي وو د صیاد د بزگرانو په لیدلو او له اسلم سره په مخامخ آشنا کېدویې د غرور او د بری احساس کاوه او ډاډ یې حاصل شو چې له دې نغري څخه به خامخا د اور لمبې جگې شي . ده ته د صیاد د بزگرانو په وجود

(c) ketabton.com: The Digital Library

کې د يوې نوې دنيا دروازه خلاصه شوه، د ده ذهن د بزگرانـــو دقيام خواته لاړ. وسله وال پاڅون به وشي او زوړ نظام به نسکور شي . ځمکې به وويشلې شي . بزگران او شپانه به د زوره ورو د استثمار له منگولو څخه آزاد شي، سواد او مکتب به د ټولو ولسونو لپاره عام وي . رشوت خواره او ښکيلاک گر به ورټل شي او ټولنه به له سياسي ، اقتصادي او اخلاقي فسادونو څخه لمن ورټوله کړي .

استاد حميد د اسلم په باب د خپلو خيالونو په رنگين وا ټ کې پرمخ ته چې اسلم د خپلو خبرو په پاى کې پوښتنه ځنې وکړه : معلم صاحب چوپ شوې، تا ته څنگه ښکاري آيا زه په حقه نه يم ؟

ــ ته په حقه يې ليکن ...

اسلم استاد حميد ته خبره په خوله کې ورماته کړه : ليکن څه ؟

ــ ليکن تا د يو کوچني هدف او شخصي مقصد لپاره زياته قرباني پر ځان منلې ده . زما مقصد دا دى چې په دې ټول صياد کې يوازينى مظلوم ته نه يې او دا يوازې د صياد خلک نه دي چې ظلم گالي . که سترگې پرانيزو په اندراب کې داسې مظلومان په زرگونو او په قطغن کې په لکونو او په افغانستان کې په کروړونو دي او دا ظلمونه همدا نن نه دي پيل شوي ، دا د پيړيو را په ديخوا رواج شوي اودانسان په وينه او هډونو کې اخشل شويدي .

اسلم د دې خبرې له اوريدو سره له پلترۍ نه را په گونډو شو . د ململ سپينه لنگوټه يې له خپلو وروځو څخه پورته ټېل وهله او په ځير ځير يې استاد حميد ته وکتل . د ده د خبرې په بنسټ او اصلي هدف پسې وووت او له هغه نه يې پوښتنه وکړه : آيا الله جل جلاله د دې ظالمانو په دې بې رحمه چلند راضي دى ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ــ نه هیڅکله ، خدای خو د عد ل ، برابري او انصاف هدایت کړیدی لیکن داسي کسان شته چي همدا ظلمونه او تادا خدایي برخه بولي . هغوی وایي غنا او فقر ، سواد او بېسوادي ، روغتیا او ناروغتیا دا ګرد سره د سرنوشت برخه ده .

ــ په دې خبره ښه پوه نشوم استاده !

ــ د دې خبرې معنی دا ده ، دا سې کسا ن شته چې وایي هر څه له اسلم سره شوي دي ، دغه يې په برخه لیک کې لیکل شوي دي او دا دخدای تعالی له جانبه دي . په دې کې ملک شاسوار او نور کسان کوم تقصیر نه لري .

اسلم یوه شېبه په چرت کې لاړ او بیا يې نا څاپي سترګې وپړ کېدې ، معلم حمید ته يې وویل : که چېرې د ا سلم لاس وچلېده او د ملک شاسوا ر په مرۍ يې د کسات چاړه تېره کړه خو دلته به هم بیا وویل شي چې اسلم مقصر نه دی ملک شاسوار ته په برخه لیک کې همدا سې لیکل شوي وو . په دې کې خو بیا هم د پوروړي او پور دار حساب یو شو !

ــ نه نه ا سلمه داسې نه ده ، که چېرې داسې وای خو د پټي یو سر او بل سر به یوه سطحه لرله او لرو بر به اوبه برا برې ویشل کېدې . لیکن داسې نه ده .

ــ څنګه ده نو ؟

ــ دلته بیا دمروج عدالت ، انصاف او شرعي حدودو خبره مینځ ته راځي ، د جاني او مجنی علیه ، د متعدي او متعدی علیه خبره را بر سېره کېږي ، د تول او اندازې لپاره تله او پیمانه نوې کېږي ، یعنی ملک شاسوار ته په یوه تله او تاسو اسلم ته ، قاسم ، جبار او نورو دهقانانو ته

(c) ketabton.com: The Digital Library

بله تله ورتلل کېږي . هلته د خدای دقضا او قدر وجوب ستا د برائت او مجبوریت لپاره دلیل نه شي کیدای ، دا بیا په قاضي پورې تړلې ده چې د کتاب کومه حاشیه درته گوري او د کوم تاویل په پړي دې تړي ، لیکن په تړلو دې خامخا تړي .

اسلم یوه شېبه تامل وکړ . لاس یې تندي ته یووړ، له ناست ځای څخه راولاړ شو . استاد حمید ته نږدې راغی پوښتنه یې ځنې وکړه : معلم‌صاحب ستا له خبرو خو داسې معلومېږي چې زما رنگو کسانو لاسونه ازلي تړل شویدي . موږ د پور پتې او انتقام حق نه لرو . او ستاسې د خبرو مطابق موږ ته چې هر څه رسېږي له خپل تندي او بخت څخه رسېږي ، که داسې وي د دنیا ټولې سپکې او ورکې چې رارسېږي له تقدیر څخه به یې بولو او له ظالمانو او سړي وژونکو څخه دې حتی گله هم نه کوو .

ــ دا خو د خیټورو او ظالمانو منطق دی ، لیکن د مظلومانو خبره بیا بله ده . د دنیا مظلومان عدالت غواړي ، هغوی وایي په دین کې دارا او نادار، سور او سپین ، عرب او عجم فرق نه سره لري . ټول د ژوند او برابرو حقوقو خاوندان دي . مثلاً که ملک شاسوار تا مړ کړي په تا باندې قصاص کېږي .

ــ نو فرق چېرې دی ؟

ــ دا جواب لیږ سخت دی . معلم جمعه چې ښه باسواده او لوستی سړی هم دی لا د ظالم او مظلوم په وېښ نه پوهېږي . په دې خبرې باندې پوهېدل د ټولو رازونو کلي ده . که څوک په ټولنه کې یعنی دلته په دې خپل ولس کې د ظالم او مظلوم ، د نشتمن او شتمن او د حاکم او محکوم پوله پیدا نکړي او د مظلومیت په سببونو پوه نشي هغه خپل

(c) ketabton.com: The Digital Library

دښمن نه شي پېژندلای . ډېر امکان شته دی چې داسې نا پوه کسان خپله ځواني او مېړانه بې ځایه ضایع کړي .

معلم جمعه د استاد حمید له خولې خپل نوم واورېد په موسکا له ځایه راولاړ شو او هغه ته یې د ټوکو په غاړه وویل : ښه وایه بیا دې زما څه غیبت شروع کړی دی ؟

استاد حمید په فکر کې ډوب لاړ ، یوه شېبه چوپ پاتې شو بیا یې معلم جمعه مخاطب کړ : ولې له موږ څخه لرې په تخیلي دنیا کې ژوند کوې . تا خو به‌تل ویل پاک انسانان او تکړه ملګري نشته . دا بزګران خو هم پاک دي او هم تکړه ، ته چا ته منتظر یې او څه راز ملګري غواړې ؟ اې بدمرغه لاروړکې جمعه ! ته به هم په دې ورکه لار کې ورکېږې . داسې به ورکېږې چې هیڅ پل زن به ستا لوری و نه مومي . غمونه به دې دوستانو ته ډېر ورپاتې شي ، لیکن د عمل نتایج به دې ډېر کم وي ، زه غواړم چې داسې دې نه وي ، ستا آواز دې ټولو کلیو او کروندو ته ورسېږي او ته دې د ولسونو لپاره د یو سندرغاړي او ټوکمار دوست پر ځای یو واقعي لارښوونکی شې . ته دې د پارلماني نظام د یو مداح پر ځای د وسله‌والو پاڅونونو او ولسي پاڅون مبلغ شې او ته دې داسې هنرمن یې چې د هغه د ژوند واټ د ټوپک او دنبورې په غبرګو هنرونو باندې جوړ شوی وي .

ته خپل عشق ، خپله ځواني ، خپل ټول استعداد او ملکات ولس ته ور وبخښه . ته داسې مینه انتخاب کړه چې تا ډوب نکړي او تا له دغو غریبو لار ورکو خلکو څخه و نه پېري او جلا دې نکړي .

معلم جمعه نه غوښتل د ساده بزګرانو په وړاندې دا روښان فکره بحثونه چې هغوی ته د پوهېدلو وړ نه وو ، له استاد حمید سره پر مخ

(c) ketabton.com: The Digital Library

بوزي نو ځکه يې د هغه د خبرو لړۍ داسې ورلنډه کړه : استاده ! بيا په څه چرت کې لاړې ، ما غوښتل وپوښتم دا زموږ يار اسلم دې خوښ شو که نه ؟ دا خو هم هغه اسلم دی چې د صياد له زمري څخه يې ګيدړ جوړ کړ ، ته خو نن سم ګپ ورسره ولګوه . دا دهمغو انقلابي دهقانانو يو تن دی چې ته همېش د هغوی د پيداکولو او روزلو په باره کې خبرې کوې .جمعه همدلته خپله لهجه طنز ته واړوله ، دوی هماغه د پاڅون کسان دي چې تا خپل ټول عمر د هغوی په لټه کې تېر کړ .

ـ جمعه جانه کور دې ودان ، زوی دې لوی .که دغه دهقانان د پاڅون نه شول نو د پارلماني نظام د عدالت جنډه خو به لوړه کاندي . څنګه ؟ توره نکتايي او سپين کالرونه خو به په غاړه کړي او ستاسي ګلالي حکومت او سپين پاڅون ته خو به لاس پورته کړي .

معلم جمعه موسکی شو . وې ويل : استاده نن ډېر بحث نه درسره کوم ، زموږ د نظرياتو سم والي او ناسم والي ته به تاريخ ځواب ورکړي . زه د انسان د وينو تويولو پلوي نه يم . کله چې خلک وکولای شي د دولت له لاس وهنې پرته خپل نمايندګان وټاکي او د پارلمان له لارې خپل د زړه حکومت راولي .د خلکو دښمنان ، ظالمان ، رشوت خواره ، بې کفايته او ناپوه کسان په سوله ايزو دموکراتيکو لارو د واک له مقامونو څخه لېرې کړي ، د دولتي سيستم چارې تر کنترول لاندې راولي ، په اقتصادي سياست او اجتماعي چاروکې د خلکو برخه اخيستنه بسيا کړي . بيا نو جنګ جګړې او وسله وال پاڅون څه ضرورت دی ؟ موږ خو ليوان نه يو چې بې موجبه د ځيرلو او وينې تويولو لار غوره کړو .

د معلم جمعه بحث له استاد حميد سره اوږد شو ، آوازونه لوړ او

(c) ketabton.com: The Digital Library

د خبرو طرز جدي شو ، د مېلمنو پاملرنه يې ورجلب کړه ، ټول پر معلمانو باندې راټول شول .

استاد حميد په دې کې معلم جمعه ته وويل : ته د اسلم په مظلوميت خبر يې ؟

ــ هو !

ــ مهرباني وکړه موږ پوه کړه چې د دغه اسلم د مظلوميت جبيره به څنګه ستا د مطروحه پارلماني نظرياتو له لارې وشي ؟

ــ هغه پارلمان چې هلته د حکومت له مداخلې پرته انتخابات وشي او په دې انتخاباتو کې وړ کسان وټاکل شي ، د نن خبره نه ده . هغه پارلمان کوم چې زه يې پې معتقد يم په داسې ټولنه کې لکه دا نن چې موجوده ده تحقق نشي پيدا کولای .

ــ ډېره ښه ، نو کله به تحقق پيدا کړي . مثلاً څو مياشتې يا څو کلونه او پېړۍ وروسته ؟

ــ زه دغه وخت نشم ټاکلای .

ــ د اټکل په توګه مهرباني وکړه .

جمعه وارخطا شو بې ارادې يې وويل : ښايې شل کاله ، پنځوس کاله او تر دې کم او زيات کلونه .

ــ ډېر ښه ، تر پنځوسو کالو پورې به خلک څه کوي ، خپل مسائل به څرنګه حل کوي . دغه اسلم به څه کوي . هغه ستاسې د کلي خيرمحمد چې زوی يې د اوبو په لښتي باندې ووژل شو ، هغه به څه کوي . دا ټول خلک چې تالا کېږي ، وژل کېږي او تر استبداد لاندې چيغې وهي دا به څه کوي ؟ هغه د ده سلا (سکينه) د مرحوم عزيز ښځه به څه کـــوي ؟ استاد حميد په دې کې له معــلم جمعه څخه

(c) ketabton.com: The Digital Library

اسلم ته مخ راواړاوه هغه یې مخاطب کړ ، او وې ویل : د عزیز د مېرمنې قصه هم د اورېدو ده . هغه په تانده ځوانۍ کې کونډه شوه . هغې ته له خپل مېړه څخه ډېرجایداد او یو زوی ورپاتې شول . د ښایست او جایداد په وجه ډېرو کسانو له هغې نه د بیا کوژدې غوښتنه وکړه ، لیکن هغې د خپل زوی د پالنې په خاطر هر چا ته د نفې ځواب ورکړ ، له عزیز څخه یو احمق ورور ، چې سمندر نومېږي پاتې دی . ده د عزیز له مرگ څخه وروسته له کونډې ورېنداري څخه د دواده هیله وکړه . لیکن هغې انکار وکړ . دی راولگیده د قاسان د ملکانو په ملاتړ د خپل وراره وصي شو . له وصایت څخه یوکال وروسته یې د ملا گلک په واسطه دبرې درې له خانانو سره په مشوره یو لک روپۍ د ارزنگان ملک امرالله ته چې قرآن خور سړی دی ورکړې . هغه د مرحوم عزیز په ماشوم زوی باندې د خپل ورور د قتل دعوی چې د باجگاه په غلا کې مړ شوی و، وکړه . د ماشوم له لوري سمندر د عزیز ورور یعنی د ماشوم وصي ورته وکیل شو . وکیل صاحب د خپل وراره له لوري په درې واړو محکموکې د قتل دعوی عمدأ امرالله ته بایلوده او ماشوم چې بلوغ یې شرعأ د بلهٔ ي خورو له لوري تسجیل شوی و، په قصاص محکوم شو . قاضیانو ، څارنوالانو او په اندراب کې خو تقریبأ ټولو سرکاري واکدارانو خپلې برخې پکې واخیستې . له اورېدو د درې خانانو پنځوس زره افغانۍ او گلک پنځویشت زره افغانۍ جیب ته واچولې . د عزیز زوی قصاص شو . جایداد یې د رشوت خورو د سهم تر ادا کولو وروسته خودبخود د سمندر کاکا خېټې ته لاړ .

سکینه هم په همدې سرنوشت سمندر ته نکـــاح شوه . آیا موږ

(c) ketabton.com: The Digital Library

د عزیز ښځې ته چې اجباراً واده شوې او زوی یې قتل شوی دی ویلای شو چې ته ودرېږه پنځوس کاله وروسته د معلم صاحب جمعه پارلمان واګې اخلي او دموکراسي نظام راولي، هله به ستا بازخواست وشي ؟

استاد حمید چې په احساساتو کې تود شوی و ، مخ یې له اسلم څخه معلم جمعه ته وروااړاوه او په برندو برندو کتو یې هغه ته وویل : ګوره معلم صاحب د یو دوست او ستا د یوه خواخوږي په توګه غوښتنه کوم چې د خیال له لمر سپوږمۍ څخه لیرې دې خاورینې غمځپلې ځمکې ته راکوز شه او له هغو خاکي خلکو سره چې ستا مرستې او ملاتړ ته محتاج دي نیږدې شه . زما په فکر ستا اوسني خیالات او د ژوند غوښتنه سره لرې دي . موږ باید د ژوند غوښتنو ته ځواب پیدا کړو ، نه د خپلو سیاسي تخیلاتو او هوسونو تقاضاوو ته ، د مثال په توګه دغه اسلم او دا نور بزګران چې دلته راټول شوي دي او هغه زده کوونکي چې د بنو په ښوونځي کې له تا څخه د تاریخ زده کړه کوي ، د ژوند د مسایلو په باب پوښتنې لري ، دوی پخپل ورځني ژوند کې په ستونځو اخته دي . دوی باید د خپلو پوښتنو او شکونو په باره کې ځواب ترلاسه کړي او قناعت ته ورسېږي . ولې‌مه ورځ د مرزا قمرالدین زوی چې د بنو د لیسې په لسم ټولګي کې یو ممتاز شاګرد دی ، د ګل شاه په سماوار کې له څارنوال سره د اجتماعي بدلونونو د ضرورت په باره کې بحث کړی و . هغه هم د استاد پارلماني جنت په باره کې ګوړې ماتولې . کله چې ما ته دا قصه وشوه زه سمدستي پوه شوم چې دا د معلم جمعه سیاسي نظریات دي چې د دې تنکیو او مستعدو ځوانانو ماغزه یې تخدیر کړي دي .

معلم صاحب ! ستا نظریات د افـــلاتون د فاضله مدینې نظریاتو ته

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورته دي . هغه خو لا د افلاتون په وخت کې هم غلط ثابت شوي‌وو . لیکن ته تر هغه دونیم زره کاله وروسته دغه باطل مبطل افکار هغه هم په ډېره ناقصه او عامیانه توګه ژوېې او نا روا شخوند پې وهې . د بزګرو لپاره څه فرق کوي چې د زورورو جاګیردارو پارلمان ته څوک ځي . د پارلمانتریستانو ښه او بد اخلاق د خلکوپه اساسي ستونزو باندې څه اثر لري ؟ دا وړ پارلمانونه خو د لیوانو تر مینځ د پسونو د ویشلو کار پر مخ بیایي . دا پارلمانونه خو فیصله کوي چې د ښکېلاک ګرو کومه طبقه ، کوم قشر او کوم نماینده ګان دې په روانه دوره کې د خلکو مادي او معنوي هستي تالا کړي او بیا تاسې لا بل تیسس هم راویوست چې دې پارلمان ته باید پنځوس کاله سترګې په لار پاتې شو ، او زموږ په نسل کې لا داسې څوک نشته چې پنځوس کاله وروسته دې ژوندی وي .

معلم جمعه چې د صیاد د ځوانانو په مېلمستیا کې له سخت موقعیت سره مخامخ شوی او د خپل میل خلاف له استاد حمید سره بحث او شخړې ته مجبور شوی و ، له ځان سره یې وویل : رائحه چې نه‌دي پرېږدي او نظریات دې په ناروا طریقه تحریفوي او ملنډې پرې وهي . سم بحث ورسره وکړه او خپل عقاید پخپله طریقه او صادقانه توګه بیان کړه . دسمال یې له جیبه راویوست د مخ خولې یې پاکې کړې او په مودبه غاړه او له موسکا ډکو سترګو یې استاد حمید مخاطب کړ :استاده ما کله ویلي دي چې اسلم دې پنځوس کاله د خپل حق د حصول لپاره منتظر پاتي شي . زه کله نورو مظلومانو ته وایم چې تاسي خپل حقوق مه غواړئ .که زه دوی د خپلو حقوقو له غوښتلو منع هم کړم دوی هغه غواړي او خامخا یې باید وغواړي . په روان ژوند

(c) ketabton.com: The Digital Library

کې ظالمان او مظلومان دواړه شته او له زرګونو کلونو را په دېخوا همدا لړۍ روانه ده . ښايي ليوان او وري به يو ځاى پيدا شوي وي . د ظالم او مظلوم ، حق او نا حق ، رڼا او تيارې د مقابلې او مبارزې بحث خو ډېر پخوانى دى او د زرګونو کلونو تاريخ لري . تل مظلومانو مبارزه کړيده او کوي به يې ، ليکن د اسلم او د ده د مخالفانو شخړه ورځنۍ پېښه ده ، داسې پېښه چې هره ورځ د خلکو تر مينځ د هغې په څير زرګونه پېښېږي . دا خو د ورځې روانى خبرې دي . ليکن کله چې دوطن په باره کې خبرې کېږي او د راتلونکي ټولنې د جوړولو ستراتيژي مطرح کېږي ، هلته بايد د اسلم ورور او يا زما ستا د پرابلمونو په چوکاټ کې بحث محدود نشي . بايد بحث د تاريخي تطور پر قانوني فطرت باندې وشي او د اجتماعي مناسباتو جرړې وڅېړل شي . دا حقيقت وڅېړل شي چې ولې په ټولنه کې ظالم او مظلوم ، شتمن او نشتمن ، حاکم او محکوم را پيدا شوي دي ؟ د دې اجتماعى توپيرونو سرچينه چېرې ده ؟ په څه طريقه بايد له اجتماعي ناوړتياوو سره چې انسان يې ناکرار کړيدى مبارزه وشي ؟

زما او ستا اختلاف دې ټپوسونو ته د ځواب ورکولو څخه را پيدا شوى دى . يعنى زه او ته د موجودو اجتماعي مناسباتو د تحليل او د هغوى د سرچينو او فعل او انفعال په باره کې اختلاف لرو . موږ په يوه تاريخي مرحله کې د اجتماعي ناشونو او له هغوى سره د مبارزې په ستراتيژۍ او تاکتيکونو باندې سره مخالف يو . خو تاسو له موقعيت نه ناوړه ګټه اوچتوئ . د علمي دوکتورينونو اختلاف د اسلم قصې ته راغونډوي او په دې توګه غواړئ خپله فقيره فلسفه او جنجالي سياست پر ځورېدلو بزګرانو ومنئ . ليکن ستر بدلونونه په ګردې ټولنې پورې اړه

(c) ketabton.com: The Digital Library

لري او د لسو شلو کلونو په دوران کې نه راښکاره کېږي او بیا انسان پخپله یو مجبور شی دی ، نشي کولای چې خپل ذهن او فرمان پر تاریخ باندې وروتپي او د اجتماعي بدلونونو زمان د خپلې ځانګړې غوښتنې تابع وګرزوي .

تاسې زما سیاسي عقاید تحریف کړل . په بحث کې د مقابل لوري له اخلاقي رعایت څخه ګټه اخیستل اخلاقي کار نه دی . تا زما افکار د خلکو له غوښتنو څخه لرې او پردي وبلل . اجازه راکړئ چې زه له تاسو څخه وپوښتم په داسې ټولنه کې چې هلته د سوله ایزې دموکراسۍ اصول او پارلماني انتخابات د تطبیق وړ نه وي او په پنځوسو کلونو کې لا هم نشو وررسېدای ، هلته به د بې طبقې ټولنې جوړول او ټولو خلکو ته د دوی د اړتیا په اندازه بسیاینه څو کلونه ونیسي ؟ د داسې ټولنې جوړول چې له فقر او اجتماعي ظلم نه خلاصه وي او د دولت د موسسې ضرورت پکې له مینځه لاړ شي ، څو پېړیو ته اړتیا لري ؟ آیا دغه د ځمکې مظلوم بنده ګان او له هغې جملې نه همدا کوټل شوی اسلم کولای شي چې د هغه طلایي دوران راتګ ته سترګې په لار پاتې شي ؟ یوازې په سرو او تودو خبرو ټولنه نه بدلېږي . دا تشې باتې دي چې ته یې په ډېر لوړ قیمت خرڅوې . سعدی ستر فارسي ژبی شاعر پخپل ګلستان کې یوه داسې قصه لری چې زمونږ.له دې بحث سره سر خوري . په قصه کې ویل کېږي چې یو سړي استنجا وهله او په هغې کې یې د استنشاق دعا ویله « الهم ارحنا برائحة الجنتة » یعنی خدایه ما ته د جنت بوی راورسوې . سعدی چې د یوه سوري دعا د بل سوري په حق کې واوریده ، سمدلاسه یې هغه سړي ته آواز وکړ او وې ویل : « جان بابا خــوب ورد آورده ای ـ لیک سوراخ دعا ګم کرده

(c) ketabton.com: The Digital Library

ای . » یعنی دعا ښه دعا ده ، خو د هغې سوری دې ورک کړیدی .
ته کټ مټ لکه د سعدي اسامي خپله دعا په غلط سوري کې کاروي ، ته غواړې د اسلم مسأله په اندراب او بیا افغانستان کې د پراخو اجتماعي تناقضونو د حل او فصل لپاره او یا ستاسو په اصطلاح د یوې تاریخي پوړۍ نه بلې ته د ورتېرېدو په خاطر استعمال کړې . که سوسیالیزم هم دا وي چې ته یې بیانوې ، دا له یوې فلسفي گمراهي څخه پرته بل څه نه ده . که ته غواړې چې واقعاً له اسلم سره مرسته وکړې بیا نو لار دغه نه ده چې ته پې روان یې ،د دې مرستې لارې معلومې دي . لومړۍ لاره دا ده چې له ملک شاسوار سره د هغه روغه وکړې ، پور او بد ورته واخلې . که دا دې په وس نه وي پوره ، نو بیا د هغه د دعوې وکیل شه او عرض یې یو ځای ته ورسوه او که دا یو هم نه وي درباندې پوره ، د ده د مظلومیت یو صادق شاهد او ملاتړ خو اوسه . تردې پور ته موږ او تاسې ته حق نشته چې دغه پاک او گلالي بزگران شرارت او ماجراوو ته ورتېل وهو او له ښکرورو غویانو سره یې په نابرابره مقابله اخته کړو . تاسو لطفاً خپل ذهن پر تاریخ باندې مه تحمیلوئ .

معلم حمید چې تل یې د معلم جمعه له رعایت او احترام څخه په بحثونو کې گټه اخیسی وه ، نن په نا منتظره توگه د هغه له مقابلي او پیاوړي استدلال سره مخامخ شو .دې مقاومت هغه د زبردستۍ له همېشني احساس او جوش څخه راوغورځاوه او د خپل عادت په خلاف یې د بحث د لنډولو ته مایل کړ . ده همدې نیت د معلم جمعه په خبرو کې ورننووت وې ویل : اوږدو خبرو ته څه حاجت ، همدلته د اندراب په شرایطو کې به وگورو چې کومه لاره لنډه د فهم وړ او عملي ده . د مثال په توگه اسلم

(c) ketabton.com: The Digital Library

غواړي په اندراب کې له ظالمانو سره د مبارزې لپاره له موږ څخه مشوره وغواړي ، موږ د دغه روان بحث پر اساس دوه نظریې ده ته وړاندې کوو .یو دا چې اسلم دې پنځوس کاله انتظار وباسي ، تر څو پارلماني عدالت په وطن کې تامین شي او دی خپل حق ته ورسوي . دوهم دا چې اسلم دې ټول بزګران چې هره ورځ برالا ظلم ورسره کېږي متحد کړي او دوی ته دې د همدې اندراب په عملي ژوندکې د ظالم او مظلوم پوله وروښیي او د ټولو مظلومانو په لړ کې دې خپل حق هم وغواړي .

ـ نه استاد حمیده ! بربنډه خبره دې ونکړه . دا نو روښانه نا ځواني ده . ولې داسې نه وایي چې اسلم او د ده ملګري دې د ملک شاسوار د مقابلې پر ځای د دولت د ټول نظام قهرجنې مقابلې ته راپاڅېږي او واګې دې د تا ګوند ته وسپاري . او همدې ته وایي واقعي ګمراهي او عوام غولونه . قاسم چې هیڅ یې سر د معلمانو په بحث خلاص نشو ، له ځایه راپاڅېد ، معلم جمعه یې تر لاس ونیو ، له ځایه یې پاڅاوه ، دنبوره یې په لاس ورکړه او په لوړه خندا کې یې ورته وویل : د ښوونځي خبرې بیا په ښوونځي کې سره وکړئ ، نن د مېلې ورځ ده مېله به کوو . نیسه د تورو سترګو سندره وبوله او دا نازنین ځوانان خوشحاله کړه . استاد حمید راپاڅېد د باندې و و وت او جمعه کرار کرار د دنبورې تارونه او غوږونه وازمویل او بیا یې سندره پیل کړه :

آهو بره ی سفید خود گم کردم
روی سوی ولایتای مردم کردم
مردم میگویند ای بچه دیوانه شده
دیوانه نه یم یار خوده گم کردم

(c) ketabton.com: The Digital Library

غرونه‌او کساتونه

رویت گله میماند اگر آب تیی
زلفت زره میماند اگر تاب تیی
یک بوسه اگر برمن غمناک تیی
گویا که هزار تشنه را آب تیی

ای کرته سفید، سفید نپوشی چه شود
ما رهگذریم ، روته نپوشی چه شود
ما رهگذریم براه خود میگـــــذریم
از رهگــذران روته نپوشی چه شود

دختر ــ دختر تو داغ کردی مارا
صد برگ درون باغ کردی مارا
ما برف سفید بودیم در کوه بلند
آفتــاو شدی و آو کـردی مارا

د اوړي تود لمر د اندراب کروندو ته خپل تاوده تنابونه راغځولي وو . د کښتونو او باغونو تر مینځ په کږو وږو لارو باندې د سرېو او ښارویو اوږده کتارونه له لر او بر څخه د بنو بازار ته رهي وو . مهردل په مست مشکي آس سپور له نورو سپرو سره بازار ته راننووت . په سرای کې د اسونو له ټولو وروسته له یارانو سره یو ځای د بنو مرکزي او تر ټولو ستر سموار ته راغی . په اندراب کې د بازار ورځې د مالونو د مبادلې او سوداګرۍ څخه پورته د زلمیانو لپاره د ساتېرۍ ، مېلو او تفریح ورځې هم وي ، پدې مهال د بېلا بېلو سیمو زلمیان او شوقیان ملاقات سره کوي . هلته د بزکشۍ مقابلې او د زرکانو د جنګولو لوبې

(c) ketabton.com: The Digital Library

جوړې وي . پهلوانان غېږې سره نیسي او محلي سندرغاړي د کلیو او کروندو ستومانه زلمیانو ته سندرې بولي .

مهردل سموار ته له راننوتو سره سم سموار چې ته په لوړ غږ وویل : استاد میراحمده ، نن ټولې چاینکیانې موږ ته وساته ، د پېسو حساب دې پر ما دی . ټول انډیوالان د وزلوبې لپاره دلته رارسېږي ، زموږ شمیر به یات شي او وزلوبان خو خواړه هم نام خدا ډېر خوري .

مهردل ورپسې آدینه ته مخ ورواړاوه او په داسې حال کې چې د سماوار په دیوال راځوړندې دنبورې ته یې په لاس اشاره کوله وې ویل : آدینه جانه ته لا ورته ګورې ، دروایې خله او زموږ ستړو زړونو ته دمه ورکړه .

آدینه په بریتو کې موسکی شو . له ځایه وخوځېد ، په صدفو او ځونډیو جړاو شوې ، ښکلې دنبوره یې راواخیسته ، په غوږویې ګوتې ورووهلې ، سوریې کړه او بیا یې له مهــردل څخه پوښتنه وکړه : کومه نغمه وغږوم او څه سندره وبولم ؟

ــ غرنۍ وطني چاربیتې وبوله ، هر هغه څه وبوله چې زموږ له سویو زړونو څخه غمونه کم کړي . زموږ په سینو کې عشقونه راژوندي کړي او موږ ته د ښایسته پېغلو د وصال او وفا په باره کې تسلي راکړي .

د مهردل د تائید لپاره ټولو په لوړ آواز وویل : هو هو د پېغلو په باره کې یې ووایه ، ووایه ، وې وایه شیر بچیه !

آدینه د کوزصیاد د کلي د یو ځمکه وال بزګر زوی و . له ښکار، د سندرو له مجلسونو او وزلوبې سره یې مینه وه او پخپل طبیعت کې یو مینه ناک زلمی و ، د کلي د یوې نجلۍ سره د مینې له کبله یې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښوونځی د شپږم ټولګي په نیمایې کې پرېښود . مینه یې هم سرته ونه رسېده او نجلۍ د ملک شاسوار په ریبارۍ بل چا ته واده شوه . صیاد ته د اسلم راتګ په ده کې له ملک شاسوار څخه د کسات اخیستلو هیله پیاوړې کړه . که څه هم په ظاهر کې د قاسم غوندې تر خولې او لاس تېر سړی نه ؤ لیکن په زړه کې د ملک شاسوار په دښمنۍ کې تر هر چا ډېر مصمم و . آدینه د دنبورې په تارونو ګوتې وخوځولې . هغه یې غږېد و او ژړېد و ته برابره کړه . او ورسره سم یې مخ مهردل ته ورواړاوه او وې ویل : ستا په غوښتنه د عشق په باره کې سندرې بولم خو زموږ مینه د بېلتون په کوڅه تېره شوې ده . ځکه به د مینې او بېلتون په باره کې غبرګې سندرې وبولم . هغه له پرانیستې کړکۍ څخه سترګې د لوړو غرونو پر اوچتو پرښو خښې کړې او د دنبورې د تارونو په فریاد کې یې د بزګرانو او شپنود مینې سندرې پیل کړې :

جـــانانه قلندرت شدم یادم کن
خاکستر کوچه هات شدم یادم کن
گر زنـــده بودم باز به سلامت میآیم
گر مرده بودم دست به دعا یادم کن

در کوچه ی تنگ سر دچار تو شدم
عاشق به دو چشم پرخمار تو شدم
عاشق نبـــودم تو عـاشقانم کردی
زنجیـــر به زلف تابعدار تو شدم

(c) ketabton.com: The Digital Library

سبزینه زنک مرا بخود یار بگیر
سوغـــات مر از پس دیوار بگیر
گر شب که مراجای دیگرمیبردن
تا آمـــــــدنم خودته بیدار بگیر

در شهر شمامه بینوا میــــــگردم
کچکول بدست مثل گدا میگردم
مردم میگویند چرا گدا میگردی
بیمار عشقم پشت دوا میــگردم

سبزینه زنک من به کجایت بمرم
دم نو ککک چادر کشالت بمـــرم
دم نو ککک چادر کشالت کفنـــم
راستی ته بگو من به کجایت بمرم

آدینه لا خپله سندره پای ته نه وه رسولې چې گلك په مخامخ واټ کې ځرگند شو او سماوار ته نیږدې د درزي په دکان کېناست .

آدینه چې د هیجان او شور اعتلا ته رسیدلی و ناڅاپي یې گوتې د دنبورې له تارونوڅخه اوچتې کړې او سندره یې بس کړه . مهردل وارد واره پې غږ کړل : ولې دې بس کړه . ځوانیمرگ‌ دې کړو کور خرابه !

آدینه د درزي دکان ته وکتل ، موسکی شو او وې ویل : په گاونډي دکان کې شیطان کېناست . سندره او ساز پاک شیان دي

(c) ketabton.com: The Digital Library

د شیطان په اورېدو جوته کېږي.

.ـ گلک ښيي ، څنگه ؟

ـ شیطان خو ښکر نه لري . همدا کسان چې په مینه او حقیقت باندې ایمان نه لري ، په ولس کې د فساد او دښمنۍ زړي کرې او مینان سره جلا کوي ، رښتوني شیطانان دي . آدینه لا خپلې خبرې پای ته نه وې رسولې چې د درزي شاگرد مهردل ته ودرېده او وې ویل : ملا گل‌رسول زموږ پر دکان ناست دی او تا بولي . مهردل انهیوالانو ته مخ ور واړاوه او د درزي دکان ته یې د تگ اجازه وغوښته .

د گلک سترگې چې څنگه په مهردل ولگېدې د دکان له تخته څخه یې په لوڅو پښو د ده هرکلي ته راټوپ کړل . غیږ یې ورته خلاصه کړه او ټینگ یې په مټو کې ونیو : پلار دې خدای وبخشه په ټول قطغن زمین کې یې جوړه نه وه . زه خو د هغه په نمک رالوی شوی او گل رسول شوې یم . زه په اندراب کې هغه د پگړۍ او خبرې خاوند کړم . ما وې زه به ټول عمر د هغه د خاندان خدمت کوم ، خو دا به زما بد شامت وو چې تا مخ راڅخه واړاوه او زه دې د ملک یوسف مرحوم له درگاه څخه بې برخې کړم . خو اوس مې دا نگیرلې ده چې که مې منې او که مې نه منې زه ځان د تاسې لمنې ته دراچوم .

د تورې چرگې د ملا ژبه لکه دوه سره اره د غوړ مالۍ او ثنا او صفت په ژدوولو داسې توده شوه چې مهردل ته یې د ځواب او کورودانۍ موقع هم ورنکړه . د هغه سر ، غوږونه ، سترگې ، مخ او اوربوزیې څو څو وارې مچ کړل . گلک د کلي او کور له پوښتنې څخه ورو ورو اصلي مطلب ته راغی او مهردل ته یې وریاده کړه چې ملک شاسوار گیله‌من شوی دی او د هغه خپه کول مناسب کار نه دی .

(c) ketabton.com: The Digital Library

باید د خپګان موجبه یې وپوښتل شي او تسلي یې وشي . مهردل ګلک ته د ده د زړه سوي او خیر غوښتنې له کبله کورودانی ووایه او ډاډیې ورکړ چې د ملک شاسوار شک او شبهه به د ځان په بارکې لري کړي . هغه چې د ملک شاسوار او اسلم تر مینځ د ګلک په لوبو پوه و ، په ډېره وښیارۍ یې د ګلک زړه په ځان سپین کړ . هغه ګلک ته وویل چې که ملک شاسوار له اسلم سره زما د نږدېوالي له کبله پرما باندې بدګمان وي ، په حقه نه دی . دا ځکه چې اسلم خو اوس له زهرو ډک شوی دی . علاج یې د هیچا سره نشته . زه که له هغه سره ګرځم یو سبب یې دا دی چې د ملک شاسوار سره یې له ټکر کېدلو څخه منع کوم او ملک خو زما پلار ته د وروری لاس ورکړی و . زه هغه ته د خپل تره په سترګه ګورم زما ګیله خو ملا صاحب له تا نه کېږي چې دا څنګه د تا په ژوند کې ملک شاسوار زما په دوستۍ او همدردۍ باندې شکمن شوی دی . دا خو د تا کار دې چې هغه دې پوه کړی وای . په خبرو خبروکې پرمهردل باندې د ګلک بدګماني له‌مینځه لاړه . هغه وهڅاوه چې د ملک شاسوار مشره لور وغواړي او له هغه سره د خپلوي پیوند پیدا کړي . مهردل ګلک ته په ځواب کې وویل : که زه له ملک شاسوار سره خپلوي وکړم ، اسلم او د هغه ملګري به له ما څخه مخ واړوي او له ملک سره به د حساب پاکولو میدان ته راووزي . لومړی باید د اسلم لاسونه د ملک شاسوار له ګریوان څخه وایستل شي او بیا په نورو معاملو باندې مشوره وشي .

ګلک د مهردل خبروته په چرت کې لاړ . مرغوزي نسوار یې په پزه کړل . وپرنجېده او له پلترۍ څخه د زنګنو په سر کېناست او مهردل یې مخاطب کړ : مهردله ! دوه هنــدوانې په یو لاس کې نه نیول

(c) ketabton.com: The Digital Library

کېږي . په اسلم او ملک کې باید یو انتخاب شي . هغه هم باید ملک انتخاب شي . له تا سره وړ نه ده چې د ملک یوسف غولی او دروازه د صیاد په بې دسترخا نه او بې دروازې بدمرغو کسانو باندې ناولې کړې . ته د یو عزت‌من او مشهور ملک زوی یې . د لوی کور سړی بلل کېږي ، له تا سره مناسب نه دي چې له داسې کسانو سره یارانه واچوې چې د پلار دستر خان او دروازه یې نه ده لیدلې . ته به له دوی سره لکه وړی سپک او بې پته شې . بې لمنې به شې . نوم به دې بد شي او د پلار ټول دوستان به مخ درڅخه واړوي . اسلم څوک دی چې د ملک شاسوار مقابله وکړي . همدا نن له کوټوال سره ناست وم هغه ویل له ولایت څخه په اسلم پسې یوه اطلاع راغلې ده . هغه نن سبا نیول کېږي . ملک خو د لویې سینې څښتن دي ، صبر ورته کوي او پوهېږي چې دا اسلم او د ده لچکان قدرت نلري . پرېږدي یې چې نس یې لکه د لاندی پسه په خپلو کولمو وگنډل شي . یعنی (سر بد به بلای بد) .

ــ نه نه ملا صاحب داسې نه ده لکه چې ته وایې . اسلم نه کمزور او نه بې عقله دی ، هغه پیاوړی دی او دوهم دا چې وزر یې آزاد دی ، کور او کهول نشته پسې ، دریم دا چې هغه بې د خپل پور له اخیستلو څخه نشي کولای په صیاد کې په لوړ سر ژوند وکړي . نو که انصاف ورسره و نه شي هغه به لېونتوب ته لاس واچوي او هلته بیا ما رنگو او تا رنگو کسان له ملک سره هیڅ مرسته نشي کولای .

ــ راځه چې یو څه سپین سره وغږېږو . ملک د دغې ولسوالۍ گرد مامورین په پیسو رانیولي دي ، دام او کړۍ گرد سره برابر دي ، قاضي ، ولسوال ، کوټوال او د محبس‌تر قوماندانه پورې په سرو زرو

(c) ketabton.com: The Digital Library

تلل شوي دي . د اسلم او د ده د داړه مارانو کار خلاص دی . زه د همدې لپاره ستا پلو راغلم چې په حقیقت دې پوه کړم او د دې سرینبوله ډنډ څخه دې راوباسم . خدای شته ښارنوال صاحب هم چې ستا دوست دی ما ته یې مخ راواړاوه چې تا له دې کسانو څخه رالري کړم ...

مهردل د ګلک خبره په مینځ کې غوټه ورپرېکړه وې ویل : ملک شاسوار څه اړتیا لري چې ټول دولتي ماموران په زرو تلي . ولې په دې زرو د اسلم پور نه پرېکوي چې هم یې سر بچ شي او هم خدای ترې راضي شي ...

له دې خبرې سره د تورې چرګې د ملا سپوږمې ورپېدې ، د پزې دسمال یې راویوست په بریتو باندې یې د پزې د نسوارو اوبه پاکې کړې . غوښتل یې څه ووایي خو ناڅاپي د دکان دروازه خلاصه شوه او قاسم د بزکشۍ په جامو او موزوکې مخامخ مهردل ته ودریده او بې مقدمې یې په حاکمانه غاړه وویل : راځه چې ځو ، سخوندر حلال شویدی او د قاسان ، ده سلا او درې سپاره د بزکشۍ میدان ته وتلي دي .

ګلک د قاسم په خبرو کې ورولوېده : تاسې لږ صبر وکړئ زموږ خبرې لا خلاصې ندي .

قاسم چې د وزلوبې قمچینه په لاس کې اړوله رااړوله د غوسې په غاړه ګلک ته وویل : کار په خبرو نه خلاصېږي ، کار په توره او ټوپک خلاصېږي او په دې خبره پسې ببرته و ووت .

ګلک تندی تریوکړ او په شونډوکې یې لاحول ولا تکرار کړه . مهردل د هغه د دلاسایني لپاره وویل : ملا صاحب مه خپه کېږه هلکان دي او د ځوانۍ او ناپوهۍ وخت یې دی . او ورسره له ځایه راجګ شو

(c) ketabton.com: The Digital Library

او بې خدای پاماني په تلوار په قاسم پسې راووت .

د وزلوبانو لومړنۍ ډلې لوبه پیل کړې وه . نندارچیان جوپه جوپه د میدان د شاو خوا محفوظو ځایونو ته راټولېدل . د سپرو هلې ځلې شېبه په شېبه پسې تودېدلې او آسونو لکه زخمي لیوان یو پر بل خولې لګولې ششنېدل او د ورغومي شاو خوا پورته پورته په غبرګو الوتل . د سپرو ځپې د میدان په لوړو ژوروکې لکه د دریاب موړې او موجونه یو پر بل وراوښتې او د سپرو او آسونو قدرت یې آزمویه ، هوسا چاپ اندازان پر له پسې د کلیو او بانډو په لارو بنو ته رسېدل او د وزلوبې دایره یې پسې پراخوله . سرکاري ماموران ، د سیمې ار بابان او سپین ږیري د سترو چنارانو تر سیورې لاندې د یوې چوترې د پاسه چې په ټغرونو او توشکونو فرش شوې وه ، راټول شوي وو . ننداړچیانو دآسونو د یرغلونو ترلام لاندې ځو ځو واره خپل ځایونه بدل کړل او دبرو پټيو لورته وروښوییدل . د ولسوال او سرکاري مامورانو لپاره فرش شوې چوتره له ټغرونو او توشکو سره د آسونو تر پښو اوسوو لاندې لتاړه شوه . هغوی له خپله ځایه په شا لاړل او په پای کې اړ شول د یو نږدې کــــورباد ته وخېږي‌اوله هم هغه ځایه دوزلوبې ننداره او څارنه وکړي .

په لوبه کې د اسلم انډیوالان او د ملک شاسوار زمن او د هـــغوی پلویان کرار کرار یو له بل سره مخامخ کېدل . دا یو کال کېږي چې دبنو او ده سلا ، په ودونوکې د صیاد د زلمیانو تر مینځ د وزلوبې سیالي پیل شوې ده ، لیکن نن د ولسوالۍ په مرکز او د حکومت ترمخ په رسمي وزلوبه‌کې د‌اسلم او ملک شاسوار دښمني خپله ښه ښیي .

میـــدان د صیاد د بزګرانو لاس ته لوېدلی دی . اسفندیار ، قاسم او

(c) ketabton.com: The Digital Library

نظر پهلوان د میدان تر ټولو خوځند سپاره دي ، د ملک شاسوار درې واړه زمن میرزا اسفندیار او شیر باز آسونه ځغلوي . اسفندیار په ځان باندې چاپ‌انداز دی . نن یې د سیالۍ په کار کې د صیاد د سودخور حاجی جانداد نامتو سمند ترلاسه کړی دی. میرزا د پلار جیرن آس راوستی او شیرباز د آرزو د درې د ملک سنجر چغر ځغلوي ، آدینه او جبار وزلوبان دي خو د داسې سترو میدانونو مېړنی نه دي ، لیکن قاسم او د ارزنګانو نظر او د مهردل د تره زوی سکندر نامتو سپاره او وتلي وزلوبان دي . دوی ته نن ښه آسونه لاس ته نه دي ورغلي . قاسم خپل آس راوستی دی .که څه هم ښه آس دی خو هغه‌یې چندانې ښه نه‌دی ساتلی . دهقاني کارونه‌یې پې کول‌او د یابو کار به‌یې ځینې اخیست . د مهردل ، تور مشکي آس د سمنګانو د غزني ګک د حاجی عبدالرحمن د آسونو له ذات څخه دی . دې آس لا په اندراب کې بزکشي نه ده کړې . خو نن یې د اسلم همت او بخت ته سپارلی دی . د مهردل چرګی آس چې پخوا په اندراب کې نامتو شوی ؤ ، د مخ د کېڼې پښې د ژوبلېدو په وجه پوره یوکال له لوبې څخه‌ایستل شوی دی ، خو مهردل غوره کړه چې هغه نن وځغلوي .

په وزلوبه کې د اسلم له انډیوالانو سره د ملک شاسوار او د برې درې د خانانو مقابلې ، د قمچینو خرپهار ، پر آسونو باندې د سپرو چیغو نارو ، کنځلو او د رکابونو جنګ ، د پهلوانانو ترخو خبرو ، له لوړو ځوړو ، کندو او کنډرونو څخه د آسونو الوتلو ، لوېدلو او رغښتلو ، د وزلوبې میدان ته د جګړې د ډګر بڼه ورکړه .

اسلم د وزلوبې د میدان په پورتنۍ څنډه کې د مهردل په مشکي آس سپور د صیاد د کلي دکاندار صوفي محی‌الدین ته عذر کاوه چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

خپل بزکش آس کوم چې زوی یې هغه نشي تکیه کولای د وزلوبې د تولې د برابرولو لپاره نظر چاپ انداز ته ورکړي .

صوفي محی الدین د اسلم د روا او سمې غوښتنې ځواب نه درلود لیکن تشویش یې کاوه چې که خپل آس نظر پهلوان ته ورکړي ملک شاسوار به ورځخه خپه شي او بیا به په حکومت کې هره ورځ سرخوږی ورته پیدا کوي ؛ ځکه یې اسلم ته د رد ځواب ورکړ او وې ویل زما زوی لا پرون په ما باندې ایښې وه چې زما آس به سبا بل چا ته نه ورکوې . اسلم د دې خبرې په اورېدو مشکې ته پونده ورکړه او د نندارچیانو د کتارونو پرلوري مهردل ته ورننږدې شو. هغه یې راوباله او ورته وې ویل : صوفي محی الدین راضي کړه چې خپل آس د ځغلولو لپاره د ارزنگانو نظر پهلوان ته ورکړي گنې زموږ د انډیوالانو لاس به خالي پاتې شي او زړونه به یې ولوېږي . مهردل د قبول سر وښوراوه بېرته خپل ځای ته ورغبرگ شو او د اندراب د ځارنوال په غوږ کې یې څه وویل . ځارنوال هلته ولاړ عسکر راوغوښت ، هغه ته یې وویل : هغه غنم رنگه گردي سړي ته چې توره ببره ږیره لري او صوفي محی الدین نومېږي زما له لوري ووایه چې خپل بزکش آس د ارزنگـانو پهلوان نظر ته ورکړه ، که یې دا خبره نه منله بیا هغه پخپله ما ته راوله .

د مهردل مشکي آس تر اسلم لاندې سخته بې تابي کوله ، هغه یې پر زین باندې ښکته او پورته غورځاوه . پرله پسې ششنېد ه ، سر یې یو خوا بل خوا اچاوه ، نس یې په لنگتو واهه او د بزکشۍ د میدان پر لوریې هڅه کوله .

صوفي محی الدین د پیغام له اورېدو سره سم اسلم ته تر خوشامندو او دلاسایني وروسته وویل : له ما مه خپه کېږه ، زه د ملـــک صاحب له

(c) ketabton.com: The Digital Library

زوره نه‌يم ځکه مې آس نه درکاوه اوس چې ښارنوال صاحب پخپله ما ته وويل آس به درجار کړم . اسلم د صوفي محی‌الدين له دې خبرې سره سم هغه ته کورودانی وواېه او سم دلاسه يې مشکي د وزلوبې ښنډې ته وروځغلاوه . نظر ته يې له قورې ښخه د راوتلو اشاره ورکړه ، هغه له قورې ښخه راو ووت او په اسلم پسې د بزکشۍ له ميدان ښخه راگوښی شو . اسلم هغه ته د ډاډورکولو په ضمن کې وويل : زما خوښه دا ده چې زه ، ته او سکندر د وزلوبې له قورې ښخه ځان په ښنګ وساتو او د ميدا ن په ښنډ ه کې د حلال دايرې ته د ملکانو د چاپ اندازانو د نيږدې کېدو مخه ونيسو . او د ورغومي د ا يستلو شخړه قاسم ، روزي ، گلاب او نورو هلکانو ته ورپرېږدو .

ــ ولې موږ به څه ورغومی د حلال دايرې ته نه رسوو ؟

ــ خامخا به يې رسوو . ليکن دا خو يوه هيله ده . يوازې په وچ زور سر ته نه رسېږي ، يو څه برلاسی او يو څه عقل غواړي . زما فکر دا دی چې ستا آس هم بدل کړو .

ــ نو کوم آس به راکوې ؟

اسلم موســکی شو ، سترگه يې ورته ورپوله او وې ويل : د صوفي محی‌الدين کرنګ به وځغلوې .ښنگه...!

.ــ رښتيا رښتيا ، دا له کومه ؟

ــ ورشه خپل آس د هغه زوی ته ورکړه ، کرنګ ځنې واخله او سمدلاسه له سکندر سره د حلال د دايرې لوری را تم کړه ، زه هم پسې در رسېږم وروسته به د ميدا ن موازنه معلومه شي او موږ به په هوسا صورتونو د ورغومي د ايستلو اقدام وکړو . ما د قاسانو له مظفر او د پشيي د بزکشا نو له مشر محمد مراد نه د انډيوالانو د مــلاتړ وعده

(c) ketabton.com: The Digital Library

تر لاسه کړې ده . تاسې به هم د هغوی ملاتړ او رعایت کوئ .

وزلوبې شېبه په شېبه سختوالی پیدا کړ . کله به چې اسان د ورغومي چارپېره سره چکۍ شول او وزلوبانو به د ورغومي د راپورته کولو لپاره ځانونه له زینونو څخه ځمکې ته ورځوړند کړل ، حریفانو به خپل آسونه د هغوی پر زینونو او آسونو وروخېژول او د متروکو باران به یې پې جوړاوه.

قاسم د لوبې په سر کې ډېر ښه وبرېښېده . هغه د خپل شجاعت ، صراحت او سپینې وینا په خاطر د وزلوبې په شوقیانو ګران‌و . کله به یې چې ورغومی د آسونو له غویمنځ نه راګوښی کړ ، نندارچیانو به پې چیغې کړې : آفرین قاسم خانه ، په مور پلار دې رحمت شه . خو آس یې کمزوری ؤ . ځان یې هدف ته نشو رسولای او قاسم خان به بیا د آسونو په غوبل کې چاپېره شو او ورغومي به یې له لاسه ولوېده .

د لسو بجو په شاوخوا کې اسفندیار د جانداد سودخور د آس په سپرلو له قاسم سره ترازو شو . اسفندیار په ځغاستو کې له قاسم نه د ورغومي د راشکولو لپاره هغه ته زورور ټکانونه ورکړل ، خو موقعیت داسې راغی چې د ده آس د پولې سر ته او د قاسم آس د پولې ځوړ ته شول او د اسفندیار آس د قاسم د وروستي ټکان له زوره د پولې کوز لوري ته په ډېره ولوېده . اسفندیار او ورغومی په وچه شودیاره کې لاندې باندې سره ولګېدل او دوړې ترې پورته شوې . نندارچیانو په یوه آواز چیغې کړې : آفرین قاسم خانه !

اسفندیار د دوړو له درمند څخه راووت خپل آس یې له نظره تېر کړ او دوباره د سپرو په لیکه پسې ور وځغاست . ورځ ورو ورو پخه شوه . لمر خپلې تودې شغلې په پټیو او پولو بانــدې لکې کړې ، د شاوخواغرونو

(c) ketabton.com: The Digital Library

تبې يې پخپلو شغلو کې ولمبولې او د بزکشۍ ميدان يې د نوراني غشو تر گوزارونو لاندې ونيو . پرمختګ ، ځغليدل او د بري دا يرې ته رسېدل ډېر سخت شول. لوبه د خولې شويو آسونو او ستومانه پهلوانانو په زور آزمويلو کې د آسونو په ششنهار، د منډو په درزا او د وزلوبانو په هيجان کې دومره په زړه پورې شوه چې هرچا به ورغومی د آسونو له چکۍ څخه ويوست ټول نندا رچيان به په ځای کې جګ ودرېدل او په شور او نارو به سر شول . په همدې وخت کې اسلم له نظر او سکندر سره د آسونو له باندينۍ دايرې څخه د قورې مينځ ته ورننوتل او خپل اساسي يرغل يې د ورغومي د ايستلو لپاره پيل کړ. تور مشکي آس لکه وږی لېوه چې په رمه ورګډ شي په بوڅو غوړو او په پرله پسې ميل کېدو او مخ په وړاندې زور کولو ورغومي ته ورسېده او کله چې نظر او سکندر په ده پسې د ورغومي د جګولو دايرې ته نيږدې شول اسلم نظر ته د ورغومي د جګولو اشاره ورسوله .نظر د محی الدين کرنګ څو څو وا ره ورغومي ته ورساوه او هغه يې جګ کړ خو د متروکو باران به پې پيل شو . بزکش آسونه به په دوو پښو پر زين او ملا ور وختل او د ده منګولې به يې له ورغومي څخه جـــلا کړې . په پرله پسې هلو ځلو کې يو ځل د آسونو چکۍ ماته شوه او دسپرو يوه غوټه له هغې نه راووته . نظر ورغومی په داسې حال مخ په حلال دايرې وځغلاوه چې ښۍ خوايې اسلم او کينه خوايې اسفنديار ځغلېد ل. د نظر د آس پښه د موږک په سوړه لاړه له آس سره يو ځای پر مخې ګوزار شو . اسلم راوګرځېداو ورغومي يې اوچت کړ . اسفنديار د هغه کينه خوا ونيوله او ځان يې ورسره ترازو کړ. اسلم د آس مخه يو ښوينده ځوړ ته وګرځـــوله او اسفنديار يې په همدې ځوړ په ځـــان پسې راښکود. په

(c) ketabton.com: The Digital Library

مشکي يې کريغه کړه ، تر اسفندياره وړاندې شو او بيا يې ورغومي ته داسې ټکان ورکړ چې اسفنديار اوچت له خپله زينه را جلا شو او د مشکي پښو ته پرېووت . ورپسې په ځوړ باندې د آسونو سيلاو رابرابر شو او د مشکي ليکه يې تعقيب کړه . اسلم د ميدان په بله څنډه راوخوت او لارېې د حلال دايرې ته ورسيخه کړه او د نندارچيانو په شور بګت کې هدف ته ورسېده . ټول خلك په ځايونو کې ودرېدل او د آفرينونو او شاباسونو شور فرياد د بنو دوزلوبې د ميدان فضا ډکه کړه . د نام خدا او ماشاءالله باران پيل شو ، د ميدان حکم مخ په اسلم آس وځغلاوه او تر شاباسي او ستاينې وروسته يې هغه د ولسوال لوري ته ورسره راوو ست . د ولسوال سترګې په غنم رنګې پياوړې او لوړ زلمي باندې ونښتې . تور مشکي آس چې د پيکي ښايسته ويښتانو ، د تندی سپين ټاپ ، پراخې سينې او د غاړې ببرو اوږدو څنوېې افسانوي پرتم ورکړې و ، د ده په زړه کې د قدردانۍ احساس وپاراوه . اسلم د اندراب د ولسوال احترام ته له آس څخه راکوز شو ، سلام يې واچاوه او د ګوپېچې په لستوڼي يې د مخ خولې پاکې کړې . د سر ويښتان يې د خولو له زوره په تندي او باړخوګانو پورې نښتی وو . پر کيڼ غوږ او د ښي لاس په ګوتو کې يې د وينو څاڅکې ځلېدل . دنګه ځواني ، خړه بخملي ګوپېچه او تور برزو ، پې د پاسه ترکمني موزې او تر ملا سور ګل سيب دسمال ...

ولسوال هغه وړاندې راوغوښت په غېږ کې يې ونيو او سره ورېښمينه چپنه يې په وږو ور واچوله . اسلم د ولسوال لاسونه ونيول ، سريې د مننې او احترام لپاره ورته ټيټ کړ او د کورودانۍ له ويلو وروسته راوګرځېد ، سپور شو او مشکي يې د ميدان پر لوري وځغلاوه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

گلك په وارخطايي او بيړه ځان ښارنوال ته ورساوه: دا قهرمان دې وپېژانده؟ دا خو اسلم دی چې د مهردل په آس يې وزه د حلال دايرې ته ورسوله. هغه دی وګوره، په لاس يې عامو نندارچيانو ته د سلام اشاره وکړه، په مهردل باندې خلك راټول شوي دي. ګرد سره مبارکي ورکوي. دغه آس يې يوه مياشت مخکې له سمنګانو څخه راوستی دی. وايي چې د حاجی عبدالرحمن د آسونو ذات دی، خو په همدغه ورغومي يې بيه پنځوسو زرو ته لوړه شوه. ښارنوال صاحب وزلوبه څه کوې سخته دا ده چې زموږ ټولې خوارۍ په اوبو لاهو شوې، اوس يې ولسوال هم وپېژاند ه!

ښارنوال د وزلوبې تر اغيزې لاندې هيجاني شوی و، د ګلك وربوزيې له خپل غوږ څخه پورې واهه او وې ويل: ګلکه! دا د دغو خبرو وخت نه دی. پرېږده چې خپل سيل وکړو.

ــ نه زوروره! ودې ليد که نه، وايم ولسوال صاحب په خپلو مبارکو لاسونو چپن ورواغوسته. په ملك شاسوار کې خوېي ټول زړه ويلې کړ. په هغه باندې نور خوب او راحت حرام شو. وروسته تردې اسلم پهلوان ته ملك شاسوار او ګلك نسوار هم نه دي، موږ غريبګوټي خو پرېږده د خدای په روی مې قسم دی که حاجي عبدالاحد او د پلخا حاجي عبدالوهاب او ان سناتور سيد اشرف خان هم ورته ټينګ شي. پس له دې به د غلو او قماربازانو دوران وي. ښارنوال چې يو څه ځوان طبيعته او د بزکشۍ ليوال و، په ډېر کراهت يې ملا ګلك ته مخ واړاوه، منت يې ورته وکړ، په ترخه غاړه يې ورته وويل: رنګ دې ورك کړه، ګونګی شه!

د دوهم بري لپاره مبــارزه خورا خونړۍ شوه، په پولو او شوديارو

(c) ketabton.com: The Digital Library

کې ، د دوړو په تورتم کې چاپ اندازانو د يو بل سر ته قمچينې سيخې کړې . ناڅاپي د دوړو له مينځه د قاسان پهلوان مظفر راووت . ورغومي يې په تقوم کې ونيو او مخ په حلال دايرې وځغليده . چاپ اندازانو مخه ورته ونيوه ، هغه د منډې د دايرې د پراخولو لپاره د لارې په لټون د رود خوا ته سيخ شو . اسفنديار د هغه لکۍ ونيوه او کرار کرار ورسره ترازو شو . اسلم په پهلوان مظفر باندې نارې کړې : پهلوانه د سين لور ته ، د سين لور ته او بيايې مشکي ته تازينه ورکړه او د ترازو شويو آسونو ترمينځ ننووت . هر درې واړو پهلوانانو د رود اوبو ته ودانگل ، اسلم د سخوندر کېڼه پښه چې د پهلوان مظفر له تقوم څخه خطا شوې وه ، ونيوه او په مشکي باندې يې هيبت وکړ . زور ورو اوبو او د راده د تل ښويو ډبرو د آزموينی کار سخت کړ . اسلم اسفند يار ته مخامخ ، لکه خوني پړانگ په ځيرو سترگو وکتل او له خولې يې ور ووتل : « ټينگ شه دا د تخت او تختې لوبه ده » او بيا يې داوبو او ډبرو په مينځ کې د آس د ځغلولو تلوسه وکړه . بخت ورسره ملگری شو او د ملک شاسوار د زوی آس وښويده او پر ډوبو ډبرو باندې پړ مخې پرېووت . مشکي زۍ ته راوخوت . اسلم کوشش وکړ چې يوه لويه دايره پريکړي او ورغومي د حلال په دايره راوڅرخوي ليکن واټن ډېر اوږد و او د سپرو ډله له شاوخواپې راتاو شوه . ورغومي يې له لاسه وشکېده او د اوبه شوې شوديارې په ختو کې ولوېده .

هغه ورځ وزلوبې د معمول په خلاف زيات دوام پيدا کړ ، نظر پهلوان څو څو واره دايرې ته ورغومی نږدې کړ ليکن هدف ته و نه رسېد . د قاسم آس په کېڼ لاس ژوبل شو اوله وزلوبې څخه فارغ شو . د ميدان حکم ولسوال ته د لوبې د تمامولو لپاره ، مشورې ته ورغی او په

(c) ketabton.com: The Digital Library

همدې شېبه کې لوبه بیا میداني شوه . نندارچیان د شاباسي په چیغو ناروکې ودرېدل او همدایې تکرارول : مشکي مشکي ، آفرین مشکي ! اسلم د مخه او د وزلوبانو یرغلګر لښکر ورپسې ، هغه د دایرې پر لوري هواره لاره خوشي کړه او مشکي یې مخامخ د میدان داړخ د باغچې پر دیوال ور ووست او پر دیوال واوښت ، د باغچې دلښتو او څانګو له مینځه له هغې بلې خوا څخه د وزلوبې میدان ته ورتېر شواو پــه دې توګه یې لاره د حلال دایرې ته لنډه کړه . د خلکو شور او چیغو فضا ولړزوله ، هله هله رسېدلي یي لیږ نو ر ... اسلم د آس ملونه خوشې کړه او ژر ژر یې تر شونډو لاندې دا دعا تکرار کړه : (خدایه مه مې شرموې) او ورغومی د دوهم ځل لپاره د حلال په دایره کې ولوېده . د نندارچیانو شور او هیجان انتها ته ورسېده ، ټولو نارې کړې : مشکي مشکي آفرین آفرین ، نام خدا . د میدان حکم بیا د حلال دایرې ته ور وغځلیده . هغه د تحسین په جذبه کې د اسلم سر او سترګې چپ کړل او د دوهم ځل لپاره یې ولسوال ته راووست .

سترې مشکي سر یوه خوا بله خوا اچاوه او د ترهېدلي په څېر یې سترګې غټې یوه خوا بله خوا اړولې او خرېده . ګلک بیا په څارنوال پورې ونښت او مخاطب یې کړ : څارنوال صاحب اوس ډېره سخته شوه خدازده دا به څنګه شي . له دې اسلم نه خو سم دم ښامار جوړ شو ، اوس والله که ټول اندراب ورته ټینګ شي . پور خویې اوس لس چنده په ملک شاسوار باندې واوښت .

څارنوال چې د وزلوبې په خوند او خیال کې ډوب تللې و او ګلک یې د مزو دنیا خرابوله ، په غصه یې ګلک ته ځواب ورکړ: مېړانه خو خدای ورکړې ده ، حکومت خویې نشي ترې اخیستلای .

(c) ketabton.com: The Digital Library

ــ کومه مېړانه؟ آس د ملك یوسف د زوی ، کالي د آدینه او ډوډۍ د قاسم خان ، مېړانه خو په دغو شوي ده . ځارنوال ګلك ته بد بد وکتل،له ځایه راولاړ شو او لاړ د ولسوال شا ته د نورو سرکاري مامورینو په مینځ کې کېناست .

وزلوبې د مهردل د زړه تنا بونه په اسلم پورې وتړل . هغه خپله ټوله مینه د صیاد بزګرو زلمیانو ته چې د تورې او مېړانې کسان وو ، وروسپارله . له اسلم سره همدردي او ملګرتیا د مهردل په مغزوکې پخوالي ته ورسېدله ، هغه قانع شوی و چې له اسلم سره ظلم شویدی او دا اوس هم ملك شاسوار حاضر ندی د هغه اوښکې پاکې کړي او بیا هر څه چې وي زه ولې د دې زوړ ظالم ملاوتړم ، د قاسم خان او جبار دوې ملګرتیاو نه کړم ؟ ولې په غدارانو او رشوت خورو باندې د ستر پردې وغوړوم ؟ زما مړی ژوندی خو له همدې ساده ولسي ځوانانو سره ښه پالل کیدی شي نه له ولسوال ، قاضي ، کوتوال او نورو سرکاري مامورینو سره . نو ولې خپل وزر ماتي ورونه ورته وتړم او د هغوی وینې پې وڅښم ، دا طریقه خو نه د خدای خوښېږي او نه د خلکو او بیا هر څه چې وي آخر مرګ دی . زه ولې د ظالمانو د رضا لپاره خپله دنیا او آخرت خراب کړم .

مهردل د اسلم ساده او سپېڅلي منطق د ملکانو له اغېزې آزاد کړی او په ده کې یې نوې اندېښنې پیاوړې کړې وې . ګام په ګام له ملکانو او حاکمانو او د زور له خاوندانو څخه رالري کېده . پرون ده ته د دهانې غورې علاقدار د مېړانې او ویاړ نمونه وه لیکن نن اسلم پهلوان ده ته نمونه ده . د دهانې علاقدار خو پردي جیبونه وهلي دي او د استاد حمید خبـــره د ده د ښځو او لورانو په غاړو کې پراته غړواندي

(c) ketabton.com: The Digital Library

د بزګرانو د لاس له پوليو او د مجبورانو د اوښکو له لړيو څخه ساز شوي دي . دا خو د مېړنيو کار نه‌دی چې د نورو د کورونو په خرابولو د ځان لپاره د قدرت ماڼۍ ودروي . دا خو برالا غلا ده ، داخو لوټ او تالان دی ، دا خو د ټپوسانو کار دی چې مرداره خوري او هر چېرې چې مړزګه وګوري پې ناست وي ليکن کجير مرداره نه خوري او په مړزګه نه کښني . پاس د نيلی آسمان په کوړم کې وزر رپوي او له هم هغه ځايه لکه تندر په خپل ښکار راکښته کېږي . همدا الوتونکي د ستايلو وړ دي . قاسم خان د ستايلو وړ دې چې د لاس په تناکو روزي پيدا کوي او په پراخ زړه هغه له هر محتاج او بېوزلې سره ويشي. سترګه يې له فلک او ملک څخه نه سوځي او د اسلم غوندې غيرتي ځلمو ته مټ ورکوي .

بريالي وزلوبان د سترو ستومانه اسونو تر جلب لاندې د وزلوبې له له پاي څخه د خليفه ميراحمد د سماوات پر لورې د بنو بازارته را ننوتل . په دوی پسې وروسته له ميدان څخه د راماتو شويو پليو او سپرو نندارچيانو پرګنه چې اسلم پهلوان او مهردل يې په مينځ کې نيولي وو ، را روان وو. نندارچيانو د لاس او سر په اشاره اسلم پهلوان يو بل ته ښودو او هغه يې د خپلې مينې په څرګندولو وياړه .

د اسلم د وزلوبې ملګري چې د وياړ او بري احساس مد هوشه کړي وو ، د خندا او مسخرو په شور بګت کې د خليفه ميراحمد په سماوات ورننوتل . روزی چې د لاس ګوتې يې په وزلوبه کې ګرژالي شوې وې او د لوبې درندوالي ستومانه کړی و ، سماوات ته له ور ننوتو سره سم ، بې له دې چې د وزلوبې چکمن او برزو او په ختو خاورو لړلې مــوزې له پښو وباسي ، ځان يې د سمـــاوات يوه تخت ته ورساوه،

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستونی ستاغ پرهغه وغځېده‌او په ملاستویې پرآدینه باندې چې له معلم جمعه سره لاس په‌لاس د سماوات په دروازه‌را ننووت ، نارې کړې : آدینه جانه خبرې پرېږده . دنبوره راواخله او دنیا په سندرو ډکه کړه . په دې کې قاسم خان چې د چاینکیو د چرګۍ اړخ ته‌یې پلترۍ وهلې وه او د ایره شوي انګار په سکروټوکې یې ډکی خوځاوه ، د وزلوبا نو په ګڼه ګوڼه کې سر راوچت کړ ، په داسې حال کې چې سپوږمې یې راښکودې د غوسې په غاړه او لوړ آواز وویل : خلیفه میراحمده ! دلته دچرسو بوی خورېږي . دا چا څکولي دي ؟ هغه په داسې حال کې چې ځوړند سر د دخل شاوخوا د لوښو او چاینکو په سمبالولو بوخت و ، په پسته خوله ځواب ورکړ : دا خو سماوات دی ، دلته هره ګروه راځي . کوم عملي به څکولي وي کنه !

د قاسم خان د ګواښ ته ورته فریاد په وجه ، د وزلوبانود شورېګت ځپه راولوېده ، ګرد سره د خلیفه میراحمد سره د قاسم خان شخړی ته ځیرشول . هغه په هماغه جوش او غوسه خبره اوږده کړه : دا د ټوکو خبره نده ، با بېزه‌یې ترغوږ مه‌تېروه . د تورې چرګې ملا بې دې هم موږ چرسیان ، لاروهونکې او قماربازان بولي او که داسې آسانه ببلګه هم ور پیدا شي بیا نو رشوت خواره ماموران خو پرېږده خدای چې پرهیزګاره مفتی جلال به هم زموږ په تورولو قانع کړي .

میراحمد د قاسم خان په وروستۍ خبره ټکنی غوندې شو ، پخپل ځای کې اوچت ودرېده ، ژبه‌یې تره‌ۍ شوه او په وارخطایي یې هغه ته وویل : قاسم جانه د حکومت خلک ... مقصد مې همدا خپل د اندراب مامورین‌دي ، د چرسو په معامله پسې ډېر سر نه ګرزوي . زه پخپله هم ماخستني چې له کــاره وزګار شم د دې فقیر بوټي په یوه ګل

(c) ketabton.com: The Digital Library

دود باندې د ورځې ستومانتیا باسم . او کله کله خو د جمعې په شپو د مالیې مامور صاحب ، د احصائیې سرکاتب او ځینې نور دوستان ، تر تاسې دې به نه وي ، د ماښام له مخې چې کار او بازار وتړل شي ، همدې فقیرخانې ته راځي او یو څه ځان خوشالوي .

قاسم خان سترګې برګې کړې او په شمېرلو الفاظویې هغه ته وویل : ما ته د لیلی او مجنون قصه مه کوه . ما ته لنډ ووایه چې دغه اوسنې چرس چا څکولي دي ؟

ــ دا ... دا خو یوه شپېکۍ وړاندې ستاسې د کلي اسفندیار او دهغه ملګری راغلي وو ... !

قاسم خان خبره په خوله کې ور وچه کړه : نو تا هغه ته ونه ویل چې تښتېدلې مېزان په چرس څکولو نه جنګیالي کېږي !

ــ نه ، ما دا خبره ورته ونکړه .

ــ نو تا څه ورته وویل ؟

ما په عاجزۍ او عذر هغه ته مخ ور واړاوه چې نن ځما سماوات مهردل خان خپلو مېلمنو ته ټیکه کړې دی او ټولې پیسې یې تر وخت پخوا پرې کړې دي . د دې خبرې په اورېدو هغوی پخپل منځ کې څه سره وویل بیا ولاړ شول او لاړل . په دې کې روزي له ملاستې څخه راکېناست ، غوږېې وګراوه او سترګې یې د پوښتنې لپاره سماوات چې ته را واړولې : له هغوی څخه دې کومه بله خبره واورېده که نه ؟ د وزلوبې په باره کې یې څه و نه ویل ؟ قاسم خان بې واره په خبروکې را ترپله او روزي ته یې وویل : ته پرېږده چې زه له خلیفه میراحمد څخه د اصلي خبرې پوښتنه وکړم . بیا یې مخ په میراحمد خوله خلاصه کړه : ښه خلیفه میراحمده اسفندیار خو به د اسلم پهـلوان

(c) ketabton.com: The Digital Library

په باب کومه تر خولې تېره خبره نه وي کړې او د چرسو په لوخړو کې به يې کومه د کبر دوړه تر خولې نه وي ايستلې ؟

ميراحمد د کسبي دکاندارانو په خوږه ژبه ځواب ورکړ : نه قربان اسفنديار دروند سړی دی، سپکه ژبه نلري خو د زلميتوب په وجه کله کله او ګل ګل د سپاره چلم د لوګولو مينه کوي .

جبار چې د سماوات په برني تخت باندې د پهلوان نظر په ټپي شويو ګوتو باندې ريتاړې تړلې مخ ميراحمد استاد ته په جګ ژغ وويل : اسفنديار اوس هغه چا ته ورته دی چې په لوی مجلس کې يې باد پرې شي او بيا يې د خپلې خطايي پټې کولو ته خوله نه سمبږي او هيچا ته پورته نشي کتلای . ټولو د جبار په دې خبره باندې په کړس کړس وخندل او هر چا د مسخرو له مخې خپلې نکتې پې ورزياتې کړې .

خليفه ميراحمد د لومړي ځل لپاره پخپلو غوږو اورېدل چې د کليو او درو مېړنې زلميان يو د بل کمه وايي او د سيالۍ وطني دود سپک تلي. هغه بالکل ټکنی او پرېښانه شوی و ، په ځواب ويلو کې يې خپل خير نه لېده او د سيخ ځواب لپاره پخه خبره خولې ته نه ورتله . له بل لوری اسفنديار د هغه د چرسو او چلم ملګری ؤ او د قمار په ميدان کې به دواړو په يوه زړکه شرط تاړه . په دې وجه هغه ته سخته وه چې د چلم او تاوان د ملګري په باب د چا سپکه او پېغور بې ځوابه پرېږدي . په دې کې اسلم او مهردل د ده سلا له څوتنو زلميانو سره چې دوی دغرمې ست ورته کړی و ، راننوتل او د قاسم خان د يارانو د شوربګت پر جوش باندې سرې اوبه توی شوې .

مهردل مخامخ د سماوات د شمالي کړکۍ لور ته چې مخ په درې ور سپـــره وه ورتېر شو او له خليفه ميراحمـــــد څخه يې پوښتنه وکـړه :

(c) ketabton.com: The Digital Library

د خوراک لپاره دې څه تیار کړي دي ؟

ــ د تا له برکته هر څه شته صاحبه ! چاینکیانې تیارې دي . سیخي کباب هم تر لومړنی اور تېر شوی دی . سره تازه مرچکي ، ثلاته ، ترخه چایونه ، دشلمه ، نسوار او ترخه چلمان او که د فقیر بوټي څوک شوقیان درکې وي ښه په مزه شیرگي چرس هم شته دي ! دا د چرسو په یادولو میراحمد د خپل زړه غوټه اوبه کړه او بنده شوی سايي په گوگل آزاده شوه .

مهردل مخ مېلمنو وزلوبانو ته را واړاوه : تاسو نن د خپلې مېړانې او تورې په وجه د خلیفه میراحمد په چاینکیو او کباب باندې زما مېلمانه یاستئ . هر څه چې په دې سماوات کې پیدا کېږي یارانو ته وړیا دي . تاسو به ډوډۍ خورئ ، اسلم پهلوان او زه به مو له خلیفه میراحمد سره خدمت کوو ، معلم جمعه او آدینه به غبرگی دنبورې وهي او د ښو آسونو او ښایسته نجونو په باب به سندرې بولي . په دې کې قاسم خان مهردل ته وویل : ته او اسلم پهلوان به له انډیوالانو سره په ډوډۍ کېنئ او زه به له خلیفه میراحمد سره د مېلمنو خدمت ته ودرېږم . خلیفه میراحمد وویل : سمه ده خو شرط یې دا دی چې د سواره چیلم او ډکول به هم په غاړه اخلې ! د میراحمد په دې خبره ، قاسم خان ته نیږدې ناستو څوتنو وزلوبانو په کټ کټ وخندل . ده پخپله هم وخندل ، خو مهردل دخندا په وجه پوه نشو وروځی یې پورته وغولاځولې او سترگې یې د استفهام په توگه غټې کړې . په دې کې غبرگې دنبورې په غږېدو شوې او د سپرو ستړې پلې او ځپلي غړي یې د موسیقي په جادوگرو څپو کې راونغښتلی :

(c) ketabton.com: The Digital Library

د بنو په بازار کې ننني وزلوبې هر څه بدل کړل . اسلم په همدې ورځ د شهرت تر ټولو لوړې پوړۍ ته وخوت . د ده د غمونو قصه دخلکو قصه شوه . ملک شاسوار د اندراب د خلکو د نفرت په ځولۍ کې پرېووت ، له اسلم سره د ده د تېري او ناروا داستان د هر اندرابي وطندار د زړه داغ او د ژوند عبرت شو . د ده سرگذشت د ده د مېړانې په برکت له خولو څخه خولو او له سینو څخه سینو ته نقل شو او دی یې د اندراب په غرنیو کلیو او ښکلو درو کې لکه د سبا ستوری وځلاوه . د اسلم د مهارت او مېړانې په سبب د ځلېدونکو سترگو مشکي آس ، د آسونو میر شو . آس خوښوونکو او زلمیو بزکشانو د آس په اړوند مهردل هم د شهرت لوړ دریځ ته وخېژاوه . تور مشکي آس ، چرگی آس ، داسې آس چې په لیدویې سړی نه مړېږي . څک غوږونه ، بیدارې څارونکې سترگې ، پراخه سینه او د غاړې لړۍ لړۍ گاړگوتي وېښتان ، د منډې په وخت کې الوتونکي ټوپونه ، پراخې سپوږمې او یرغلیزه ځانگړتیا ...

مهردل ډېر بختور سړی دی چې د داسې آس خاوند شو . بخت یا په آس دی یا په ښې ښځې ، همداسې آس او همداسې بزکش ، د سپاره رنگ په آس ښه کېږي او د آس رنگ په سپاره . هم هغه ورځ خلکو په دکانونو ، کلیو او کورونو کې همدا خبرې تکرارولې . بازار ته راغلیو نندارچیانو او د بېلا بېلو درو بزکشانو د اسلم نوم او د مهردل د مشکي آس قصه له ځان سره کورونو ، جوماتونو او خپلو حجرو ته یووړه او د خلکو په حافظو او عاطفو کې یې وکرله .

د ولسوالۍ بلهې خوروته کار سخت شوی و . مفتي جلال چې د اندراب په محکمه کې د پاک وجدان خاوند و، له خوښۍ څخه په

(c) ketabton.com: The Digital Library

جامو کې نه ځایېده ، هغه ویل چې : اوس به څوک د اسلم پر حق سترګې پټې کړي ؟ خدای د حقې لارې مل دی ، هغه یې د کاوه آهنګر په څېر د خلکو غېږې ته ورواچاوه او لکه ابراهیم په اور کې یې وساته . اوس چې هر څوک د هغه پرحق سترګې پټوي ځان شرموي .

ګلک ډېر وارخطا و . سپینه ګردۍ لنګوټه ، پې د پاسه د ګل سیب دسمال چې تر زنې لاندې یې غوټه کړی و . خړه خیرنه پیوندي جبلکه او زړې خړی شویې کلوشې یې اغوستې وې ، د سرکاري مامورینو په کورونو ننووت او راووت . په هر کور او قشخانه کې د وزلوبې قصه روانه وه . د مهردل آس او د اسلم نوم د ټولو په ژبو ناست وو . ګلک له هر چا څخه او په هر ځای کې همدا نومونه اورېدل . ټوله دنیا ورته ا سلم اسلم کېدله . شونډویې پترې نیولې وو . سر یې درد کاوه او تر لمر لاندې د وزلوبې ننداريې تبجن او کمزوری حالت ورپیدا کړی و . هغه فکر کاوه له ملک شاسوار سره به څه وشي ؟ د هغه سرنوشت به څه وي ؟ که د قاسان ، بنو ، ده سلا او کشنا باد سپین ږیري اومشران د اسلم په ملاتړ کې ودرېږي بیا به څه پېښ شي ؟ که ملک د اسلم په مقابله کې مات شو بیا خو زما هم لکه لړم کډه په شا ده . دا لا څه کوې که شاسوار له ما پوښتنه وکړي چې دا دوه لکه روپۍ دې په چا وویشلې ؟ زه به د دې روپیو څه ځواب کوم . ما چې دا سلم د بندي کولو ذمه وهلې وه ، هغه خو برباد شوه . ولسوال ، قوماندان او د جزا مامورین په ما څه بند څه خلاص ، سند خو تر مینځ نشته ، روپۍ دوی وخوړلې او مظلمه یې ما ته راپاتې شوه . ګلک همدا چرتونه وهل په رنځور ځان لکه لړم ګړندی ګړندی په کوڅو او کورونو راګرځېده او هیچېرې یې تسلی نه کېده . هر رشوت خور ته چې ورته د هغه له خولې یې د اسلم

(c) ketabton.com: The Digital Library

او تور مشکي آس قصه اوربدله . دېوالونو ، ونو او بوټو ، ټولو او ټولو همدغه یوه خبره تکراروله ، آفرین ، آفرین اسلمه !

ملا گلک ماښام مهال په نامېندۍ او تبه کې د پولیسو د قوماندانۍ د جلب د کاتب له کوره راووت او د بنو په بازار کې د جانداد بنجاره دکان ته په داسې حال کې ودرېده چې هغه د دکان نیمایې ورتخته کړې ؤ او د ماښام جمې ته یې بېړه کوله . گلک سمدلاسه هغه ته وویل : سپرین تابلیت لرې ؟

ـ نه ، ملا صاحب .

ـ سیبازول شته ؟

ـ نشته ...

ـ سپېرکۍ او بادیان ؟

ـ نه ، دا یو نشته او هیڅ وړ دوا نلرم !

ـ ولې تا خو به دواگانې خرخولې .

ـ اوس حکومت موږ د دوا له پلورلو منې کړی یو !

ـ عجیبه ده . د ښځو لپاره ، سرخي ، سپېده ، سیخکي او نور منهیات آزاد دي او دوا منې ده . بچه بازی ، غلا ، قمار او چرس آزاد دي خو سیبازول او سپرین منې دي ؟

جانداد د لمانځه په تلبوار کې بې له دې چې ملا گل رسول ته ډېره پاملرنه وکړي د دکان تختې په بېړه وتړلې او نېږدې جومات ته چې د آذان د پای تکبیرونه یې اورېدل کېده ور منډه کړه ...

ملک شاسوار د نن ورځې تر وزلوبې وړاندې ، دبرې لپاره ډېرې هلې ځلې کړې وې . د نامتو وزلو بانو او ښوا سونو په پیداکولو او هڅولو کې یې هیڅ کمی نه و کړی .

(c) ketabton.com: The Digital Library

غرونه‌او کساتونه

د قاسان او درې څو مشهورو سپرو او دهغو اسونو ته يې لا څو ورځې دمخه دبنو په سماواتونو او سرايونو کې دپالنې او شپې تېرونې ځايونه سرشته کړي وو او په دې هدف يې لوی تاوان ته ملا تړلې وه چې په وزلو به کې به له اسلم پهلوان څخه چې د کليو په ودونو او خوښيو کې يې ديوه وتلي وزلوب په توگه نوم ايستلی و، دحکومت او ولس پاملرنه واړ وي .ملک بيا ترهر چا زيات پخپل زوی اسغنديار پورې چې دځوانيو او سياليو مېړه او پيا وړی وز لوب باله کېده خپله هيله تړلې وه . خو وز لوبې بله نتيجه راوړه او ملک يې نا هيله اوپه ځان بې باوره کړ.

د اسلم پلوي وزلوبان لوړ مابنام دتو کوټکالو، خندي او مسخرو په جوش کې صياد ته را ورسېدل. دکلي جومات ته نيږدې مهردل د سپرو له منځه قاسم خان ته په لوړ آواز وويل: لمونځ به ستاسي په جومات کې وکړو بيا به مخامخ زموږ کلي ته ور وځغلو! قاسم خان په ځواب کې ورته وويل: ولې ستا کلي ته، دا زموږ څه کلی نه دی؟

دمهردل او قاسم خان سوال ځواب دسپرو پام ځانته ور واړاوه له هر لورې پوښتنې پيل شوې :څه دي؟ خبره څه ده؟قاسم څه وايي؟قاسم خان وويل: جلبونه ونيسئ چې ټول په خبره سره پوه شو بيا به يو ځای پر مخ ځو، په دې کې مهردل را نيږدې شو او لومړنۍ خبره يې تکرار کړه.قاسم خان هم هماغه لومړنی ځواب ور کړ . په دې کې جبار وويل:

ـ مهردله ! ضرورت څه دی چې زموږ له کلي څخه ستا کلي ته ور تېر شو ؟

ـ ضرورت يې دا دی چې دنني بري شکرانه په ما او ښتې د ه !

ـ په موږ او تا کې څه توپير دی ؟ زموږ زړونه، کلي او کورونه يو دي خو زموږ کلی يوه ځانگړنه لري هغه دا چې زموږ غليما ن همدلته او سېږي ،

(c) ketabton.com: The Digital Library

پر پړ.ده چې کرۍ شپه زموږ دسندرو او خوښۍ شور واوري او په غوسه او رخه کې وسوځي!

مهردل اسلم ته مخ ورواړاوه: او ته په دې کې څه وایې؟ هغه ځواب ورکړ: نن به دجبار او قاسم خان خبره ومنو. دماښام تر لمانځه وروسته به دقاسم خان په کور کې تر چرګ بانګ پورې دمعلم جمعه او آدینه سندرو ته کېنو خو په دې شرط چې قاسم نور تاوان ونکړي او داومني چې ټول انډیوالان به دخپل کور له ماښامني دستر خان څخه خپله برخه دده دستر خان ته راوړي او دی به دچای او چلم په خدمت بسنه کوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

گلک په قزل آس سپور په دوړو کې د شولگرو او جوارگرو مځکوله منځه پر عمومي واټ د بنو بازار ته راروان و . هغه یوه هفته وړاندې له کابل څخه بغلان ته او له بغلان څخه اندراب ته راغلی و . گلک د ملک شاسوار په مخ کې د منډو رامنډو او د کابل او بغلان په دولتی مامورانو کې دبډو له لارې د بلد پدو په وجه د غرور او کبر له باده پړسېدلی و . هغه د شاسوار د پیسو او رشوتونو د ویشلو په وجه په هغوی کې لار پیدا کړې وه . له کابل او بغلان څخه یې د اندراب په ولسوال ، قاضي او څارنوال باندې د سپارښت لیکونه راوړي وو او ډاډه شوی و چې د اسلم منگولې به د ملک شاسوار له گریوان څخه را وکاږي ، خو گلک ته په دې لوبه کې یو بل شیطاني فکر هم ورپیدا شوی و . هغه دا چې شاسوار به د اسلم په شخړه کې د خپلې باغچې او ژرندې خرڅلاو ته مجبور شي . ښایي چې په نیمه بیه یې وپلوري . نو آیا دا به ممکنه نه شي چې دا باغچه او ژرنده په یو وړ له وړو زما خپل مال او ملک شي . له دې تصور سره د گلک د ټولو تدبیرونو سلسله وخوځېده . ده له ځان سره وپتېیله چې باغچه او ژرنده باید خپله کړي بیا داسې وخت او امکان چېرې پیدا کېږي چې شاسوار له خپلې باغچې او ژرندې څخه لاس وکاږي ؟ ژرنده او باغچه لکه د فولادو برمه د گلک پر مغزو څرخېد له او نفوذ یې کاوه ، د دماغ ټول سلولونه یې د ژرندې له پل سره په چورلېدو شول . په غوږو کې یې د ژرندې د گړزېدو غور کی انگازې کولې او سر یې د ژرندې دمالکیت د شوق په جذبه کې لکه د ژرندې ټکټکانی ببواکه لړزېده . خدایه که دا ژرنده او باغچه زما شي او ملک شاسوار د اسلم له زوره خپله کلا او دا پاتې جایداد په ما خرڅ کړي ... البته په کمه بیه او پــــــه ... ارزان قیمت نو

(c) ketabton.com: The Digital Library

دی خو بې له دېنه هم دلته زياتي شپې نشي تېرولای... له اسلم او د هغه له انډيوالانو سره خو تر پايه سيالي او اودشمني نشي پاللای...خامخا به جايداد بيا په تيره ژرنده او باغچه په کوم چا باندې خرڅوي نو ولي يې په ما خرڅ نکړي؟

په دې کې يوه وجداني پوښتنه ورپيدا شوه چې ولې د خپل ورور او دوست، ملک شاسوار ورکې ته ناست دی او هغه د بربادۍ کندې ته غورځوي ؟ هغه له ځان سره وويل : زه خو د ملک شاسوار په کمه نه يم، د جايداد پلورل خو د هغه په گټه دي. د اسلم لېوان هغه چېرې پرېږدي چې په غوړه کونه خلاص شي . ملک نور دا ځمکه او پټي نشي خوړلای . هغه ته ښه دا ده چې خپل سر او د خپلو زمنو ژوند په امن کړي. هغه ته بې له دې بله لاره نشته چې جايداد خرڅ کړي او يوه امن ځای ته کډه وکړي . په دې کې د تورې چرگې ملا فکر يوه بل لورې ته راواوښت. هغه له ځان سره وويل: آيا که چېرې د خدای فضل په ما وشي او د ملک باغچه، ژرنده، کرونده او دا ټول جايداد زما لاس ته راشي آيا زما شپه به د اسلم له بدماشانو سره تېره شي ؟آيا دوی به دغه زما بد وضعيتونه او ورانی هېر کړي او دې ته به مې پرېږدي چې د شاسوار په جايداد پريوزم او د صياد د خلکو تر مينځ د عزت ژوند وکړم ؟ زه څنگه د دې ټولو گرم مزاجه ځوانانو له غوسې او گواښ څخه ځان خلاص کړم او د قاسم غوندې کسات غوښتونکي ځناور رضا او دوستي حاصله کړم؟

نا څاپي يې په سترگو کې د هيلو څپه وخوځېده او ورويې له ځان سره وويل : کيدی شي چې دا خنډونه له مخې لرې شي . مثلاً دې ته اړتيانشته چې زه آدينه، قـــــاسم خان، نظر او دغه هر بزکش جلا جلا

(c) ketabton.com: The Digital Library

پخلا کړم . زه به اسلم خپل کورته راوبولم . ډوډۍ ګانې به يې وخورم او کرار کرار به د ملک شا سوار په مقابله کې د ده لوری ونيسم ، که په دې هم راضي نه شو خپله ګلثوم لور به ورکړم ... ګلک په خپلو شيطاني فکرونو کې ډوب و چې آس نوک وواهه . ګلک ټکان وخوړ او لنګوټه يې ړنګه شوه او د فکر سلسله يې بل واټ ته ننوته ... رښتيا که ملک شاسوار د اندراب د خير خوښوونکو مشرانو او چاپ اندازانو په مشوره له اسلم سره د روغې جوړې لار ونيوه بيا به څه وشي ...؟ نه نه، هيڅ کله به دا روغه ونه شي . له ملک شاسوار سره نه ښايي چې خپله لور په بدو کې اسلم ته ورکړي. او د هغه د کور او چمبر تاوان وګالي. ملکان او خانان تاوانونه نه پرېکوي ، دا د ملکانو طريقه نه ده او د دوی له عزت او دود سره سر نه خوري ... او بيا زه خو لا ژوندی يم ، هيڅکله به دا روغه سر ونه نيسي او زه به ټولې لارې د روغې په لور وتړم .

ګلک لا د ملک شا سوار د ژرندې په ناوه ، څرخ او ډبرو کې تاوېده راتاوېده چې د دوړو او باد په څپو کې د بنو په بازار ننووت . د بازګل د سماوار له مخې تېر شو او هلته يې سترګې په څارنوال او د امنيت د قوماندانۍ د جزا په سرکاتب باندې ولوېدې . د آس ملونه يې تکيه کړه ، په تلوار له آس څخه راکوز شو . د سماوار چې شاګرد ته يې په لاس اشاره وکړه چې آس سرای ته بوزي او پخپله يې د ادب د رعايت د افادې په توګه مخ په څارنوال منډه ورواخيسته ، خو څارنوال له ځايه راولاړ نه شو او په ناسته يې لاسونه وروغځول او له روغبړ سره سم يې ګلک ته وويل : پرون د مکلفيت سرکاتب اسلم جلب کړی و او له هغه څخه يې د عسکرۍ خدمت د نه تېرولو په دليل تحقيقات

(c) ketabton.com: The Digital Library

وکړل

ــ نتیجه څه شوه ؟

ــ نتیجه د تا په ګټه نه ده .

ــ ولې ؟

ــ ځکه چې اسلم د خپلې دفاع لپاره قانع کوونکي او قانوني دلیلونه وړاندې کړل . هغه ویل چې زه بې کسه سړی یم . غوښتنه یې وکړه د بېکسۍ د مجلا د ترتیب اجازه ورکړی شي .

ــ د مکلفیت سرکاتب څه ځواب ورکړ ؟

ــ د مکلفیت سرکاتب تندی ورته تریو کړ او د هغه تقاضا یې رد کړه ، لیکن قانوني او معقول د لیلونه یې نه درلودل . خو بیا یې هم یوه دوسیه ورته واچوله او د سرکاري تلکی لوړی بنسټ یې کېښود . حقیقت دا دي چې ا سلم په دې با ره کې کوم تقصیر نلري او سر بېره پر دې هغه یو وتلی چاپ انداز دی ، ښه ژبه او ښه ځواني لري ، په اندراب کې مشهور شوی دی ، په هره قشخانه او کور کې د ده قصې کېږي ، هر بزکش او پهلوان د ده په مخکې راروان وي . د ارزو ، ده سلا او بنو ملکان یې پخپله مېړانه او بزکشۍ پرځان باندې مین کړیدي . حتی هغوی د ده په مخکې حکومت ته راځي ، ورته واسطه کېږي او ملاتړ یې کوي .

ــ خیر نو زموږ مصرفونه ، خوارۍ ، زارۍ او دا ښکته پورته منډې څه شوې ؟

ــ دا پر ځای دي ، نه ضایع کېږي . همدا پرون د ولسوال صاحب د زوی سنتي وه ، د حکومت ټول مامورین او د شاوخوا سپین ږیري یې ډوډۍ ته رابلـــلي وو . ولسوال صاحب په مېلمستیـا کې په جهر سره

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ټولو تر مخ وویل چې باید خامخا د ملک شاسوا ر او اسلم تر مینځ روغه وشي او د اسلم عریضه دې دعوا او دنګلو ته ونه لوېږي .

د ګلک په ګردي کوچني مخ کې چې پر توره ببره ږیره او کور په شویو بریتونو راچاپیر شوی و ، د تمسخر مسکا وځغلېده، په رنجو تورې شوې مرۍ سترګې یې په ځا رنوال کې خشې کړې . د توتکۍ غوندې کمکۍ خوله یې خلاصه کړه او ځارنوال ته یې وویل : ښه ، ښه دا نو د ملک شاسوار او ا سلم تله او تول سره برابر شول . لچکان له معززینو سره سیالان شول . همداسې ځارنوال صاحب !

د ځارنوال رنګ واوښت ، سپوږمې یې ورپېدې ، غوښتل یې ګلک ورټې او تریخ ځواب ورکړي خو د ګلک د سوغاتونو او رشوتونو د سېږې چینې اوبه پې توی شوې او د ده خوټېدلې سینه یې سړه کړه . یوه شېبه غلی شو ، په خپل هیجان یې غلبه وکړه او بیا یې په نیولی آواز وویل : ګلکه دا خو په ملک شاسوا ر باندې د حکومت مهرباني ده چې دی یې له اسلم سره برا بر تللی دی کنه حقیقت خو   دا دی چې ملک شاسوار د اسلم نجل خرڅه کړې ده ، د هغه پلرنی او نیکنی کور یې تباه کړی او د هغه کرونده یې غصب کړې ده . هغه ته یې په ټېټه سترګه کتلي او له نرخ او دود نه یې ایستلی دی . که موږ د قانون په اساس رفتار کړی وای . باید شاسوا ر مو توقیف کړی او زولانه کړی وای . لیکن موږ د هغه عزت وساته . هیله کوو چې ملک صاحب په دې خبره پوهېدلی وي .

د ګلک خوله پدې خبره د تمسخر په توګه یوه او بله خوا وتښتېد ه او په مکار پوسخند کې یې ځارنوا ل ته وویل : کورمو ودا ن ، زوی مو لوی ، خو دومـــره عرض به وکړم چې ملک شاسوار هم ستا سې په

(c) ketabton.com: The Digital Library

خدمت کې لنډون ندی کړی ، نغدې روپۍ یې لاړې ، د چنارونو ځنګل یې خرڅ شو ، شولګرې کروندې یې خرڅې شوې ، د بزکشۍ آس یې له لاسه ووت او نن سبا به ژرندې او د کور باغچه هم خرڅه کړي ... زه دومره وایم چې رحم ښه دی ، خدای پې خوشحالیږي .
په دې وخت کې ګلک د جزا سرکاتب ته مخ ورواړاوه وې ویل : څنګه سرکاتب صاحب بد خو به مې نه وي ویلي ...؟

د جزا سرکاتب وویل : زه به څه ووایم ، موږ خو تر اوسه پورې د ملک شاسوار کومه ځواني نه ده لیدلې .

ښارنوال د ګلک په وروستیو خبرو وپړسېده او غوسه ورغله ، وې ویل : نن دې د ملک شاسوار روپۍ ډېرې پر مخ راوتپلې . دا د تا ګناه نه ده . دا زموږ ګناه ده چې پورته مو کېنولې او پخپلو اوږو مو سپور کړې . پرون به‌دې ملکانو ته چلمان ډکول او د جلب رقعې به دې په کلیو ګرځولې ، اوس دې حاکمان وپېژندل ، سپین چکمن دې واغوست او بالا نشین شوې ...

ــ خدای دې وه ښارنوال صاحب ، خطا وتې ، زما په مطلب غلط پوه شوې ، زه خو د تا د ښنو خاورې یم ، زه چېرې او سپین چکمن چېرې . دا خو تاسې په اوږو راواچاوه . زه که په اندراب کې په تاسې ناشکري وکړم خدای به رانه بېزار شي .

ګلک له ویرې هیجاني شو ، د لاسونو له خوځولو او د مځکې له ډبولو او قرآن خوړلو له زوره یې لنګوټه ول ول په غاړه کې راړنګه شوه . د لاسونو ګوتې یې پرله پسې پوړېدلې او د ښارنوال د خبرو په مینځ کې ورننووت ، قسمونه یې یادول ، عذر او زارۍ یې کولې او خدای یې شفیع کاوه : خدای ته ګــوره په ما رحـــم وکړه ، زه د تا د خپګان او

(c) ketabton.com: The Digital Library

غوسی زور نه لرم ...

ــ گلکه موږ د بدو خلک نه يو ، موږ حرامې پيسې او حرام مال نه خورو ، موږ کله پسې درغلي يو چې را شئ زموږ جيبونه را ډک کړئ . دا خو ته يې چې د حکومت په مامورينو پسې کوڅه په کوڅه او غار په غار گرزې ، په عذر زاريو او ننواتو روپۍ ورکوې او قسمونه ورسره اخلې چې پلانی صاحب دامې در بخښلي دي . او لکه د مور شودې درته حلالې دي .

گلک له غاړې نه ړنگه شوې لنگوټه راخلاصه کړه ، په ځمکه يې وويشته او بيا يې خپله چکن خولۍ له سره راواخيسته ، په غبرگو لاسونو يې څارنوال ته ونيوله او په ژړغونې آوازيې عذر او زاريو ته زور ورکړ : څارنوال صاحب ! دې سرتور سر ته مې وگوره ، ومې بخښه، نيت مې داسې نه و ، خوله مې غلطه شوه ، پښې به دې ونيسم . ناغه به درکړم ،که به زما نيت تا سې ته خراب وي له ايمانه دې خلاص شم . ټکه دې را باندې ولوېږي ، دواړه مې دې خطا شي، ړوند دې شم، گونگی دې شم او د محشر په ورځ دې د پاک رسول له شفاعت نه بې برخې شم .

ــ چوپ شه مکاره زه تا قرآن خور پېژنم ، تر پرون پورې دې دصياد د خلکو خره پوول او د تورې چرگې په وينو دې کوډې کولې اوس د کونډو رنډو په وينو ملا گل رسول شوې او آسمان ته دې د کبر زينه کېښوده . ملک شاسوار دې په بديو اخته کړ ، کلړه دې ور په شا کړه . د هغه شته دې پخپله وخوړل اوس خيرن او کرغېړن لاسونه زموږ په سپينو جامو پاکوې ، دې ته دې څوک نه پرېږدي . د دې کبر ځواب به دې دروړسبږي . وايي د مېږتون چې ورکه را شي وزر با سي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ـ زه وجدان لرم صاحب ، زه به ښنگه د تاسې نوم بدوم ، خدای دې د بدو وس نه راکوي ...

ـ نه ، ته وجدان نه لرې . که تا وجدان لرلای حسن کلته چې دآسونو د غلا کولو په تور بندي دی په اسلم باندې به دې نا حقې شاهدئ ته نه اړ کاوه . تر تا خو د هغه غله ایمان هم قوي دی . هغه ما ته وویل : زه خو غل یم لیکن دومره بې ایمانه نه یم چې په باتورو او مېړنیو زلمیانو باندې نا حقه شاهدي ووایم . تر تا خو د خاواک د رحیم داد ایمان هم قوی دی چې د اسلم وژل یې درسره و نه منل او ستا په شنو لوټونویې ناړې تو کړې . تر تا خو هغه کسان چې لارې وهي او جیبونه لوټي هم ښه دي ، بېگناه او مظلوم انسان خو نه وژني او ښاغلیو ځوانانو ته خو تلک نه ږدي .

له گلک سره د ښارنوال د شور په وجه د بنو د بازار ټول دکانداران د سماوار مخې ته راټول شول او په حیرانتیا یې رډ رډ هغوی ته کتل . مازیگرینو دوړو او د وریځ آسمان د لمر لویدو غمجنې موسقیي د گلک د زړه برجونه د نامیندیو د تیارې په څپو کې یو پر بل پسې ډوبول، خدا زده بهې اخیستونکی ښارنوال چا او ښنگه دې خبروته هڅولی ؤ ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

اسلم د مهردل په مشکي آس سپور د وزلوبې د میدان له کېڼ لورې راننووت او په ځغاستوېې ځان د میدان په څنډه کې د یوې ځانګړې ولې سیورې ته ورساوه او پلی شو . هغه د وزلوبې موزې او برزو اغوستی او پې پاسه یې سمنګانی قاقمه په ګل سیب دسمال تړلې وه له راښکته کېدو سره سم یې د آس تنګونه وسپړل ، زین یې دوباره سنبال کړ او تنګونه یې له سره وتړل . مشکي لکه وری لېوه د وزلوبې د آسونو د ګلې پرلور غوږونه څک کړي وو او پرله پسې ششنېده او پښه یې د ګواښ په توګه په ځمکه ځمکه وهله .

اسلم کرار کرار د مشکي پر غاړه ، سینه او ساغریو لاس راښکوده او هغه یې د وزلوبانو په خاصه طریقه نازاوه ، نندارچیانو اسلم ولید او دلاس په اشارویې یو بل ته وروښود. یو وار ټولو نندارچیانو له خوشالۍ څخه نارې کړې : اسلم دی ، اسلم ! اوس به لوبه توده شي .

په اندراب کې وتلیو بزکشانو ته دواقعي قهرمانانو په ستر ګه ګوري . ښه چاپ اندا ز د کلي، کوراو د ټولې سیمې ویاړ وي . معمولاً دغه اتلان چې پهلوانان نومول کېږي د اخلاقي خصایلو په لحاظ د عالي معیارونو لرونکي وي . زړورتوب ، جسمي قوت او ښکلا ، نارینتوب او په ملګرتیا کې ځان تېرېدنه د دوی نه بېلېدونکي صفات دي . خلک له خپلو اتلانو سره ، د کلیو له دې ساده او سپېڅلو سپرو سره د زړه له کومي مینه کوي . هغوی لمانځي او همدردي ورسره ښکاروي . وزلوبه یعنې مېړانه ، جسارت او اخلاقي برتري . د پېغلو لپاره له پهلوانانو او پېژندل شویو چاپ اندازانو سره مینه او واده کول د ژوند ستر ارمان دی .

معــلم جمعه لا وختي د اندراب له ښارنوال سره چې د وزلوبې یو

(c) ketabton.com: The Digital Library

لېوال ؤ ، د ننداړچيانو په مينځ کې په يوه لوړه پوله باندې ځای نيولې ؤ، څارنوال له هغه څخه د وزلوبې د تاريخ په باره کې پوښتنې کولې . معلم جمعه د خبرو په لړۍ کې وويل : د چاپ اندازانو کارنامې او د په هغوی پسې جوړې شوې قصې د لرغونو اساطيرو غوندې د خلکو په تخيل او حافظه کې پاتې کېږي ، سکښتل کېږي او د نسلونو په تداوم کې تشخص پيدا کوي او د خلکو د کلتور برخه گرزي . ښايې چې دا لوبه د تاريخ په ډېرو لرې کلونو کې د جنگي تمرين په توگه د سرتېرو سپرو لپاره رامينځ ته شوې وي . دا چې تکړه سپروته پهلوانان وايي له همدې مطلب سره اړخ لگوي . وزلوبه پدې وجه هم د خلکو محبوبه لوبه ده چې په هغې کې د انسان رزمي ملکه او اخلاقي ښکلا وده کوي او انسان پرځان باندې ډاډه کېږي . هره وزلوبه خامخا يو ستر يا کچنی قهرمان زېږوي . خلك دغو قهرمانانو ته د مکافاتو لپاره پخپله حافظه کې ځای ورکوي او هغوی په مجلسونو او قومي جشنونو کې ستايي . د خلکو په حافظه کې د هر سپاره او پهلوان د پاتې کېدو موده د هغه په همت او مهارت پوری اړه لري . څوک يوه مياشت ، څوک يو کال ، څوک ډېر کلونه او يو نيم د تل لپاره د خلکو په ستايونکې وجدان کې پاتې کېږي . د کوز صياد اسلم په دې وروستي گروپ کې دی . ښه آس او روغه ځواني د ښه بخت او نيکمرغۍ نښه ده . هغه څوک چې پر سرکشو آسونو قبضه کولای شي پخپل نفس باندې هم حاکم کېدای شي . همدا سې دي دچاپ اندازانو په هکله د اندراب د خلکو نگېرنې .

لوبه ورو ورو همدلته د ده سلا په سهيلې سيمه کې پيل شوه، ځينو سپرو لومړنۍ ځغاستې پيل کړې وې او لوبه د لرو او برو اندرابيانو

(c) ketabton.com: The Digital Library

د سیالۍ په وجه خونړۍ شوې وه . په لوبه کې د معمول په خلاف دجنګ جګړې فضا رامینځ ته شوې وه. په بزکشانوکې یود بل د غورځولو ، د رکاب وهلو او د قمچینې د ګوزارونو تېری او تکل پېل شوی و . د آسونو د منډو دربې او د قمچینو خرپهار ، د وزلوبانو چیغو او زور آزموینې ، وزلوبې ته د لرغونو جګړو بڼه ورکړې وه . برى تل د پیاوړو دی ، داسې پیاوړي چې زړه یې په مبارزه کې نه ریږدي او ژوندیې دمینې ، مېړانې او هوډ په لمر تود شوی وي . اسلم لا د مشکي له سنبالولوڅخه نه‌و وزګار شوی چې جبار د وزلوبې له قورې څخه د ده په لور راوځغلېده .اسلم د رکاب له ټینګولو څخه سر د جبار په لور راپورته کړ او په مسکاپې هغه ته وویل : میدان څنګه دی ، د لوبې سروالان څوک دي ؟

ــ میدان ښه نه دی ، د وزلوبې پر ځای وهل ټکول پېل شویدي .

ــ برې د چا په لوري دی ؟

ــ لوری نه لګېږي ، انډیوالان تا ته سترګې په لار دي .

ــ قاسم ، سکندر او نظر چېري دي ؟

ــ یوه شېبه وړاندې راورسېدل ، تر اوسه ښه نه دي تاوده شوي .

ــ اسفندیار چېرې دی ؟

ــ هغه لا پخوا لوبې ته ورګډ شوی دی . لیکن د قورې په څنډه کې ځغلي . ځان هوسا ساتي . ښایي ستا مقابلې ته به سترګې په لار وي .

ــ د چا آس ځغلوي ؟

ــ څښتن یې نه پېژنم ، جګ سمند آس ، د مخ دوه پښې او څنې یې تورې دي . ما په پخــــوانیو وزلوبو کې چېرې نه و لیــــدلی ، ښایي

(c) ketabton.com: The Digital Library

د درې خانانو به له بغلان او یا نهرین څخه راوستی وي خو عجیبه دا ده چې دی په هره لوبه کې یو نوی سمند پیدا کوي .

اسلم د زین او تنګونو د سنبالولو کار ګړندی کړ ، د مسکا روانه څپه یې د سترګو په څېړمو او شونډو باندې وچه شوه ، سترګې یې په څارونکې توګه جبارته ورواړولې او ویې پوښته : د درې خانان هم دلته دي ؟

ــ هو همدلته دي ، چاپ اندازان یې د بر اندراب د وزلوبانو په ملاتړ کې زموږ له انډیوالانو سره ډغرې وهي .

ــ ښه ښه دا نو د مهردل خبره رښتیا شوه ؛ خانان پرته له دې چې موږ یې ولمسوو خپله لاره ، لوری او برخه لیک یې له ملک شاسوار سره وتړل . د اسلم په مخ او سترګو سوروالی پیدا شو ، څېړمې یې وریږدې او په څېره کې یې دهیجان او غوسې کرښې وغځېدې. ده ته دغه عارضه دفاریاب په سفر کې ور پیدا شوې وه او دنا پېږندل شویو روحي علتونو په وجه به له یوه وخته تر بله وخته ورپیدا کېدله .دی به په دې حالت کې له خپل طبیعي او ساړه مزاج څخه و ووت ، دانتقام او بر لاسي روحیه به یې پیدا کړه .دا حالت که څه هم په ده کې کم دوامه او تېرېدونکی و خو لکه دثور دمیا شتې با ران او بریښنا د ده ا را ده به یې غوسې او داحساساتو غبرګون ته سپارله . ګوره چې نن په ده څه وسول چې دجبار دخبرې په اورېدو همدا حالت ور پیدا شو . ده تېره تېره جبار ته وکتل، بې له دې چې پښه په رکاب کې کېږدي د زین په کوبۍ یې لاسونه ټینګ کړل او په یوه ټوپ پر آس سپور شو او په همدې وخت یې په لوړ آواز هغه ته وویل : زه کسات اخلم ، زه د چا د رحم او عدالت تږی نه یم . مشکي ته یې پونده ورکړه ، او شګـــلنه ځمکه یې تر پښو لاندې په منډو شوه ، هغه

(c) ketabton.com: The Digital Library

بېواکه په زین کې راتاو شو ، مخ په نندارچیانو یې چېغې کړې : اې خلکوتاسې دې خبر یاستئ زه کسات اخلم او لکه برېښنا د وزلوبې گرداب ته ورشېوه شو .

سوړ او مدبر اسلم تود او بېباکه شو . لکه آسماني تندر پر قوره راپرېووت او په هماغه لومړني یرغل د قورې مینځ ته ورننووت ، مشکې په سر او پښو اچولو ، په میل میل د رېدو او د ولیو په ټکرونو لکه توفاني بېړئ د آسونو په څپو کې د ورغومي لور ته وربهېده او خپل سپورېې د آزموینې او مبارزې درشل ته پر مخ بیوه .

قاسم له ورایه اسلم ولیده او نظر پهلوان ته یې اشاره وکړه چې د اسلم کیڼ اړخ ونیسي او خپله یې هڅه وکړه چې له ښي لوري له هغه سره ځان غبرگ کړي او په ورغومي باندې د قاسانو د مظفر د یرغل په وړاندې خنډ شي .اسلم دوه ځلې ورغومی جگ کړ خو د وزلوبې له چکئ د وتلو لارېې پیدا نکړه .

هوا توده وه او باد نه چلېده . په سپرو او پهلوانانو باندې د خولو لښتې راروان وو . اسلم له دوو کوششونو وروسته په داسې حال کې چې د تندي‌له گرژالو یې وینې رابهېدې د وزلوبې څنډې ته راووت . له آس نه راکوز شو ، آس یې د کلي یو هلک ته وسپاره پخپله ورو ورو د یو لښتي اړخ ته چې پې د پاسه د ولو څو ببرې ونې ولاړې وې راغی ، د سر او مخ وینې یې ووینځلې ، بیایې له خپلې غاړې تاو شوې گل سیب دسمال راخلاص کړ او د وزلوبانو په خاصه طریقه یې پر سر باندې وتاړه . په‌دې کې قاسم او د شاوخوا کلیو څو تنه وزلوبان په اسلم راټول شول . اسلم هغوی ته وویل : اوس به شېبه وروسته د صوفی محی‌الدین کـــرنگ هم راورسېږي ، د خـــوشدرې د شامراد

(c) ketabton.com: The Digital Library

تورق آس هم زموږ په ملاتړ رارسېږي . د صوفی محی الدین آس د ارزنگانو نظر پهلوان ته ورکړئ . تورق دې قاسم وځغلوي . دپشیانو محمد مراد پهلوان هم حاضر دی چې د ملک شاسوار او خانانو د وزلوبانو په مقابل کې زموږ د ملگرو ملاتړ وکړي .

قاسم په ځواب کې اسلم ته وویل : محمد مراد به دا ځل ستا ملا ونه تړي ، ځکه چې دی او د درې خانان د اندراب د برې سیمې خلک دي او د اندراب د ویش په اعتبار دوی ټول د کوزنیو په مقابل کې سره یو دي . که په بنو کې هغه ستا ملا وتړله ، هلته خو په وزلوبې کې د لر او بر مقابله نه وه ، ته او ستا ملگري د ملک شاسوار سره مخامخ شوي واست ځکه خو د پهلوان محمد مراد لپاره دا روا وه چې د تا ملا وتړي لیکن نن به دا ملاتړ ورته سخت وي .

ــ د تا خبره خو سمه ده لیکن ما تېره اونۍ په هغه باندې ډېرې خوارۍ کړیدي . بیا فرض کړه چې هغه له موږ سره کوم اغیزمن ملاتړ ونکړي دومره خو به شي چې د هغوی له ملاتړ نه لاس واخلي .

ــ خدازده ، خدازده .

ــ نه نه خامخا !

ــ ننۍ وزلوبه زموږ د انډیوالانو لپاره یوه مهمه آزموینه ده . نن د لومړي ځل لپاره د ملک شاسوار او د برې درې د خانانو په وجود کې زموږ لر او بر دښمنان یو لاس زموږ مقابلې ته راوتلي دي . که یې موږ دلته مات کړو بیا مو نه پسې پرېږدي . د تورې چرگې ملا تېره ورځ د صوفی محی الدین زوی ته د بنو په بازار کې ویلي وو چې اسلم څه لري یو قاسم او څو تنه نور لنډه‌غر بزکشان ، دا دروازه به هم اسفندیار بل سبا د ده سلا په وزلوبې کې پې وتړي . زه نن دلته دتورې

(c) ketabton.com: The Digital Library

چرګې د ملا د خبرې په معنی پوه شوم .

ــ څنګه پوه شوې او په څه شي پوه شوې ؟

ــ په دې پوه شوم چې ملک شاسوار له تا سره د مقابلې په مقصد د برې درې له خانانو سره خپل اختلاف او خپګان لرې کړي دی او نن په ګډه سره د تا ماتولو ته دلته حاضر شوي دي . که ته له ما سره دا خبره منې چې په نننۍ وزلوبه کې زموږ انډیوالان ماتېږي ،نو راشئ چې دا لوبه پخپل لاس ماته کړو .

ــ څنګه به یې ماته کړو ؟

ــ جنګ جګړه ، وهل ټکول به پیل کړو . که دې خوښه وي څو ډزې به هم وکړو . ما خپله تومانچه راوړې ده !

اسلم په ځیر ځیر قاسم ته وکتل او په داسې حال کې چې غبرګه قمچینه یې په دواړو لاسونو کې اړوله او په سترګوکې یې د تعجب مسکا پیدا شوه ، دا فسوس په توګه یې سر کښېکښې او ښۍ خوا ته وخوځاوه او وې ویل : نه قاسم خانه موږ وزلوبه د شر په لوري نه بیایو . دې لوبې ته راغلیو نندارچیانو یوه میاشت هغې ته انتظار ایستلی دی . زیاتره زموږ د لوبې په شوق دلته راغلي دي ، په حقیقت کې دغه وزلوبه د ټولو خلکو لوبه ده ، موږ ته مناسب نه دي چې د ځان دمصلحت لپاره د خلکو د ننداري حق تر پښنو لاندې کړو . موږ یواځې یوه لاره لرو ، هغه دا ده چې په مېړانه او زړورتیا خپل ټول کوشش سرته ورسوو او په کلکه په خدای باندې توکل وکړو .

ــ نو ګواکې ستا یقین دی چې ورغومی به باسو ؟

ــ داسې نشم ویلای ، فقط په خدای پورې تړلې ده چې چا ته د برې توفیق ورکوي .

(c) ketabton.com: The Digital Library

په دې کې له قوري نه سکندر پهلوان مخ په اسلم را وڅغاست او چې رانېږدې شو آس یې ودراوه او د بزکشانو په لوړ آواز یې وویل : اسلمه څه ته ګورې ؟ لوبه سخته شویده ، انډیوالان تا ته سترګې په لار دي .

اسلم سم د لاسه په آس پښنه واړوله او هغه یې مخ په قبله ودراوه ، لاسونه یې پورته کړل : خدایه زه ستا په تکیه ځغلم ، زما منګولو ته قوت او زما زړه ته باور ورکړه ، ما په دې کبرجنو او ظالمانو باندې بري ته ورسوه . اسلم مخامخ د قوري په لورې وځغلېده او د خلکو پاملرنه یې ځان ته راواړوله . په همدې دې وخت څارنوال د ګلک دڅورولو په هدف په هغه غږ و کړ :ګلکه ورته ګوره ، ورته ګوره د دمیدان خوند او رنګ یې څرنګه بدل کړ . څنګه د آسونو چکې شلوي او لکه پړا نګ د ورغومي پلو ته وردانګي ، مشکي ته ګوره، مشکي ته چې لکه تور ښامار هر شی تر سینې لاندې ماتوي او پر مخ ښویېږي .

ګلک چې نفرت او حسادت یې په سترګو کې ځېپې وهلې د خپل لنګوټې شمله چې لمر ته یې سپر کړې وه ، له مخ څخه لرې کړه، څارنوال ته یې وویل : دا تاسې یاستئ چې له موږ ک څخه زمری جوړوئ . کنې چېرې اسلم او چېرې د ملک شاسوار سره د هغه سیالي!

ــ ګلکه متې او ملونه د خدای داد دي ! که د دې واک زموږ او ستا سې په لاس کې وای اوس به د وخته په کوم میر او ملک باندې پلورل شوي و .

په دې کې د ننـــــدارچیانو شــــور بګت جوړ شو ... هله هله ...

(c) ketabton.com: The Digital Library

شاباس ، مه یې پرېږده . معلم جمعه چې د سپرلو او پهلوانۍ ډېر شوقمن و، د نندارچیانو په مینځ کې ودرېده ، ببواکه په کوکو سر شو ... اسلمه ، اسلمه ! خدای ستا په لور دی .

آسونه لکه د لوړو څخه راځوړند شوی سیلاب په اسلم او مظفر پسې چې سره ترازو سوي وو ، راځغلېدل . اسلم او مظفر په یوه استقامت د نندارچیانو لیکو ته نیږدې شول او په داسې حال کې چې د نندارچیانو کتار په شا مات شو ، اسلم په یو چټک او لنډ څرخ کې مشکي د ځوړ په لوري راوګرځاوه او په دې کې د پهلوان مظفر آس کاواک شو ، په کېنډه ډډه راپرېووت او په پهلوان باندې راواوښت . اسلم ورغومي د هغه له لاسه ویوست او نندارچیانو احساساتو په جوش کې نارې کړې : آفرین ، آفرین بارک‌الله اسلمه ... ته د اندراب مالګه یې... ته زموږ بخت یې ... ته زموږ ستوری یې .

بزکشي روانه وه او موازنه شېبه په شېبه د کوز اندرا ب په ګټه بدلېدله . د بنو ، صیاد ، کشناباد او پلخا خلک له خوښۍ نه په جامو کې نه ځایېدل ، هغوی د بري او ویاړ احساس کاوه . هېچا بې هیجانه نشوی منلای چې د کوز اندراب نرم او مهذب خلک د بر اندراب پر ځیږ.و او جنګي خلکو باندې په داسې یوه خونړۍ وزلوبه کې برلاسی پیدا کولای شي . اسلم په همدې میدان کې د نرمو او مهربانه بزګرانو او د عاشق پیشه او هنر خوښوونکو خلکو د امید او ویاړ سپور دی . ټولو خپلې هیلې په ده پورې تړلې دي . دنګې غاړې ، پراخې سینې ، مضبوطو متو ، روښان عقل او مهارت هغه له‌نورو وزلوبانو څخه ممتاز کړی ، اوږدو مصیبتونو او د سفر خواریو د بري او افتخار درشل ته راوستی دی . ډېر کسان هیله کوي چې د ده په څېر وای . د کلي بلهې

(c) ketabton.com: The Digital Library

خواره ، ملکان او هغه بدسولی ځارنوال هم د دې آرمان کوي چې د اسلم غوندې د خلکو د تحسین او آفرین وړ وای .

لمر په غرغېره و چې اسلم په خولوکې لوند خیشت له قورې څخه پخواني دمه ځای ته راوګرځاست ، مشکي چې له خولې څخه يې سپین ځګونه بادېدل په جګ سر او وتلې سینه خپل سپور د ګېوولیو سیوري ته راورساوه. اسلم د زین کوبۍ ونیوله . ښي پښه يې کېڼ لورته تر زین راواړوله او بیايې د آس له شا څخه په غبرګو پښو ځمکې ته راودانګل. ننداړچیانو له شاوخوا ورته رامنډې کړې او آس يې ځینې ونیو . اسلم سمدلاسه د مشکي تنګونه سست کړل او یوه زلمکي ته يې وسپاره چې په دې نیږدې شاوخوا کې يې وګرزوي او دمه ورکړي ، پخپله د ګوتو او منګولو د ګرژالو او زخمونو په تړلو او پټۍ کولو بوخت شو . په دې کې جبار د ننداړچیانو له لوري راغې سلام يې واچوه . اسلم د سلام ځواب ورکړ او هغه ته يې وویل : جباره ته لاړ شه وګوره چې د دې نیږدې کلي کوڅې، د کلي بل لور ته وتلې دي که نه ؟دکوڅو شاوخوا کسان پوه کړه چې په کوڅو کې بې ځایه ونه ګرزي ، ځکه کېدی شي چې چاپ‌انداران په همدې کوڅو ور وځغلي او د کوڅو لاروي د اسانو تر پښو لاندې شي .

اسلم لا له خپلو زخمي ګوتو او منګولو سره بوخت و چې قاسم په کنځلو کنځلو کې د توروق په سپرلۍ راورسېد ، اسلم له هغه نه په ورین تندی پوښتنه وکړه : شیر بچیه بیا چا ته کفري او عاصي يې ؟

ــ د پشیي درې کشپ ته ، هغه ستا قسمي او قرآني پهلوان ته .

ــ پهلوان محمد مراد ښيي ؟

ــ هو ، هماغه د پنبې پهلوان ، هغه له تا سره خپل لوظ مات کړ او

(c) ketabton.com: The Digital Library

سم دم د درې له خانانو سره ملګری شو .

اسلم وخندل او په خندا خندا کې یې قاسم ته وویل : دا خو ستا په ګټه ده . . . له دې خبرې سره سم په چرت کې لاړ . له یوې لنډې شیبې وروسته یې سر راپورته کړ او په سړه سینه یې قاسم مخاطب کړ : محمد مراد نارینه او په لوظ ولاړ سړی دی . لیکن دی د درې له وزلوبانو سره قومي اړیکي لري ، مړی ژوندی یې له هغو سره شریک دی . نشي کولی چې د قوم له نرخ او دود څخه ووزي . په تېره په دې وخت چې مظفر ژوبل شو او د درې وزلوبان له پهلوان محمد مراد پرته بل مشر نه لري . یوه بله خبره دا چې د درې د بزکشانو خوا ته دمحمد مراد دربېده به زموږ د انډیوالانو او هغوی تر مینځ د جنګ جګړې د احتمال مخه ونیسي . محمد مراد د درې د خانانو او زموږ دملک ګوتې په ناجایزو مقصدونو پوه دی او د اوبو خړولو ته به وخت ورنکړي . خو په دې شرط چې زموږ هلکان بې موجبه ترخولې تېر نشي او چا ته پلمه په لاس ورنکړي ، ټول انډیوالان پوه کړه چې د کنځلو او پېغورونو پر ځای زور په مټو او ځغاستو واچوي ، زه او پهلوان نظر ورغومي جګوو ، نور انډیوالان دې زموږ شاوخوا ونیسي او د دغه نیږدې کلي پر لور دې زموږ د ځغاستې او یرغل لاره هواره کړي .

ــ ولې د کلي لاره ؟

ــ د ورغومي ایستلوته تر دې بله مناسبه لاره نشته .

ــ آیا دا به له خطره خلاص کار وي ؟

ــ هو ، ما په دې باب خپل چرت وهلی دی . فقط په همدې لاره وزو او ورغومی صیاد ته باسو . اوس میدان زموږ د آسونو تر پښو لاندې دی . وروسته آسونه ستومانه کېږي او ملکان کولای شي څلور

(c) ketabton.com: The Digital Library

پنځه هوسا آسونه قورې ته راورسوي .هغوی وروستي یرغل ته چمتو کیږي او موږ باید دوی غافلګیره کړو .

ــ موږ هم عبدل پهلوان ، لعل خان ، وهاب ، جمال الدین ، آدینه او پردل پهلوان هوسا ساتلی دی . هغوی به ټکرې وهي او قمچینې به چلوی ، حریفان به ټکوي او لار به خلاصوي .

ــ دغه انډیوالان میدان ته ننه باسه ، په مطلب یې سم پوه کړه، زموږ یرغل دخدای په هیله پیل کېدونکی دی .

قاسم د میدان پلوته وځغلېده . اسلم د مشکي خواته راغی او د هغه تا نګونه یې سر دوباره مضبوط کړل ، سپور شو ، مخ په قبلې ودرېده او خپله همیشنۍ دعا یې وکړه او ورپسې د دوړې پر لیکه میدان ته ننووت او لکه همیشه د ورغومي محل ته پر مخ لاړ . لوبه توده شوه ، د قمچینو خرپهار ، دنندارچیانو چیغو ، د سپرو کنځلو او دآسونود شخړې ګرداب ، میدان ته نوی خونړۍ بڼه اوجنګي تودوخه ورکړه . مشکي د آسونو په چرموړل شوې ځرخېدونکې دایره کې په غبرګو غبرګو جګېده او په یوه دوراني حرکت کې ورغومي ته ورنیږدې کېده . اسلم پر آس باندې هیبت کاوه او د حریفانو زیاتېدونکې فشار د هغه پرمختګ سختاوه . د ورغومي لپاره مبارزه دحریفانو تر مینځ ورو ورو په واقعي پهلوانۍ او جنګي شخړې باندې بدله شوه ، ورغومي د سمندر پهلوان لاس ته ورغی ، هغه د برې درې یو نامتو بزکش و او دې لوبې ته د خانانو په ملاتړ راغلی و . پخوا تر دې چې اسلم ورغومي ته ورسېږي ، نظر پهلوان له سمندر سره له چپ لوري ترازو شو . د قورې دایرې شونډه وکړه او د بر اندراب بزکشانو سمندر ته د آزاد میـــدان پلو د آسونو کـــــوڅه ورکړه . اسلم ورغـــومي ولید چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ده مخالف لوري ته په‌مخه شواو د نظر پهلوان په خرپيلي سر باندې د درې د سپرو د قمچينو باران جوړ شو . چيغې يې کړې : نظره آفرين ټينګ شه ، ګوره چې درنه خلاص نشي ،مشکي لکه ليونی اوښ کيڼ او ښي لورته خوله اچوله او لکه جنګي ببرۍ په سينه يې يرغل کوونکې څپې شا ته تمبولې او د آسونو په درياب کې يې پرمخ لامبو وهله .

نندارچيانو ته د دوړو او خاورو له مينځه دوه ترازو شوي سپاره راڅرګند شول . د هغوی شور او ځوږ وچت شو ، ټول پخپلو ځايونو کې په پښو ودرېدل . ترازو شويو وزلوبانو يو بل ته ټکانونه ورکول، چيغې يې وهلې او بې مفهومه الفاظ يې له خولې راايستل . سمندر ورغومي په تقم کې نيولی و او په پسته خاوره کې مخ پورته د نندارچيانو کتارونو ته ځغاست . نظر پهلوان د آس ملونه پرې‌ يښې وې او په دواړو لاسو په تقم شوي ورغومي پورې نښتی و . آسونو لکه وږې ليوان تر سخوانښتو پورې خولې خلاصې کړې او په ګړندۍ منډه کې د نندارچيانو د کتارونو پر لور وروځغستل ، د خلکو په هيجان او شور بګت کې سمندر او نظر پهلوان پر نندارچيانو ورننوتل ، کتارونه مات شول او خلک شاوخوا ته وتښتېدل . په ترازو شويو حريفانو پسې جوخت د وزلوبانو لښکر راورسېد او د هغو په کيڼ او ښي لورې راوڅرخېدل . نظر د مبارزې په جوش او بې خودۍ کې د اسلم آواز واورېده : نظره پام کوه چې درنه خلاص نشي ، آس له کيڼ لوري په ځوړه راوګرځوه .

نظر پهلوان په زين کې راکوز شو او د وجود په موازنه يې د آس مخ راوګرځاوه . داسې ښکارېده چې د صوفی محی‌الدين کرنګ شببه په شببه د سمندر پر آس باندې برلاسی مومي ، ګامونه‌يې پراخېدل او

(c) ketabton.com: The Digital Library

چټکتیا یې زیاتېدله په راځیدوکې یې د سمندر آس پر ځان راوڅرخاوه او خپل مسیر ته یې برابر کړ ، نظر پهلوان درې واره پرله پسې ورغومي وڅاندېه په دریم وار سمندر له آس سره په ځمکه رانسکور شو . لیکن ورغومی یې خوشې نکړ . نظر د سمندر له لاسه د ورغومي د شکولو لپاره په آس هیبت وکړ ، آس پړ مخې په دوو زنګنو نسکور شو او مخ په وړاندې په ځمکه وښویېده او ورپسې د بزکشانو څپه راورسېده او ورغومي یې تر ډله‌ایز یرغل لاندې ونیو .

وزلوبې ته‌هوسا سپاره‌ورننوتل ، دواړو خواوو ، هم د لر اندراب او هم د بر اندراب سپرو بې کچې تکل پیل کړ . ملك شاسوار او د برې درې خانانو له یوه لوري ، اسلم او د هغه یارانو له بل لوري خپل برخه لیك او د ژوند فال د لوبې په انجام پورې وتړل . د ورغومي ایستل ګواکې برې ته رسېدل او پر دښمن غلبه کول . آسونه میلول او یو پر بل خېژول ، په چوړکیو باندې د تانګونو ، روستاړو او ملونو پرېکول ، په رکاب او قمچینو باندې یو د بل وهل ، د سرونو او پزو ماتول ، کنځا ، سپکې سپورې او پیغورونه دا ګرد سره د وزلوبې ملګري شول . میدان د آسونو او پهلوانانو په ګرداب بدل شو ، لوبه د پیاوړې مټ او زورور آس ده . څو څو واره ورغومی په میدا ن راوګرځول شو لیکن هیچا ونکړی شو هغه د ځان کړي او له دې میدان څخه یې د لرې آزادو کلیو لور ته چې د ګټلو شرط و ، وباسي .

پهلوان نظر درې ځلې د بر اندراب له وزلوبانو سره ترازو شو . او په دې توګه یې د صوفي محی‌الدین کرنګ آس ستر شهرت او لوړې بیې ته ورساوه . ده نن په رښتیا بې سارې لوبه وکړه . اسلم لا تر اوسه خپـــل ورستی تکـــل او یرغل نه‌دی پیـــــل کړی . یوازې یې یو وار له

(c) ketabton.com: The Digital Library

اسفندیار څخه وچت شوی ورغومی وشکاوه او خپلو وزلوبانو ته یې په لاس ورکړ .

نندارچیان د ننني خونړۍ لوبې تر اغېزې لاندې راغلي دي او د رواني لوبې په میدا ن کې د بر لاسو وزلوبانو او په ځان باندې اسونودپایلې لیدو ته لېواله دي . وزلوبې اوسیمه ایز سپورتونه څومره چې دسیالۍ اودښمنۍ په زهرو لړلي وي ، هماغومره په خلکو کې هیجان او لېو التیا پیدا کوي. ګوره څوک به دې بختور بري ته ورسېږي ؟ لوبې خو تل دومره هیبتناکې او خطري نه وي . ننني لوبه خو خورا نادره لوبه ده ، داسې خو په کلونو کې کوم وار برابرېږي . په همدې لوبو کې واقعي قهرما نا ن دخلکو قبول ته رسېږي .خلک که څه هم په وجداني لحاظ دانصاف پلویا ن دي لیکن په عمل کې دبریالیو شاته ولاړ وي . ګوره څوک به نن دې بختور بري ته ورسېږي .

.ملک شاسوار په یوه یرغه کرنګ باندې سپور ، د وزلوبې دمیدان په لمن کې ښکته پورته ځغلېده ، په خپلو پلوي سپرو باندې یې چې دلمر تودوخې او دوزلوبې تکل تږي کړي او ستو مانه کړي وو، د څښاک د اوبو پتکونه او منې ویشلې . هغوی یې هڅول او ستومانه آسونه به یې وربدلول .

د ننداارچیانو بر سر، په یو لوړ ځای باندې څارنوال له مهردل سره نا ست و . مهردل په ګلک باندې ملنډې وهلې او څارنوال ورته خندل . د ننداارچیانو زړونه بوګنبدل او پیاوړو چاپ اندازانو ته یې لکه اسلم پهلوان ، نظر پهلوان ، محمد مراد پهلوان ، سمندر پهلوان او استاد پاینده ته سترګې غړولې او باور یې درلود چې په دغو کسانو کې به کــوم څوک ورغومی ، د وزلوبې له میدا ن څخه آزاد کړي او بري ته

(c) ketabton.com: The Digital Library

به ورسېږي . دغه باور او انتظار د اسلم پهلوان په باره کې چې د اندراب محبوب او په ټولو کې وتلی بزکش و، د لوبې په بهېر کې کمزوری شوی و . هغه دفاعي حالت غوره کړی و ، ورغومي ته نیږدې کېده لیکن د پخوانیو لوبو په خلاف د تعرض او حملې خوا ته ډېر نه ورتېرېده . دوه ځله کله چې اسفندیار د سمند آس په سپرلو او د برې درې د بزکشانو په مرسته ورغومی جګ کړ ، اسلم د وخت له ضایع کولو پرته د قورې له دایرې څخه د هغه د وتلو مخه ونیوله او هغه یې په سترګو کې پوه کړ چې ده ته به د ویاړاو برې لار ورنکړی شي . د اسلم سترګې خوني شوې وې . هغه اسفندیار ته نن بل ډول کتل ، خدازده څه پېښ شول چې قاسم له قورې څخه را وځغاست او د میدان په څنډه کې نندارچیانو ته نیږدې ملک شاسوار ته راورسېده او له رارسېدو سره سم یې ملک تر قمچینو لاندې ونیو . د نندارڅو سپرو تر مینځ د جنګ جګړې او قمچینو بازار تود شو . په دې کې ګلک د څارنوال ګریوان ته لاس واچاوه او په کوکو کوکو یې هغه مخاطب کړ : وګوره څارنوال صاحب پخپله قاسم دی ، دا ټول فساد له ده څخه راپیدا شو ، همدې، دی چې پر اور باروت شیندي ، خدای پاردی لچکان مشرانو او د عزت خاوندانو ته لاس وراچوي .

بل پلو په همدې شېبه کې وزلوبه دومره توده شوی وه چې څارنوال د ملا ګلک خبرې نه اورېدې او له خپلو ټولو حواسو سره د سپرو په لوبه کې دوب ؤ . لاسونه له لاسونو ، متې له متو ، رکابونه له رکابونو او آسونه له آسونو سره ونښتل . اسلم چې له مخ او څټ نه یې د خولو رود روان و او سترګو یې د وینو رنګ اخیستې و ، آس د ورغـــومي سر ته راورســـــاوه او د آسونو په غوبل کې لــکه باز په

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورغومي ورغوته شو او په یوه حرکت یې هغه تر تقم لاندې ټینګ کړ، مشکي ته یې بېدریغه پونده ورکړه ، هغه په غبرګو ودرېده او د آسونو له دایرې څخه د وتلو لپاره یې په وړاندې ودانګل . انډیوالانو د تور مشکي سپاره ته کوڅه ورکړه او نندارچیانو تور مشکي چې په تندي یې سپین ستوری ځلېده ولیده چې په ډېره چټکتیا د ځغلنده آسونو له چکۍ څخه راووت . هیجاني شویو نندارچیانو یو ځای او یوه خوله چیغې کړې : آفرین ، شاباس نام خدا ، سل رحمته ، زر رحمته ...

مهردل له ډېرې خوشحالۍ څخه د آسونو مخې ته ورودانګل خو تور لیوه لکه برېښنا د هغه په وړاندې تېر شو او د خلاص لورې په استقامت یې منډه تیزه کړه . اسلم د خپل ښي لاس په لور وڅرخېده . د برې درې وزلوبانو د بنو او صیاد لویې لارې ته د مشکي دوتلو مخه ونیوه ، اسلم په سرعت کیڼ پلو راتاو شو او د نظر پهلوان او بازمحمد په ملاتړ ببرته د میدان په لور راوګرزېده. په دې کې سمندر او اسفندیار غوږ په غوږ راورسیدل . سمدلاسه د اسفندیار او بازمحمد آسونه سره ټکر شول او د ټکر له زوره دواړه په ځمکه ولګېدل . اسلم مشکي د میدان څنډې ته نیږدې کړ او د وزلوبانو د انتظار په خلاف د ګلابو د بوټو پر شنه دیوال باندې چې د وزلوبې د میدان او کروندګرو ځمکو تر مینځ حایل و ، مخامخ ورغی او لکه مرغه له دیوال څخه هغه خوا واوښت ، نظر پهلوان لار اوږده کړه او د اغزیو د دیوال ، له شا نه راوڅرخېده . خو سمندر اسلم تعقیب کړ او بې ځنډه د اغزیو له شنه دیوال څخه پسې ور واوښت . اسلم له دیوال څخه هغه خوا په یوه لنډه فاصله کې ، یوه سوره ور لښتي ته ورسېده او بې ځنډه له هغه څخه هغه خوا والووت . خو د سمنـــدر آس د لښتي هغې خواته و نه رسېده او له

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځنلې څخه ببر ته دلښتي مينځ ته په شا راولوېده . اسلم مشکي دکلي لارې ته سيخ کړ . نظر پهلوان او له هغه نه په کمه فاصله کې وروسته د سپرلو ډله پسې راځغلېد له . مشکي په بيړه د کلي په نرۍ کوڅه ننووت . وړاندې په کوڅه کې، له يوې خلاصې دروازې څخه ناڅاپي يو ببر سرى کوچنۍ ماښوم په منډه د اسلم مخ ته راووت ، د دې پېښې په ليدو د اسلم ويښتان ځيږه شول او د وجود ټول رګونه يې وبرېښېدل . خداى يې ياد کړ او له ښي پلوه ځمکې ته ورځوړند شو او هغه کوچنى يې د سترګو په رپ کې پورته کړ . وړاندې د کوڅې په ګاونډ کې يو ټيټ بام چې د رشقې پولۍ پې انبار شوې وې راڅرګند شو . اسلم بې له ځنډه ماشوم د بام د پاسه د رشقې د پوليو منځ ته ورګوزار کړ . او ورپسې د تنګې کوڅې د تاو راتاو او کږلېچونو څخه تېر شو ، پراخې او هوارې ځمکې ته ووت . هغه صياد ته د رسېدو کرښه سيې کړه او د برې په لومړي احساس کې يې وليدل چې هلته لرې د ختيځ پلو د هندوکش پر څوکو او کمرونو باندې د غوټه غوټه سپينو وريځو چترۍ پلنې شوې وې .او ښکته د درې په اوږدو کې دلرې کليو چمبرونه او برجونه داوړي د هوا په خړه لړه کې تاو شوي وو . له پټيو او پولو څخه تود تاو راجګېده او د ده ستومانه او ځپل شوى اندامونه يې ټوکر کول . مشکي لکه د هوا مارغه په لوړه او ژوره الووت او لکه تور سيلاو په پولو او پټيو ور اوښت . ورپسې د صوفی محی الدين کرنګ د نظر پهلوان په سپرلو د هغه ليکه تعقيبوله .ځمکې دا سونو منډې او د وزلوبانو مېړانې ته غېږ پرانستې وه او صياد د وياړ او برى پرلور لار پرې کوله .

(c) ketabton.com: The Digital Library

د غنمو بوره پټي د پوړيو په څېر د ده سلا له لورې مخ په کوز اندراب يو په بل پسې ځوړند شوي او غځېدلي وو . اسلم په شاړو ، بوره او يوې شويو ځمکو باندې د بنو ، د لويې لارې په استقامت ځغلېده او لکه د هوا مارغه په لوړه او ژوره الووت او له پولو او لښتيو څخه اوښت . شا ته يې له کيڼ لورې نظر پهلوان د صوفی محی الدين د آس په سپرلو د مشکي استقامت تعقيباوه او ور پسې دصياد نورو زلميوزلوبانو په دوی پسې را ځغاستل. ځمکې پياوړو سپرو او الوتونکو آسونو ته غيږ خلاصه کړې وه . پولو او پټيو پرله‌پسې د آسونو تر پښو لاندې منډې وهلې او په ولاړه توده هوا کې د لو شويو کروندو په پراخ ټټر باندې د مشکي او کرنګ د منډې د دوړو دوه ثابتې کرښې د ده سلا د وزلوبې له ميدا ن څخه د منځوي صياد دباغونو او چنارونو سيورو ته ور اوږدې شوې . اسلم او نظر پهلوان په ځغاستو د ملك يوسف د با غ په پرانستې دروازه را ننوتل ، ور پسې د صياد دزلميو سپرو ډله را ورسېده او په با غ کې دننه دخوښيو شور او دوزلوبانو ګڼه ګونه پيل شوه .په دې کې ناڅاپي د مهردل د کور دروازه خلاصه شوه او دښځو له يوې ډلې څخه يوه پېغله چې مخ او متې يې په وربښمين ټيکري کې نغښتي وو، په اوچتو ګامونو مشکي ته را نيږدې شوه ، دهغه دتندي سپين ستوری يې چپ کړ او دهغه په پېکي کې يې يو وربښمين دسما ل پې دپاسه يوه کونډه شوې طلايي سکه چې دښځينه ګاڼې په توګه په شتمنو کورنيو کې دود وه وتړومبله. په دې مهال يې ټيکری له سرڅخه په وليو را وښويېده او پخپل ښايست يې دټولو زړونه ولړزول.وزلوبانو مخونه واړول او نجلۍ بېرته ټيکری په سر او وېښتا نو را وغوړاوه ،دپړونې پيڅه يې خولې ته ونيوه په داسې حال کې چې پر مېـــږوې تړلي ذاتي سخونـــدر ته يې اشاره کوله په اسلم کې يې ستـر ګې

(c) ketabton.com: The Digital Library

خښې کړې ، هغه ته يې وويل:زما مور وايي دغه سخوند ردمشکي پښو ته حلال کړئ او دمشکي سوئ يې په وينو ورنگوئ . دايې وويل ، بېرته يې دکور په لور منډه واخيسته او په دروازه کې دښځو په ډله ور ننوته .

څلور ورځې وروسته ، دصياد وزلوبانو د ده سلا په ستونځمنه لوبه کې د خپل بې ساري او بې پخوا بري په وياړ دملك يوسف په باغ کې،دسين پر غاړه دګورو ونو او څېرو تر سيورو لاندې ، دخوښۍ بنډار جوړ کړی و

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ملک یوسف چوتره د ګیس د څراغونو تر رڼا لاندې ډوبه شوې وه . د بزکشانو شور بګت او خنداوو د باغ په چاپېریال کې انګازې کولې .

مهردل او دهغه ورونږو مېلمنو ته چلمان نیول او چاینکې یې ورباندې وېشــــــلې تر روښــا نه څراغونو لاندې چې د ونو په جګو څانګو کې راځوړند شوی وو د چنارونو او غوزانو سیورو د کلا په دیوالونو او د باغ په رغولې باندې رنګارنګ او زړه وړونکې نقشونه جوړ کړې او باغ ته یې جادوګره ښکلا وربخښلې وه . د کلا د سهیل پلو، چوترې ته مخامخ د مېلمنو آسونه تړلي وو . کله کله به آسونه یوبل ته ششنېدل ، په غبرګو غبرګو به یې یوبل ته ګوزار ورکړ او د وزلوبانو مرکه به یې اخلال کړه . چنارونو ، نري شمال ته پاڼې شرنګولې او له سیورو څخه راپیدا سویو تصویرونو کې یې پرله پسې بدلون راووست . له ستورو ډک آسمان ، د غرونو ابهت او د سین سرود د مهردل مېلمستیا ته خاص برم او درنښت ورکړي و . مهردل د تېرې چارشنبې د وزلوبې خاطرې وریادولې او په مزو کې اوړېده رااوړېده . مشکي د ده شمله نیغه کړې وه او په اندراب کې یې ده ته ستر شهرت ګټلی و . اوس دی د هغه آس خاوند دی چې ساری یې په اندراب کې نشته . ښایې یو دوه کاله وروسته په ټول قطغن کې شهرت ته ورسېږي . مهردل له ځان سره وویل ما هم سپېتانه نه ده ورسره کړې ، درې کلن ژېړ سخوندر مې په پښو کې ورحلال کړ او ټولې سوې مې د هغه په وینو ورنګولې . ګاځرې او هګۍ په وربشو کې وراچوم او تر ټولو زیاته دا چې د اسلم غوندې وتلې او بې سارې سپور مې ورته پیدا کړیدې . ته خو ګـــوره څنـــګه د اغزنو ګلابو پر دیوال راواوښت ، له

(c) ketabton.com: The Digital Library

سوره ور لښتي څخه يې ودانګل او په کوڅه کې دننه يې د ماشوم هلک نه لاره پاکه کړه او ورغومي يې د وزلوبې له لېوانو څخه خپل کړ او په صياد کې يې زما د نامتو پلار ملک يوسف دروازې ته راورساوه، بارک الله اسلمه ، آفرين مشکي ، مهردل لا د خپلو خوږو خاطرو په کوڅوکې زنګيده رازنګيده چې قاسم د قاقمې ځنډې ته لاس ورواچاوه او وې ښانډه : ګوره مهردله ستا خو دې کور ودان وي چې د مشکي د برى لپاره دې دوستانو او يارانو ته مېلمستيا کړې ده . مګر صوفی محی الدين خو بالکل ځان نه ګروي . د هغه آس که ورغومي نه دې ايستلی ، په ميدان کې خو ځغليدلی دی . د وزلوبانو پام خوېې ځان ته وراړولی دی .

د قاسم له دې خبرې سره د ارزنګانو نظر پهلوان چې د ده سلا په وزلوبه کې د اسلم مرستندوی ساری و ، په بالښت باندې له يوې ډډې څخه راپه بله شو ، نسواريې تو کړل او په داسې حال کې چې سترګې يې غټې کړې ، د قاسم په خبرې پورې يې وويل : دا حقيقت لري چې د صوفی محی الدين کرنګ يو ډېر ښه بهن دی . هغه ډېر ځوان دی نور هم ډکېږي او قوت اخلي . که پام ورسره وشي او ښه وساتل شي يوه ورځ به د مشکي ځای ونيسي .

اسلم چې له معلم جمعه خان سره په کومه خبره اخته و ، د نظر پهلوان خبريې پام ځانته وراړاوه او د هغه پر لوری راولاړ شو ، وې ويل : د صوفی محی الدين کرنګ خو بې جوړې دی . خو که صوفی خپه نشي دغه آس ښه نه ساتي ، په وزلوبو کې د ده کشری زوی هغه ځغلوي او د سيلانيانو د يابو کار ځنې اخلي ، له دې آس سره مناسب دي چې يو چــاپ انداز ورته ونيسي او وېې روزي . په دې کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

نظر پهلوان په خبره ورګډ شو ، وې ویل : د وزلوبې په ورځ ما په وروستي دور کې د اسلم ښي خوا ساتله ، کله چې د اسلم مشکي د ګلابو پر دیوال واوښت ، د صوفی کرنګ پر حائل وانه‌وښت او زه مجبور شوم چې لار اوږده کړم . په دې وجه نیږدې ؤ چې سمندر له اسلم سره ترازو شي خو د هغه آس د کمزورتیا په وجه په لښتي کې راپرېووت .

اسلم نظر پهلوان د خبرو خلاصولو ته پرې نه ښود ، په تلوار تلواریې وویل : هو هو ، کرنګ دا عیب لري . هغه باید په خنډونو څخه د الوتلوپه چم روږدی شي . یوبل عیب هم لري چې په کېڼ لوري لنډ نه راتاوېږي او د راګرځیدو دایره لویوي .

په دې کې جمعه خان معلم وویل : د ده سلا د چار شنبې په وزلوبه کې د ملک شاسوار زوی اسفندیار یو خیالیګر سمند ځغلاوه ، د مخ پښې ، لکۍ او د غاړې ځنې یې تورې ، ونه یې لوړه ، سر یې ښایسته او سینه یې پراخه ... زه خویې ان په لیدو نه مړیدم ، په دې ځای آدینه جمعه خان معلم ته په خبروکې ورننوت : قصور په آس کې نه و، قصور په سپاره کې و . ده ته په کار و چې کوم زوړ یابو یا کومه بیتله اسپه یې پیدا کړې وای او د یو نندارچي په مقام کې د میدان شاوخوا ګرځیدلای . ټولو وخندل . اسلم وروسته آدینه ته مخ راواړاوه وې ویل :سمند ښه آس دې او اسفندیار هم واقعي پهلوان دی . لیکن زما په خیال سمند په ځغاسته کې سرعت نه لري او خپل سپور مراد ته نشي رسولای . په منډه او لوبو کې زموږ مشکي سارې نه لري . کله چې له قورې راوزي او مخه ورکول کېږي داسې الوزي چې ته به وایې ځمکه یې مخې ته منډې راوهي . قاسم په خبـــره ننوت : ما ته اسلم هېڅـکله

(c) ketabton.com: The Digital Library

پیاوړی آس نه راکوي . اسلم مخ په قاسم په گونډو شو ، په شوخی یې هغه په بډوډو کې وڅوخاوه او وې ویل : شیطانه ولې دروا غ وایې ، مگر هغه تورق آس ښه نه و .

ــ نه هېڅکله ، بې له ښکلې څېرې څخه بل هېڅ کمال نه لري .

ــ ما د خوش درې او فج له بزکشانو څخه د دې تورق په باب ډېر څه اوریدلي دي . هغوی وايي تېزه منډه لري او له خنډ څخه په الوتو کې ډېر مېړني دی .

ــ ما خویې دغه صفتونه و نه لیدل خو دا عیب یې را څرگند شو چې په منډه کې اړخ خالي کوي او کله کله پخپل سر لوری بدلوي .

د شاشان برات پهلوان او د آرزو استاد پاینده چې نوې د صیاد د بزکشانو په ډله راگډ شوي او په مېلمستیا کې حاضر وو د خوشحالۍ او رضایت احساس کاوه . برات پهلوان سخوابښتي او اوږده برېتونه له خوشالتیا څخه شېبه په شېبه د غوږونو پر لور څکېدل او له خندا ډکه او ویږه خوله یې د چاپ اندازانو خبروته له حیرانتیا خلاصه پاتې وه ، داسې لکه خبرې چې د اورېدو په ځای خوري ، سترگې یې د گیسونو رڼایې او د غالیو او رنگینو بالښتونو ښکلا ته مرۍ مرۍ کېدې ، ده کله داسې د مینې او ملگرتیا ښایسته شپه نه وه لیدلې .

استاد پاینده د صیاد له نورو بزکشانو سره د ده سلا په بزکشۍ کې د اسلم په ستاینه لگیا و ، هغه ویل : له ډېرو کلونو راهسې په دې ارمان وم چې په کوز اندراب کې کوم ستوری وځلېږي . خدای زموږ غوښتنه ومنله ، اسلم یې راپیدا کړ . د هغه په متو او لاسونو کې یې قوت کېښنود ، د هغه پلې یې کلکې کړې او هغه یې د صیاد ننگیالیو او سپېڅلو خلکو ته راولېږه . ایماني درته وایم کله چې هغه له مظفر

(c) ketabton.com: The Digital Library

پهلوان سره ترازو شو ، ما د اسلم زبردستي له ورایه ولیده . هغه داسې ښکارېده لکه پړانګ چې د غره په غوڅه باندې ورغورځار شي او له کړنګ نه یې ښکته وارتوي .

آدینه وویل : د وزلوبې پای ډېر خوندور و ، کله چې مشکي قوره چیرې کړه او د آسونو ګلې نه طاقه شو ، ټول نندارچیان له ایرانتیا څخه په چیغو نارو سر شو او ځای په ځای ودرېدل . مشکي لکه د غرونو تور سیلاو لوړې ژورې تر تتې لاندې کړې په میدان راو ګرځېده د اغزنو بوټو پر دیوال واوښته ، خلکو نه غریو پورته شو : سبحان الله ، نام خدا . ما د تورې چرګې ملا ولید چې ویې ژړل ، لنګوټه یې پورته کړه او په ځمکه یې ووهله .

جمعه خان معلم د آدینه خبره واخیسته او هغه یې داسې مخاطب کړ : اوس د اندراب په ټولو کلیو او کورونو کې د هغه ماشوم قصه کېږي چې اسلم د کلي کوڅې نه په ځغاسته کې جګ کړ او له حتمي مرګ نه یې وژغوره . دا یو واقعي معجزه ده تر اوسه د هېڅ سپاره لاس داسې نوی بري ته نه دی رسېدلې . زموږ ولس اوس اسلم تش یو پهلوان او ماهر سپور نه بولي بلکې هغه د خدای یو خاص بنده او فضلي سړی بولي . په دې کې اسلم په جمعه خان معلم باندې غږ وکړ : پرېږده چټیات مه وایه . قاسم خبره په خوله کې وروچه کړه او هغه یې داسې ځواب کړ : ته هم والله عجب سړی یې ، د خدای داد هم نشي سیلای پرېږده چې حقیقت وویل شي او د حسودانو او دښمنانو ورمیږونه او سرونه مات شي .

مهږدل په آدینه او جمعه خان معلم باندې غږ وکړ : شپه پخېږي او زموږ د عمـــــر واټ د ځـــوانۍ ښکلې موسم ته رارسیدلی دی . راځئ

(c) ketabton.com: The Digital Library

غرونه‌او کساتونه

د دې ښايسته شپې او د ده سلا د برې شکرانه کې د مينې او وفا ترانې وغږوو . هغوی دواړو خپلې دنبورې راواخيستی او غبرگوتې سندرې يې پيل کړې .

ای دخترک سفیدک سکدانه
د پوپک قاش تو شدم دیـــوانه
دیوانه منم خـــلق خدا میـدانه
شاید که ترا نصیب من گردانه

دربـــا غ بودم بوی تو ای بـــا غ آمد
یک گل کندم نـــام تو در یـــاد آمد
یک گل کندم ورق ورق پاره شدای
آبی جـــگر سوختگیم به فریاد آمد

عاشق نه بودم تو عاشقانم کردی
من لاله بودم تو زعفـرانم کردی
در خانه به حال خود شیشته بودم
یک گپ زدی به غم نهانم کردی

من آمـــــده یم به دیدن جـــانانه
صد برگ سفید من برآ از خـانه
صد برگ سفید من برآ رخصت گیر
بـــاز آمدن مـــرا خـــدا میـدانه

(c) ketabton.com: The Digital Library

از آمـدنت اگــر خبر میــداشتم
در روی رهت گل سمن میکاشتم
گل میکاشتم که پایت در گل مانی
خاک قدمت به دیده میبـرداشتم

دختر دختر تو داغ کــردی ما را
صد برگ درون باغ کردی ما را
ما برف سفید بودیم در کوه بلند
افتــاو شدی و او کردی ما را

د ساز او سندرو په جوش کې گدامحمد د مهردل بزگر د کلا له لوري په چوتره راوخوت مخامخ مهردل ته ورغی او په غوږ کې یې څه ورته وویل . مهردل له ځایه راولاړ شو جیلکه یې په اوږو راسمه کړه ، پڼې یې په پښو کړې او په گدامحمد پسې وروخوځېد . د کلا له مخې تېر شو او مخ د باغ په دروازه د قشخانې انگړ ته ننووت . مهردل د الیکین په رڼا کې ملا سید اکبر له واره وپیژانده . هرکلی یې ورکړ او په مینه یې لاسونه ترې چاپېر کړل او د گېلې په غاړه یې ورته وویل :نو ولې مخامخ چوترې ته نه راتلې . په دې بختوره شپه کې خدای څنگه دلته زموږ گوتو ته راوستې ، راځه زورورو چې ځو .

ــ نه نه زه نشم تلای . ما باید څوک و نه ویني .

ــ ولې خېریت خو دی ؟

ــ ته پخپله چرت ووهه چې په دې نیمه شپه کې څوک د خېریت لپاره دومره لرې راځي .

(c) ketabton.com: The Digital Library

مهردل د زړه دننه وترهېده پوښتنه یې وکړه :خدای دې فضل وکړي ، حال وایه .

ــ د ماخستن لمونځ تېر و چې مفتی جلال زه وروغوښتم هغه ما ته امر وکړ هم دا اوس فوري صیاد ته لاړ شه اسلم او مهردل خبر کړه چې سبا د بنو د دکانونو د وهل کېدو په فقره کې قاسم او شامراد ، جبار او آدینه ، روزي او ګلاب نیول کېږي او یوه یا دوه ورځې وروسته نظر پهلوان د کوم شپانه د قتل په تور باندې چې یوه میاشت وړاندې د ارزنګانو په کروندو کې وژل سوی و ، توقیف کېږي . اسلم ته کوم بل لوی تلک ایښودل شوېدی . مفتی صاحب ویل وروسته به زه په دې باب کې پوره معلومات واخلم او تاسې به خبر کړم . اولسوال مفتی جلال ورغوښتی ؤ . غاښ چیچنې یې ورته کړې وې چې باید له قاضي او څارنوال سره بې ځایه ګوتې ماتې نکړي او د اولسوالۍ له نور مامورانو سره په یوه لار ولاړ شي . مفتي صاحب وویل چې ته باید سبایې لمونځ خپل جومات ته راورسوې او لمر خاته ما ته احوال راوړې

.ــ مفتي صاحب د څارنوال په باب څه ویل ؟

ــ وروره بلهِ اخیستونکې هم چېرې ایمان لري ؟ دا ګرد سره لېوان دي او فقط پیسو ته ګوري . ملک شاسوار او د برې درې خانانو د دې ګردو ایمان او وجدان ګرو کړی دی . مفتي جلال یو جلا سړی دی چې نه ګروکېږي او نه خرڅېږي . لیکن یو وزری سړی دی ، خدای دې خېر ور پیښ کړي ، سمدلاسه خو د حکومت ټول مامورین ورته یو شویدي .

مهردل ګدامحمد ته ورنارې کړې چې اسلم راولي خو ملا سید اکبر په بېـــرته تګ باندې زیات اصرار وکړ . هغه ویربـده که چېرې په

(c) ketabton.com: The Digital Library

شپه کې ببرته بنو ته و نه‌رسېږي د ده د راتګ راز به رسوا شي او خبره به ورته ګرانه شي . ملا ببرته بنو ته لاړ خو اسلم له مهردل او قاسم سره د هغه له تګ نه وروسته کرۍ شپه هماغلته په قشخانه کې تېره کړه .
اسلم مهردل ته وویل : زه د ده سلا تر بزکشۍ مخکې د محمد مراد پهلوان له خولې خبر شوم چې د درې خانانو ملک شاسوار ته ویلی دي چې اسلم په رشوتونو نشي ورکولای . هغه اوس مشهور شوی او په اندراب کې یې محبوبیت پیدا کړی دی . د مظلومیت قصه او داستان یې هم ټولو ته معلوم دی ، د حکومت خلک اوس هغه ته په آسانه لاس نه وراچوي ، یوازې پښې ورته دربوي او په دې توګه له تا نه روپۍ شکوي او دا د پښو دربی به هم تر هغه وخته وي چې په تا څه بودېږي ، نو ښه او لنډه لاره دا ده چې اسلم له منځه لري کړې او بیا په دغو روپیو چې دا اوس یې لګوی د هغه د قتل داغونه له خپلې لمنې نه ووینځي . په دې کې قاسم را په ګونډو شو ، سترګې یې د ببرو بریتو تر شا رڼې رڼې راووتې ، د پزې څوکه لکه جغندر تکه سره شوه ، پخوا تر دې چې اسلم خپلې خبرې خلاصې کړي ، په لوړ آواز یې کریغه کړه : وه د خنځیر زویه مګر په قاسم باندې د ګور تبۍ اوښتې وې چې بیا ستا منګولې د اسلم مرۍ ته ورسېږي ، مګر زموږ کلي او کورونه سیلاو وړي وي او موږ د لنګوټیو پر ځای د ملک شاسوار د ښځو ټیکري اغوستي وي چې بیا ته د اسلم په غاړه چاړه تېره کړې .

اسلم د قاسم خبرو کې ورننووت او هغه ته یې په ترخه غاړه وویل : ته یوه شېبه صبر وکړه او خبره تر پایه واوره !

ــ نور د اوریدو ضرورت نشته ، باید له هم دې ځایه مخامخ پې ورشو . کلا یې وسوځوو او زاړه واړه یې تر تیغه تېر کړو .

(c) ketabton.com: The Digital Library

مهردل راولاړ شو قاسم یې تر زنې ونیو او بیا یې مخاطب کړ : قاسم خانه ! ستا مېړانه او شجاعت خو ټولو انډیوالانو ته معلوم دی لیکن ستا دغه لیونتوب او عصبانیت او دا چیغې او بربنډې خبرې به موږ تر کسات اخیستلو مخکې برباد کړي .

اسلم وویل : قاسم خانه ! پرما خو ظلم شوېدي . زما خو ناموس تباه شوېدي . زه خو په هېڅ توګه له کسات اخیستلو نه پرته بله چاره نه لرم . لیکن بیړه د شیطان کار دی او ستا غوسه او چیغې ښه نتیجه نه لري .

ــ نه نه اسلمه ځان مه غولوه او دا عقل دې نور په سین لاهو کړه . زه برالا درته وایم نور نه درېږم .

اسلم د قاسم په اوږه لاس کېښود او په مخ یې چپ کړ او بیا یې په کراره ورته وویل : که زما خبرې تر پایه واورې ته به قانع شې یو وار مهرباني وکړه وخت راکړه چې زه تاسې په ټول مطلب پوه کړم ، بیا زه حاضر یم چې ستا او مهردل خبرې واورم او عمل پې وکړم . زما خو هم په لرمانه باندې وینې رااوښتې دي . زه خو تر تا زیات د کسات په اور کې سوځم .

اسلم ولیدل چې قاسم له جوش او غوسې څخه کېناست تیلې یې چیلم ته وواهه دوه درې لوخړې یې ترې جګې کړې ، بیا یې مهردل ته د محمد مراد پهلوان د خولې قصه داسې بشپړ کړه : خانانو ملک شاسوار ته ویلي دي چې دا اسلم د حکومتي مامورانو په لاس کې لکه دام او تلک غوندې یو شی دی . پدې دام کې اوس ته نښتی یې او موږ وینو چې په موږ هم دا ورځ راتلونکې ده . هغه وخت لرې ندی چې دتا او موږ ټوله شتمني داسلم په دفع شرکې د مامورانو او قاضیانو خېټو

(c) ketabton.com: The Digital Library

ته لاړه شی او موږ خود بخود د اسلم په مقابله کې ناتوانه او وزر ماتي شو . نو ولې خبره دې ځای ته ورسوو او ولې د لاس غوټه په غاښونو حلاصه کړو . راځئ د یو بزکش آس بیه پې ورکړو او د تل لپاره یې ځان له شره خلاصه کړو . هر کله چې د اسلم سر په خاورو لاړ ، همدې ماموړانو او قاضیانو ته به یوه مرداره گوله ورکړو او ځان به له هر ورځنې رشوت ورکولو او د اسلم له پور او کسات نه یو ځای او یو وار آزاد کړو . خانانو ملک شاسوار ته ذمه وهلې ده چې د اسلم د وژلو او حکومت جغات به نیمه په نیمه ورسره پریکوي .

مهردل یوه شېبکۍ په فکر کې لاړ بیا یې له اسلم نه پوښتنه وکړه : دا د محمد مراد پهلوان خبره خو د سیداکبر له خبرې سره سر نه خوري !

ــ برخلاف دا دوه خبرې خو د یو بل استر دي او لکه خښتې سره برابرې دي .

ــ زما خو سر پې خلاص نه شو .

ــ زه به دې سر پې خلاص کړم : ډېر امکان شته چې د درې خانانو او ملک شاسوار خبره داسې سره پخه کړې وي چې د اسلم یاران به په دې او هغه پلمه څو ورځې په حکومت باندې راجلب کړو او په همدې وخت کې به د هغه د وژلو او ورکولو پلان عملي کړو .

مهردل د خبرې تل ته ورولویده ، سترگو یې کوځې وکړې او له ځان سره یې وویل : ښه ، ښه ، دا خویې پخه لاره جوړه کړې ده .

قاسم بېواکه سره وښوریده او له خولې یې ووتل : مگر صیاد هدیره شي چې څوک د اسلم ویښته بې ځایه کړي . په دې کې یې جیب ته لاس کړ ، تمــــانچه یې راوایستله ، چپ یې کړ او بیا یې ببرته په

(c) ketabton.com: The Digital Library

جیب ننه ایستله .

مهردل په بریتو کې مسکی شو . بیا یې مخ په اسلم پوښتنه وکړه : داسې معلومیږي چې ملک شاسوار او د درې خانان به ډیر ژر ستا د سر د اخیستلو لپاره گام وچت کړي .

ــ هو زه هم همداسې اټکل کوم .

ــ سمدستی خو باید له یوازې گرځېدو لاس واخلې ، د کور د ختو کار هم ودروې او په پټ ځای کې استوگنه غوره کړې .

ــ هو دا هم یوه خبره ده ، لیکن په دې تدبیرونو له خانانو او ملکانو څخه نه خلاصیږم او بیا د یوې ورځې کار نه دی . زه چې د حق خاوند یم ، د پټېدو په وجه به خپل حق بالکل له لاسه ورکړم .

ــ نو ته د ځان د ساتلو لپاره څه لوری وینې ؟

ــ زما لوری روښانه دی .

ــ مثلاً هغه روښانه لوری څه دی ؟

ــ بربنډه مقـــــابله او د اندراب د قومي نرخ سره سم د پور او کسات اخیستل .

ــ په کومه طریقه او د چا په زور ؟

ــ همدا پوښتنه ده چې باید ځواب ورته پیدا کړو . زما په خیال موږ کولای شو په خلکو تکیه وکړو .

ــ لیکن خلک د دښمنۍ او جگړې ډگر ته نه درسره راوزي .

ــ ما ته د خلکو ښه نیت او تائید بس دی .

ــ که چیرې د خلکو ښه نیت او تائید ستا درد دوا نکړي بیا څه کوې ؟

ــ که له مـا سره انصاف و نه شي او زه بله لاره پیدا نه کړم ، زه

(c) ketabton.com: The Digital Library

به یاغي شم . همدغه خلک چې ما درياد کړل ، دوی به ما وساتي او خپله ډوډۍ راسره وويشي .

داسلم په دې خبره د قاسم دوچولی غوټې اوبه شوې . بريتونه يې د موسکا په څېو کې سره لاړل او د لومړی ځل لپاره يې په زوره زوره وخندل او وې ويل : آفرين اسلمه بارک‌الله ، د نر زويه اوس دې سمه لار پيدا کړه .

ــ قاسم خانه وروره ! ته لږ نور هم تکيه شه ، ستا د مېړنيو خبرو وار به هم راورسېږي .

مهردل مخ اسلم ته وويل : زه څو ورځې وړاندې دې نتيجې ته رسيدلی يم چې ملک شاسوار ، د تورې چرگې ملا او د درې خانان پر تا باندې گوزار ته تيارشوي دي . د ملا سيد اکبر او محمد مراد پهلوان له خبرو ښکارېږي چې موږ ته ډېر وخت او مهلت نه دی پاتي . ليکن له پيښې سره د مقابلې لپاره زه کومه ډاډمنه او روښانه لار نه وينم .

ــ قصه آسانه ده سبا چې د حکومت ماسلان په قاسم دوی پسې راشي ، ماسلان به جواب کړو او پلمه به ورته وکړو چې هلکان نن د ارزنگانو پلو بزکشۍ ته ځي او په هېڅ وجه نن ولسوالۍ ته نشي درتلای . بل سبا ته به د قاسم له خور سره د نظر پهلوان د ښنارتی په خاطر د بزکشۍ لوبه جوړه کړو او په دې توگه به دوه ورځې وخت پيدا کړو ، په دې دوو ورځو کې به ته په اولسوال ، څارنوال او د څارندوی په قوماندان لاس راوکاږې او بريتونه به يې ورغوړ کړې . موږ به آوازه واچوو چې کابل او بغلان ته مو عريضې لېږلې دي او د باز خواست غوښتنه مو کړېده . ته پخپله هم د حکومت مامورينو ته خبرداری ورکړه چې اسلم په کـــابل کې د المپيک له رئيس سره رابطه

(c) ketabton.com: The Digital Library

پیدا کېږده . او په ملک شاسوار او د درې خانانو يې عرضونه کړي دي . سمدلاسه به دغه اقدامات وکړو ، وروسته به بیا سلا مشوره سره وکړو وبه ګورو چې خدای څه کوي .

مهردل له ژور فکر نه وروسته سر راپورته کړ ، لاس يې اسلم ته را اوږد کړ او وې ویل : لاس دې راکړه خبره دې لکه مرغلره په زړه کېناسته ، ګوره چې هلکان د حکومت له ماسلانو سره لاړ نشي . دا عجب وطن دې ، دلته د کمزورو او مظلومانو غږ نه اوریدل کېږي ...

قاسم د مهردل خبره په مینځ غوټه ماته کړه ويې خندل او وې ویل : دا وار دې د نر خبره وکړه ، اسلم ته به هغه وخت غوږ ونیول شي چې کبر په کبر جواب کړي ، دپه دې کې مهردل له ځایه ولاړ شو خپل څادر يې وڅانډه او درې واړه له قشخانې څخه د چوترې لور ته راغلل ، شپې خپله وروستنۍ شومه سر ته رسوله او سپېدو نوې نوې خپلې نازکې شونډې د غرونو په غومبرو ایښودلې ، آدینه او جمعه خان معلم د شپې د لمنې په وروستې برخه کې د مینې او هجران ناویلې سندرې را نغښتلې :

د سبزه نشین ، که سبزه ګلزار من ای
سر تا سر سبزه منـــزل یـــار من اي
هر جـــا که روی درخت پر ګل بینی
اون ګله نکن ، که صورت یار من ای

دریـــا جـــاله میان دریـــا جـــاله
بشکستـه سر چنـــــــار پنچاه ساله
بشکستـه سر چنـــــار افـــګارم کرد
عشق دختــــر مـردم په این حالم کرد

(c) ketabton.com: The Digital Library

جـــانانه بهـــار خرمی را چه کنم
من بیتو حیات او زنده گی را چه کنم
مـــردم ای خـــدا عمر دراز میطلبن
من عمــــر دراز غمقتی را چه کنم

د دوست محمد اکا د کور په خوا کې سين ته نږدې چواني ديگونه بار شوی وو . د کوز صیاد ځوانانو د محمد نظر پهلوان د پښارتی په خوښۍ کې گډون کړی و . هلته د جومات په پوښل شوې برنډه کې د نږدې کليو رابلل سوي مېلمانه او د هغوی په بر سر کې د جلب ځو تنه ماسلان ناست وو .

د اندراب د ښوونځيو معلمانو ، د بنو خزانه‌دار محمد عمر خان ، د پشيي درې محمد مراد پهلوان د جومات په انگړ او د بيالی پرغاړه ، پر نيالیو باندې ونو ته ډډه وهلې وه . يو کهنه گې ماسل چې په صورت مزی او په خپل کار کې ماهر ښکارېده له برنډې راولاړ شو ، خپل کمربندېې وتاړه ، خولۍ په سر سمه کړه او مخامخ مهردل ته راغی : اربابه په موږ باندې ناوخته کېږي .

ــ خير خدای به هر څه آسان کړی ، ته راوښيه چې له قاسم نه پرته ، نور څوک ستا په رقعه کې شامل دي .

هغه يو چرموړل شوی ، سوليدلی کاغذ له جيب نه راويوست : دغه دی ... قاسم خو د سر سړی دی . ورپسې د منځوي صياد سکندر ، ارسلا د ترکاڼ زوی او د کوز صياد گلاب، روزی ، امير محمد بهرام ، آدينه او د صوفی محی‌الدين زمن ... په ارزنگانو کې محمد نظر پهلوان او يو څو تنه نو .

(c) ketabton.com: The Digital Library

ــ دومره ډېر ولې راغي یاست . د دې اسامیانو د بولو لپاره خو یو ته بس وې !

ــ قصه لکه چې لویه ده . ملک شاسوار په قاسم باندې عریضه کړې ده چې د ده سلا په وزلوبه کې یې د ملک بې عزتي کړېده . د جزا سرکاتب لا دا هم ویل چې د بنو بازار وهل شوی دی او په دکې د کوز صیاد د هلکانو لاس دی .

ــ ته څه فکر کوې ، آیا زموږ هلکان به ربنتیا په دې غلا کې شریک‌وي ؟

ــ زه به په دې کې څه ووایم ، موږ خو د حکم تابع خلک یو ، آمران وایي رایې‌ولئ ، او موږ یې ورولو .

په دې کې مهردل رقعه د ماسل له لاسه واخیسته قاسم ته یې نارې کړې : ما چاپ اندازانو ته یو څو وریښمینې جیلکې رانیولی دي . یوه ډېر مزداره یې حوالدار ته راواخله . په دې کې مهردل جیب ته لاس کړ. پنځه سوه روپۍ یې راوایستې په موسکا یې لاس د خوالدار په لور وروغځاوه . حوالدار سترګې د رضایت په توګه موسکۍ کړې او مهردل ته یې وویل : بده به نه وه ملکه که پنځه سوه دې نورې د جلب ضابط لپاره راکړې وای .بیا به زموږ کار هم آسان شوی و او څلور پنځه ورځې به مو د هلکانو جلب ځندولې و .

ــ ګل خبره دې وکړه . مهلردل دا وویل او جیب ته‌یې لاس کړ ، پنځه سوه نورې‌یې د حوالدار په رغوي کې کېښودې .

صوفی محی‌الدین چې د غالیو بالښت ته‌یې تکیه وهلې وه مخ په مهردل راولاړ شو او هغه ته‌یې وویل : زه غواړم چې اسلم دې نن زما کرنګ وځغلوي . بالکل دې وځغلوي .

(c) ketabton.com: The Digital Library

ــ مشکي به څنګه شي ؟

ــ مشکي به محمد نظر پهلوان ته ورکړو .

ــ اسلم به دا ومني ؟

په دې کې اسلم چې د صوفی محی‌الدین شا ته غلې دریدلې و په لوړه خندايې وويل : خامخا په‌يې ومني . د زړه په اخلاص به‌يې ومني .

صوفی محی‌الدین د دې خبرې له اورېدو سره په اسلم ورمنډه کړه . هغه‌يې په غېږ کې ونيو په سترګو يې چپ کړ او زياته‌يې کړه : ته زموږ فخر يې ، ته دکوز صياد توره او مټ يې ، ته زموږ حقيقت يې . هغه له ډېرې خوشحالۍ نه سور واوښت او ژر ژر يې په ړيره لاس راتېر کړاو په خطاب کې اسلم ته خبره داسې اوږده کړه : اسلمه دښمن بيا درپسې راپورته شوی دی . خو موږ هغه د پروسږ کال ويده خلک نه يو . زموږ ملاتړ درسره دی ته کولای شي تاوان په ځای کې پر ما غږ وکړې .

اسلم صوفی محی‌الدین ته کورودانی ووایه او زیاته‌یې کړه : ما ته د ملک شاسوار ، ګلک او د برې درې د خانانو له لوري لويه سپکه راورسېده ، هغوی زما کور ، زما هستي او زما عشق له ما نه واخيستل زه‌يې په مړو وشميرلم . ما غوښتل مخامخ خپل کسات واخلو ، خو دلته د صياد د مشرانو او خير خوښوونکو خلکو ، زما په تودو مغزو باندې سړې اوبه تويې کړې او زه‌يې روغې جوړې ته راضي کړم ، ليکن په خپله په دې کلي کې وليدل چې څوک له ما سره روغه جوړه نه کوي او ما خپل سيال نه بولي او دا لا څه کوې اوس زما په قتل او نابودۍ پسې ګرځي . زه د اندراب مشرانو او د دې ځای حکومت ته د خپـــل پور او حق په باره کې په وار وار ودرېدم خو هېڅچا زما پوښتنه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ونکړه او زما د لړمانه په لمبو یې اوبه را نه شیندلې . د اسلم د غضب او غوسې تودوخه مخ په زیاتیدو شوه . په غټو ښایسته سترګو کې یې د کسات برېښنا خوره شوه ، ژبې یې لکنت پیدا کړ او باړخوګانویې سوروالی راووړ .

مهردل د اسلم په خبرو ورننووت : اسلمه دا خبره نوره پرېږده ، نن د دوست محمد اکا په کور کې دا ټولې خبرې پاکوو . ته یوازې او یو وزرې سړی نه سې . ته د ټول صیاد د باناموسه خلکو د غیرتونو او مېړانې شمله یې اوس چې قصه پای ته نېږدې شوې ده ، ته باید چې د غره غوندې سوړ ، دروند او هسک ودرېږې . تا ته غوسه ، ګیله او زیات تودوالې نه دی مناسب او ته صوفي محی‌الدینه که غواړې له اسلم سره ملاتړ وکړې ، نو له قاسم ، آدینه ، اسکندر او زموږ له نورو ځوانانو سره خپلې متې او منګولې وتړه .

قاسم ګریوان پرانستې او په سوی سا د سین په غاړه د کوز صیاد جومات ته راننووت او په بزآشانو یې نارې کړې : راوزئ سخوندر حلال شوی او د صیاد خلک د وزلوبې میدان ته راټول شوي دي .

د قاسم له بلنې سره سم ټول چاپ‌اندازان راولاړ شول . اسلم د محمد مراد پهلوان په اوږه لاس ورواچوه او له جومات نه د وتو په حال کې یې هغه ته وویل : نننۍ وزلوبې ته یوازې د بر صیاد ، منځوي صیاد او زموږ د خپل کلي کوز صیاد چاپ اندازان رابلل شوي دي . آسونه هم په خپله د همدې خلکو دي . ته یوازنی چاپ اندازیې چې زموږ له خپلو کلیو د باندې شخه دې ښادۍ ته رابلل شوی یې .

ــ تاسې په دې کې نه یاست غولیدلي چې زه مو خپل بللې یم . زه جسمأ د پشه‌یې په دره کې اوسم لیکن زړه مې له تاسې سره دی .

(c) ketabton.com: The Digital Library

ــ ستا اصلي ټټوبی د صیاد د چاپ اندازانو په زړه کې دی . موږ نه غواړو چې هېڅکله له تا سره مقابل شو . خو د ده سلا په‌وزلوبه کې داسې موقعیت راغی چې موږ سره مخامخ شوو . ستا دې کور ودان زي چې زما په معذرت او ضرورت پوه شوې ، مخه دې راکړه او گوتې دې راسره ماتې نکړه .

محمد مراد پهلوان د اسلم په دې خبره په کټ کټ وخندل او هغه یې په تشي کې وڅوهاوه او ورته وې‌ویل : نه نه هېڅکله ما مخه نه ده درکړې ، تا په خپله توره او مېړانه او د مشکي په مرسته ورغومي ویوست او ټول نندارچیان دې په حیرانتیا کې ډوب کړل .په دې کې محمد مراد ناڅاپي غلی شو د اسلم مړوندیې ونیو او د لارې په مینځ کې یې ودراوه ځیر ځیر یې ورته وکتل او وې پوښته ، څلور پنځه وار د ورغومي د ځغلولو په حال کې تا مشکي د ختو او اغزنو بوټو له دیوالونو واوښتې . هم له لښتی او هم په کوڅه ورغلې ... لاحول ولا هغه وخت چې تا هغه هلک جیگاوه او ورته ټیټ شوې هیڅچا باور نه کاوه چې ته به هغه جګ کړی شي .

ــ پهلوانه هغه کار ما په بېخودۍ کې وکړ . دا یو خدایي مدد و چې زما زړه او منگولو ته یې قوت ورکړ .

ــ مشکي لکه د مرغۍ ... قاسم په دې کې د اسلم په اوږه لاس کېښود او په خپلو خبرویې د محمد مراد خبره په خوله کې وروچه کړه : بزآشان یو بل پسې سپاره شول او د بزآشۍ میدان ته ورسیدل ، دغه دی د صوفی محی الدین کرنگ تیار دی .

دواړه یاران غبرگ د وزلوبې میدان ته وروځغاستل . د صیاد سپرو ځـــان په کـــوز او بر صیاد کې وویشه او د منځوي صیاد وزلوبان یې د

(c) ketabton.com: The Digital Library

انډول د برابرولو لپاره د مسابقې په دواړو ډلو کې سره تقسیم کړل . د ارزنګانو محمد نظر پهلوان د مهردل د مشکي آس په سپرلو د بر صیاد او اسلم پهلوان د صوفی محی‌الدین د شین کلن کرنګ په سپرلو د کوز صیاد د چاپ اندازانو په مشرتابه وټاکل شول .

لوبه د اسلم په دعا پیل شوه . خدایه زموږ په هڅوکې برکت کېږده . زموږ په متو کې قوت کېږده . زموږ په زړونوکې محبت کېږده او موږ پر ظالمانو بر کړه .

مبارزه شروع شوه ، که له ورور سره وي که له دښمن سره مبارزه مبارزه ده ، مېړانه او شجاعت غواړي ، محمد مراد پهلوان د نظر لوری ونیو ، اسلم په سکندر باندې غږ کړ : رفاقت رفاقت دی او رقابت رقابت دی ګوره چې سیالي خرابه نکړې ... چو چو ، بارک‌الله کرنګ په لومړنیو یرغلونو کې خپله وړتیا وښودله اسلم پوه شو چې کرنګ د ده غوښتنې پوره کولای شي او د هر راز مانور قدرت لري خو افسوس چې له جګو خنډونو او دیوالونو څخه د اوتلو تمرین نلري . اسلم له پخوانی عادت سره سم یې قورې د آسونو کړۍ ته د ننوتو له پیل سڅه ورغومي جګ کړ او هغه یې له کړۍ نه د باندې رتوځغلاوه ، نظر او محمد مراد د هغه مخه ونیوه او ورغومي یې د هغه له منګولو څخه وشکاوه .

اسلم بیا بیا کرنګ د کړۍ وسط ته ورساوه او حریفان یې وترهول ، هغه نسبت هر پهلوان او چاپ انداز ته برتري لرله . د هغه یرغل ، دفاع او د وزلوبې په کرکتر بتندې پوهیدنه خورا بې سارې وه . هغه د چانس شپېه تر بل هر سپاره ښه تشخیصوله . هغه که څه هم د کرنګ له عالي خصوصیاتو سره بلد و خــو د نننۍ مسابقې په پیـــل کې یې هغه

(c) ketabton.com: The Digital Library

مخامخ وازمایه او ويې ليدل چې د سپاره د فرمان په پوهيدلوکې نيمګړتياوې لري او د زياتې روزنې محتاج دی . مشکي د محمد نظر پهلوان سره ښه کار نه کاوه ، هغه د اسلم د سبک او کرکتر سره عادت شوی و . محمد نظر رکاب وهل ، مهميز کول د ملونو اشاره او د موازينې خصوصيات هغه ته نوي وو او د خپل سپاره غوښتنې يې نشوی پوره کولای . کله به چې محمد نظر پهلوان غوښتل هغه پر ورغومي ورپرې باسي ، هغه به ميل کېده او په دې توګه يې خپل سپور په مبارزه کې نامينده کاوه .

لوبه روانه وه . يو ساعت وروسته ټول سپاره د انډيوالۍ له رعايت څخه سره ووتل ، شخړه او د برى لپاره د وزلوبانو خشونت پيل شو . محمد مراد پهلوان له اسلم سره ترازو شو او د يو ښوبند ځوړ نه دواړه له خپلو آسونو سره ښکته ورغښتل .

وزلوبه غرمې ته نېږدې دومره توده او سخته شوه چې د نندارچييانو په زړونو کې يې ويره پيدا کړه . په سترو او عامو وزلوبوکې زياتره کمزوري او متوسط سپاره هم ګډون کوي ليکن د صياد په ننني وزلوبه کېښبږدې ګرد سره پياوړي او ماهر سپاره ګډون لري . دا يو غير عادې وزلوبه ده ، د دې ګډونکوونکې د صياد د چاپ اندازانو هماغه ډله ده چې د بنو او ده سلا په خونړيو وزلوبوکې يې د اسلم د برى لپاره لاره هواره کړه . اسلم څو څو وارې په قوره کې نارې کړې چې پخپل مينځي بزکشۍ کې يود بل رعايت خيانت دی . هر يو په ټول قدرت سره د خپل برى لپاره .

غرمې ته نيږدې لوبه پای ته ورسيده ، ورغومي تر پايه پورې په قـــوره او ميـــــدان کې پاتې شو . هېڅوک برى ته و نه رسيدل ليکن

(c) ketabton.com: The Digital Library

د محی‌الدین کرنګ د هغه پیاوړې مانور او تیزه منډه د خلکو خولې ته ولویده ، تور غوږ سمند آس چې سکندر وځغلاوه نوې د کوز صیاد قورې ته راغلی و . هغه د خواجه غار نه د بر صیاد محمد رضا نومې میراب اخیستی او اندراب ته‌یې راوستی و . مشکي بیا هم د آسونو میر پاتې شو ، هغه درې واره قوره ماته کړه او طاقه شو لیکن محمد نظر پهلوان د دغه آس په خصوصیاتو ښه نه و بلد ، ورغومي یې نتیجې ته ونشو رسولای .

شپه راورسېده ، ستومانه او پرکاله بزکشان د قاسم د کور په بامونو او انګړکې سره تقسیم شوی وو . د قشخانې په بام باندې د اسلم او مهردل د راز ملګری سره ټول شول . مهردل توره پهلوي لونګۍ له سره لرې کړه ، واسکټ یې ویوست او د هغه له جیب نه‌یې چسترفیلد امریکایي سګریټ راویوست او محمد مراد ته‌یې ونیو . محمد مراد خړې سترګې په سګرت کې هښې کړې ، په بریتوکې مسکی شو ، لاس یې وروځغاوه یوه پلته سګرت یې له قطی نه راواخیست ، په ګوتوکې یې سره واړاوه نکته پورته‌یې ورته وکتل او مهردل ته‌یې وویل : ما لا تر اوسه سګریټ نه دې څکولی .

ــ نن‌یې وڅکوه . د محمد نظر پهلوان پښارته ده ، بختوره شپه ده او له دې سره سم‌یې تیلې ورته ووهه . محمد مراد پهلوان د سګریټ لوګی سینې ته ننه یوست او سم‌دلاسه وتوخېده او په توخنه خوله‌یې وویل : دا په موږ پورې ښه‌نه دی ، زموږ لپاره هماغه خپل نسوار ...

مهردل له بل جیبه نه د نسوارو کدو راویوست او پهلوان ته‌یې ونیو : واخله دا د خپل وطن په بوټۍ ځان خوشحال کړه . په دې‌مینځ کې قاسم بام ته راوخوت په ویړه خوله او خلاصه تتۍ‌یې په اسلم‌باندې

(c) ketabton.com: The Digital Library

غبرګ کړ : وا وا عجیبه ورورې ! ټول کار او روزګار دې ما ته راپرې ایښې دې او ته پخپله دلته ستوني ستاغ د انډیوالانو خوږو مرکو ته پروت یې ، آیا بنفشه ستا خور نه ده او محمد نظر پهلوان حق نه درباندې لري . مېلمانه ، آسونه ، ساز او سرود ، ډوډۍ ویشل دا یوازې په ما پوره کېږي ؟

اسلم را په ډډه شو ، په جبار ، اسکندر ، آدینه او نورو باندې غبرګ کړ : راځئ راځئ په ما پسې راځئ ! قاسم دې یوه شېبه دمه جوړه کړي .

د انګړ په مینځ کې د کلي شوقي سندرغاړي پر معلم جمعه باندې راټول شوي وو . د دنبورۍ د تارون د تال کړنګار او د زلمیانو ګډو سندرو د شاوخوا کورنو او کوڅو چاپیریال ډک کړی و .

د کلا دننه پېغلې نجونې د بنفشې شاوخوا د سندرو او نڅا په بزم کې راغوندې شوې زې . پېغلو د کوژدو او ودونو په باره کې ، د ناویو د نیک کرغۍ او بدمرغۍ په باره کې ، د نا واده شویو نجونو د پدو مینو او د ځېره زلمیانو په باره کې خبرې سره کولې . د مهردل کورنۍ د ښځینه وو په مینځ کې تر ټولو برلاسې مېلمنې وې . هغوی د لومړي ځل لپاره له مینځنی صیاد نه د دوست محمد اکا کورته راغلې وې . صدف د مهردل شپاړس کلنه خور چې د خپل ښایست په وجه په صیاد کې په آهو مشهوره شوې وه له نیلوفر سره چې د نجونو په ټولی کې د بدلو او دریابه وهنو د شوقي او میله یې نجونو میره او مخکښنه بلل کېده ، د بنفشې د تخت په اړخ کې په خبره او خند بوخت وه . صدف نیلوفر ته لا پخوا دا راز سپړلی و چې هغه په اسلم مینه شوې ده . لیکن هېڅ لاره او لوری نه ویني چې اسلم ته د زړه راز ووایي . هغې نیلوفر ته

(c) ketabton.com: The Digital Library

وویل : اسلم واقعي نارینه دی ، عمر یې یو څه پوخ شوې دې او د میني تودوخه یې لکه بزآش آس رام کړې ده . یوه ورځ مې هغه ته د قشخانې لار ونیوه او په ګل مې وویشت ، مخ یې راواړوه ، ناڅاپي یې ترخه ترخه راوکتل . ما یو وړه سل زړونه کړل پوښتنه مې ځینې وکړه : د تا خندا نه ده زده ؟

هغه وویل : زما د خندا وخت مېر شوېدی او ستا د خندا وخت لا نه دی رارسیدلی . ولې خاندې ؟

ما خپل پړونې پر اوږو وښویاوه او خپل ښایست مې هغه ته وښود . څېې مې په اوږو او سینه راشېوه شوې وې تر زانګنونو مه رسیدلې ، سترګې مې تورې کړې وې او د ځلیدونو مریو لړۍ مې پر ورشښمین ګریوان باندې راپرته وه . زه غلې شوم موسکۍ شوم او د سترګو لوبه مې پیل کړ. په کرار او ژوبل غږ مې هغه ته وویل : زما د زړه آواز اورې ولې ځواب نه راکوې ؟ هغه نور هې□ و نه ویل ، سرېې کوز واچوه او روان شو . ما په لوړ آواز وخندل او د کور په لور وتښتیدم . ما هغه وویشت ، هغه به بیا په آرام خوب ونکړي .

نیلوفر خپلې سترګې غټې کړې . آیا دا ټول رښتیا دي ؟

ــ رښتیا دي . یو ټکې هم غلط نه دی .

هغې سوړ اوسېلی ویوست او صدف پوښتنه وکړه : ولې داسې سوړ اوسېلې ؟

ــ ته سکه وایې یوازې ته زړه لرې !

صدف واره د واره په نیلوفر غېږ راوګرځوله وایه وایه ستا چېرې د زړه مارغه بند شوی دی .

ــ تا خــــو اسلم پهـلوان زخمی کړی دی ، زه پخپله بل چا په زړه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ويشتلی يم .

ــ ځوک ځوک ؟

ــ يو ځوک .

ــ کوم ځوک ؟

ــ د همدې کور خاوند .

ــ قاسم ښيي ؟

ــ هو ، همدغه . مابنامی د اوبو د راوړلو په وخت کې د دغې کلا په دروازه کې مخامخ ورته ودرېدم ، د تېرېدو لارمې پې بنده کړه . هغه يو څه وارخطا شو . ما غوښتل ورته وژاړم مور مې کوټې ته راپې راوکتل ، موږ وارخطا شوو او د ټکر په حال کې سره تېر شوو . مور مې له هماغې ورځې راباندې شکمنه شويده او ځاري مې .

ــ هو غريبګودی ... مينه او رسوايې سره خويندې دي . مه ډارېږه .

ــ د نورو پېغلو سرګذشت څنګه و آيا دوی مينه نه ده کړې او په پټو سترګو واده شويدي ؟

ــ هو نيلوفر ! د ځينو بلکې د زياترو نجونو مينه قرباني شويده . بوډا ګانو ، معيوبو کسانو او نورو ته په جبر ورواده شويدي . نجونې لکه د پخوا زمانې مينځې د دوپيو او مال په بدل کې خرڅېږي . د بر صياد د ميراب باشی لور کريمه د بنو په اتيا کلن بوډا سيد امير باندې خرڅه شوه ، هغې په هماغه شپه زهر وخوړل او سبا ته يې ځنازه بېرته راغله .

تېرې مياشت د تورې چرګې ملا خپله لور فرشته په دريو بنو باندې د باجګـــــاه ملک ته ورواده کړه . وايي نجلۍ د واده په شپه لکه

(c) ketabton.com: The Digital Library

لیونۍ داسې وه . کله چې خپلوانو هغه سینګاروله ، هغې ژړل او اوښکو یې لکه تور سیلاو د هغې پر مخ تورې لارې جوړولې ، هغې خپل سر ږمنځ کولو ته نه نیو او ګاڼې یې له لاسونو ، غوږونو او ګوتو نه لرې غورځولې . خدای زده چې په هغې بدمرغې به نورڅه راغلي وي .

زموږ د کلي شپین ږیري مظفر خان د درې له خلکو نه یوه نجلۍ چې مشنګ نومېده راواده کړه . هغه د غرونو په چاپیریال کې لویه شوې وه . د صیاد په دود دستور نه پوهېده ، کوټې ته به راوته په پولو پټیو به ګرځېده او زیاتر به یې د کور له لوړ بام نه د شاوخوا کورونو او کوټو ننداره کوله . کله کله به یې په عادي لاریو باندې غږ کاوه او خبرې به یې ورسره کولې په دې کې د هغې د دوو مشرو بنو تبر لاستی پیدا کړ ، هغوی دا په بدکارۍ تورنه کړه او د مظفرخان بدګماني یې پې پیدا کړه . مظفرخان هغه تر ځار لاندې ونیوله کله چې هغې د بام له سره داد محمد پاده وان باندې آواز وکړ او داد محمد لوړ وروکتل او ځواب یې ورکړ ، مظفر چې هلته د ونو په څانګو کې ځار کول سمدلاسه یې د داد محمد پر ټټر باندې د پنځه ډزي کولۍ خښه کړه او پر له پسې له ځار ځای څخه کوټې ته راووت او د ټوپک ټول ججورۍ یې د هغه په زړه او سینه کې تش کړ . ورپسې کلا ته راوګرځېد ، وریې وتاړه ، د بې دفاع او معصومې مشنګ لاسونه او پښې یې په څرمینه وتړل ، بیا یې په بوجۍ واچوله او پې د پاسه د چړو باران ورشېوه کړ . صدف چې کله خبره دې ځای ته راورسوله ستونی یې بند شو او په ژړا شوه . نیلوفر وارخطا شوه چې نه وي د صدف ژړا ته د مشرو مېلمنو ښځو پام ورواړي . دریاب یې راواخیست ودریده او په سندر ویلو یې پیل وکړ :

(c) ketabton.com: The Digital Library

در بـــاغ شما گـــل سفید دیـــدم
گفتم بکیرم ز بـــاغوان ترسیـــدم
نرمک نرمک ز بـــاغوان پرسیدم
گل گرد سرت باغه بتو بخشیدم

ای کوچه روبرو ره سیل کد یارم
رومالچه گلدوزی هوس کد یارم
رومالچه گـــلدوزی دادم یارمه
آمـــدن خانه ما را بس کد یارم

د باندې د کور د انګړ او بامونو د پاسه د زلمیانو ساز او سرود روان و . اسلم او مهردل له محمد مراد پهلوان سره د قشخانۍ پر بام ګوښه شوي او په مرکه تاوده شوي وو . محمد مراد د درې د خانانو او ملک شاسوار ټول رازونه چې له ده سره یې شریک کړی و ، دوی ته یو په یو بیان کړ . هغه اسلم ته وویل : زه هغوی ستا په وژلو مامور کړې یم ، په دې کار کې هغوی ما ته په دره کې د پنځه جریبه ځمکې او تېرش زره نغدو روپیو وعده راکړې ده . همدا نن هم چې زه ستاسې وژلو او خوښۍ ته راغلې یم ، د هغهوی په سلا او خوښه مې دا اقدام کړی دی . ملک او ګلک دواړه ټینګار کوی چې زه باید ستا تر وژلو پورې تا سره پهوانۍ دوستۍ تعلقات وساتم .
ــ تا له هغوی نه پوښتنه ونکړه چې ځنګه او په څه طریقه یې مړ کړم .
ــ په دې باب له هغوی نه لاره ورکه ده کـــــله وایي د بزکشۍ په

(c) ketabton.com: The Digital Library

مهال د جنګ جګړې پلمه ورته پیدا کړه مخامخ یه پخپله یا د کوم بل بزکش په تومانچه ووله ، کله بیا وایي د بنو کوم سموار ته یه د بازار په ورځ ننه باسه په خوړو کې زهر ورکړه او کله بیا ...

ــ ملک شاسوار خو پخوا غوښتل چې ما ته د حکومت په لاس کومه دوسیه او دسیسه جوړه کړی او د پیسو په زور مې له دې سیمې څخه تیښتي ته اړ باسي او یا دا چې د زندان تورو تمبو ته مې ورکړي . دوی ولې دغه پخوانۍ نقشه بدله کړه ؟

ــ د درې خانانو شاسوار ته وویل اسلم په اندراب کې مشهور ش.یدی . د اندراب د بزکشانو او ټولو ځوانمردانو همدردي ورسره زیاته شوې ده . دا لا څه کوې د سیمې د سپین‌ږیرو ملکانو او حتی د حکومت د مامورانو په زړه کې یې ځتی پیدا کړیدی . نو که چېرې ته غواړې چې هغه جیل ته واچوې دا به د تا ځوله شتمني ختمه کړي او بیا به هم اسلم ژوندی وي او د اندراب ټول بزکشان او ځوانمرده کسان به د تا له دښمن سره لاس یو کړي او تا به د زمان په تېرېدو په تورو خاورو کېنوي . اوس په اسلم باندې ډېر زلمیان راټول شوي دي . هغوی د خپلې تودې وینې او ځوان طبیعت په حکم هغه ته مټ ورکوي . ته له کوم یو سره دښمني کوې او څو تنه په د ولسوال ، څارنوال او څارندویو په مرسته زندان ته اچوې . ده خو چې ټول اندراب هم ستا شي ته د رشوت خورو خېټې نشي دکولای . لنده ، مناسبه او اغیزمنه لار دا ده چې همدا یو اسلم مړ کړه او دا د شر ځاله د تل دپاره بنده کړه . کله چې دې اسلم له لارې لرې کړ دغه د لچکانو او لونډګانو ډله پخپله له مینځه ځي . اسلم به مړ وي او داسې څوک به نه وي چې د هغه کسات اخیستو او پور پسې وګـــرځي او ته به یـــوار له دې ټولو

(c) ketabton.com: The Digital Library

غمونو را خلاص شي . په دې ځای کې محمد مراد پهلوان آواز ډېر کړ او اسلم ته يې د تاکيد په لهجه ووېل : اوس يوه شوې چې پخوانۍ نقشه څنګه او ولې بدله شوه ؟

اسلم په ژور فکر کې لاړ ، د عادت په توګه يې غټې تورې سترګې سره ننوتې لاس پسې په تندي راتېر کړ مخ مهردل ته يې ووېل : آيا ملک شاسوار د د درې خانانو به يوازې محمد مراد پهلوان زما وژلو ته تيا کلي وي ؟

ــ نه نه ... تېره اونۍ اسفنديار د وسلو له سوداګر ملا محمد رسول نهرين چې څخه يوولس ډزې جرمني ټوپک او يوه جازي تومانچه رانيولې ده ، ښايي هغوی تا ته کمين ونيسي او ترور دې کړي . له دې ښکارېږي چې ملک او د درې خانانو دوه درې جلا بندو بستونه کړي دي . که زه د دوی په ځای وای ما به هم ستا د وژلو په باره کې په يوه سړی ، په يوه طريقه باندې اکتفا نه کوله .

مهردل پدې کې له محمد مراد پهلوان څخه پوښتنه وکړه : ستا مسوره اسلم او د ده انډيوالانو ته څه ده ؟

ــ اسلم دې ځان وساتي ، يوازې او بې ځايه دې نه ګرځي . د ملک شاسوار ، ګلک او د درې په خانانو پسې دې څرک واچوي او د هغوی په خبرو او خيالاتو دې ځان پوه کړي او ته پخپله مهردله ولسوال او د حکومت نور ماموران د اسلم په باب د خانانو او ملک شاسوار په خبرو او خيالاتو خبره کړه .

اسلم په خبرو ورګډ شو محمد مراد يې مخاطب کړ : د حکومت د ماموران خبرول فايده نه لري ، دا به يوازې د دوی جيبونو ته د رشوت روپۍ ورزياتې کړي .

(c) ketabton.com: The Digital Library

محمد مردا رډ رډ اسلم ته وکتل، د چایو پیاله په مخکه کېښوده، سره چکن خولۍ یې د لاس په گوتو له تندی څخه پورته تېل ووهه او وې‌ویل: نور نو تاسو پخپله ښه پوهېږئ!

اسلم مخ مهردل ته وویل: محمد مراد پهلوان له موږ سره د دوستۍ او ورورۍ راشه درشه په صداقت او وفا وپالل، راځئ چې د نظر پهلوان د خوښۍ په دې بختوره شپه د مېړانې قول ورکړو چې وږ به له ده سره د مرگ تر ورځې په سر او مال ملگرتیا کوو او په هېڅ مصیبت او غم کې به یې یوازې نه پرېږدو. په دې کې هغوی خپلې غبرگې خپلې د محمد مراد په خپرو کېښودې او په مینه یې د هغه مخ دواړه خواوې چپ کړې. دوی لا د محمد مراد پهلوان نه د ده د صداقت او رښتینولۍ په باره کې د مینې په خبرو بوخت وو چې جبار له انگړ نه بام ته راوخوت او اسلم یې مخاطب کړ: تاسې راشئ دا معلمان سره کرار کړئ.

مهردل پوښتنه وکړه: خیریت خو دی؟

ــ بیا استاد حمید له معلم جمعه سره په مکتبي خبرو باندې شور ماشور جوړ کړیدی. بزکشانو او د کلي زلمیان همدغسې حیران ورته ناست دي. سر یې د دوی په خبرو نه خلاصېږي، زړونه یې تنگ شویدي، اربني کاږي او سرونه یې د خوب پر لورې درنېږي. هغوی غواړي د معلم جمعه دنبوره او سندرې واوري خو استاد حمید سور او سپین اوړي، سترگې یې برگې برگې راایستلي دي او هېچا ته غوږ نه نیسي.

اسلم له ځایه راذگ شو، محمد مردا پهلوان او مهردل یې د لاس په اشاره له بام څخه کته کېدو ته وروبلل او مخ مهردل ته یې وویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

استاد حمید او د ده ملگري غواړي موږ د دولت ټول ماموران له کابل نه تر دې ځايه له يوه لوري جارو کړو .په ده باندې خپل سياسي خيالات سپاره دي .

مهردل وخندل : دی هغه سړی دی چې د اوبو تر ليدلو د مخه موزې باسي ، خدای دې وساتي . په دې کې درې واړه په انگړ کې د معلمانو د ناسې ځای ته راورسېدل . اسلم مخ استاد حميد ته وويل : نن د نظر پهلوان خوښي ده . بحث به بيا بله ورځ سره وکړو که خوښه دې وي نن د معلم صاحب جمعه جادوگرو سندرو او دنبورې ته غوږ کېږدو .

حميد بحث خوشې کړ ، راولاړ شو او د سگرت اخيستلو ته يې لاس وغځاوه کوم چې مهردل ورته نيولی وه ، پدې کې يې حال يو څه بدل شو ، په سترگو او شونډو يې د رضايت مسکا راوغوړېده او په پسته غاړه يې مهردل ته وويل : پخوا به اندراب کې يوازې دغه اپورچونست حمعه د خلکو ذهنونه خرابول . سږکال دغه د دنيات ليونی ښوونکی ، لاس يې مولانا مهراب الدين ته ونيوه ، د خلکو د گمراه کولو لپاره راپيدا شوی دی . معلم جمعه خو يوازې د خلکو دنيا خرابوله خو مولانا د خلکو آخرت هم خرابوي او په دين کې نوې بدعتونه راباسي او په سوچه مسلمان باندې د کفر حکم کوي .

مولانا د دې خبرې په اورېدو له ځايه راوغوځېده اسلم او مهردل ته يې په خطاب کې وويل : زه قرآن بيانوم او دې ته معلم حميد اپورچونيزم او ارتجاع وايي ... اسلم خبره له مولانا څخه واخيسته او له مهردل څخه په تلوار پوښتنه وکړه : دغه اپورچونيزم لا څه ته وايي ؟

مهردل وخندل : زما سر نه پې خـــلاصېږي ، دا خبره ښوونکو له

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځان سره اندراب ته راولی‌ده . بله ورځ که خدای کول له معلم‌صاحب حمید څخه د دې پوښتنه کوو خو نن د خوښۍ ورځ ده ، مېلمانه او په تېره زلمیان د ساز او سندرو او د معلم جمعه خان خواږه آواز ته سرګې په لار دي . اوس به بحث په همدې ځای پرېږدو .

(c) ketabton.com: The Digital Library

له هغې ورځې نه چې قاسم د ده سلا په وزلوبه کې د ملک شاسوار بې عزتي کړې وه درې میاشتې تېرې شوې . نه ولسوال ، نه امنیه قوماندان او نه څارنوال قاسم ولسوالۍ ته حاضر کړی شو . په همدې موده کې په ده پسې د جلب رقعې او ماسلان صیاد ته تله او راتله لیکن هغه نه حاضرېده او ملک له ټول اعتبار ، نفوذ او تاوان سره هغه ولسوالۍ ته نشو حاضرولای . د ملک د زامنو بیا په تېره د میرزا او اسفندیار ماغزه هره ورځ ور ته ایشېدل . کله چې هغوی د قاسم له جلبولو او بندي کولو څخه نامینده شول په نورو ګرو چارو باندې یې فکآر وکړ . هغوی پخپل مینځ کې دې مشورې ته ورسېدل چې کروندې ته د تګ په وخت د خپلې کلا تر مخ د قاسم لار ونیسي او لاس ورواچوي او په دې توګه د پلار کسات واخلي ، د دوست او دښمن د پېغور خوله وتړي . ګلک به د ملک شاسوار د زامنو د دې اقدام مخالفت کاوه ، ویل به یې : مار به مړه نه کړئ خو لنډ به یې کړئ . تاسې به پزه ګټئ ، سر به بایلئ . قاسم همدغسې پرېږدئ هغه له ملک سره د ده سلا د پېښې په وجه هره ورځ کوټوال ، وهل ټکول ، بندیخانه او تحقیقات په خوبویني او لکه غل له خپل سیوري نه هم ډارېږي ، موږ او تاسې باید هغه داسې مقابلې ته مجبور نکړو چې زموږ د سولو لپاره پر خپله هستي هم اور بل کړي . زه قاسم پېژنم هغه ډېر بد سترګې سړی دی او ډېر زبردستي او لاس بري نه زغمي ، بیا هغه یوازې نه دی ، د اسلم ټول انډیوالان سپاره او ښکایان او د دنبورې د مجلس ستنګان ورپسې ولاړ دي . د اسلم او ملک مهردل په وجه د اندراب دول مشران او خانان د هغه پر لوري دي . حاجی عبدالاحد خان ، د پلخا وکیل قیــوم خان ، سیداشرف ، د خوش درې غلام حیدر

(c) ketabton.com: The Digital Library

خان حتی په پټه کې ولسوال ، څارنوال او د ماليې مامور هم له هغوی سره همدردي لري او اوس خو يې د مهردل د ملگرتيا په وجه ريښې ان تر بغلان او کابل پورې ځغلېدلې دي . ستاسې لپاره د پلار د کسات اخيستلو ښه او لنډ لاره هماغه يوه لاره ده . هغه دا چې په يوه گوزار ډېرې نښې وولئ . يعنی اسلم ختم کړئ چې هم له هغه نه ، هم له قاسم نه او هم د ټولو ستنگانو له مصيبت څخه يو ځل او د هميش لپاره خلاص شئ . مار هېڅکله په لکۍ او ملا مه وهئ چې وهئ يې په سر يې ووهئ .

گلک به په هفته کې يو دوه وارې خامخا د ملک شاسوار لوري ته راته او مازيگرې به د ملک شاسوار له زمنو ، وريرونو او مزدورانو سره د ژرندې په وټې باندې کېناست او مرکه به يې ورسره کوله . هغه پرله پسې د ملک شاسوار زمن د اسلم وژلو ته هڅول او د هغوی ذهن به يې د ژرندې او باغچې پلورلو ته چمتو کاوه . گلک به اسفنديار ته چې د ملک شاسوار مشر او د واک زوی ؤ په وړ وړ تلقين کاوه چې د اسلم تر وژلو وړاندې ژرنده او باغچه خرڅه کړي او ځان پوره تاوان ته چمتو کاندي ، گلک د هغه ذهن ته دا خبره هم ورکوله چې د اسلم تر وژلو وروسته به ملک شاسوار حج ته وليږو او تا به د هغه پر ځای ملک کړو او بيا که خدای کول چې زه در ته ژوندی يم په يو کال دننه به دې لک پتی کړم او د يوې ژرندې او باغچې پر ځای به څو څو ژرندې او باغچې درته راونيسم . گلک به له دې خبرې سره سترگې د اسفنديار په سترگو ښخې کړې له يوې شېبې چوپيا نه وروسته به يې د خپلې خلرې د پخولو لپاره وويل : هو زويه ، هو همداسې ده ...

اســلم د قاسم له خور سره د نظر پهلوان د ښبارتې څخه راوروسته

(c) ketabton.com: The Digital Library

د یارانو په ټینګار له خپل کور څخه په کوز صیاد کې د ملک مهردل کور ته په منځنی صیاد کې ولیږدیده . د بزکشې یارانو هغه د ملک یوسف په باغ کې د وزلوبې د آسونو په روزلو بوخت کړ . د مهردل مشکي ، د ثوفی محی الدین کرنګ او د محراب محمد رضا تور غوږی سمند او داسې نور وتلی آسزنه یې هلته راغونډ کړل او د لومړي ځل لپاره یې په اندراب کې د نامتو وزلوبانو لپاره د ناستې ولاړې او مېړن پالنې یوه د مینې او صداقت ډېره پیدا کړه .

اسلم کرئ ورځ د آسونو په پاللو بوخت ؤ او شخصاً به یې د هغوی د موټی ، تمرین او روزنې کار پر مخ بیوه . هغه د سکندر او مهردل د ورونو په مرسته تور غوږې سمند او د محی الدین کرنګ ته له خنډونو څخه د ټوپ وهلو او د ملونو په اشاره د ګړندیو او لنډو راتاوېدو تمرین ورکاوه . او په تور مشکي باندې یې نو کار کاوه . هغه ته یې پر ورغومي یاندې د زنګون وهلو ، خولې اچولو او بې ملونو له مرستې د سپاره د موازنې په اشاره ښي او کیڼ لور ته پر راګرځېدو تمرین ورکاوه . هغه د بنو له وزلوبې نه وروسته ډېر مجرب شوی ؤ . خلکو د ده شهرت د اندراب له پولو نه د باندې خوست فرنګ ، نهرین او شکمش ته پراخ کړی ؤ . شهرت او محبوبیت د اسلم د زړه دننه د انتقام لمبه نه شوه سړولای . هغه له دې ټول افتخار او سر لوړي سره نه توانېده له ملک شاسوار څخه د خپل حقارت او ذلت بدله واخلي او ثابته کړي چې دی د صیاد یو سیال او مېړه هستوګن دی او د دې وړ دې چې پر ده باندې د یو نارینه او غیرتمن کلیوال په توګه حساب وشي . د مهردل کره د ده له راتګ نه راوروسته فیروزه مړه شوی وه . د تدفین مـــــراسم یې ډېر ساده او بې تشریفـــــاتو وو . د ګوتو په شمیر

(c) ketabton.com: The Digital Library

محدود کلیوالو د هغې کټ له درې نه صیاد ته راوړ . د درې خانانو د هغې د ځنازې په مشایعت کې ګډون نه وکړی ، ملک شاسوار ، ګلک او د هغوی ښځینه وو د دین او دود په خلاف د فیروزې له ځنازې او فاتحې نه ځانونه ګوښي کړل . د صیاد عام اوسیدونکې د فیروزې د ښخولو په ورځ د خونړیو پېښو منتظر وو . ملک شاسوار د کلا دروازه تړلې وه او نیږدې تر یوې هفتې پورې په کوڅه او باغچه او کلا په شاوخوا کروندوکې د ده څوک نه ښکارېدل . چاپیریال یې داسې و لکه د ده ټول چې په لویه تبه مړه شوي وي او ژوندي ساري نه وي په کې پاتې . د فیروزې غمجن مرګ د هغې د مظرومیت او بدمرغۍ داستان یو وار بسا د خلکو په ارواحو او وجدانونو کې د همدردۍ او زړه سوي احساس راوپاراوه .

اسلم پوهېده چې د صیاد د خلکو عمومي غوښتنه او باور دا دی چې دی به دا د شرم او پیغور تور داغونه چې فیروزه یې د پیغلتوب او ښایست له تخت نه د ذلت او مرګ تورو تمبو ته ورکړه په هر قیمت حتی د خپلو وینو په بیه د صیاد له پاکې لمنې نه ووینځي او د کلي د سپېڅلتوب د بسیا کولو لپاره به قرباني ورکړي .

د فیروزې له مړینې راوروسته د اسلم رفتار ډېر بدل شوی ؤ که څه هم یارانو هغه یوازې نه پرېښود لیکن د ده تسلي نه کېده او ځمکې ځای نه ورکاوه . هغه له انډیوالانو څخه ګیله من ؤ چې له ده نه یې ولې د فیروزې د مړینې پېښه پټه کړې وه . هغه ویل له ما نه د عبادت او قربانۍ ورځ قضا شوه . ما باید په همدې ورځ د خپل نوم او شرف دښمنان او د فیروزې د ارمانونو لوټماران سزا ته رسولي وای . زه یوازې د همـــدې لپـاره ژوندې یم چې ورې له لیوانو څخه وژغورم او

(c) ketabton.com: The Digital Library

دلته په صیاد کې د څمکې د پامولو او له زړونو د ویرې د لرې کولو لپاره خپل ژوند نذرانه کړم . زما د قربانۍ د قبلېدو لپاره به تر دې لوړ درشل او محراب چېرې وي ؟ زه بزآشي او د نارینه وو رفاقت ، عبادت او ریاضت د دې لپاره کوم چې په ما کې سپېڅلتیا او د قربانۍ احساس پیاوړی کړي . اسلم د فیروزې د خښېدو د مراسمکو په دریمه ورځ د هغې په رحلت خبر شو . هغه داسې احساس وکړ چې د زړه پر سکې یې د ګولۍ لاوزار وشو . په ګوګل کې یې مړ انګار لمبه شو ؤ غوښتل یې چیغې ووهي لیکن د فریادونو طوفان یې په ستوني کې مات شو او اوښکې یې د سترګو په څېرمو کې لوګې شوې . ټولو ونو ، دیوالونو چیغې کړې ، آسمان لکه څرخندۍ د هغه د سترګو په وړاندې په ګرځېدو شو . هغه له ځان سره وویل : خپل ځان او خپل غمونه به د چا لمنې ته وراچوم ؟ له چا سره به مینه کوم ؟ زما غمونه خو اوس غرونه شوو ، زما هډوکې ماتوي ، زما هوډ خو ځای ته و نه رسېد او زه د دې وړ نشوم چې د کبرجنو مخ ته ودرېږم .

هماغه ماښام اسلم تور غوږې سمند زین کړ ، برناو ټوپک یې غاړې ته واچوه او آس یې د کلا نه د وتو په نیت تر جلب ونیو . مهردل او نور انډیوالان چې هغې ورځ د اسلم د ډاډګیرنې او دلاساینې لپاره د ملک یوسف په قشخانه کې راټول شوي وو ، له اسلم نه یې د تګ د لورې او مقصد پزښتنه وکړه . هغه په ساده او لنډه جمله کې وویل : خپل کلي ته ځم .

مهردل له اسلم نه پوښتنه اوکړه : په کلي کې څه کوې او د تګ مقصد دې څه دې ؟

ــ د فیــــــروزې قبــر ته ځم ، هغه چې ما ونشوه ګټلای او تر پایه

(c) ketabton.com: The Digital Library

پورې عدالت ورسره نشوه .

ــ اوس ته له هغې سره څه کولای شې ؟

ــ دعا ورته کوم . عذر ځینې غواړم . وعده ورکوم چې د دې دمظلومیت انتقام به واخیستل شي .

مهردل هېڅکله اسلم په دومره مظلومیت کې نه و لیدلی ، زړه یې ورباندې وسوځېده او په ګوګل کې دننه یې د ژور درد احساس وکاوه . له یوې ځغلنده او لنډې شېبې وروسته یې هغه ته وویل : ما خو داسې پتېیله چې غمونه به یو ځای ګالو او هوډونه په ګډه پالو . موږ او تاسې په تیاره کې سره پیدا کړل او رڼا ته راووتو ، اوس چې زړونه او هوډونه سره یو شول ته زموږ په مېړانه بې باوره شوې .

اسلم په داسې حال کې چې پښنه یې په سمند اړوله مهردل ته وویل : نه نه مهردله داسې نه ده . زموږ مینه د مېړانې په ډګرونو کې پخه شوې ده او په همدې ډګرونو کې به دوام کوي لیکن تر هغه ځایه چې په فیروزې پورې اړه لري ، هغه له ما نه لوټ شوې ده . هغه زما په بې وسۍ او بې غیرتۍ کې د ښامار ژامو ته ورلویدلې ده . ما ورته کتل چې هغه تور ښامار وخوړله . هغې ما ته چیغې راوهلې ، زه یې ورننګولم ، په ما یې اعتماد کړی ؤ ، خو هغه زما د سترګو وړاندې لوټ او تباه شوه . ما د هغې ژړاوې او فریادونه اورېدل ، ټولو د هغې فریادونه اورېدل ، ما ویل عدالت به ورسره وشي او غوږونه به ورته ونیول شي خو هغې ته غوږ و نه نیول شو او ما ته غوږ و نه نیول شو . اوس نو زه له چا نه عدالت نه غواړم . زه د کسات لمنه نیسم او پهپل همت تکیه کوم . زه په صیاد کې د مظلومیت د پای ته رسولو لپاره په خپلو متو او منګولو د هغې کسات اخلم ، د هغې د عزت او شرف د د ساتلو د پاره

(c) ketabton.com: The Digital Library

ذمه وار خو زه وم ، لنگوټه خو زما له سره لویدلې ده او اور خو زما د ارمانونو جونگړې ته لویدلی دی ، زه هېڅ‌چا ته اجازه نه ورکوم چې خیرن شوی مخ او خیرنې جامې راپرې مینځې . زه خپل مخ او خپلې جامې پخپله مینځم . زه د وینو په قربانۍ د خپلې بېغورۍ او غفلت جبران کوم .

هغه دا وویل او سمند ته یې پونده ورکړه او د سترگو په رپ کې د تورې شپې په نایابه دریاب کې ، چې تولې لوړې او ژورې یې په ځان کې ډوب کړې وې ، الونیا شو .

ملگري له تورې تیارې نه د برنډې څراغ ته را په شا شول . لا د اسلم د سمند د پښو دربې اوریدل کېده چې مهردل ، سکندر ، محمد نظر پهلوان او نورو ځل شویو آسونو ته ملونه ورواچولی او بې له ځنډه د کوز صیاد په استقامت وځغلیدل .

کوز صیاد ته له رسیدو سره‌سم د کلي له شا نه د جومات پر لور را مات شول . د قاسم یاران او د بنو معلمان چې پدې شپه په کوز صیاد کې مېلمانه وو ، د باندې راووتل او د جومات پر لوري را مات شول . آدینه د آسونو په شنهار کې د مشکې آواز چې مهردل راوستی ؤ ، وپیژانده ، نا ببره یې په لور غږ وویل : یارانو اسلم دی ، نن شپه به د ښامارانو سرونه ورمات کړي . ای ځوانه څنگه بې له ما نه د وینو په لار روان شوې ، البته په ما دې مېړانه او ښه ځوانتوب نه لورېږي .

راغلیو سپرو په تیاره کې د قاسم غږ وپیژنده . سکندر آس د هغه په لور پونده کړ ، سلام یې واچاوه او په ټیټ غږ یې ورته وویل : دغه نور څوک درسره دي ؟

ــ آدینه ، معـــلم حمید ، معلم جمعه ، د کشناباد مېلمانه او د بنو

(c) ketabton.com: The Digital Library

دادمحمد پهلوان ، نور زموږ د خپل کلي هلکان ... او په تا پسې دا نور سپاره څوک دي ؟ خيرت خو دی ؟

ــ اسلم خو د لته نه دی راغلی ؟

ــ ولې آيا هغه له تاسې سره نشته ؟

ــ هغه د ميراب محمد رضا په تور غوږ سمند باندې مخ په دې کلي راوڅغلېده او موږ د هغه پل پسې راواخيست .

په تياره کې د مهردل دروند غږ واوريدل شو : قاسمه ته پخپله يوازې دې لورته د جومات برنډې پلو راشه .

قاسم په تياره کې مهردل ته د سترې مشي لاسونه وروغځول او مهردل هغه تر لاس نيولی د جومات برنډې ته ورسره بوت . د کلي ملا خپلو طالبانو سره د آسونو په دربې او د کليوالو په گڼه گوڼه برنډې ته راوتلي او کتار ولاړ و . مهردل د شپې په تياره کې ملا او طالبان په اټکل تشخيص کړل او د کلي ملا قاسم وپيژنده او وې پوښته : قاسمه خيريت خو دی ؟

قاسم مخ مهردل ته راواړاوه وې ويل : ځواب ورکړه مهردله !

مهردل په تياره کې ملا ته ورنږدې شو او په ناست آواز يې هغه ته وويل : ملا ثاحب کله چې د خدای او رسول د امر خلاف ورزي وشي او د خلکو تر مينځه انصاف تر پښو لاندې شي ، شرارت او فتنو ته لار خلاصيږي .

ملا په هيجان او تلوار وويل : خدای دې فضل وکړي آخر پېښه څه ده ؟

ــ په همدې کلي کې د اسلم چنغل د جابرانو په لاس خرڅه شوه ، کور يې لوټ شو او د کليوالتوب حقوق يې تر پښو لاندې شول .

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کلي سپین ږیرو او تا رنګو ملایانو دا ټول ولیدل او خوله یې پې پټه کړه . وروسته چې اسلم راپیدا شو او د انصاف مطالبه یې وکړه ، تاسو د لوټمارانو په ملاتړ کې د حق کتمان وکړ . اوس د حقدارانو په زړونو او ځیګرونو کې د کسات اور لمبه شوی او داسې ښکاري چې د خدای غضب به په ظالمانو او کبرجنو باندې نازل شي .

د کلي ملا د موضوع په وخامت پوه شو ، پخپل سر ووېرېده او د غوړه مالۍ او معذرت په ژبه یې وویل : خدای حاضر دی چې ما د اسلم په باب داسې نه غوښتل ، لیکن ملکانو او خانانو ته څوک په مخه ورتلای شي . موږ خو خیرات او اسقاط ته ناست کسان یو ، تر خولې یې نشو تېریدای او ترخه خبره چا ته نشو کولای .

ــ چوپ شه ، چوپ شه ملا صاحب حقیقت داسې نه دی لکه چې ته وایې . هغه ملا محمد وزیر او د تل میر غازی مولوی صاحب چې له خولې نه یې اور بادېږي چا د حق په ویلو له وطن څخه وشړل ؟ وفرمایه مولوی صاحب او خپلې حجرې ته ننوزه د حساب او کتاب ورځ به رارسېږي او تا ته به خپله برخه ورکړی شي .

ملا چې پګړۍ یې پر سر خوځېدله د تورې تیارې په پرده کې بې غږ او غوړه د حجرې په لور لاړ او طالبان یو یو پسې وروخوځېدل .

مهردل قاسم راګوښه کړ . ورته وې ویل : وروره د مېړانې وخت رارسیدلی دی . اسلم نور ملک ته نه دریږي ، د هغه واک د کسات د دیب لاس ته لویدلی دی په هغه کې د لیونتوب او بېواکۍ نښې راپیدا شوې دي . هغه د فیروزې غمجنې مړینې د برید درشل ته راوستی دی . هغه نور صبر نه کوي او ګوته د انتقام په ماشه ټینګه کړی .

قاسم بېـــواکه چیغې کړې : ما خو همدا غوښتل مهردله ! دا اوس

(c) ketabton.com: The Digital Library

هم ناوخته شوې ده اسلم بې له تورې او کسات اخیستلو نه بله لاره نلري ، نارینه چې د نارینتوب له تخت نه‌ولوېده د هغه بیا څه ارزښت او عزت پاتي کېږي .

مهردل د قاسم په اوږو لاس راښکود او هغه یې له ځان سره وخوځاوه او ورویې په غوږ کې ورته وویل : اوس د عمل وخت نږدې شوی دی . تېزې او ترخې خبرې له مصلحت نه لرې دي . کسات اخیستل او د وینو بهول څه سخت کار نه دی لیکن دا چې په کسات پسې ، په کسات اخستونکو څه راځي باید فکر وشي . زموږ او د اسلم د مدعیانو تر مینځ وضعیت ډېر باریک شوی دی . ولس جنګ ، پرخاش او زبردستي نه خوښوي خو د مظلوم د ملاتړ فهم او اسباب نلري . د دې ټولو جنجالونو او مصیبتونو له فهم سره سره موږ نه شو کولای خپل تقدیر بدل کړو . د اسلم تقدیر زموږ د ټولو تقدیر دی . موږ به په دې خپله سیمه کې د ځوانمردۍ ، دود او دستور ته خپله وینه ورکړو . او د خلکو تر مینځ به د انصاف او نارینتوب کمزوري شوي دودونه یو وار بیا راتازه کړو .

مهردل او قاسم په خبرو خبرو کې د اسلم په لټه د کلي هدیرې ته راورسیدل . په تیاره کې د قاسم سترګې په آس پریوتې او په دې کې یې په ډېر غږ مهردل ته وویل : نه مې درته ویل چې دې ، اشاره اسلم ته ، د زړه چاودونکو غمونو په مهل د خپلې مور قبر ته راځي او هلته خپل هوډ تازه کوي . لیکن نن د فیروزې قبر ته په ګونډو شویدی .

مهردل او قاسم کرار کرار د اسلم لور ته وخوځېدل ، قاسم تر یوې چوپتیا وروسته د خپل عادت سره سم په حاکمانه غاړه وویل : نه نه اسلمه ښه دې ونکړل وخت درنه تېر شو . تا باید د فیروزې تر مړینې

(c) ketabton.com: The Digital Library

وړاندې د انتقام عبادت پر ځای کړی وای . ستا اوښکې اوس بې وخته باران ته ورته دی . ستا کسات اخیستل به د فیروزې له ګالل شویو غمونو او هدر شوې ځوانۍ سره هېڅ مرسته ونکړي .

په دې کې دوی د فیروزې ګورته نیږدې راغلل . اسلم د فیروزې د قبر ختیځ لوری ته مخ په قبله په دوو ګونډو ناست ؤ .شپې د هغه په اوښکو باندې د تیارې پرده اچولې وه . خدازده چې ده به هغې ته څه ویلي وو او د خپل زړه په اورونو باندې به یې د کوم تسل اوبه شیندلې وې . اسلم د مهردل او قاسم په لیدو له ځایه ورړ شو او مهردل هغه په غیږکې ونیو او دواړه یو ځای په ژړا شول . ملګرو د لومړي ځل لپاره د اسلم د مظلومیت ځګروي واوریدل . آخر انسان ، انسان دی . هر څومره چې پیاوړی وي د بې رحمۍ او بې عدالتۍ زغم نشي کولای .

اسلم په تیاره کې قاسم په غېږآې ونیو او په نیولي آوازیې مخاطب کړ : ما ډېر کوشش وکړ چې پخپل ګوګل کې دننه د انتقام لمبې مړې کړم او د انصاف غوښتلو له لارې عدالت ته ورسیږم خو زه چا سیال ونه بللم او اوښکې یې راپاکې نکړې . زه یې سپک وتللم او زما مېړانه یې تحقیر کړه . ما ته اوس بې د وینو تویولو او کسات له لارې بل لورې نه دڅ پاتې شوی . زه راغلم او دلته مې خپل هوډ تازه کړ . زه به په دې کلي کې د انصاف او عدالت د پاللو لپاره خپل هوډ پرځای کړم او د هغه لپاره به زه پخپله قرباني ورکړم . زه سر له سبا برته په همدې کلي کې خپل کورته راځم او همدلته به د هغه مظلومیت تور داغ له خپلې لمنې مینځم و کوم چې له ما نه په همدې کلي کې زما ناموس ، زما نارینتوب او زما کوچنۍ هستي اخیستې ده ...

هغه په خبـرو خبرو کې په سمند پښه واړوله او د برناو ټوپک ماشه

(c) ketabton.com: The Digital Library

يې راښکوده ، د هغه ټول ججوری يې په هوا تش کړ او مخ مهردل ته وويل : له ما نه د سولې او خير خوښووني وخت تېر شو . تاسې انډيوالانو په غلطه تجويز کړه چې زه د ملک شاسوار او ګلک له دسيسو نه د ځان ساتنې لپاره له خپل کلي لرې شم او ځان ګوښه کړم . زما قوت په يرغل او بدله اخيستلو کې دی . زما کمزوري له هماغې ورځې پيل شوه چې کله مې کلي ملک شاسوار ته ورپرېښود او پخپله د ملک مهردل په کور ننوتم . څوک چې د خپل حق دفاع نشي کولای د خلکو ملاتړ څخه بې برخه کېږي او د خلکو د همدردۍ وړتيا نلري . هر بزکش چې په ميدان کې د آس له شا وغورځول شي ، خلک وربانديې خاندي ليکن هر قاهر سپاره ته د زړونو او کورنو دروازې خلاصيږي . نارينه بايد پخپلو پښو او متو تکيه شي . که پړانګ خپل تيره غاښونه او څيرونکې نوکان و نه کاروي ، شغالان او ګيدړې به څرمن ځنې وباسي .

قاسم په لوړ آواز وويل : ته اوس سم پوه شوې چې په پسته غاړه له دښمن نه نشي حلاصيدای او بې له تورې او مېړانې چا ته حق نه ورکول کېږي . نيک او خيرخوښوونکې کسان خو ځکه خپل حق ته نه رسېږي چې توره ته تيکې نشي راايستلای او د وينو توېولو شجاعت نه لري .

مهردل د قاسم په خبرو کې ورننووت او په نګمه غمجنه غاړه يې وويل : قاسمه ! ستا خبره سمه ده خو بشپړه نه ده . اسلم صياد ته د خپل راتګ په هماغه لومړي سر کې کولای شول چې د ملک شاسوار او د درې د خنجر خان غاړې ورپريکړې ليکن هغه دا ډاډ نه درلود چې د ده کسات اخيستنه به په خلـــکو کې د ده په مېړانه او پور اخيستنې

(c) ketabton.com: The Digital Library

باندې وشميرل شي ځکه خويې د گريوان د ځيرلو په ځای تنې خلاصې کړې ، صبريې وکړ ، وخت يې قابو کړ ، خلک يې په حقيقت پوه کړل . تا ، ما ، بل او بل ته يې واقعيتونه څرگند او غاړې يې په دښمن خلاصې کړې . په دې کې يې د بزکشۍ په ميدانونوکې خپله وړتيا او ميړانه هم وښودله او ځان يې د خلکو زړونو ته ننه يوست او دا دی اوس چې د دې حقانيت لکه لمر روښانه شوی او ثابت شوی دی ؤ کولای شي داسې کسات واخلي چې زموږ ټول ولس شاباسی ورکړي او د ده دغه عمل د تيري کوونکو لپاره يو عبرت او درس شي . خو خبره په همدې ځای نه خلاصېږي موږ او تاسې هم له ده سره د ملگرتيا او ورورۍ په وجه يو فرض لرو ...

قاسم د خپل تاوده مزاج له کبله د مهردل په خبروکې ورولوېده او په جدي او لوړ آواز يې پوښتنه وکړه : کوم فرض ، موږ څه کمی کړی دی ؟

ــ ډېر کمې مو کړی دی .

ــ مثلاً ؟

ــ مثلاً د دې پرځای چې ځان د اسلم په خيالاتو پوه کړو او هغه ته فايده منه مشوره او ملاتړ ورکړو . د هغه مخالفان او دښمنان مو په ناپوهۍ او غلطو تصوراتوکې تحريک کړی او تهديد کړی .

ــ زه ښه پوه نشوم ، ما ته سمه سپينه دهقاني خبره وکړه .

ــ نو خپه کېږه مه . تا ولې د ده سلا په بزکشۍ کې ملک شاسوار د ټول عالم تر مخ وواهه ؟ تا ولې د کلي په لارو او کوځوکې د ملک له زامنو او گلک سره د مخامخ کېدو په مهال هغوی په بار بار وکنځل ؟ تا ولې د کلي مــــلا ته چې د ملک انډيوال او د حــکومت جاسوس دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

ترخې او سپورې خبرې وکړې ؟

په خبرو خبرو کې هغوی کلي ته راورسیدل ، مهردل له اسلم سره د قاسم په کاله کې پاتې شو . هغوی کرۍ شپه سره وغږیدل او دې فیصلې ته ورسیدل چې اسلم دې هماغلته کوز صیاد په محل په خپل کور کې استوګن شي . هماغه شپه اسلم په لومړي ځل لپاره مهردل او قاسم ته د فیروزې د ترخه برخه‌لیک په باب مفصل معلومات ورکړل . هغه وویل : فیروزې ځینو ښځو ته چې د درې له خانانو سره یې تګ راتګ کاوه ویلې وو چې اسلم به بیا صیاد ته راشي . هغه به زما د مظلومیت بازخواست وکړي . هېڅوک به د هغه له انتقام نه خلاص نشي . هغه به د ملک شاسوار په کور اور ولګوي او دغه مرتد خنجر به غره ته وخیژوي او د ارچې په ونه پورې به‌یې راځوړند کړي .

اسلم د دې مطلب تر بیان وروسته یوه شېبه چوپ شو او بیا یې تر یو تېک او تامل وروسته داسې خپلو خبرو ته دوام ورکړ : فیروزې دا خبره ځکه کړې وي چې هغې زما په مېړانه او د صیاد په ناموس پالنې کلک باور دلرلود . زه په هېڅ توګه نشم کولای چې د هغې دغه حق هیله او دا لوړ باور ضایع کړم . زه د فیروزې ستر اعتماد او د هغې مینې ته چې زما په وفا کې یې په ځان اور ولګاوه ، د خپل سر او وینو نذجرانه وړاندې کوم . زه زیات وخت نلرم له تاسې نه غوښتنه کوم چې ما نه لرې شئ ، زه خپل برخه‌لیک کسات ته د وینو او تباهی سیلاو ته ورکوم .که زه داسې ونکړم خدای او خلک به ما و نه بخښي او د پلرونو ارواح ګانو او د هغوی قبرونو ته به شرمنده شم . د فیروزې په هوډ کې به ماتې وخورم او په اندراب کې به د بې ننګۍ او ذلت مثال شم .

(c) ketabton.com: The Digital Library

په خبرو خبرو کې هغوی شپه سپېدو ته راورسوله . د کلي ملا د سباوون د آذان ناره جګه کړه . د صیاد ځوانان او په کلي کې له نورو سیمو راغلي بزکشان او ښوونکې په لمانځه کې سره مخامخ شول . له ټولو سره د تېر ماخستن د ډزو او کلي ته د اسلم د سپو د راتګ په باره کې پوښتنې پیدا شوې وې . هغوی د اسلم ، مهردل ، سکندر او د منځوي صیاد د ځینو نورو سپو په غیر منتظره لیدلو لا خیران شوي وو .

اسلم تر لمانځه وروسته هغوی په کوز صیاد کې خپل کورته د راتګ په باره کې پخپل تصمیم باندې خبر کړل . هغه وویل : زما کور اوس یو څه ودان شوی او ځنګه چې په هغه کې پرته له ما څوک نه اوسېږي او زنانه پکې نشته ، دا د دوستانو او د کلي ټولو زلمیانو مخ ته پرانیستی دی .

معلم جمعه اسلم ته کورودانی ووایه او وې ویل : نه اسلمه وروره په موږ باندې باور ولره ، ستا دغه ختیین کور به د مینې او ورورۍ قبله کړو . د تا له راتګ سره زموږ د صیاد په زلمیانو کې د ښېګڼې ، اتفاق او غیرت سا راژوندۍ دوی ده . موږ ښه پلرونه لرل ، باید د هغوی دود او دستور ، صداقت او شهامت راژوندی کړو او ویې پالو . موږ په تا کې د خپلو پلرونو نښې وینو ځکه خو په تا راټول شوي یو او له تل سره ناسته ولاړه کوو اوس موږ ستا نوم د اندراب په ټولو کلیو کې اورو ، د تا له ښه حلقیت ، خوږ او فایده منو خبرو ، نیک عمل او نامتو سپرلو سره په شاوخوا زلمیانو کې بیداری پیدا شوې ده . که چېرې زموږ له وسه پوره وای او د هغوی پالنه مو کولای شوی ، سلهاوو زلمیان به ستا شاوخوا راټول شوی وای لیکن د دوی پالل ، د دوی ډوډۍ ، چـــای او چیلم زموږ په لوخـــو ډډو نه بسیا کېږي او د همدې لپاره له

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغوی سره یوازې په ودونو ، بزکشیو او بازار په ورځو کې گورو ، خبرې او مینه ورسره کوو او هغوی ستا د کتو او مرکې غوښنه را ثخه کوي . په دې کې ناڅاپي قاسم د جومات په ملا غږ وکړ : ملا صاحب د قرآن شریف یو سوره ووایه !

په جومات کې ناست کسان ټول غلي او حیران شول او ملا صاحب غاړې صافې کړې او د خدای د کتاب ځو آیتونه یې ولوستل او دعایې وکړه .

قاسم چې د جومات محراب ته نیږدې یې په دیوال ډېره لگولې وه له خپله ځایه مخ ته راوښوییده ، په گونډو شو او جومات والو ته یې وویل : ځو ورځې وړاندې فیروزه د خدای بخښلي گلدار لور د اسلم پهلوان چونغل چې د ملک شاسوار له لوري لوټه شوې او د درې په لیوانو پلورل پوې وه حق ته ورسیده او دلته زموږ په پلرنۍ هدیره کې خښه شوه . لاس پورته کړئ چې هغه دې خدای وبخښي او په شهیدو بیبیانو کې دې وشمیري ، او اسلم ته دې خدای اجر او د بدل اخیستلو وسه ورکړي .

اسلم د قاسم د دعا له خلاصیدو سره سم په لوړ آواز وویل : آمین یا رب العالمین .

مهردل وویل : قاسم خانه موږ خو د فاتحې د اخیستلو لپاره سلامشوره نه وه سره کړې ، دا د څه وکړل .

جبار چې تېره شپه یې له دوی سره یو ځای تېره کړې وه پر ځان رانغښتې چپنه یې را لرې کړه او په زغرده یې مهردل ته وویل : پریږده مهردله ښه یې وکړل چې سپینه خبره یې منځ ته راواچوله . موږ خو په همدې سلاگانو او مشورو کې اوبو یووړو .

(c) ketabton.com: The Digital Library

صوفی محی الدین چې پخوا به یې تل د وساطت او خیر خوښوونې خبرې کولې پخپل هراتي پټوکي راتاو شو . لنګوټی یې د وروځو له سر پورته کړ ، راولاړ شو مخ مهردل ته یې وویل : نینی په پټه نه چیچل کیږي . مهردله پرې یې ږده ډېر ښه راغلی ده بیایې مخ قاسم ته وروا ړه وه وې ویل : قاسمه د نر بچیه ډېر ښه کار دې وکړ چې د شف شف خبره دې ختمه کړه او سم شفتالو دې ورڅخه جوړ کړ . راځه چې سخوندر حلال کړو او د اسلم په کور کې د خیرات دیګونه بار کړو ، هلکان راوبلو چې جومات ته لیمڅی او ټغرونه راوباسي لو سمه مسلماني فاتحه واخلو .

په دې کې دوست محمد اکا چې پر له پسې ټوخېدو او سا یې لنډه لنډه کېدله ، له هوار السنې نه را په غبرګو شو او څک کېناست او په سوې سایې فریاد شروع کړ : قاسمه زویه ! د تا له لاسه چا ته ګریوان څیرې کړم ، زه دې بیا په کوم سپن لاهو کړم . ولې مې په دې تیر آخر عمر کې دومره ځوروې ې او د څه لپاره ویدې فتنې راویښوي . ولې د کبر او ناروا لاره نیسې او دغه زما ګلالی او غریب کو ورانوې . ولې د پردیو بدیو ذمه پخپله غاړه اخلې ...

په دې کې صوفی محی الدین له ځایه وروخوځید او دوست محمد اکا ته یې د غوسې په غاړه وویل : دا د بې غیلرتۍ خبرې چا درزده کړې دي . که دغه باتوره او غیرتي زوی دې نه وای ملک شاسوار به تر اوسه ښځه هم درنه بیولې وه . د همدې قاسم برکت دې چې ګلک دې هره ورځ په حلوا او پراټو مېلمه کوي او ملک شاسوار دې حاجي جنتي بولي او غوړه مالی درته کوي . دا ننني خبرې چې تا خپل زوی ته وکړې د بې غیرتۍ خبرې دي . خبرې تا وکړې لیکن وشرمیدم زه .

(c) ketabton.com: The Digital Library

په دې قاسم د خبرو وار واخيست او د خپل عادت خلاف يې په ناست آواز او سړه سينه وويل : ابا آيا همدې کلي کې تا د اسلم او فيروزې د پښارتې پلاو نه وخورلی ؟ بيا کله چې اسلم پهلوان له همدې کلي نه په غريبۍ او کار پسې ترکستان ته لاړ ، ملک شاسوار د اسلم د مړينې مجلا تېره نه کړه ؟ او ته د اسلم د مرگ شاهد نه شوې ؟ ورپسې په هم‌دې کلي کې فيروزه د درې خوړين خنجر ته ورواده نه شوه ؟ تا د هغه د واده خوړه و نه خوړله ؟ دا ټول کارونه ستا د سترگو وړاندې ونشول او ته هم پکې شريک نه شوې ؟ خو آيا تا ته کله‌دا خيال درپيدا شو چې په دغهخ سيال او غيرتي اسلم باندې دې ناروا کړې ده ؟ او ته بايد د دغو تيريو پټې زکړې ؟ نه پلاره تا هېڅکله دا فکر و نه کړ ځکه چې ته خو ډارن او د ظالمانو مل يې ...

کله چې قاسم دې ځای ته راورسيد مهردل په قاسم باندې غږ وکړ : دوه کاله وړاندې د همدې جومات په انگړ کې د همدې دوست محمد اکا په سر زما او ستا غږ سره پورته شو . تا هماغه وخت هم له خپل پلار سره تيری کاوه .

ــ هو هماغه وخت هم حق زما په لوري ، .

ــ هن هېڅکله حق ستا په لوري نه ؤ او اوس هم حق ستا په لوري ندې . هغه وخت چې ته لا د خبرو او مخې نه وې دوست محمد اکا مجبور و چې په هره روا او ناروا کې ملک شاسوار شا ته ودرېږي . هر څوک پوهېږي کې چېرې هغه له ملک سره لاوتې ماتې کړې وای هغه ته به هم حيا او پرده نه وه پاتې شوې او لور به يې لکه د گلدار فيروزه په رڼا ورځ ليلام شوې وه .

ــ مهــردله د تا مـــلاتړه به دومره وکړي چې زما ابا زما مقابلې ته

(c) ketabton.com: The Digital Library

ودروي. که چېرې هغه په دغه ملاتړ ډاډه شي نو بيا به دغه ډارن او ساده سپين‌ږيري ته د حق او باطل پوله څوک ورښيي .

جبار په خبرو کې راګېر شو قاسم ته يې وويل : يو بل څوک به يې وروښيي لکه همدا اوس چې صوفی محی الدين وروښووله . له پلار سره زور زياتی او پر هغه باندې غبر پورته کول زموږ له دين او دود نه لرې کار دی . موږ له يوې خوا لګيا يو د ناروا لاس وهنو مقابله کوو او له بلې خوا پخپله د نوې ناروا بنسټ ږدو . دا کار زموږ حقانيت ته تاوان رسوي او موږ کمزوري کوي . . .

دجبار خبرې لا نه وې خلاصې شوې چې دوست محمد اکا له ځايه راج□ شو او په ځګيرو ېدو او تلوار د اسلم وړاندې سم د لاسه په ګونډو شو او خپل سريې ورته سرتور کړ ، وې ويل : اسلمه بچيه زما کور د تور سرو کور دی . زه له نارينه وو څخه همدا يو قاسم لرم ، موږ ګرد سره د ده سيورې ته ناست يو . خدای مکړه که دغه زموږ له لاسه ووو ت زموږ کور بيا چول بيابان دی او موږ له يوه سره برباد يو . . .

قاسم چې د پلار په نيت او خبره پوه ؤ د بړبکۍ لمبه ګړندی په ځای کې ودريده او په داسې حال کې چې ورانه شوې پګړۍ يې پر سر سموله د پلار په خبره ننووت : ابا دا څه د شرم خبره کوي ، بيا د تورې چرګې ملا په غوږ کې څه درڅخولي دي . بيا دې په کومه توګه شرموي .

ــ زما ليونيه زويه ! ولې مې د زمرې ژامو ته ورکوې ، ولې مې د خدای نازولو ته په غېږ ورولې .

ارســلا چې د کوز صياد په ځوانانو کې يوه وښيار او د سړو مغزو

(c) ketabton.com: The Digital Library

څښتن، راولاړ شو ، دوست محمد اکا يې د اسلم له مخې راولاړ کړ او په درانه او کرار آوازيې هغه ته وويل : دوست محمد اکا نن خو زما زړه راوچاوده خو پخپله هم له پلاره يو يم ، ما خو نګيرله چې د کلي ټول زلميان او بيا همزولي زما خپل سکه وروڼه دي او په همدې حساب ته پخپله زموږ ټولو پلار او د دې جوماتوالو برکت يې . اسلم، مهردل ، زه ، جبار او قاسم بايد تا ته توپير ونلرو او ستا کهول ، ستا بيبيانې او ستا د عزت کور زموږ کعبه ده . هېڅ ظالم به د خدای په فضل وخت پيدا نکړي چې ستا دروازې او نغري ته په سپکه سترګه وګوري . زه پخپله دې خبرې ته حيران شوم چې ته ملک شاسوار او ګلک ته د خدای نازولي وايې . د خدای نازولي خو اه‌يې چې خپله حلاله ډوډۍ خورې او د چا په وينو دې لاسونه نه دي سره شوي . عبادت خو ته کوې او په سپينه ږيره د يو کپ روزی د ګټلو لپاره خو ته خولې تويوې . د خدای دوست خو دغه اسلم پهلوان دی . چې په دې ليونۍ ځوانۍ کې يې خپله لمنه پاکه ساتلې ده او د ظالمانو او قاتلانو مخې ته درېدلی دې او سترګه يې له فلک څخه نه سوځي . د خدای دوستان او نازولي خو دغه وزلوبان او بزګران دي چې د خدای په ځمکه کې د نيکۍ داني شيندي او د لاس په ټناکو روزي پيدا کوي . له تا څخه زموږ هيله دا ده چې ته پنځه وخته لمونځ اودس وکړې او د ظالم ويره له زړه څخه وباسې ...

قاسم وويل : ارسلا ته ابا ته هوايې لګيا يې . دا خبرې چې دی‌يې کوي د ده نه‌دي دا د ملا ګلک د پراټو او د شاسوار د پلاو خبرې دي چې د د ده له ګيډې نه خولې ته راځي .

ټولو جــوماتوالو وخندل او په دې کې اسلم راپورته شو . قاسم ته

(c) ketabton.com: The Digital Library

يې غوسه و کړه او د هغه خبرې يې په خوله کې وروچې کړې . په جومات کې چوپيا خوره شوه . شېبه وروسته صوفی محی الدين غاړه تازه کړه او د دوست محمد اکا خوا ته راغی او هغه ته يې وويل : گوره دوست محمده ، زه او ته هره ورځ دلته د خدای دربار ته سجده لگوو او په پای کې هغه ته ورتگ لرو . هر څه د هغه له لوري دي . څه چې غوښتي وي هغه به کېږي . دغه قاسم په هغه وسپاره . دغه ځوانمردي او لويي زړه يې خو همغه د ده په گوگل کې ايښی دی . او دغه بله خبره خو بالکل سمه نه ده چې گواکې له ملک شاسوار سره د قاسم ورانی د اسلم په خاطر پيل شوې دی . دا ملک شاسوار خو لکه د وبا مرض دی چې د کوز صياد په هر لوی او واړه لگېږي . که همدا زلميان د هغه مخه ونه نيسي دا کلی به د مړو هديره شي . هماغه څه يې چې د گلدار په فيروزې زکړه سبا زما او ستا په لورانو هم کوي ...

صوفی محی الدين لا خپلې خبرې پای ته نه وې رسولې چې يو هلک په وارخطايی جومات ته راننووت او په سوې سايې جوماتوالو ته خبرداری ورکړ . اور ... اور د دوست محمد اکا کادانې او د خسو کوټې اور اخيستی دی .

جوماتوال د دې خبرې په اوريدو اکه د گبيني مچۍ وترهېدل او په منډو منډو د دوست محمد اکا کور ته چې د اور په لمبو کې رانغښتل شوی ؤ . ورودانگل .

(c) ketabton.com: The Digital Library

د مني فصل نوې شروع شوی ؤ . د اندراب په لوړو سیمو او سردروکې د ونو پاڼې ګلابي شوې او ژیړې شوې وې . په کلي کې د فتنو او نښتو بازار هم تر پخوا سوړ شوی ؤ . د ودونو موسم د کلي وزلوبان او د سیالیو زلمیان د وزلوبو میدانونو ته جلب کړي وو . اسلم د مهردل او نورو یارانو په سلا مشوره له وزلوبو نه د لاس د اوښتو په پلمه ځان ګوښه کړی ؤ .

د صیاد وزلوبانو لکه دوه تېر کلونه د وزلوبې په سړني خزاني موسم کې بیا هم خپل نوم او مقام ساتلی ؤ . د مهردل مشکي له نظر پهلوان سرع لار نیولې وه او د صوفی محی الدین کرنګ او د میراب محمد رضا تورغوړې سمند چې داندراب په وزلوب کې، الوتونکې دیوان نومول شوي وو ، ورځ تر ورځ مشهورېدل . خو مشکي لا هم هماغسې د اندراب د خلکو محبوب آس او د وزلوبو د میدانونو بې رقیبه پهلوان ؤ . د وزلوبو په دې تازه موسم کې د ملک او ګلک عرضونه او شکایتونه هم له خپل پخواني جوش او تاو نه ساړه شوي وو . دا ځکه چې مهردل د اسلم په غوښتنه د بنو د نسوارو ټیکه نیولې وه او هلته یې یو سموار هم پرانیستې ؤ . هغه هلته دایمي حضور درلود او د خپل کارو بار د پاللو په پلمه د ولسوالۍ په مرکز کې له اسلم څخه د بلهو خورو د دفع شر او د ملک او ګلک د دسیسو او سازشونو په شنلهولو اخته ؤ . خو له همدې ظاهري کرارتیا سره سره صیاد د خونړیو پېښو درشل ته روان ؤ . وزلوبانو او دکلي راویښنو شویو زلمیو بزګرانو د ملک شاسوار په مقابله کې خپلې ذمه وارۍ سره ویشلې وې . اسلم د میزان د میاشتې په پنځلسمه د ماښام د لمانځه نه وروسته له جوماتوالو څخه خدای په اماني او دعـا واخیسته ، هغه وویل دې د څو ورځو په مخه نهرین او اشکمش

(c) ketabton.com: The Digital Library

ته ځي . غواړي د خپلې ځمکې د ابادولو او کرلو لپاره د قلبې غوايې وپلوري . دې هماغه شپه د سپېدو تر چاودېدو مخکې له کوز صياد نه د اندراب د درې د ښيو غرونو په استقامت د خلکو له سترګو پټ د شپنو په غرنيو ځنګلي لارو د خنجان پر خوا وخوځېد او بريځر د بز درې په يوه شيله کې د دمې جوړولو او سبا ناري لپاره کېناست . اسلم ستونی ستاغ وغځيده او د کوږ ګرو غرونو د رنګينيو او منظرو په ننداره شو .

اندراب د مني فصل ته غيږ پرانيستې وه . د هندوکش پر برنيو اوږو د رنګينو وريځو ټړل شوي کتارونه له شمال نه د جنوب لوري ته خوځېدل او د اندراب د درو او شيلو برم او جلال يې څو څو واره زياتاوه . اسلم د اندراب د ختيځ او جنوب د غرونو د ځنځيري سلسلې د بدليدونکې آسمان په ننداره کې ډوب ؤ . هغه له عغلرونو سره مينه لرله او پر طبيعت عاشق ؤ . هغه به په دې شېبوکې د آسمان په دړه د بدليدونکو نقشونو او رنګونو په درياب کې غوپه شوی ؤ . وريځې يو پر بل توپېدې او پرله پسې يې د رڼا او رنګونو ترکيب بدلاوه . نوې او لا نوې رنګونه به يې د غرونو په بې غباره او لاجوردي آسمان باندې شيندل او د اسلم په سترګو کې يې د دنيا ښايست ته نوي تصويرونه ورکول . د غرونو په ډډو د وريځو برجونه او د بېړيو د شنه ځنګله پر پالنګ د سپينو او ژيړ بخونو وريښمو غوړېدلی چترونه پر لاشونو او څوکو باندې سره ژيړ او نارنجي برجونه ، د دې برجونو تر مينځ د مرمرو تاوراتاو کوځې او واټونه او په واټونو کې د لمر د وړانګو ويالې د طبيعت د هنر ټول ښايست په اندراب باندې تمام کړی ؤ او په دې کې د شاو خوا کروندو شخه د مني د فصلونو ورمه راغبرګېدله او د درې په

(c) ketabton.com: The Digital Library

هواره پټاره کې ژیړو او شنو فصلونو ، د جوارو شنو او د باقلیو ګلانو د اندراب پر کلیو او کورونو ګرد چاپیر یوه رنګینه غالۍ راغوړولې وه . د خواریو او ربړونو فصل مخ په تېرېدو ؤ . د ودونو او وزلوبو موسم په زړونو کې شور او خوشالتیا راویښوله او پولو پټیو د سرکشو آسونو او مبارزه غوښتونکو وزلوبانو مخې ته سینه پراخوله ...

اسلم چې د لطیفو عواطفو خاوند ؤ ، د طبیعت په جمال کې داسې ډوب تللی ؤ تا به وې چې په هغه کې ویلی شوی او ورک شوي دی . هغه له اوږده تامل نه وروسته را ده ډډه شو او په شور او جذبه کې یې دا خبرې په ژبه جاري شوې : خدایه ستا دنیا څومره ښایسته او پراخه ده او انسان ستا د دې ښکلی نړۍ په ناپایه جنت کې ځان ته څومره تنګ او ځورووونکې زندانونه جوړ کري دي . ما غوښتل د مینې له دریاب نه یو څاڅکی فیروزه د خپل زړه پر تاج کېنوم او ټول عمر د هغې په شکرانه کې ستا په ستایلو او لمانځلو تېر کړم ، خو تا زه د کبرجنو او لار ورکو شیطانانو تازیانو ته وتړلم او زما مینه دې د صبر په اور کې وازمویله . ما د اسماعیل غوندې تر چړې لاندې خپل میثاق وپاله او لکه ابراهیم په اور کې دننه مې ستا آزموینه وزغمله . اوس زما دعا ومنه زما متې او منګولې آزادې کړه او ما ته د مینې په دې خپل کوچني محراب کې د خپل روح د ښایست او سپېڅلتیا د صیقل کولو لپاره ځلیدونکې تیغ او پیاوړي متې راکړه .

(c) ketabton.com: The Digital Library

د عقرب د میاشتې په نیمایې کې د کوز صیاد او بر صیاد په لاره کې پر جبار باندې د ټوپک دوه غبرګوني ګوزارونه وشول خو هغه بچ شو او په ځغاستو د خطر له سیمې څخه راووت .

تر دې پېښې راوروسته د جمعې په شپه د دوست محمد اکا په کرونده چې د مني غنم پې کرل شوي وو ، چا د کلي لویه بیاله دوه درې ځایه ورماته کړه او په هوارو پټیو کې یې پلنې او ژورې شېلې ورجوړې کړې . په حقیقت کې مرونده له کروندې ووته او دوست محمد اکا ته یې پوره د یوه کال اضافي خواري ورپیدا کړه . د صیاد په خلکو کې دا ګونګسې راپیدا شو چې دا ټولې پېښې د ملک شاسوار په اشاره او تحریک شوي دي . د عقرب د میاشتې په شپاړسمه شپه د کلي په جومات کې د دغو پېښو په باره کې لوڅ بحثونه پیل شول . ارسلا جوماتوالو ته وویل چې د بنو د بازار په ورځ د راګرځېدو په مهال پې ناوخته شوه . په تیاره شوې هوا کې له هغه ځایه راووت ، پرآس باندې د بار درونده والي په وجه کرار آرار او درونددروند کلي ته روان ؤ . ناڅاپي د شا له لوري د سپرو یوه ډله په ځغاستو ورته رانیږدې شوه . په تېرېدو کې یې پر ده باندې د تازینو ګوزارونه وکړل او وروستي سپاره چې متزینه یې غبرګه په ګس کې نیولې وه ، د ده په سینه یې ورپورې وهله او وې‌ویل : اې ټپوسه ! په پردي اور کې ځان مه سوځه که په دې خبره پوه نشوې بل وار به دې سر کدو شي ... پوه شوې ټپوسه ...؟ هغوی کسونه پونده کړل او په خندا خندا کې له ما څخه لرې شول .

آدینه د غوسې په غاړه وویل : موږ ته اوس سخته شوه . تر دې پورته انتظار او د سترګې پټول به یوازې یوه نتیجه ولري او هغه دا چې که چا زموږ نځې هم په مخه کړې ، موږ به صبر ورته کوو .

(c) ketabton.com: The Digital Library

هلته یو مساپر ښوونکی چې د جومات په یوه حجره کې اوسېده او د ده سلا په ښوونځیکې یې تدریس کاوه او کله کله به د استاد حمید سره یو ځای د صیاد د وزلوبانو بنډار او مېلوته راته د جومات له یو گوټ څهع چې د تیلي څارغ کمزورې رڼا یې رپیدله د آدینه خبرې داسې راغبرگې کړې : که تیري ځواب پیدا نکړي معنی به یې دا وي چې موږ د ژوند حق له لاسه ورکړی دی . او د استاد حمید خبره : د ظالم په ظلم کې شریک شوي یو ...

هلته یو بل نوراحمد نومي سړی چې ناسته ونه ، غټ سر نو د بره کې لنډی کوټ یې اغوستی و او د ملک شاسوار نیږدې خپلوان ؤ ، په احتیاط او ټیټ غږ د ښوونکي خبرو ته ور ننووت : دا پهښې خو د تشویش وړ دي لیکن معلم صاحب ته دلته بلد نه یې دا لومړی وار ندی چې د صیاد په شاوخوا کې دا ناخوالې راپیدا کېږي . څو کاله وړاندې همدلته د کوز او منځوي صیاد تر مینځ د ژمي په مهال د ماښام او مازیگر تر مینځ یو مساپر لیوانو وخوړ ، په ورتېر دوبې کې د شرف الدین زوی د خپل درمند خواته کوم ظالم شهید کړ ، درې کاله وړاندې گدام‌ادر خپله ورینداره ووژله ، د محمد عثمان دوی کور غله وواهه او ټول هست و بود یې ځینې یووړل ، دا پېښې ټولو کلیوالو ته معلومې دې . خو اوس په موږ کې د بې اتفاقۍ اور لگیدلی دی ، هر څه چې پېښېږي په هغې پورې یوه لکۍ ورنښول کېږي او پل یې د یو چا دروازې ته رسول کېږي .

قاسم د اور د چار خشتي خوا ته ناست ؤ . د نواحمد خبرو ته راڅک شو . رډ رډیې ورته وکتل د چاخشتۍ ایرې یې د لاس په گوتو سره لرې کړې ، د خولې نسوار یې پکې تو کړل ، ځان یې د هغه ځواب

(c) ketabton.com: The Digital Library

ته چمتو کړ او جبار چې پهوا د قاسم کړو وړو ته کابو ؤ د هغه خواته رانیږدې شو ، په پښه یې کېږکوده او په دې اشاره یې وپوهاوه چې پرېږده پوه شو نورې له خولې څه راوزي .

خو قاسم تر پایه زغم ونکړی شو او په لوړ آواز یې د هغه خبرې داسې ورلنډې کړې : د زړو کلونو پېښې دغو ننیو پېښو ته ورته ندي . اوز بیا دغه د تا خبرې ته به راشو . هغه مساپر نهریني چې ستا په خیال لېوه خوړلې ؤ ، هغه گلک د ملک شاسوار په هدایت د پیسو په بدل کې د غلو او داړه مارانو په لاس وواژه او د رشوت په زور یې د هغه خون په لېوانو ورواړاوه . د تا تر خبرې پورې زه له تا نه پوښتنه کوم د شرف الدین د زوی قاتل ، د محمد عثمان د کور غله څوک وو ؟ څه شول او چا یې پوښتنه وکړه ؟ ته پخپله هم ښه پوهېږې چې هغه غله او قاتلان اوس هم د ملک شاسوار په قشخانه کې پلاوونه او پراټې خوري او که ژوند و وبه گوري چې دا وار یو بل څوک لېونو ته ورکړي . د صیاد خلک په تضرع او عاجزۍ له دغو لېوانو څخه نشي خلاصیدای . د خلاصون لاره یوه ده او هغه د توري په تیغ او د زړه ورو زلمیانو په مټو تېره شوې ده ...

بازگل ، یو سپین‌ږیری چې د ملک شاسوار وره په وره گاوندی او د هغه همنشین او د سلا مشورې یار ؤ خبرو ته راگډ شو او مخ په ښوونکي یې وویل : معلم صاحب ته زموږ په سیمه کې همسایه یې ، تا ته مناسب نه دي چې زموږ د کلي کور په شخړو کې لاس رادننه باسې او په بل شوي اور باندې تیل وپاشي . او بیا ...

د بازگل په خبره قاسم اور واخیست او د چار خشتۍ نه یې د جومات منځ ته د محراب په لوري راټوپ کړل او په بازگـــل یې نارې

(c) ketabton.com: The Digital Library

کړي : چوپ شه زړه کېدړه که دې بیا معلم صتحب ته داسې پوچه او بدبویه خبره کړی وه ژبه به دې درپرېکړم .

ټول لمونځ کوونکي چې تر لمانځه وروسته په مرکه سره تاوده شوي وو راولاړ شول او د قاسم او بازګل ترمینځ ورننوتل . بازګل په تور روستاقي چکمن کې ولاړ ؤ . سترګې یې له غومي رډې رډې راوتلې وې ، سر تر نوکه ریږدیده او ژبه‌یې ګونګه شوې وه . قاسم لکه مست هاتي د جبار ، آدینه ، ارسلا او نورو لمونځ کوونکو په منګولو او محاصره کې یوه خوا او بله خوا ړپیدهاو پرله‌پسې یې باوګل ته ردو بد ویل : ... ګوره او مردار خوره او د شودیارو موږکه ، او د زوره‌ورو نوکره او د خدای منکره ...

دوست محمد اکا د خلکو په ټیل ماټیل کې په ډېر زحمت ځان قاسم ته وروساوه او بې‌له دې چې د هغه غږ د جوماتوالو په شورما شور کې واورېدل شي زوی ته‌یې په عذذر زاریو شروع وکړه او رنې رنې اوښکې یې په مخ راماتې شوې .

قاسم په داسې حال کې چې لنګوټې یې په غاړه کې ول ول پروت ؤ او چکمن یې له اوږو څخه په کېڼ څنګل راښویېدلی و ، انډیوالانو له جومات نه راویوست .

اسلم خولا یوه میاشت کېده چې غائیب ؤ . په کلي کې آوازه وه چې هغه اشکمش ته د قلبې د غویانو په پېرودلو پسې وتلې دی لیکن آدینه په پټه کې جبار ته ویلي وو چې اسلم پهلوان باجګاه ته نیږدې په غرنۍ سیمه کې د خنجر لار نیولې ده . خنجر خان دوه میاشتې دمخه د کابل ښار ته سفر کړی ؤ . هیله کېده چې هغه به له دوشې څخه د موټر یا آس په سپرلۍ انداب ته راوګـــرځي . اسلم د باجګاه له سپرو

(c) ketabton.com: The Digital Library

او د ولیانو د درې له وزلوبانو سره د خنجر د نیولو او تښتولو خبره پخه کړې وه او د څرک خبرتیا ته منتظر ناست ؤ .

د تورې چرګې ملا ، ملک شاسوار د ژرندې او باغچې پلورلو ته راضي کړی ؤ ، خو د شرعي وثیقې تر ترتیب د مخه مهردل د ژرندې او باغچې د خرڅلاو په باره کې د صوفي محی الدین له لوري د ملک په ژرنده او باغچه باندې د شفعې دعوا محکمې ته وړاندې کړه او پر ګلک باندې یې د ژرندې او باغچې خرڅلاو وځنداوه او په دې توګه یې د اسلم پر ضد د ترور سمدستي احتمالي پلان شنډ کړ . په جومات کې د بازګل او قاسم تر شخړې راوروسته ملک شاسوار او ګلک په دوست محمد اکا بدګمانه شول او هغه یې خپلو کورونو ته له تګ راتګ نه منع کړ .

بازګل او نوراحمد او د ملک نورو خواخوږیو یو په بل پسې جومات او د جماعت لمونځ ترک کړ او د ملک شاسوار د کور تر مخ یې د لویې لارې په سر د بازلال په پټي کې د علحیده جومات بنسټ کېښوده . د جزمات تر جوړیدو پورې د تورې چرګې ملا کله چې به په کور ؤ د ملک د قشخانې په چوتره باندې آذان کاوه او هماغلته به یې خپلو پلویانو ته لمونځ ورکاوه . د کوز صیاد د لوی جومات ملا په جومات کې د قاسم او بازګل د شېږې له شپې راوروسته سبايي د وخته له خپلو طالبانو سره له صیاد نه وتښتېده او له هغې ورځې نه د کلي امامت صوفي محی الدین ته په غاړه ورلویده . کلیوالو وپتېیله چې دا وار باید داسې یو حقاني ملا د کلي امامت ته راوستل شي چې خوله او خبره یې پاکه وي او د ملک په تلک کې و نه نښلي .

سوړ باد چلېــده ، غرونه خړو لړو راچرموړلي وو . سیلۍ د ونو په

(c) ketabton.com: The Digital Library

لوخو ځانګو او د بزګرانو د کورنو په بلیو کې ښکېلی واهه . کلیوالو له سارا څخه خپل څاروي د کلي په لور را په مخه کړي وو . پلیو لارویو اوربوزونه د لنګوټي په شملو پیچلي او چپنې چکمنې یې په سر او غوړو راښکودلې وې . د کورونو د رغلیو او تنرونو لوګي له موریو څخه هوا ته پورته کېدل او د قهرجن باد په منګولوکې لکه د اتڼ دسمالونه رقصېدل او رالوېدل . باد د بزګرانو د کورونو خلاصې دروازېګرځولې او په انګړونوکې د ژمي لپاره د زیرمه شویو بوټو او وښو سستی شوي ګیډۍ یې په رغولیو او بامونو باندې رغړولې او له یوه کور نه یې بل ته وراړولې . آسمان په غوسه ؤ ، ځمکه شنډه شوې او سړه شوې وه . غرونو او درو د وریځو منډو او غورځنګونو ته غیږ پرانیستې وه او د څیړیو شنه ځنګلو نه یې د واورو د سپین غورځنګ هرکلي ته نځول .

دوست محمد اکا له خپلو دوو کوچنیو لورانو سره د خپل یو سخوندر پ پلټلو لپاره چې له نورو څارویو څخه په بیدیا کې پاتې شوی ، د ملک شاسوار باغچې ته ورننوتی ؤ د راګرځېدو په مهال د ملک شاسوار زمنو او سړیو هغه ودراوه او میرزا د ملک زوی په ډېر قهر ورته وویل : زړه کونګه بیا دلته څه کوې ، ولې له موږ څخه لاس نه اخلې ؟

دوست محمد اکا چې اوربوز او غوړونه یې د غاړې په دسمال او کوڅوکې چڅموړلی وو او له غوړو هم یو څه دروند ؤ هغه ته ځواب ورکړ : زه شکر دی بالکل جوړ یم ملک څنګه دی ؟

په دې کې میرزا په دوست محمد اکا سوک پورته کړ په خوله یې وواهه او په داسې حال کې چې د هغه لنګوټی ړنګ شو او په سپینه ږیره بانـــدې یې د وینو نیـــز رامـات شو ، په لوړ آواز یې وویل : اوس به پوه

(c) ketabton.com: The Digital Library

شوې يې چې ملک څنګه دی ؟

دوست محمد اکا د ميرزا له ګوزار سره سم د ځمکې په لور رامات شو ، ورپسې ميرزا د لنګتو پرله پسې او ګړندې ګوزارونه ورکړل او په وهلو وهلو يې هغه د لارې د اړخ لښتي ته ورواچاوه او د دوست محمد اکا د لورانو طرف ته چې هلته پخپلو پړونو کې د باد او دوړو بهيرته د خپل پلار په وير کې ژړېدلې ، راغی او مخ هغوی ته يې وويل : که بيا زموږ چمبر او باغچې ته راګرځېدلي وئ څرمن به درنه وباسم . قاسم چې زموږ پلار ده ده سلا کې د زرګونو خلکو تر مخ لاس پورته کاوه بايد په دې پوهېدلی وای چې دغه تيري به خپل مناسب ځواب پيدا کړي او دا دې هغه څه يې چې کړلې وو ، ويې ريبل !

ماشومو نجونو په ډېر زحمت خپل پلار له لښتي نه راپورته کړ او هلته يې د ونو پناه ته د ده چکمن ، چې د لارې په مينځ کې يې له اوږو لويدلی و پې باندې وغوړوه .

صوفي محی الديم چې له جومات نه د مازيګر آذان ته راوتلی ؤ او د باد په وجه وران شزی لنګوټی يې بيا په سر باندې تاړه سترګې يې د قاسم په ماشومو خويندو چې د جومات له مخې په ژړا ژړا تېريدلې ولوېدې او غږ يې يې وکړ : ولې بچيانو په څه وجه ژاړئ ؟

ماشومو نجونو صوقي محی الدين په پېښه وپوهاوه او په ژړا ژړا د با او دوړو په ناتار کې د کور پلو لاړې .

ثوفي په منډه جومات ته ننووت او کليوال يې په قصه وپوهول . لمونځ کوونکې چې د اور په چار خشتۍ شاوخوا راټول شوي وو ، په تلوار له جومات نه راووتل او ځانونه يې د ملک شاسوار کلا ته ورځيرمه دوست محمد اکـــا ته راورسول . دروند بـاران پيل شوی ؤ او د ملک

(c) ketabton.com: The Digital Library

زمن او مېتيان په کلا ننوتي وو . دروازې او د مالبند د جارگي کنډرونه يې ورپسې تړلي وو . باد لا هماغسې د تړليو دروازو د کلا په موريو او تير کشونو کې سورې وهلې . سړې او توفاني هوا د کليوالو په زړونو او سينو باندې منگولې ښخولې او ساړه باران د هغوی زړه ته سړه لړې ننه ايستله . هلکانو په تلوار دوست محمد اکا په ځنځولۍ کې راواخيست او د ثوفي محی الدين په لار ښوونه يې جومات ته چې د پيښې ځای ته نيږدې و راووړ . دوست محمد ځگريده له خولې او پوزې نه يې وينې رابهيدلې ، د سر او لاسونو پوستکي يې گرژالي شوي او دوه درې ځايه سره شوي وو .

صوفي محی الدين خو ځو واره پوښتنه ځنې وکړه . چا ووهلې ...؟ ولې يې ووهلې؟ تا هلته څه کول ...؟

دوست محمد اکا بې له دې چې سترگې پرانيزي او د صوفی محی الدين ځواب ورکړي لکه ړوند بلبل پخپل سر نارې وهلې ، د خدای روی مې در وړې دې هغه زما ليونی ، مطلب يې قاسم ؤ ، مه خبروئ ، هغه ته مه وايې چې زه د ملک زمنو وهلې يم . که هغه خبر شي وينې به توېې شي او سړي به په دې معامله کې مړ شي ...

صوفی محی الدين د اعتراض په توگه وويل : دوست محمد اکا پرېږده چې دا وار د وينو تويوونکو وينې توېې شي او د وينو تويولو لړۍ د هميش لپاره پای ته ورسېږي .

د کلي زياتره زلميان چې د اسلم او قاسم پلويان وو ، د بدې هوا او باران په وجه د مازيگر لمانځه ته نه وو راغلي ، خو کله چې په جومات کې دوو دريو تنو زلميانو د دوست محمد اکا د وهل کېدو قصه واوريدله په منډو منډو د کلی په کوڅو او کورونو راوگرځيدل او

(c) ketabton.com: The Digital Library

خپا انډیوالان یې په ښه راخبر کړل .

ارسلا خو هماغه د دوست محمد اکا د راوړلو په سر کې جومات ته راورسېده او ځنګه چې یې هغه سپین‌ږیری په وینو کې لیت پیت ولید د آدینه کشري ورور مجید ته یې په سوځېدلی سا وویل چې هله هلکان راخبر کړه ، سوټې ، کرګان او لرونه راواخلئ .

خالمراد ، د کلي غوبه خو سم د لاسه د پوچ ویلو او کفري کنځلو خوله خلاصه کړه . د ملك او ګلك دین ، مذهب ، یسر او پېښوا یې یاد کړل او د خور مور او ناموس کنځلې یې وکړې . دوست محمداکا په رنځور آواز یې غږ کړل : مه مه ، خوله ونیسه ، توبه وکاږه ، کافر شوې .

په جومات کې د غوسه شویو زلمیانو د شور بګت په وجه هېچا د هېچا خبره نه اوریدله د ټولو جوماتوالو احساسات د ملك او ګلك پر ضد راوپارېدل او د خدای په کور کې ناروا خبرې او پوچ الفاظ استعمال شول . د جوماتوالو وینه دومره توده شوې وه چې د مازیګر لمونځ له ځینو نه قضا شو او ځینو نورو په منفرده توګه اداء کړ . صوفی محی الدین لکه نوی زلمی تر هر چا زیات په غوسه ؤ . کله چې ارسلا هغه ته وویل : صوفي صاحب جماعت پاتې شو ، هغه ځواب ورکړ : په غزا کې لمونځونه پاتې کېږي . په دې کې دوست محمد اکا په رنځوره غاړه صوفي محی الدین ته چې د ده په سنبالولو اخته ؤ وویل : محی الدینه د خدای په خاطر یو وار زموږ کورته اړ شه د هغه لیوني تومانچه او سیلاوه خپل کور ته یوسه او جبرې یې پټ کړه ...

ــ دوست محمد ته فکر وکړه چې دا دې څه له خولې راوزي . وهل شوی هم ته یې او عذر هم ته کوې . تا د همدې کمزورئ په وجه

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کلي له شغالانو نه زمريان جوړ کړل . ته نو له څه ډارېږې . تر دې پورته به نور څه درسره کېږي . قاسم به تر دې پورته د کوم مصلحت لپاره خوله پټوي ؟ دا قاسم نه دی ، بلکه د ملک زمن دي چې د وينو درياب ته يې لار خلاصه کړې ده . دا تيری به خامخوا خپل ځواب پيدا کړي . دا يوازې د قاسم ذمه نه ده دا زموږ د ټولو ذمه ده . پر تا باندې د ملک د زمنو لاس پورته کول ، دا معنی لري چې د ټول صياد په ګډه عزت باندې لاس پورته شوي دی . دهغه په دود دستور باندې لاس پوره شوي دی . سپين ږيري پلرونه دي ، دوی په ټولو کشرانو باندې د درناوي او حرمت حق لري ، تر اوسه په دې سيمه کې هېڅ کشر او هېڅکله په سپين‌ږيري لاس نه‌وجګ کړی ، موږ به د شاسوار د زمنو لاسونه چې په دوست‌محمد‌اکا باندې پورته شوي دي ، د سپين ږيرو د حرمت ساتلو او د نارينتوب د پاللو لپاره پريکړو . صوفی محی الدين جوماتوالو ته مخ راوګرځاوه او خپلې خبرې يې داسې اوږدې کړې : ملک او ګلک د دوست محمد په بې عزته کولو او وهلو زموږ خوصلې آزمويي که يو وار بيايې دا لاره په موږ تيره کړه ، هله به په‌دې کلي کې د هېچا پرده نه کېږي او بايده دې چې موږ بيا خپلې لنګوټې لرې واچوو او ټيکري په سر کړو .

ارسلا د صوفي محی‌الدين په خبره کې ورولوېده او پوښتنه يې وکړه : قاسم چېرې دی ؟

صوفي محی‌الدين ځواب ورکړ : هغه لا سبايې وخته له آدينه او جبار سره د مهردل کلي ته تللی دی .

ــ آيا تر ماښامه به راپيدا شي ؟

ــ نه نه که موږ يې د دوست‌محمد اکا په پېښه خبر نکړو ، هغوی

(c) ketabton.com: The Digital Library

به نن رانشي . هغوی د محمد نظر پهلوان د واده په بندو بست باندې غرېږي او له اوريدو اسلم پهلوان له اوږده سفر نه وروسته ملته رارسيدلی دی او نن په‌هغه ځای کې ټول وزلوبان او ياران په هغه راټول شوي دي .

صوفي محی‌الدين ارسلا له ځان سره له جومات څخه راويوست او هغه ته‌يې وويل : په تلوار منځوي صياد ته لاړ شه . مهردل د دوست محمد اکا په وهل کېدو خبر کړه او زما له لوري ورته ووايه چې د کلي هلکان په دې پېښه ډېر غوسه شوي دي او گوابښېږي و داسې بريښي چې د هغوی د تم کولو واگې به زما له لاسه ووزي ، موږ ته ژر تر ژره جبار او آدينه راوليږه چې د کلي هلکان تر مصلحت او مشورې شورې لاس اچولو نه وساتي . د هغه ځواب راوړه ، ژر تر ژته بېرته راوگرځه او وخت مه ضايع کوه .

مهردل ارسلا د باران په اوبو خيشت پيشت لاس نيولی خپلې قشخانې ته را ننه يوست ، قشخانه د چيلم د تمکو بوی او ترخه لوگې ډکه کړې وه . د اور چار خشتي د څيړۍ په لرگيو ډکه وه او لمبو د ناستو مېلمنو په سترگو کې پړقونه وهل . شاوخوا ناست کسان د ارسلا سترې‌مشي ته راپاڅيدل او مهردل مخ اسلم ته وويل : په کوز صياد کې يو څه پېښ شوي دي ، زموږ ورتگ ضروري شوي دی ، ليکن اوس تياره ده او موږ هلته کوم لاس او پښې نشو خوځولای . دغه د نن شپې خوشالتيا به نه خرابوو . سبا يې به بيا د تگ ملا وتړو . سملاسي به د پېښې د مخنيوي لپاره اسلم له جبار او آدينه سره يو ځای کوز صياد ته وليږو او موږ به تر سبا ناري وروسته پسې ورشو .

په دې ببرې پسې سم مهـردل د اسلم له لوري قاسم ته‌مخ راواړاوه

(c) ketabton.com: The Digital Library

او وې ویل : څنګه ته څه وایې ؟

ــ زه پوه نشوم چې زموږ په صیاد کې څه پېښ شوي دی ...؟

ــ دوست محمد اکا ...

ــ څه څه ... مړ خو به نه وي ؟

ــ نه مړ نه دی ، خو د ملک زمنو جنګ ورسره کړی دی .

قاسم د تورې پهلوي لونګۍ تر ولونو لاندې سترګې غټې کړې او د عادت په توګه یې د مسخرو په غاړه غټ غټ وخندل او وې ویل : دوست محمد به د ملک له زمنو سره څه جنګ کړی وي . ولې داسې نه وایې چې د ملک زمنو سم په مزه وهلی دی ... !

ــ دغسې یې وبوله .

ــ که دغسې وي ډېر ښه شوي دي . ګوندې اوس پوهیدلی وي چې له ملکانو سره کلی کول آسان کار ندی .

په قشخانه کې ګونګسی پیل شو ، وزلوبان په نیالیو او د غالیو په بالښتونوکې سره وخوځیدل په سترګو او مخونوکې یې د استهفام او پوښتنې علامې راپیدا شوې .

اسلم وویل : هغه څه چې کېدونکې وو ، وشول . د حساب او کتاب وخت راورسید . ملک د قاسم په وجه د ده په بوډا پلار باندې ګوزار وکړ . نر سړی د ملکانو نه خوښېږي ځکه خو ملک شاسوار یو وار د کلي بیاله د قاسم په کروندګره راماته کړه او بیایې د ده کادانې ته اور واچاوه ، دریم واریې د دوی قولبې ته برابر شوی سخوندر په لور وواهه او دا دې اوس د دوست محمد اکا په وهلو د قاسم ګریوان ته مخامخ لاس ورواچاوه .

ــ ښه ده اسلمه چې زما خبرو ته راغلې .

(c) ketabton.com: The Digital Library

ــ قاسمه ستا سره بدي زما په سر کېږي په حقيقت کې ملک ستا پلار په پېښنه کې زه وهلی یم . هغه زما د غیرت او ایمان امتحان غوښتی دی ، آیا داسې نه ده ؟

ــ نه له سره داسې نه ده ، هغه زما پلار وهلی دی او د خپل پلار پور باید زه پخپله واخلم .

محمد نظر پهلوان وویل : دا غلط بحثونه پرېږدئ . لنډه دا چې یا به دکوز صیاد ټول خلک کلی پرېږدي او یا به ملک شاسوار له دغه کلي نه کډه کوي .

سکندر وویل : د ملک شاسوار بدی او غم لا پخوا زموږ پر تقدیرونو باندې لیکل شوی دی

پاینده وویل : سبا باید د ملک شاسوار تنور او نغری تود نشي .

اسلم وویل : که غواړئ لوی کار وکړئ ، لویه خبره مه کوئ .

مهردل وویل : اسلم پهلوان په وړاندې او موږ به ورپسې یو .

اسلم وویل : مهردل سم وایي دا گام به زه وچتوم .

ــ خبرې بس دي معلم صاحب جمعه خان دې د خبرو پرځای خپله دنبوره راواخلي او د غیرتی وزلوبانو زړونه دې خوشحال کړي .

قاسم ناڅاپي په کټ کټ وخندل . سکندر وپوښته : د څه لپاره خاندې ، څه در په یاد پول ؟

ــ وایي کلونه وړاندې دلته په قاسان کې یو دعوی جلب قرآن خور حاجی اوسېده ، هغه د یو غریب بزگر یوازینۍ باغچې باندې چې فقط هماغه يې لرله ، دعوی وکړه او په ابتداییه ، مرافعه او تمیز محکمو کې يې دغه باغچه له خپل خاوند نه وگټله . بله ورځ چې حاجی د هغه بزگـــر په باغچه باندې خپله یوې گره کړه د بزگر زړه سخت وردردیده .

(c) ketabton.com: The Digital Library

لاړ له خپل یو دوست څخه یې ښکاري ټوپک په امانت راووړ او راغی د باغچې پر دیوال یې ټوپک کېښود او دعوی جلب حاجی په نخه کې ونیو . د حاجی چې څنګه نظر په بزګر پریووت په تړړئ ژبه یې نارې کړې : پام کوه چې لاس له ځایه خطا نکړې له ما څخه... له ما څخه څه غواړې...و...ووا...ووایه څه غواړې؟ دا په ... په لاس کې دې څه دی؟

بزګر د لاس ټوپک ته اشاره وکړه وې ویل : حلجي جانه دا خو ځلرمې محکمې قاضي دی ، دا بلهې نه خوري او د خپل شردي توپیر پې نشته . زما او ستا وروستی فیصله په ده باندې کېږي .

په دې کې بزګر لټ وواهه او د ټوپک غاښ چیچنو د حاجی غوړونه وڅوخول . سخوابښتې یې یوه خوا بله خوا سره ولاړې ، کچه غوندې خندایې په خوله راویړه شوه ، په درویزګره او ماته خوله یې وویل : ...پام کوه پام کوه ، لاس ماشې ته مه وړه ...له دې خبرې سره جوخت یې قولبه خلاصه کړه وې ویل : ما د ځلرم قاضي فیصله په سو او سترګو منلې ده او په قانع یم .

قاسم چې قصه دې ځای ته راورسوله وې ویل : زما په خیال چې ملك او ګلك هم د ځلرم قاضي فیصلې ته سترګې په لار دي .

ټولو یارانو د قاسم په خبره وخندل او سکندر وویل : والله که یې بې له له دې ځلرم قاضي نه په ځای هم کېنوئ .

اسلم ، قاسم او سکندر په ژوره توګه له سترګو تېر کړل او وې ویل : نن شپه به خوسحاله تېره کړو ، بیایې مخ معلم جمعه ته راواړوه او هغه یې مخاطب کړ : د مینې او مېړانې سندرې وبوله ، زموږ زړونوته د مصیبت او درد زغم وروبښه .

(c) ketabton.com: The Digital Library

غرونه‌او کساتونه

جمعه معلم دنبوره راواخیسته ، رامینځته شو او د زړه له سوزه یې دا سندره وویله :

روزی که فلک نشانه‌ای تیرم کرد
پیوست به زلف یارو زنجیـرم کرد
پیوست به زلف یار و پیچیده شدم
غمهلی زمــانه عاقبت پیـــرم کرد

زرگـــر بچه ز هوش بیهوشم کرد
دستم بگرفت و حلقه به گوشم کرد
گفتـم که ز ددرد گوش فریاد کنم
لب را بلبم نهاد و خـــاموشم کرد

اندر سحری دو لاله ره شبنـــم زد
اندر جـــگرم زمانه تیـــر غم زد
تیری که زده راست میـان جگرم
ایــام جوانی را فـــلک برهم زد

یـــاد تو کنم سر زبـــــانم سوزد
ترک تو کنـــم تمام جانم سوزد
سریس که پیش کس نتانم گفتن
دردیست که مغزاستخوانم سوزد

(c) ketabton.com: The Digital Library

غرونه او کساتونه

یاد تو کنم دلم شرر میریزد
ترک تو کنم لخت جگر میریزد
تا آخر عمر اگر تو با من باشی
در کاسه آب من شکر میریزد

هلکان تر ملا آذانه پورې د جمعه معلم او نورو شوقیانو ساز او سندروته ناست وو . سبایې چې اسلم اودس ته راووت ، آسمان لکه صیقل شوی لاجورد پاک او ښایسته شوی ؤ . پروني باران د غرونو په څوکو باندې د واورې تاجونه ایښي وو . ستوري لکه د الماسو غمي د آسمان پر نیلي خیمه باندې برېښېدل . هوا سړه وه لیکن اندراب د تېر باران تر اوبو لاندې ځان پرېولی ؤ او د ژمي هرکلی ته چمتو کېده . د اسلم یسنه خورا پراخه شوې وه، هغه د شرف او برې احساس کاوه . هغه پوهیده چې د ده د تللې آبرو د جبران وخت رارسېدلی دی . هغه دعا کوله : خدایه زما پښې ټینګې کړه ، زما په مټو کې د رستم قوت کېږده او ما د خپلو خطاوو او نیمګړتیاوو له مکافاتو څخه وبښه .

کله چې رون او طلایې لمر د اندراب په پرېول شویو غرونو باندې خپل طلایې چتر خور کړ ، اسلم د خپلو سپرو له ډلې سره کوز صیاد ته راغبرګ شو . په لاره کې جبار د هغوی مخې ته راپیدا شو او مهردل ته یې خبر ورکړ ، د اندراب ولسوال له خارنوال ، مفتي او د امنیه قوماندان سره په یوه ګڼه ډله کې برې درې ته وخوت . هغه له کوز صیاد نه صوفي محی الدین او له منځوی صیاد نه ملک مهردل هم برې درې ته ورغوښتي دي . زه د دې احوال له اخیستلو سره سم راوخوځېدم ...

(c) ketabton.com: The Digital Library

مهردل چې د مشکي په سپرلو د کتار په لومړي سرکې له اسلم سره جوړه د صیاد په تاو راتاو لار باندې راروان ؤ ، له جبار څخه یې پوښتنه وکړه : چا دغه خبر تاته درکړ ؟

ــ سپایان راغلي وو او ډېر تلوارېږ ؤ . هغوی د دې سیمې د شاوخوا په ټولو ملکانو پسې رقعې راوړې وې او ستا رقعه موږ په خپله له هغوی نه واخیسته .

ــ آیا څه یې و نه ویل چې څه پېښ شوي دي ؟

ــ سپایانو خو یوازې دومره وویل چې په بره دره کې کوم څه پېښ شوي دي لیکن له دوی وړاندې یو دکاندار راغلی ؤ ، هغه وویل خنجر خان له کابل نه د راګرځېدو په لاره کې قتل شوی دی او پرون د هغه مړی د فج د شاوخوا غرونو په کومه شېله کې موندل شوی دی .

په دې ځای کې اسلم د جبار په خبرو ورننووت ، پوښتنه یې وکړه : آیا مړی خو د ارچې په ونه پورې نه ؤ راځوړند شوې ؟

اسلم د دې خبرې سره جوخت مهردل ته وروکتل او دواړه یوبل ته سره موسکي شول .

په دې مینځ کې قاسم په لوړ آواز وخندل او وې ویل : وزلوبان او ښکاریان خپل کسات چا ته نه پرېږدي . فیروزې خورکۍ رښتیا ویلي ؤ چې اسلم به بیا صیاد ته راشي او زما د مظلومیت بازخواست به وکړي . هېڅوک د هغه له انتقام څخه خلاص نشي ... او دغه مرتد خنجر به غره ته وخیژوي او دارچې په ونه پورې به یې راځوړند کړي .

ټولو سپرو ایران ایران یو بل ته وکتل خو مهردل په قاسم باندې مخ راواړاوه او هغه ته یې د غوسې په غاړه وویل : قاسمه ولې خپله خوله په واک کې نه ساتې ، د دې خبرو ضرورت څه دی چې ته یې کوې ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

اسلم پهلوان د مهردل خبروته ورننووت ، هغه‌یې مخاطب کړ : نه مهردله ستا اعتراض سم نه دی . قاسم په حقه دی ، د هغه د خولې د پټولو وخت تېر شوی دی . خنجر ما پخپله وژلی ، اسلم په داسې حال کې چې خپلې دواړه منګولې یې سپړلې وې لو په ځیر ځیر یې هغو ته کتل زیاته یې کړه : په همدې منګولو مې د هغه ترۍ ونیوله او په همدې لاسونو مې هغه د ارچې په ونه کې راوځړاوه ... او د فیروزې پیشګویې مې رښتینې کړه . زه کوم غل ، قاتل او ظالم نه یم ، زه یو برحقه کسات اخیستونکې یم . کاشکې ما کولی شوی چې پر خپلې غوسې او روا غضب باندې پښه کېږدم او دومره نرم شم چې خپل مظلومیت وزغمم ، ما به کړی وای . زه اعتراف کوم ما نشو کولای د خپل غم ترخه زهر پخپله وچښم . زه د انتقام پر واټ وخوځېدم او تر پایه پر دې لارې پر مخ ځم . که مېړونه چوپیا غوره کړي او مېړانه ویده شي د کلیو ګیدړان او شغالان به په زمریانو کې د غلامۍ کړۍ واچوي . مروت او شرافت به زموږ له زړونو څخه کډه وکړی

اسلم انډیوالانو ته مخ ورواړاوه وې‌پوښتل : تاسې زما په خبروکې څه وایاست ؟

ټولو لکه همیش په یو آواز وویل : موږ په تا ویاړو .

قاسم وویل : تا د مېړانې او سیالۍ دود تازه کړ .

معلم جمعه وویل : ته د صیاد وجدان یې .

مهردل وویل : ته د پاکۍ او مېړانې ساتندوی یې ، موږ ستا لښکر یو ته په موږ باور وکړه .

په خبرو خبروکې هغوی کوز صیاد ته‌راغلل او مخامخ د اسلم انګړ ته ننـــوتل . د کلي ځوانـــان او نیږدې ګاونډ دوستان او یاران هلته

(c) ketabton.com: The Digital Library

راټول شول . جبار اسلم ته خبر ورکړل چې ملک ساشوار د کلا او باغچې ورونه او کړکۍ پسې تړلي . د مهمانخانې ، د کلا د دروازې په سر بالاخانه کې يې وسله‌وال سړی کېنولي دي او د کلا په چمبر پورې متصل د ونو د جترگي په بامونو باندې يې خپل وريرونه او پلويان د باز گل او بهرام قولته زمن ، مزدوران او خپل ژرنده گري له لاټيو او سوټيو سره کېنولي دي . دوه کسه نور د هستوگنې په بامونو باندې غلي شوي څار او پيره کوي . دکور نه د باندې د ملبند د جارگي چيله يې تړلې ده او داړونکي سپې يې له کلا نه راايستلي او په دې احاطه کې يې خوشې کړي دي . له پرون رادورې يوازې يو وار سبا وختي يې دروازه خلاصه شوه او گلک ترې راووت . هغه په ډيگلان ډيگلان خپل کور پلو وځغلېد او نيږدې نيم ساعت وړاندې پخپل يابو باندې سپور په ولسوال پسې درې ته وخوځېده . آوازه ده چې د درې خنجر خان چا وژلې دې او د ولسوالۍ ټول ماموران همد نن سبايې پورته تللی دي . زموږ صوفي محی‌الدين يې غوښتې وو ، موږ مشوره ورکړه چې در دې شي هم به د هغه ځای حال راوړي او هم به گلک زموږ تر شا درواغجني او بويني خبرې نه کوي .

اسلم چې ډېر وخت له کلي لرې ؤ ځان يې د کلي په وضعيت پوه کړ . وروسته يې جبار ته وويل : ته او ارسلا سر له سبا ملاآذانه زموږ کلي ته د تګ راتګ ټولې لارې وتړئ ، ياران دوستان همدا نن شپه د لارو او کوڅو په تړلو او ساتلو وگمارئ او هر يوه ته د خپلې ذمه‌وارئ ځای او مقصد وروښاياست . له پليو هلکانو سره سپاره هم وټاکئ ، بزکش زلميان دې خپل آسونه او وسلې تيارې کړي او شپه دې هم دلته زما په کـــور يا د کلي په جومـــات کې تېره کړي . مهردل دې همدلته

(c) ketabton.com: The Digital Library

زموږ په کلي کې پاتې شي که چېرې کومه پوښتنه یا ستونزه درپیدا شوه ، له هغه نه به پوښتنه وکړئ . د ملک شاسوار د کلا شاوخوا به داسې ساتئ چې مرغۍ هم له هغې نه د وتلو او ننوتلو لار پیدا نکړي . که د ملک سړی تښتېدل لاره به پې تړئ ، نیسئ به یې او په جومات کې به یې تر ځارمې لاندې ساتئ . سبا یې وخته به دوولس بزکش آسونه چې د مهردل مشکي ، تور غوږي سمند او د صوفي محی‌الدین کرنګ به پکې وي زموږ سپرلو ته چمتو کوئ . په کلي کې به د نن ماسپښین د لمانځه نه وروسته ښځې او ماشومان له کورونو څخه نه راوزي . دوست محمد اکا هم دا اوس د نهرین او یا سیاه درې له لارې د علاج په خاطر بغلان یا پلخمری ته ولیږدوئ . ټوپک ، چړې ، تور۹ ، سیلاوې ، یومان او سوټې چې د جګړې لپاره مناسب وي له کلي نه راټول کړئ او په مناسبه توګه یې زموږ پر هلکانو وویشئ . زموږ هېڅ انډیوال ته اجازه نشته چې له همدې شپې نه وروست تش لاسی وګرځي . د قاسم په کور باندې بې له ځنډه دوه تنه پیره کړئ . معلم صاحب جمعه خان او دوه تنه ورسره ښوونکې د ډوډۍ تر خوړلو وروسته له صیاد نه رخصت کړئ

په دې خبره باندې معلم جمعه خوابدي ښکاره کړه ، خو اسلم بې له ځنډه هغه ته وویل : معلم صاحب وخت تنګ دی ، حاجت اعتلراض ته نشته . موږ فتنه کوو او فتنه د معلمانو او میرازایانو کار ندې .

د ماسپښین په دوو بجو اسلم ملګري وزلوبان پخپل کور کې راټول کړل . او د دوې له مینځه یې د دغو کسانو نومونه واخیستل : محمد نظر پهلوان ، سکندر ، قاسم ، آدینه ، ارسلا ، جمال الدین د صوفي محی‌الدین زوی ، باز ګل او امیر ، روزی او ګلاب. دغه نه تنه

(c) ketabton.com: The Digital Library

به له ما سره یو ځای د ملك شاسوار پر کلا ورځغلي ، زه او قاسم به ډزې کوو . امیر او بازګل به کلا او کور ته اور اچوي . محمد نظر پهلوان او سکندر به زما او قاسم ملاتړ کوي . دا نور به زموږ کومکیان وي ، که په موږ کې څوك زخمي او یا شهید شي ، هغوی به پورته کوي ...

مهردل په اسلم باندې اعتراض وکاوه : دا فیصله سمه نه ده .

ــ څه نقص لري ؟

ــ زما او ځینو نورو ونډه معلومه نشوه .

ــ ته به له نور سره کلا ته مخامخ د لویې لارې نه وربر موضع ونیسې . که چېرې پر موږ د چا مټ بر شو او یا موږ پر شا راغلو په موږ پسې به رادانګي او زموږ ملاتړ به کوي او پر دې سربېره به د کلي نظم ساتې او لارې به څارې ا. که چېرې موږ دښمن په مخه کړ او د ښامار ځاله وسوځوله تا به ځان دریم ګړی کړې او د حکومت ځواب به وایې .

ــ نه نه ، زه دې ډېر سپک تللی یم ، په ما دې مېړانه نه لورېږي . زه به هېڅکله د خلکو پیغورونو او ملامتیا ته ځان ورمکړم . مېړانه او عافیت غوښتنه دوه جلا لارې دي . که زه د ملکانو په پله تلای ، دغه بهادران او ننګیالي به مې د ملك یوسف غولي ته نه رابلل او تاته به مې د خپل زړه کړکې نه خلاسولې . تا زه سپك وتللم ، تا ښه کار ونکړه اسلمه ...

قاسم د مهردل خبرې تائید کړې وې ویل : وخت تنګ دی حساب به اوس سره نه کوو . لیکن زما خوښه دا ده چې مهردل دې خپل یوولس ډزې جـــرمني ټوپك واخلي او له ما او تا سره دې یو ځای

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ملک د وژلو په کار کې مخامخ او بربنډ شریک شي .

په وزلوبانو کې گونگسی راپیدا شو . خو اسلم هغوی ته وویل : د شخړې او مناقشې وخت تېر دی د قاسم قیصله سمه ده په دې صورت کې دې سکندر د مهردل وظبفه په غاړه واخلي او د سکندر پر ځای دې بازگل له امیر سره کلا ته اور واچوي او مهردل دې خپل مشکي وځغلوي . زه به تور غوږې سمند او قاسم دې د صوفي محی‌الدین کرنگ واخلي ، نر یاران به خپل آسونه وځغلوي ، د کار تر خلاصېدو وروسته دې ټول سپاره هغوی چې له ما سره د ملک شاسوار کور او باغچې ته ننوزي ، زما د ځغاستو لیکه دې راپسې تعقیب کړي .

ټولو وویل : سمه ده .

(c) ketabton.com: The Digital Library

سبا یې کله چې سپیدو د هندوکش د پاسه د اندراب په لاجبری ختیځ باندې د لمر د سلطان راتګ ته د نور سپینه پټاره وغوړوله او د درې په او راتاو کې د آذانونو نارې خورې شوې د صیاد بزکشان له خپلو زین کړو آسونو سره ولاړ د انصاف او نیاو د پاللو په هدف کسات اخیستلو او وینو تویولو ته چمتو شوي وو .

اسلم د سپړېدو بولۍ ورکړه او له دې سره متصل یې قاسم ته وویل : دملک د کلا په لور یو ګړندۍ ځغاسته وکړه . د کلا د باندې د مابند جارګي سپي ووله او بې ځنډه د پټیو له مینځه د کلا له هغې بلې خوا څخه د باغچې شا ته ځان ورسوه . تر څو زه او مهردل در رسېږو ، د باغچې په مورچه ډزې کوه او موږ ته پوشش راکړه . موږ به له هماغې خوا نه په کلا برید وکړو ، د ملک کسان به له موږ سره اخته شي . د کلا له دې لورې به بازګل او امیر د دغو نورو ټولو ځوانانو تر ملاتړ لاندې د ملک کادانې ، د خسو زېرمې ، قشخانې او په جارګی کې د ښارویو غوجلې ته اور واچوي ورپسې به د کلا لویه دروازه ، ژرنده ، د کلا له دروازې سره متصل د غلې ګدام وسوځوي او په پای کې به کلا ته ورننوزي او پر هر څه به اور ولګوي . هر شئ چې مخې ته ورځي سوځې به یې او خرابوې به یې . کوم نارینه چې مقابلې ته راوزي او لاس درباندې پورته کوي مړه یې کړئ خو په ښځو او ماشومانو باندې لاس مه پورته کوئ . که مو وس رسېده جومات ته یې ولېږدوئ . لوټ او تالان به نه کوئ ، د ناموس ضرر به نه رسوئ ، د وژل شویو سره به بې حرمتي نه کوئ او شخړه هر څومره چې امکان ولري باید ژر خلاصه شي . آیا چمتو یاستئ ؟

ټولو وویل : هو چمتو یو !

(c) ketabton.com: The Digital Library

غرونه‌او کساتونه

ــ قاسمه یاالله !

قاسم تومانچه د گوپیچې په ججورې کې واچوله او پنځه ډزې ډک ټوپک یې په کیڼ لاس سنبال کړ . کرنګ یې پونده کړ او لکه لاټو د ملک د کلا په لورې د جومات تر شا په تاوراتاو کوڅه کې وځغلېده . کله چې د سپیو شور او د قاسم د پنځه ډزې لومړني ټک غځونې وکړې ، اسلم تور غوږې پوند کړ او مهردل ته یې د ځغلېدو اشاره ورکړه . په تنګه لاره کې د وزلوبې د میدان د دیبانو د منځو دربهار د کوڅې او کورونو رغولي ولرزول او د کلیوالو زړونه یې چې خونړیو پېښو ته سترګې په لار وو ، ونځول . د کلي ښځې ، ماشومان او بوډاګان او ټول هغه کسان چې په کورونو کې پاتې وو او د باندې راوتلو نه منع شوي وو دکورونو بامونو ته وختل او د پېښو څار وشول .

امیر او بازګل د کراسینو له ټیمانو سره د ملک مالبند جارګي ته په داسې حال کې راورسېدل چې ورپسې د کلي د زلمیانو ډله له لاټیو او یومانو سره پسې لیکه شوې وه ، هغوی د دیوالونو په پنا کې لکه سپرغۍ له دغه او هغه خنډ نه اوښتل او په داسې حال کې چې د کلا له بامو او مرچو څخه ډزې پې کېدې ، دوی په موریو ، دروازو او انبارونو کې تېل شیندل او اوریې وراچووه .

اسلم او مهردل په یوه پراخه دایرهکې په ځغاسته د ملک د کلا دور راوواهه بلې خواته وروګرځېدل اوله قاسم سره یوه لورې ته شول . هغوی په ځغاستو کې د باغ د دیوالګی له شا څخه چې د ملک په کور او ټاټوبې د لارې له مقابل لورې څخه راګرځېدلي ؤ ، پر بالاخانو او بامونو ډزې پیل کړې او د ملک د جنګي کسانو پام یې د جارګي له لورې چې د کلا په هغه بله خواکې واقع ؤ ، ځانته راواړاوه .

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ملك زوی ميرزا په منډه له بامه راکښته شو او خپل پلار ته چې هلته د کور د برنډې لاندې ټوپک په لاس په برزو او لنډه برکي کوټ کې ، لکه لړم ژر ژر دې خوا او هغې خوا ته يې قدم واهه ، وويل : ابا ، اور ، اور جارگي ، کادانه ، د خسو کوټه ، قشخانه او د مزدورانو خونه سوځي . خلك د کلا د مخې په کنډرونو رااوښتي دي ... لرنه ، سوټی ، يومان ... د ميرازا شونډې وچې شوې او سترگې يې رډې رډې راوتلې وې . ملك چې هېڅکله يې د اور لگيدو د احتمال په باره کې فکر نه ؤ کړی ، سخت وارخطا شو . ځای په ځای ودريده گوتې او لاسونه يې سره وسرويل ، په پښو کې يې لرزه پيدا شوه او لنگوټه يه پر سر باندې لکه د زړې لارۍ کاربيتر په خوځېدو راغله . واقعي خطر يې احساس کړ او تېره چاړه يې په اوبو کې له ورايه وليده او لکه په زړه لگيدلې زخمي وځگويده : وای ، وای ... برباد شوم هله اسفنديار راوبوله ...

هغه په مورچه ناست دی ډزې کوي ... که خپل ځای خوشې کړي د اسلم لچکان به له هغه لورې مخامخ په کور راننوزي .

د ملك رن□ الوتی ؤ ، شونډې او د لاسونو گوتې يې بېواکه رپيدلې ، قرار يې نشو ورکولای ، غوښتل يې څه ووايې خو تر خولې يې نه شو راايستلای . په پای کې يې زړه نا زړه د ميرزا په اوږه لاس کېښود هغه ته وويل : راځئ پور ورته ومنو ، اسلم سوله غوښتونکې سړی دی ، وبه يې مني .

ــ ابا د دې خبرو وخت تېر دی .

ــ راځئ قرآن ورته شفيع کړو .

ــ دا لا يوه لاره ده .

(c) ketabton.com: The Digital Library

ــ نو جومات ته ورمنډه کړه قرآنونه راواخله ...
ــ هلته نه‌شم رسېدلای لارې یې بندې کړې دي .

په دې کې ګل‌میر ژرنده ګړی چې د کلا د وره پر سر بالاخانه کې یې مورچه نیولې وه ، چیغې کړې : ملکه ... ملکه د کلا دروازې اور واخیست .

ملک وارخطا راغبرګ شو . ویې لیدل چې دروازې د هغې چوکاټ او سرطاقونو اور اخیستی دی او پر بالاخانه سرې لمبې راچاپېر شوې دي . په ملک باندې دنیا تنګه شوه ، راوګرځېده، منډه یې واخیسته د دروازې مقابل لوري ته یې د خاورې د کوټې تر شا مورچه ونیوه او په سوې دروازه باندې یې د دښمن د احتمالي راننوتو مخه ونیوله .

اسفندیار ، بهرام قولته او عزیز د ملک شاسوار کشر ورور په باغچه کې د پټیو او بیدیا په استقامت مورچه نیولی وه او په اسلم ، قاسم او مهردل باندې چې غوښتل یې د روزل شویو آسونو په سپرلو باغچې ته راواړوي او له همدې لارې کلا ته ننوزي ، ډزې کولې . اسلم او ملګرویې د ځان د ساتنې لپاره آشونه ځغلول ، مانوریې کاوه او د اسفندیار پر تیرکشونو یې تعجیزي ډزې کولې او په پای کې اسلم تور غوږې سمند د اسفندیار د موضع په مقابل لورې له باغچې نه په یوه ټوپ راواړاوه او په سغاستویې د اسفندیار د شا له لورې هغې دروازې ته ځان ورساوه چې باغچه یې له کلا او کور سره تړله . د نظر پهلوان ډله له مقابل لورې د کلا په سوې دروازه باندې کلا ته راننوته او د کلا د ساتونکو روحیه یې چې د بام پر سرېې مورچې نیولې وې ، ماته کړه .

اسفندیار په راغلي خطر پوه شو . یقین یې راغی چې کـــار خلاص

(c) ketabton.com: The Digital Library

دی خو نارینه سړی ؤ ، د کمزورتیا او تسلیم روحیې غلبه پې ونکړه . له ټان سره یې فیصله وکړه چې تر وروستۍ سلګۍ به جنګیږي . قاسم او مهردل هم آسونه په ځغاستو او ټوب وهلو پر دیوال راواړول او باغچه د وروستۍ پریکړې او فیصلې میدان شو . د باغچې جنګ ډیر خونړی شو . د بزآشو آسونو په رااوښتو د سکندر او اسلم د ټوپک والو تر مینځ هیڅ خنډ او حایل پاتې نه شو . هغوی مخامخ یو په بل ډزې پیل کړې د اسلم دوی وضعیت چې په سپرلویې جنګ کاوه تر مقابل لوري زیات خطري ؤ . اسلم په اسفندیار باندې غږ کړ : که غواړې ژوندې پاتې شې ټوپک واچوه مخ د باغچې دیوال ته وګرځوه او لاسونه پورته کړه !

ــ زه مور داسې سست نه یم ټږلی چې شغالانو ته تسلیم شم .

ــ چې داسې ده نو له لښتو او ځځلو نه راووزه او زما سینه په نخښنه کړه .

هغه راووت پنځه ډزې روسي ټوپک په لاس ، سره پهلوی لونګۍ په سر ، توري جګی موزې او خړوړین چکمن په غاړه ، ملاستونی او د کارتوسو غاړه کۍ پې د پاسه ، مخ اسلم ته یې وویل : آس ودروه ، فیر وکړه .

ــ زهع ښکاري یم په منډه کې ګیډړ ولم ته وار ړومبی کړه چې بیا د مقابلې وخت نه درپاتې کیږي .

اسفندیار پنځه ډزې خوله اسلم ته سمه کړه خو هغه د آس جولان ګړندې کړ او د اسفندیار ګوزار په هدف و نه لګیده ورپسې اسلم د آس په منډه کې هغه د تندی د پاسه د وروځو تر مینځ پخپل برناو ټوپک وویشت او په چټکتیا د شا له دروازې له باغچې نه د ملــک کلا

(c) ketabton.com: The Digital Library

ته ورننووت ، ورپسې قاسم او مهردل د اسلم لار تعقیب کړه او د کلا په مینځ کې د نظر پهلوان له ډلگۍ سره چې په سوې دروازه کلا ته راننووتي وو ، یو ځای شول .

امیر پهلوان د ملك د کور او باغ د کېنو دیوالونو په پناکې د ژرندې دروازې ته ځان ورساوه او په ژرنده او غنمو پاکولو په دالان او دروازویې اور ولگاوه . د ژرندې د وتې له اوږې ځخه یې د ملك د باغچې په صحن او د کلا د بامونو په شمالي څنډگ باندې د موش کش گوزارونه پیل کړ .

بازگل چې په ښي لاس لگیدلې ؤ د ملك د کلا دروازې ته نیږدې د کور اصلي عمارت لومړنۍ خونې ته یې اور واچاوه . ښځې او ماشومان له کوټو نه انگړ ته راتوی شول او لکه د محشر صحرا هر چا ځان ځان ته امن او پنا لټوله او چیغې یې وهلې . د ملك سړي او گوندی ماران د ده د کور د بام له مورچو څخه چې زیاتره هماغلته ځای په ځای شوي وو ، د تیښتې او گوشه کېدو لپاره زینو او دیوالونو څخه راښوه دول . میرزا د کور وروستي دهلیز ته چې د مور د هستوگنې خونه یې هلته واقع وه ، ننووت او له هماغه ځایه یې کله کله په غلا سر رایوست او ډزې به یې کولې او بیا به ببرته پټیده . ناڅاپی د اسلم سترگې پې پریوتې ، وروځغلېده ، د دهلیز په خوله کې یې له آس نه ځمکې ته ودانگل او سمدستي په دهلیز ورننووت . کاته یې چې د میرزا مور په خپل زوی باندې پړونی راغوړولی دی . اسلم د ټوپک خوله ور ټیټه کړه خو د میرزا مور چې لاسونه یې په زوی اچولي وو او رېږدېدله په اوښکو ډکو سترگویې له اسلم نه وغوښتل : زما زوی مه وژنه ، زه همدا یو زوی لرم .

(c) ketabton.com: The Digital Library

ــ زه هم له مور نه یو زوی پاتې یم او هغه په ما ډزې وکړې .
ــ نور به دې نه ولي . هغه ما ته راوبخښه ، دعا به درته وکړم .
اسلم لاس ځمکې ته ټيټ کړ ، د میرزا اچول شوی ټوپک یې راجګ کړ ، له دهلیز نه راوووت او هغه یې له کړکۍ نه هغې خونې ته ورواچاوه چې اور یې اخیستی ؤ .
ملک شاسوار چې زبون یې وهل شوی او سر تر پایه ریږدېده او د تیښتې وخت یې نه و پیدا کړی ، ټوپک په لاس د کلا خالي دور ته ولاړ ؤ . قاسم چې د کلا په انګړ کې ښکته پورته ځغلېده نظر یې په ملک ولوېده ، کرنګ یې ودراوه ، له زین راښکته شو ، دوه درې قدمه یې د هغه په لور وروچت کړل ، ټوپک یې ځنې واخیست ، د هغه لټ یې وواهه . کاته یې چې ججوری یې ډک دی ، بیا یې د ټوپخ دروی بوی کړ ، پوه شو چې نه‌دی چلېدلې ، هغه ته وویل :چې ډزونه دې نه شوی کولای ، ټوپخ تې ولې ډک کړې ؤ ؟
ــ قاسمه زه په تاسې ملامت شوی یم . ښایې کبر به مې کړی وي او دا کبر خدای رازوال کړ . اسلم نارینه سړی دی ، دا زما کور دې نه خرابوي او ما ته دې وخت راکړي چې زه د هغه پوره او مناسب عذر وکړم .
قاسم کټ کټ وخندل او ورپسې یې د غوسې په توګه سترګې سره غونټې کړې وې ویل : ملکه ستا د توبې او د اسلم د عفو وخت تېر شوی دی . د تا رنګو ظالمانو بدمرغي دا ده کوم وخت چې د خپلو بدیو او تیریو پټۍ کول غواړي بیا وخت نه دي ورته پاتې او څه لاس ته نه ورځي .
ملک خپلې سړې او وچې شونډې د څه ویلو لپاره وخوځولې خو

(c) ketabton.com: The Digital Library

قاسم د ټوپک تڼ وواهه او په ډېر هيبت او لور آوازيې پې کريغه کړه : مکاره گيدړه نور بس ده . کلمه ووايه .

اسلم چې د ملک د کلا په مينځ کې يې د اور او لوگيو په ناتار کې په تور غوړې سمند باندې مانور کاوه او تعجيزي ډزې يې کولې په قاسم باندې نارې کړې : دا ستا حق نه دی چې لاسونه د ملک په وينه سره کړې ، دا خو زما واجب دی چې کبر راسره شوی او د ناموس زيان رارسېدلی دی . په دې کې د قاسم په لورې را نژدی شو ، لاس يې رااوږد کړ او د ملک شاسوار ټوپک يې له هغه نه واخيست او ملک شاسوار ته يې وويل : ما نه غوښتل چې وينې په وينو پرې مينځم ، خو تا پخپله دې ځای ته راورسوله . تا زما ښځه له ما واخيسته ، تا زما کوچنۍ ځالې ته دې اور واچاوه او کله چې ما عدالت وغوښت او د خپل حق لپاره مې شور او فرياد وکړ تا زما په خوله باندې لاسونه ونېول او زما غاړې ته دې بله چاړه تېره کړه ، زه دې مېړنتوب او هوډ پاللو ته مجبور کړم . هر لورې ته مې لاس واچاوه چې د پيغورونو او کرکې بار په زړه سپک کړم ليکن تا پر ما باندې ټولې لارې چارې وتړلې او زما په زړه کې دې کسات اور تازه وساته .

ملک شاسوار په ډېر ماته خوله وويل : ښايي د خدای به رضا نه وه چې زما او ستا زړونه سره تاوده شي .

ــ د ظالمانو يوه نخښه دا ده چې د خپلو تيريو او کبرونو قصو تل د قضا او قدر په غاړه اچوي .

ــ راځه چې همدا اوس يې دوه په دوه همدلته سره فيصله کړو .

ــ اوس چې اسفنديار غوندې زړه‌ور سپور ووژل شو ، د روغې جوړې ضرورت نور څه پاتې دی ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ملک د اسفندیار د مرګ په اوریدو بېواکه چیغه له خولې وایسته : اسفندیاره زویه ، په مرګ تللیه زویه ...

اسلم د ملک له چیغې سره سم هماغه د ده ټوپک وروا‌ړاوه او ججورې یې د ملک په ټټر کې خالي کړ او بیایې د هغه په بې ځانه جسد باندې وروغورځاوه او له ځان سره یې وویل : خدایه ستا شکرانه اداء کوم که مې زیاته کړی وي بنده یم ما وبخښه . ورپسې تور غوږ‌ې ته پونده ورکړه ، هغه په دوو پښو ودریده او بیایې وړاندې ودانګل او د کلا څخه کوځې ته راووت . سپاره د کلي په تاوراتاو کې په اسلم پسې لیکه شول او لکه د څېلې لیوان د یخ وهلو کروندو په مینځ کې د غرونو په لور وځغلېدل .د شمال له لورې د غرونو په غاړو د ژمي وریځې راماتې شوې وې او هندوکش د ځغلنده وریځو تر یرغمل لاندې خپل ژمنی برم او ابهت بیا موندلی ؤ . اسلم د وروستي ځل لپاره د غرونو له لمنو څخه خپل محبوب کلي ته چې د ملک شاسوار د کلا په لوګیو پټ شوی ؤ ، راوکتل ، نرۍ موسکایې په بریتو راوپړه شوه او له ځان سره یې وویل : موږ حق غوښت چا را نه کړ . د عدالت لپاره وجنګېدو خپل هوډ ته ورسېدو . یوازې هغه کسان چې د مصیبت د زغملو لپاره لوی زړونه او وچت عزمونه لري ، حق او هوډ ته رسیدلای شي .

موږ خپلو غرونو ته ځو ، غرونه د دنیا د ښایست او جلال برجونه دي ، که انسان پر هغوی تکیه شي ، هغوی د انسان باور او هوډ نه ضلیع کوي .

پای

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library